

J. A. DANZII

תרגומי

Sive :

*ē vox chaldaica in
Toult Sator & qart
targum, wodus Din
versio chaldaica augustin
tut wad.*

INTERPRES EBRAEO-CHALDAEVS,

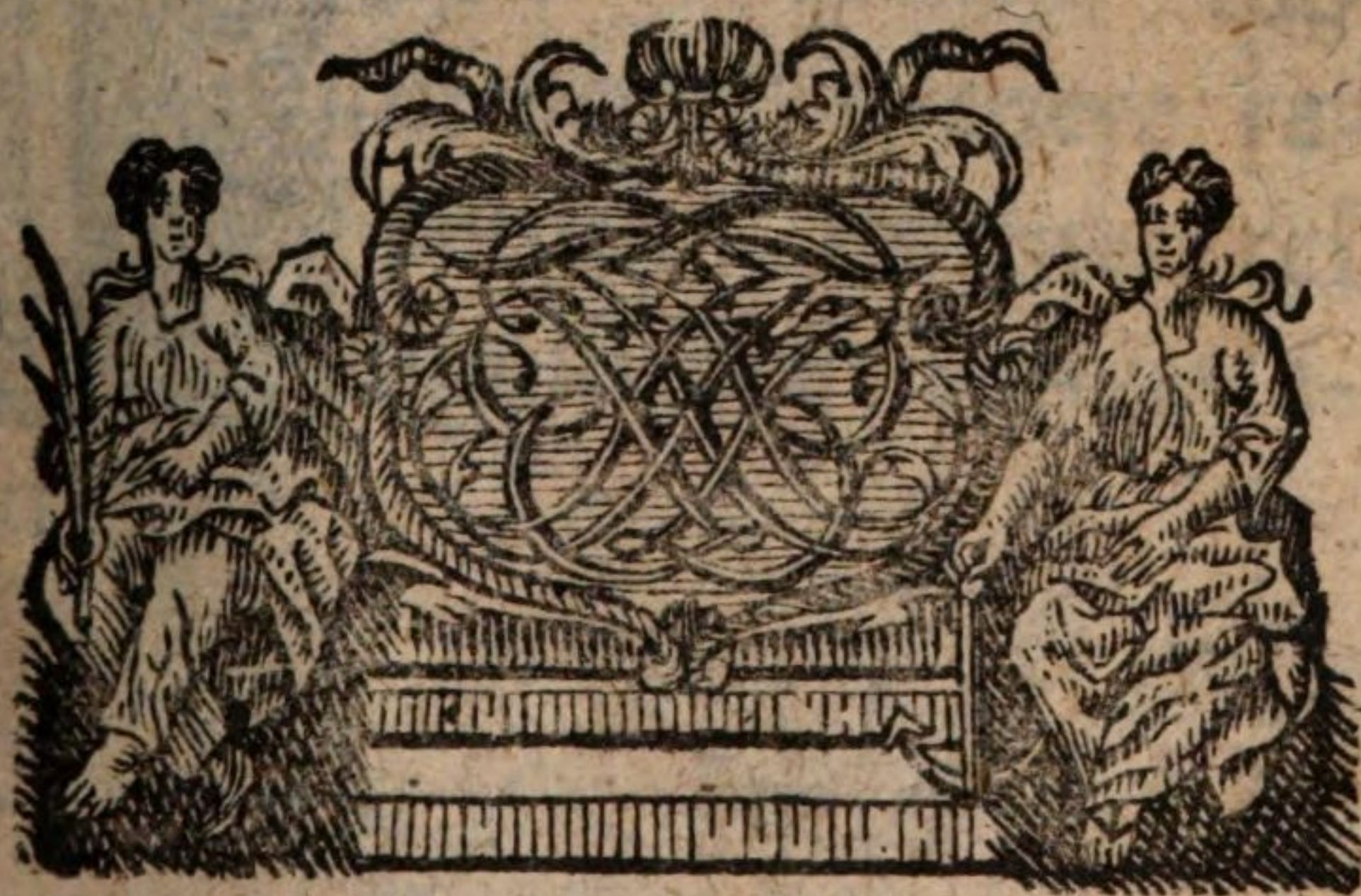
OMNES

Vtriusque Linguae *Idiotismos*
dexterè explicans;

Ad

genuinum SCRIPTURAE SACRAE sensum
ritè indagandum
accommodatus.

EDITIO TERTIA.

Lucius:

Persium non curo legere; Lelium Decimum volo.

CVM PRIVILEG. R. MAJ. POL. ET ELECT. SAX.

I E N A E

Sumtu IOH. FELICIS BIELCKII

M DCC XV.

J. A. DANZII

1757

INTERPRET

EBRAEO-CHALDAEV.

OMNES

Vniuersae Linguae

Hebraeae

Ab

Genium SORPTIVAE SACRAE Genium

the

Genium

EDITIO TERTIA

1757

1757

1757

1757

1757

1757

1757

1757

Lucius

Perfectorum non curio

CVM PRIVILEGIO A. M. P. ET B. R. C. B. A. X.

V. E. V. A. E.

Summa ION F. A. L. I. C. I. S. B. I. E. L. C. K. I. I.

M. DCC. X. V.

CAP. I.

De

NOMINE.

§. I.

Dem Nomen sub
utroque Genere re-
petitum, denotat rei
significatæ Univerſa-
litatem^a.

A

§. 2.

(a) *Jef. 3. 1.* **מִשְׁעֵן וּמִשְׁעָנָה** *baculum & bacillum, vel (ſi ita loqui liceat) bacillam*: in-
firmior enim eſt ſequior ſexuſ maſculo. *Aben*
Eſra Com. ad h. 1. **דֶּרֶךְ צְהוּת וְהַטָּעַם כָּל**
מִשְׁעֵן *eleganti* inquit, *ſtylo oratorio innuit*
OMNEM IN VNIVERSVM baculum. Infirmiora

subsidia non minùs, quàm solidiora. Eccl. 2. 8.
 עֲשִׂיתִי לִי שָׂרִים וְשָׂרוֹת comparavi
 mihi *Cantores & cantatrices*. Ex sententia Cod.
Gittin f. 68. a. l. 15. ac *R. Sal. Jarchi*, qui certas
 instrumentorum Musicorum species intelli-
 gunt, idem esset ac *omnis generis instrumenta*
Musica. Sed à priori Salomonis libidine pa-
 rum abest, si, ad exemplum aliorum Orientis
 Regum, ad convivia adhibuisse dices, præter
 Musicos honestos, etiam tibicinas, tympani-
 strias, ac *μυσσργαὶς* alias. De quibus ex institu-
 to ago peculiari Dissertatione. Interim Vid.
Xenoph. Cyrop. lib. 4. fin. *Herodotus* lib. I. c. 17.
Gellius N. A. lib. 1. c. 11. p. m. 48. *Curt.* lib.
 V. cap. 7. n. 2. sqq. cap. I. n. 38. Conf. *Danie-*
lis V. v. 2. *Herodot.* lib. V. c. 18. sqq. *Justinus*
 lib. VI. c. 3. *Plutarchus* Sympos. lib. I. cap. 1. p.
 m. 913. A. *Macrobius* Saturn. lib. VII. cap. 1.
 p. 572. *Plautus* Stich. Act. II. Sc. 2. v. 56. 57.
Livius lib. 39. c. 8. *Athenæus* Dipnos. lib. 14.
 c. 22. p. 658. F. lib. 13. c. 9. p. 607. C. lib. 3. c. 17.
 f. 97. *Macrob.* Saturn. lib. 2. c. 1. p. m. 319.
Gellius N. A. l. 19. c. 9. *Juvenal.* Sat. VI. v. 163 sqq.
 in eumque vetus *Scholias*tes. *Hieron.* Epist. 10.
 quæ est ad Furiam, p. m. 54. *Plinius* jun. Pa-
 negyr. Trajani August. *Aurélius Victor* de Theo-
 dosio Imperat. p. m. 121. *Cod. Theodosian.* lib. 15.
 tit. 7. de scenicis, leg. 10. *Quintilianus* lib. 3. c. 1.
 De *Gaditanis* Vid. *Martialis* Epigr. lib. 3. ep. 63.
Idem lib. 5. ep. 79. lib. 6. ep. 71. lib. 4. epigr. 203.
 Et Conf. *Papinius* lib. 1. silv. ult. *Sallustius*
 Catil.

§. 2. Pro Neutro Latinorum substantivè vel adverbialiter usurpato, communiter adhibetur Fœmininum^b; nonnunquam etiam Masculinum^c.

§. 3. *Adjectivum* (& sic Participium
A 2

Catil. c. 25. p. m. 66. Item P. Ciaccon. de Tricliniis.

(b) Gen. 50. 20. וְאַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי Equidem vos cogitastis contra me (*malam* i. e.) *malum*, Deus cogitavit (*eam* i. e.) *illud* in (*bonam* i. e.) *bonum*. Psalm. 5. 10. אֵין בְּפִיהוּ נִכּוֹנָה Non est in ore ejus (*recta* i. e.) *rectum*. Chald. Dan. 2. 22. הוּא צִלָּה ille revelat *profundas* & *absconditas*, i. e. profunda & abscondita. Vid. c. 7. 9.

(c) Gen. 2. 18. לֹא טוֹב הָיָה הָאָדָם לְבַדּוֹ Non (est *bonus* i. e.) *bonum*, esse hunc hominem in solitudine sua Gen. 18. 13. מָה זֶה צָחֵק שָׂרָה Ad quid (*bunc* i. e. (hoc risit Sara? Chald. Dan. 2. 8. מִן יָצִיב de *vero*, h. e. revera, coll. §. 132. Dan. 6. 15.

pium atque Pronomen) cum
Substantivo (in eodem Genere
Numero ac Casu) construendum,
in statu absoluto Eidem postponi-

tur^d Sed

*Ex hoc colligere licet, utrum si Substantivis
an v. adjectivis annū merandum, accedit & simul II.*
20. v. 9. פִּי כִי - עֵץ זָקֵן

מְרִיבָהּ בְּאֵשׁ עָלָיו multus i. e. multum
contristatus est de eo.

(d) Naturæ enim magis consentaneum
est, prius substantiam ponere, quam ejus ac-
cidens. nullum accidens sine subjecto subsi-
stit, sed eo posito necesse est, præexistat jam
antea subjectum, cui inhæreat. Hinc Gen 2.3.
הַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי dies iste *septimus*, Part. v. 9.
עֵץ נְחֹמֶר arbor *desideranda*. Sed part. Niphal
commode reddendū per adjectiva terminata in
bilis h. l. *desiderabilis*. Vid. §. 83. Pron. Amos 8.3.
בַּיּוֹם הַהוּא in die *isto*. Eodem modo in
Foem. Ez. 5. 1. חֶרֶב חָרָה gladius *acutus*.
Part. Gen. 3. 4. הַחֶרֶב הַמִּתְחַפֶּכֶת Gla-
dius *continuò sese vertens*, Vid. §. 90. i. e. mi-
cans. Pron. Deut. 17. 5. הַאִשָּׁה הַזֹּאת
mulier *ista*. Ita etiam *Chaldaicè*. Neque
contrarium habetur Dan. 3. v. 16. לֹא חֲשִׁיךְ
אֲנִיחָנָא עַל-דְּנָה פִתְגָם לְהַתְבוּתָּהּ non enim
cohæret דְּנָה cum פִתְגָם; sed insuper etiam
accentu dirimuntur: פִתְגָם postponitur ver-

II. *Adjectivum* ^{participium et pronomen} *Substantivo* *Præ-*
positum, aut *significationem Verbi*
Substantivi includit ^c, aut in sub-
stantivum degenerat ^f. vel insuper

III. *Adjectivum* *Substantivo* *præ-* ^{conf. infra}
missum, & in *Regimine* *positum*, in-
dicat, *Substantivum* *sequens* in di-
verso à se *Calu esse efferendum* ;
eo nimirum, quem *Adjectivum*
latinum postulat ^g. *Gen. xxiv. 16.*

A 3

§. 4.

bo, hoc sensu ; non curamus, *ad hoc* respondere
 tibi *quicquam*. (e) *Gen. 3. 6.* טוֹב הָעֵץ

לִּמְאֹכַל bona sit ea arbor ad cibum. Ibid. Part.

וְנִחְמַד הָעֵץ לְהַשְׁכִּיחַ & desideranda sit

ea arbor, ut prudentiam conferat, Vid. §. 86.

127. 200. Pron. *Gen. 2. 4.* אֵלֶּה הוֹלְדוֹת

הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ Istæ sunt nativitates h. e.

Origines coelorum & terræ. (f) *Gen.*

17. 14. עֶרֶל זָכָר *Præputiatus* masculus.

(g) *Gen. 49. 12.* חִכְלִילִי עֵינַי מִן הַיָּיִן *Les. 1. 21. תִּיבֵּי מַיִם*

מִחֵלֶב שְׁנֵי שְׁנֵי וְלִבִּי רֹבֵב *rubicundus oculis* ^{planis}

præ vino, *candidus* *dentibus* *præ lacte*.

Ita quidem communiter. Sed parum

laudis referunt oculi rubedine ac lippi-

tudine conspicui. Filum Orationis nil

h. e. ea quae sunt cardines
aliorum, a quibus
alia derivantur
e. e. decem, a quo
decimus, tres
a quo tertius

§. 4. Numeralia Cardinalia ut- plurimum^h, & nonnunquam et- iam

nisi honorificum suadet. *Lucidum ac fulgen-
tem* Castelli, forma vocis excludit, quæ ן fer-
vise ignorat. Ego ן transpositis prioribus
literis, qs. sit כחלילי, verto : *nigrior oculos*
vino, & *dentes lacte candidior*. Ita non modò
elegans oppositio candidi ac nigri patescit,
sed & satisfat tenori Orationis, usui vocis ap. A-
rabes v. g. *Ebn Sina*, Can. lib. 3. Fen. 3. tract. 2. c.
de Glaucedine p. 344. l. 42. fqq. p. 345. l. 3. fqq.
itemque ap. Ebr. Ezech. 23. 40. & delineationi
Salvatoris nostri à Nicephoro, lib. 1. cap. ult.
factæ. Sed Vide de hoc loco peculiarem Dis-
sertationem nostram coll. §. 92. II. Sic quoque
Nah. 1. 3. וְגִדּוֹל כֹּחַ & *magnus robore*.

(h) Videntur hæc Nomina Substantivo-
rum habere naturam, quoad solam signifi-
cationem Adjectiva, ex §. 26. Gen. 5. 14.
עֶשֶׂר שָׁנִים וְתֵשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה *decem* anni,
& *novem* i. e. novies centeni h. e.) *nongenti*
Annus, i. e. Anni Vid. §. 6. Sed Efr. 8. 35.
פְּרִים שְׁנִים עֶשֶׂר עַל כָּל-יִשְׂרָאֵל אֵילִים
תְּשַׁעִים וְשֵׁשׁ כִּבְשִׁים שְׁבַעִים וְשִׁבְעָה
צִפּוּרֵי חֲפָאֵר שְׁנִים עֶשֶׂר i. e. Juvenco-
duodecim pro toto Israële, Arietes *nonaginta*
& *sex*, Agnos *septuaginta* & *septem*, Hircos

iam רבⁱ Substantivis suis præpo-
nuntur, idque in formâ sæpe Con-
structâ^k.

*Dasß also das folgende Substantium nicht in genitivo
instructum construiet werden, hoc not. contra Frankium in
obj. ad*

S. 5. Numeralia Cardinalia à
Tribus ad decem^{inclusivè} Substantivis suis ad-
hærent in genere discrepante^l. Sed

A 4

II.

Piaculares duodecim. In quibus omnibus
Numeralia suis postponuntur Substantivis.

(i) 1. Chr. 28. 5. כִּי רַבִּים בָּנִים נָתַן לִי. Nam multos filios dedit mihi Domi-
nus; nisi per Appositionem vertere velis fi-
lios Magnates. Sed Gen. 24. 25. גַּם מִסְפּוֹן רַב עִמָּנוּ. Etiam pabulum multum nobiscum
est.

(k) Gen. 5. 6. חָמֵשׁ שָׁנִים וְמֵאָה שָׁנָה. Quinque annos, & centum (an-
num i. e.) annos. Vid. S. 6. In priori forma
est absoluti Status; sed in posteriori, Con-
structi.

(l) Ez. 40. 48. שְׁלוֹשׁ אַמּוֹת. tres
(masc.) cubiti (fœm.). Sed Gen. 6. 10. שְׁלֹשָׁה בָנִים. tres filii, prius est in gen.
fœm. Ez. 25. 12. אַרְבַּע טַבַּעוֹת זָהָב. Quatuor (masc. Constr. S. 4.) annulos (fœm.)
auri, i. e. aureos. Vid. S. 26. Sed Gen. 14. 5. אַרְבַּע מְלָכִים. quatuor (fœm.) Reges
Ez. 27. 1. חָמֵשׁ אַמּוֹת. Quinque M. cubiti F. Sed

II. Si alia *Adjectiva cum Substantivis* suis Genere discrepant, non tam ad formam Substantivi quàm ejus *significationem respiciunt*, vel aliquam vocem convenientis generis ex contextu subaudiendam^m. §.6.

Num. 7.17. אֵילִים חֲמִשָּׁה עֲתוּדִים חֲמִשָּׁה Arietes *quinque*, hirci *quinque*. Substantiva ubivis masculina, & numeralia foeminina. Ez. 26. 9. שֵׁשׁ יָרִיעוֹת Sex M. cortinae F. Sed Gen. 30. 20. שֵׁשׁ בָּנִים Sex F. filii M. Gen. 41. 2. שִׁבְעַת פָּרוֹת Septem (masc.) vaccæ, Sed 2 Chr. 29. 21. שִׁבְעֵי פָּרִים Juveni *septem* (foem.) 1. Reg. 7. 10. שְׁמוֹנֶה אַמּוֹת Octo (masc.) cubiti (foem.) Sed 1. Sam. 17. 12. שְׁמוֹנֶה בָּנִים Octo (foem.) filii. Deut. 3. 11. תֵּשַׁע אַמּוֹת Novem (masc.) cubiti (foem.) Sed 2. Sam. 24. 8. תֵּשַׁע חַרְשִׁים Novem (foem.) menses (masc.) 1. Chr. 6. 46. עָרִים Civitates F. *decem* M. Sed Jud. 6. 27. עֲשָׂרָה אַנְשִׁים Decem (foem.) Viri.

(m) Gen. 49. 15. וַיֵּרָא מְנוּחָה כִּי Et vidit *quietem* F. quod *bonus*. Pro מְנוּחָה enim alias v. g. c. 8. 9. dicitur מְנוּחָה (masc.), quo cum construitur טוֹב vel cum

§. 6. Numeralia Cardinalia in-
^{unitatem superantia}
^{plerumq. interdum etiam ipsum decem. Gen. xxiv. 10.}
 fra Decem, Numeratum exigunt
 Plurale ⁿ: supra decem verò, ple-
 rumque Singulare ^o.

A 5

<sup>Numeralia cardinalia a tribus
 ad decem voce decem exclusa
 in plurali tot denotant denarios
 quot unusvis §. 7 singularis
 unitates e.g.</sup>

^{מקום} *locum*, aut ^{מנוחה} *statum*, ante ^{שבע} *quietis*, subintellectis. Hoc sensu dicitur ^{שבע} *Vxor*
^{aginta. שבע}
^{triginta.} *imperiosus*. Et ap. *Joseph*. de Bello Jud. lib. 1.
 cap. 13. p. m. 741. *Sofius* Antigonum effœ-
 minatè nimis sibi supplicem *Antigonam* vo-
 cavit, neque tamen custodiâ liberum dimi-
 sit ut foeminam. Apud *Plautum* *Pœnulo*,
 Act. V. Sc. 5. *Anthemonides* miles v. 24. sqq.
Hannonem *Pœnum* tunicis dimissitiis mulie-
 rum more vestitum, semper alloquitur ut mu-
 lierem, v. 25.

*Sed adire certum est banc ad amatricem
 Africam. Mox*

v. 31. *Tunc hic amator audes esse, ballex viri ?
 Aut contrectare, quod mares homines
 amant ?*

(n) Huc referri possunt exempla plera-
 que ad (l) tradita. Sed 2. Reg. 22. 1. dicitur
^{בן שמונה שנה} *filius octo anni*, pro octo
 annorum, i. e. octennais. Vid. §. 27. (o) Ez.
 40. 49. ^{אורך האלם עשרים אמה} *Longitudo vestibuli illius erat viginti cubitus h.*
^{י ורחב עשרה אמה} *c. cubiti, & latitudo undecim cubitus, i. e.*

§. 7. Numerale Cardinale

I. saepe ponitur

1. pro Ordinali ^P ; interdum

2. pro

cubiti. Sed Ex. 26. 7. עֲשֵׂה יְרֵעוֹרָה וְשֵׁתִים עֲשֵׂה וְשֵׁתִים עֲשֵׂה
 undecim *cortina*. Ex. 24. 4. מִצְבֹּה לְשָׁנִים עֶשֶׂר שְׁבַע יִשְׂרָאֵל
 Et duodecim *statuas*, i. e. statuas, pro duodecim *tribubus* Israëlis,

(p) Gen. 1. 5. יוֹם אֶחָד Dies *Vnus*, i. e. primus. Nisi cum R. Mos. f. Nachman hîc feceris, qui Comment. in h. l. ועַד הַבֶּשֶׁט לֵאמֹר יִתְכַן לֹמֵר יוֹם אֶחָד בְּעֹבֹר שְׁעָרָיו לֵאמֹר בַּעֲשֵׂה הַשְּׁנִי כִּי הָרִאשׁוֹן קוֹדֵם לַשְּׁנִי בַּמְּנִיין אוֹ בַּמַּעֲלָה אֲבָרָה שְׁנֵיהֶם נִמְצָאִים וְהָאֶחָד לֹא יוֹרֵה עַל שֵׁנִי
 Si, inquit, *sensum literalem sequeris*, dici non potest DIES PRIMVS; eò quod tunc temporis secundus nondum factus erat. Primus enim præcedit secundum numero aut dignitate; sed tunc, quando utrique simul existunt. Unus autem nullum habet respectum ad secundum. Quod licet admittas, alia tamen hujus exempla non modò ubivis obvia sunt; sed & in numeris Denarium superantibus id est perpetuam: ut si vel maximè velint Ordinalia adhibere, ea non suppetant. v. g. Ez. 1. 1. וַיְהִי בְּשָׁלְשִׁים וַיְהִי עָוֶן & evenit in triginta i. e. trigesimo

2. pro Proportionali ^q. haud raro etiam

3. commodè pro adverbio ^r.

* Obs. *Chaldaei Multiplicativum seu Proportionale formant, multiplicanti preponentes* חַד (unum), cui sæpius על vel כּ præfigitur.

II.

anno. (q) Ex. 22. v. 3. 6. 8. יִשְׁלַם restituat duo, i. e. *duplum*. (r) Prov. 24. 16. חָרַד שִׁבְעַת יָפוֹל צָדִיק Septem i. e. septies cadit justus, h. e. aliquoties in infortunia ac calamitates cadere potest. * Dan. 3. 9. חָרַד שִׁבְעָה עָרָה חַד חֲזָרָה לְמוֹרָה *unum septem i. e. septulum* suprà quod conveniens erat eam accendere Exod. 22. 11. cc. Onkelos יִשְׁלַם חַד חֲזָרָה *duplum*: ad lit. *pro uno duo* rependat. 2. Sam. 12. 6. Jonathan reddit vocem אַרְבַּעַתִּים inconvenienter quidem quoad sensum, sed aptè ad idiotismum חַד חֲזָרָה אַרְבַּעַתִּים *pro uno* quadraginta. Si hæc quidem lectio genuina est, & non potius *Abarbanelis* præferenda, qui eidem adscribit חַד עַל אַרְבַּע, quamvis cum pessimâ interpretatione qs. hæc phrasi significaretur *pro uno sedecim*. Conf. ad §. 36. Sed Prov. 6. 31. כּ multiplicanti præfixum est, חַד בְּשִׁבְעָה *pro Ebr. שִׁבְעָתִים septuplum*

II. *Duplicatum* verò sumitur distributivè ^s.

§. 8. *Numerale Ordinale* ^t, item-
que *Nomen Patronymicum* ^u, sub
terminatione *Fœminina* saepius ad-
verbialcit.

§. 9. *Substantivis diversorum*
Generum praeuntibus, *Adjecti-*
vum &c. vel cum propinquiori
convenit ^x, vel in *Malculino* effer-
tur

q. d, *unum in septem* scil. mutatum. Vid.
Abit. Syr. §. 47. (s) Gen. 7. 2.

מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה תִּקַּח לָךְ שִׁבְעָה
שִׁבְעָה de omni jumento puro capias tibi
Septem septem, i. e. *Septena*: q. d. septem de
unaquaque specie. Conf. §. 16. & Vid. v. 9.

(t) Gen. 22. 15. וַיִּקְרָא מַלְאָךְ יְהוָה אֶת אַבְרָהָם
וַיֹּאמֶר אֵל אֲבִרְהָם שְׁנִירָת מִן הַשָּׁמַיִם
clamavit angelus Domini ad Abrahamum se-
cundâ, subint. פַּעַם *vice* i. e. iteratò, de coe-
lo. (u) Dan. 2. 4. וַיְדַבְּרוּ הַכַּשְׂדִּים

Et locuti sunt Chaldaei Regi
isti *Aramæam*, i. e. Aramicè h. e. Chaldaicè.

(x) Jer. 7. 20. אִפִּי וַחֲמָתִי נִתְּכָרָה
ira mea M. & excandescencia mea F. effun-

tur ceu digniori^y.

§. 10. *Substantivis dominium significantibus, ~~vel supponentibus~~, quæ sub formâ etiam plurali de unico dicuntur, Adjectivum &c. coheret sæpius in Singulari^z : Sed*
II.

adenda F. (y) Deut. 28. 32. בְּנֵיךָ וּבְנוֹתֶיךָ נִתְּנִים לָעַם אֲחֵרָה
Fili tui & filia tuæ tradendi populo alii.

(z) Gen. 39. 2. וַיְהִי בְּבֵית אֲדֹנָיו Et fuit in æde *Dominorum suorum*
i. e. Domini sui *Ægyptii*. Jes. 19. 4. בֵּיר אֲדֹנָיִם קָשָׁה
In manum *Dominorum* i. e. Domini *duri*. Ex. 21. 29. גַּם בְּעַלְיוֹ
Etiam *Possessores* i. e. possessor ejus *morte afficiatur*. Jud. 6. 31. אֱלֹהִים הוּא יִרְכָּב לוֹ כִּי נִתַּץ אֶת-מִזְבְּחוֹ
Si *Dii* i. e. Deus *ipse* est, Vid. §. 40. (Sermo est de Baal Idolo, ubi mysterium pluralitatis Personarum in una essentia nec locum habere potest, nec ipsi prætendunt Idololatræ), *litiget pro se ipso*, quod destruxerit *altare ejus*. 2. Reg. 19. 4. אֲשֶׁר שָׁלַח מֶלֶךְ אֲשׁוּר אֲדֹנָיו לְחַרֵּם
Quem *misit* (Vid. §. 19. II.) Rex Assyriæ *Domini* i. e. Dominus ejus, ad

II. *Substantiva pluralia*, quæ *Domini*um non denotant, *Singularibus juncta*, sumuntur distributivè^a.

§. 11. *Adjectivum Substantivo Constructo junctum* sæpe id ipsum ante se post *Genitivum latinorum* repetit in formâ absolutâ^b.

§. 12. *Comparativus Positivo* nullam specialem inducit formam; sed hoc in communi suâ terminatione relicto, *alteri voci*, quâ cum instituitur comparatio, & quæ *super-*

probrio afficiendum *Deos*, i. e. Deum *vivum*. Sed cum *Adjectivo plurali* occurrit v. g. I. Sam. 17. 26. אֱלֹהִים חַיִּים *Deorum viventium* i. e. Dei supremi viventis, Vid. §. 37.

(a) Psalm. 19. 137. וְיָשָׁר מִשְׁפָּטֶיךָ *Et rectum est judicia* i. e. *quodlibet judiciorum* tuorum.

(b) Ps. 12. 8. אִמְרוּרַת יְהוָה אֱמָרוֹת *Verba Domini pura sunt*: ad lit. sunt verba pura. Sed Psalm. 19. 10. יִרְאֵת יְהוָה טְהוֹרָה *timor Domini purus*. Ez. 5. 16. חֲצֵי חֲרָעִים חֲרָעִים *Sagittas famis malas*.

peratur, præponit פְּרֵי vel פְּרִי . quod, si significationem Positivi latine retines, redditur *præ, magis quàm &c.* Significatione verò Comparativi assumptâ, omittendum; nomine, cui præponitur, in Ablativo prolato.

§. 13. Interdum Nomen, Qualitatem quâ inter se comparantur, exprimens, omittitur ^d.

§. 14. Superlativus formatur, si
1. alteri comparationis membro, quod sc. vincitur, præfigatur כִּי , vel id ipsum efferatur in Genitivo;
câ

(c) Gen. 3, 1. $\text{וְהַחֲפָז הָיָה עָרוֹם מִכָּל}$ Et serpens ille erat *callidus*, *præ*, vel *callidior* omni bestiâ hujus agri.

(d) Jes. 10. 10. $\text{וּמַסִּילֵיהֶם מִירוּשָׁלַיִם}$ *Kimchi* inserit חֲזָקִים in hunc sensum: quamvis Sculptilia eorum *Robustiora* (essent, Sculptilibus) Hierosolymæ, & Samariæ. Vid. Ecl. 9. 17.

(e) Gen. 6. 9. $\text{כֹּחַ אִישׁ צָדִיק הָיָה בְּדוֹרוֹתָיו}$ Noah vir *justus integer* fuit in generationibus suis, i. e. *justissimus* s. *integerrimus* fuit

eâ voce, quæ Superlativum latino-
rum exprimit, in Regimine po-
sitâ^f.

2. Positivo addatur מֵאֵר.

3. Positivus continuò gemine-
tur^h.

4. Sub-

generationum suarum. (f) 1. Sam. 21. 8.

אַבִּיר הָרוּעִים *robustus* pastorum, i. e. robustis-
simus vel *amplissimus* pastorum Ps. 22. 13.

אַבִּירֵי רוּבִּי *Robustissimi Basanis* cinxerunt me.

Jud. 5. 29. חֲכָמוֹת שָׂרוּתֶיהָ *Sapientes Prin-*
cipum ejus, i. e. *Sapientissima quæque* Principum
ejus respondebit ei. conf. §. 114. (g) Gen.

1. 31. וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד Et ecce *bonum val-*
dè i. e. *optimum*. (h) Eccl. 7. 24.

רַע רַע יֹאמַר *profundum, profundum, i. e.*
profundissimum. Prov. 20. 14.

הַקּוֹנֵה *Malum malum, i. e. pessimum* dicit
emtor. Vid. Gen. 25. 30. Jud. 11. 25. 1. Sam.

2. 3. Sed nequicquam huc trahi debet tri-
plex vocis repetitio. Verum ubicunque hæc

deprehenditur sine Superlativi notatione, de
Tribus realiter distinctis Sermo est. Atque

adeò Jef. 6. v. 3. verbis: קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ

יְהוָה צְבָאוֹת *Sanctus, Sanctus, Sanctus Do-*
minus (Deus) exercituum &c., sat firmum

nectitur argumentum pro probanda Trinitate. Et frustra à quibusdam Judæis vel Judai-
 zantibus, pro simplici exaggeratione corro-
 boranda, in subsidium vocantur Jer. VII. 4.
 cap. XXII. 29. Ez. XXI. v. 32. Quippe in his
 omnibus cum *Unitate conjuncta est Triplicitas*,
 ipsismet etiam Judæis confitentibus. In pri-
 mo loco *Templum* tangitur; numero *unicum*
 quidem, sed tribus constans partibus: qua-
 rum cuique nomen *iepx* etiam apud Josephum
 competit. Vnde R. Joseph Kimchi ex allega-
 tione filii, Comment. in l. c. ואמר שלשה
 פעמים היכל יהוה לפי שהיו שלושה
 אולם והיכל ודביר וגו' *Ideo inquit, tribus*
vicibus repetiit TEMPLVM DOMINI, quia hæ tres
partes scil. Vestibulum, Templum, ac Fanum, id
quod Templum dicitur, constituiebant. Ad Jer.
 22. 29. hæc sunt R. Sal. Jarchi verba: ארץ
 ישראל שלש ארצות הן בה יהודה
 i. e. *Nomine terre*
Israëlis tres comprehendebantur terra: Judæa,
Tractus trans Jordanem, & Galilæa. Similem
 in modum, ratione expurgationis legitimè
 instituendæ, dividitur *terra Is aël in Judæam,*
Galilæam, & tractum transfluvialem, in Cod.
 Schevüth c. 9. §. 2. quarum quælibet in tres alias
 partes rursus ibid. subdividitur. Josephus Bell.
 Jud. lib. 3, cap. 2. Spatio isto ultrà Jordanem
 adjudicato Israëlitis neglecto, *Galilæam nu-*
merat, Judæam, & Samaritidem. Ast hæc

tempore Jeremiæ connumerabatur Judææ: quemadmodum ipse Josephus ab illa eam non differre asserit. Atque adeò duæ saltem relinquuntur partes, *Judæa & Galilæa*, addendæ tertiæ illi, quàm Rubenitæ, Gaditæ & Manassitarum quidam accepisse dicuntur Num. XXXII. Ad Ezechielis verò cap. 21. v. 27. (A. 32.) annotat *Abarbanel* f. 185. c. 4. l. 2. fqq. ואומנם אומרו עוה עוה עוה אשימנה אמר כנגד שלושת המלכים שסילק נבוכדנצר ממלכות יהודה שהם i. e. *Cum inquit: subversionem* (formæ בַּקָּשָׁה, *Vid. Jes. 24. 1.*), *subversionem, subversionem ponam eam* (coronam vers. præced.), *respicit eo ipso ad tres Reges istos, quos removit Nebucadnezar ab imperio Judæ, scil. Jojakimum, Jojachin, & Zedekiam.* A quo, respectu ternarii, parum abludit R. D. Kimchi, asserens ואמר שלשה פעמים עוה כי ג' דורות היתה בטלה העטרה אחר הגלות והם אסיר שאלתיאל פריה וברור הרביעי שהוא *Ideò dici tribus vicibus SUBVERSIONEM, quia per tres generationes cessavit Corona, post captivitatem; quæ sunt Asiri, Sealibielis, & Pedajæ: quarta autem generatione, quæ est Serubabelis restituta fuit in statum pristinum.* Raschi quoque Reges numerat, quibus regnum traditum, & mox ereptum fuerit. Conf. etiam l. c. v. 14.

4. Substantivum non constructum cum substantivo alio rei diversæ sumatur adjectivèⁱ.

5. Substantivum se ipsum^k, aut Synonymum^l, regat in Genitivo.

6. Aliquod ex Nominibus divinis אלהים ^m אל ⁿ יה ^o, aut יהוה ^o

B 2 יהוה

(A. 19.) ubi disertis verbis TRIVM vastationum Propheta in hoc argumento meminit.

(i) Gen. 1. 2. והארץ תוהו ובוהו Et terra ista erat *Vastitas & inanitas*, i. e. *vastissima & inanissima*. Vid. c. 3. 6. c. 12. 2. c. 46. 34. c. 49. 4. Jes. 1. 7. 19. (k) Gen. 9. 25. עבד עבדים *Servus servorum*, i. e. *vilissimus*.

(l) Dan. 2. 41. בַּחֶסֶף טִינָה cum *luto cæni*, i. e. puro puto luto, c. 12. 2. אֶרֶץ עָפָר *terra pulveris*, i. e. *tenuissima*, & in metrum pulverem abeunte; ut parum apta sit continendi corporis in cinerem conversi.

(m) Jon. 3. 3. עִיר גְּדוֹלָה לֵאלֹהִים *Civitas magna Deo*, i. e. *maxima*. Eodem modo, quo de Mose dicitur, Act. 7. 20. וְהָיָה מוֹשֶׁה קָדוֹן עָלֵינוּ erat *pulcher Deo*, i. e. *valde venustus*, pulcerrimus. (n) Ps. 80. 11. צֶדְרֵי אֶרֶץ אֱלֹהִים *cedri Dei*, i. e. *cedri altissima*.

Sic (o) Cant. 8. 6. שֵׁלֶהבֶת-יְהוָה *flamma Domini*, i. e. *vehementissima*, & inextin-

יהוה^p, vel adjectivo apponatur in Superlativum vertendo, vel Adjectivi vicem suppleat.

§. 15. Elegantiam linguæ dicunt, cum pro Adjectivo usurpatur Substantivum, præcedente Præpositione ב^q, מן^r ac ל^s, vel etiam Adverbium^t.

§. 16.

guibilis. (p) Ps. 104. 16. עצי

יהוה arbores Domini, i. e. celsissimæ. Vid.

1. Sam. 26. 12. 2. Ch. 28. 13.

(q) 1. Chr. 26. 14. ויעץ בשכר Con-

filiarius in prudentia, i. e. consiliarius prudens. (r) Jerem. 31. 10. והצידו

באיים Et indicate in Insulis a longinquo, i. e. longè remotis. (s) Jes. 1. 5.

כל ראש לחי Totum Caput in morbo, i. e. morbidum est. Conf. sqq. Vbi ipse

Spiritus S., dum in altero membro, omisâ præpositione, Adjectivum adhibet, explicationem superiorem approbat. Sic l. c. v. 14.

היו עלי לטורח fuerunt mihi in onus, i. e. onerosa. Jud. 1. 28. למס in tributum i. e. tributarium. (t) Prov. 3. 25. לא

תירא מפחד פתאום non timebis (Vid.

§. 16. Substantivum idem repetitum

I. continuò in eodem Casu, designat

1. distributionem^u, vel
2. augmentum^x, aut
3. continuationem^y, certitudinem, emphasin ac vehementiorem animi affectum^z.

B 3

II.

§. 139. fin.) à pavorē subito, i. e. pavorē subitaneo.

(u) Num. 17. 17. וְקַח מֵאֵתָם מִטָּוֶה Et fume ab illis (Vid. §. 187. *baculum baculum*, i. e. à singulis istorum *baculum*.)

(x) Gen. 14. 10. וְעֵמֶק הַשְּׂדִים בְּאֶרְוֹת Et vallis ista Sittea (erat) putei putei bituminis, i. e. puteis bituminosis (Vid. §. 26.) *refertissima*. hinc inde istiusmodi putei erant, quocunque te verteres locorum.

(y) Deut. 16. 20. צֶדֶק צֶדֶק תִּרְדּוּף *Justitiam justitiam* persequeris, i. e. justitiam continuò ac assidue in omnibus actionibus tuis, persequeris.

(z) Psalm. 22. 1. אֱלֹהֵי דֵּי *Deus mi! o Deus mi!* quare me deseruisti? Gen. 22. 11. וַיִּקְרָא אֱלֹהֵי

II. Interpositâ verò copulâ ו, sæpe diversitatem denotat, seu varietatem^a.

§. 17. Sic Sententia eadem continuo repetita, distributionem indicat^b.

§. 18.

מֵלֵאךְ יְהוָה מִן הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר אֲבְרָהָם
 אֲבְרָהָם Et acclamavit ei Angelus Domini,
 ac dixit: *Abraham, Abraham!* Festinato enim
 hic opus erat, ne jugularet filium, contra quem
 manum jam extenderat. Ita quoque de Ver-
 bis repetitis judicat *Kimchi*, Comment. ad Jer.
 23. 19. v. g. Jes. 40. 1. נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי
consolamini consolamini populum meum. Quam
 geminationem, vehementia amoris divini
 quò ergà suos flagrabat, extorquebat quasi.
 Sed dispar ratio est *vocis triplicata*: cujusmo-
 di Jer. 7. 4. c. 22. 29. Ez. 11. 27. (A. 32.) De
 quibus quid sentiam, ad §. 14 3. p. 16. patuit.

(a) Psalm. 12. 3. בֵּלֶב וּבֵלֶב יְדַבְּרוּ
in animo atque animo loquuntur, i. e. *alio at-*
que alio animo. Sed 2. Chr. 19. 5. לְעִיר וָעִיר
in civitate ac civitate, i. e. *in unaquaque civi-*
tate; oppidatim.

(b) Ez. 4. 6. יוֹם לְשָׁנָה יוֹם לְשָׁנָה
diem pro anno, diem pro anno po-
 sui (Vid. §. 19. II.) tibi, i. e. *quemlibet diem pro*

§. 18. Duorum Substantivorum, Synonymorum potissimum, conjunctorum invicem, alterutrum vim adjectivi exprimit, cum insigniori aliquâ emphasi^c.

§. 19. Casus Obliquos non indicant per Terminaciones, sed.

I. per Particulas ab initio prepositas: Dativum scil. per ל^d; Accusativum

B 4

tivum

quolibet anno. Num. 17. 21. וַיָּתֵנוּ אֵלָיו כָּרֶבֶץ

נְשִׂאֵיהֶם מִטָּה לְנִשְׂיָהֶם אַחֵר מִטָּה

אַחֵר לְנִשְׂיָהֶם Et deposuerunt (Vid. §. 93.)

penes ipsum omnes Principes eorum bacu-

lum pro Principe uno, baculum pro Principe uno,

i. e. pro quolibet Principe baculum unum. Modus

hic loquendi pro genio gentis compendiosus

est: quòd duabus saltem vicibus repetitur, id

quod, pro numero Singulorum, fieri subinde

debebat aliquoties. Vid. §. 114. (c) Gen.

1. 26. בְּצִלְמֵנוּ כְּדִמּוּתֵנוּ in imagine nostra

juxta similitudinem nostram, i. e. in

imagine nobis similimâ. 1. Chr. 22. 5. לְשֵׁם

וְלִתְהַפָּאֵרָה ad nomen & ad gloriam, i. e. ad

nomen gloriosissimum.

(d) Gen. 48, 1. וַיֹּאמֶר לְיוֹסֵף & dixit

tivum per אֶרֶץ (*Chald. לִי vel יָה),
cum verbo activo constructam^c,
Ablativum verò per מִן^f vel ב^g; at-
que Genitivum per שֶׁל (*Chald. דִּי
vel ה^h).

II.

Josepho. (e) Gen. 4. 10. פָּצְתָה אֶת פִּיהָ וַיִּפֹּךְ
אֶרֶץ אֲחֵיהֶּהּ aperuit os
suum, ad recipiendum sanguines fratris tui.
* Chald. Dan. 3. 12. יִתְּחוּן præfecisti
eos. Onkelos Gen. 1. 1. יָרָא Primum creavit
Dominus cælos & terram. In Sacris v. longè
frequentius usurpatur ל. v. g. Dan. 2. 14.
לְקַטְלָהּ לַחֲפִימֵי בָבֶלְיָא ad occidendum
Professores Babyloniæ. (f) Gen. 24. 50.
מִיָּהוּדָה יָצָא הַדָּבָר A Domino prodiit
hæc res. (g) Ez. 5. 12. תֵּיטֹב וְיָמוֹתָ וְיָבֵרְכָהּ
Tertia tui pars pe-
ste morientur, & fame consumetur Gen. 48. 22.
אֲשֶׁר לָקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמֹרִי בְּחֶרֶב
quam furrui è manu Amoræi gla-
dio & arcu meo. (h) Cant. 3. 7.
מִשְׁכַּן שְׁלֹמֹה lectus Salomonis. Vid.
§. 20. II. Sic in Profanis passim. Chald.
Dan. 2. 14. הִיא הִיא Eius est. Plura

II. *Per Pronomina* ⁱ, ut plurimum *Suffixa* ^k; quæ in genere ac Numero cum præcedente Nomine vel Pronomine, cujus Casum obliquum indicent, convenientia, ei semper apponuntur Voci, quæ causa est Casus obliqui. Nam in quocunque Casu hujusmodi Pronomi-

B 5

na

Vid. § 20. III.

(i) Gen. 1. 27. זָכָר וּנְקֵבָה

מֵאֲתָם *masculus &**fœmella*, creavit (Deus) eos i. e. *masculum & fœmellam* creavit. Vid. §. 61. Cant. 3. 2.

מִמֶּתוֹ שְׁלֹשֶׁמֶר שְׁשִׁים זָבוּרִים

*lectus Salomonis sexaginta heroës**circa eum*, i. e. *circa lectum* Salomonis sexa-*ginta (sunt) heroës.* Chald. Dan. 2. 30.

וְאֵנָּה רִצָּה דָּנָה גָּלִי לִי Et ego, arcanum

hoc revelatum est mihi, i. e. *Mihi* verò ar-*canum hoc revelatum est.* Ibid. v. 37. אֲנִי הָיָה

מֶלֶךְ מֶלֶךְ מַלְכֵי דִּי אֱלֹהִים שְׁמִיָּה

מַלְכֵי מַלְכֵי מַלְכֵי יְהוָה לָהּ Tu es ô Rex ! Rex Re-

gum, qui Deus &c, dedit tibi, i. e. *cui* Deus*coelorum Regnum, potentiam, robur ac ma-**jestatem dedit.* (k) Gen. 28. 13.

הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָתָּה שׁוֹכֵב עָלֶיהָ רַךְ

terra ista, quæ tu cubans es super eam,

*na reddi debebant, in eodem efferatur
precedens Calus Rectus, significatio-
ne horum Pronominum deinceps o-
mis-*

tibi dabo eam; i. e. terram, super quam cubas,
tibi dabo. Gen. 24. 27. אֲנִי בְּרַךְ נַחֲנִי
יהוה Ego in hac vitâ duxit me Dominus, i. e.
me in hac viâ duxit. Gen. 49. 8. יהוה
Juda! Tu laudabunt te
fratres tui; i. e. Te, te inquam laudabunt.
Genes. 45. 4. אֲשֶׁר מָכַרְתִּי אֹתִי
qui vendidistis me, quem vendidistis. Jes. 49. 3.
עַבְדִּי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר
Servus meus tu es, Israël qui in te, i. e. in quo
Israël gloriabitur: ut fit forma Chald. Vel
sunt verba Messia Judæos alloquentis ô Israël!
certè in te gloriari debebam. Vid. §. 96.
Chald. Dan. 3. 22. אֱלֹהֵי הַסֵּקֶר לְשִׁרְרָךְ מִיֶּשֶׁד וְעַבְדֵּי נֶגוֹן קִמְרָה הַמּוֹן
Viri illi, qui ascendere fe-
cerant Sadrachum, Mesach & Abednego, in-
terfecit eos flamma ignis; i. e. viros istos, qui &c.
interfecit flamma ignis. Dan. 2. 26. דֵּי שְׁמֵהּ
qui nomen ejus, i. e. cujus nomen. Ibid v. 32.
הָאִשָּׁה רָאִתָּה צֶלְמָהּ דְּהוּא צֶלְמָהּ רָאִתָּה
i. e. Istius imaginis caput. Dan. 4. v. 5.
רוּחַ אֱלֹהִין קָדִישִׁין בָּהּ
Deorum sanctorum in eo, i. e. in quo Spiri-

*missa; & Præpositionis, si hæc quidem
Casum Obliquum causârit, notatio-
ne præmissâ^k.*

III. *per solam Constructionem:*
ubi Genitivus indicatur per præce-
dens Substantivum Constructum^l,
reliqui Casus vel per Verbum,
vel per præpositiones præmitten-
das^m. *coll. §. 122. et
227.*

S. 20,

tus &c.

(k) Conf in fine pag 25. è
Gen. 28. 13. & in fine pag. 26. è Dan 4. 5. Ita
Esth. 6. 7. **אִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקָרוֹ**
vir, qui Rex delectatur in honore ejus, i. e. in cu-
jus honore &c.

(l) Gen. 1. 20, **עַל**
פְּנֵי רָקִיעַ הַשָּׁמַיִם Super facies expansæ
horum cælorum.

(m) Deut. 4. 32.
לְמַן הַיּוֹם אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים אֲדָם
עַל הָאָרֶץ Inde ab isto die, quo creavit
Deus hominem, super hanc terram. Gen. 4. 15.

כָּל הָאָדָם בֶּן שִׁבְעָתַיִם יָקָם
pro **כָּל הָאָדָם בֶּן שִׁבְעָתַיִם יָקָם** vel secundum Onkelosum qs.
scriptum esset **כָּל הָאָדָם בֶּן שִׁבְעָתַיִם יָקָם**

i. e. Profectò ab omni interfe-
cturo Cainum, septuplum hic vindicaretur.
Conf, Disp, nostram in h. l.

§. 20. Duorum Substantivorum
res diversas significantium, vel

I. Prius ponitur in statu Constru-
ctoⁿ vel

II. Priori voce in Statu suo
relictâ, posteriori (scil. Recto)
præfigitur nota Genitivi ל°, Chald.

* notandum hoc contra Harkspan ad Deut. XXIX v. VII. ubi præ-
postera Luthenⁱ ypsilon corrigit. coll. Gen. XXIV. II.

III.

(n) Gen. 23. I. שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה anni
vite Saræ. c. 25. 7. חַיֵּי וְאַלְהָה יָמֵי שְׁנֵי חַיֵּי
אֲבִרָהָם Et istæ (sunt, Vid. §. 40.) dies
annorum vite Abrahami. CHALD. Dan. 4. 5.
רַב חַרְטֻמָּא Princeps Magorum.

(o) Num. I. 50. 53. סָבִיב לַמִּשְׁכָּן cir-
cuitu tabernaculi. Jon. 4. 5. וַיָּשֶׁב מִקְרָם
& confedit versùs orientem urbis istius
יָקָר בְּעֵינֵי יְהוָה הַמּוֹתָהּ Psal. 116. 15.
לְחַסִּידָיו Pretiosa est in oculis Domini Mors
piorum suorum. (*) Dan. 2. 41.

לִּטּוּם חֶסֶף הִי פָחַר lutum figuli Ibid. vers. 15.
שְׁלִיטָא הִי מְלָכָא Princeps Regis vers. 14.
רַב-טַבְחָיָא הִי מְלָכָא Princeps carnificum
Regis.

III. Prius ceu Regens assumit Suffixum, cum Recto in Genere & Numero coincidens ^p. Id quod toties contingit, quoties Rectum, seu Genitivus Latinorum, præmittitur Regenti ^q.

IV. Post Suffixum in priori assumtum, posteriori additur nota Genitivi ^r.

(p) Num. 24. 3. בִּלְעָם בֶּן־בְּעוֹר Bileam filius ejus sc. Beoris, i. e. Bileam filius Beoris. Jes. 17. 6. בְּסַעֲיִפֶיהָ פִּנְרֶיהָ in ramis ejus sc. frugiferae, i. e. in ramis fructiferae.

(q) Eccl. 2. 14. הַחֲכָמִים עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ Sapiens oculi ejus in capite suo, i. e. cujuslibet Sapientis oculi (sunt) in capite suo. Jes. 3. 13. עֲמֵי כְּנָגְשָׁיו populus meus exactores ejus, i. e. populi mei exactores. Jon. 2. 7. הָאֲרָץ בְּרִיחֶיהָ terra vectes ejus, i. e. terræ vectes.

(r) Cant. 3. 7. מִשְׁתֵּן שֶׁלֹּשְׁלָמָה lectus (ejus, sc. שלמה) Salomonis Chald. Dan. 2. 20. לְחֹנָא Est nomen (ejus, sc. שלמה) Dei benedictum. v. 44. וּבִיּוֹמֵיהֶן & in diebus (istorum, sc. רְגֻמֵּי) Regum istorum.

§. 21. In Constructione tali plurium Substantivorum, interdum prius non influit in id quod immediatè sibi subjunctum est, sed in remotius; ita ut immediatè appositum vel seorsim cum subsequenti construat^s, vel à subsequenti regatur Suffixo^t, juxta §. 19. II. §. 22.

(s) Jes. 19. 11. חֲכָמֵי יוֹעֲצֵי פַרְעֹה
i. e. Sapientes Pharaonis, ejusque Consiliarii.
Sic 2. Sam. 24. 9. אֶת־מִסְפַּר מַפְקַר הָעָם
Scil. ex sententia Jonathani, R. Dav. Kimchi,
R. Sal. ben Melech, aliorumque, q. d. nume-
rum & summam populi. Sed nil obstat, quò-
minus, & rectiùs quidem hìc juxta §. 26. veritas:
numerus lustrationis, h. e. lustrati populi. Ibi jux-
ta §. 14. i. Sapientissimi Consiliariorum Pharao-
nis. Job. 20. 17. בְּהָרֵי נַחֲלֵי דְבַשׁ וְחֶמְאָה
Flumina torrentium mellis, i. e. ex mente
Kimchi, flumina & torrentes mellis ac butyri.
Sed Conf. §. 18. Ita Gen. 7. 22. נִשְׁמַת רֵיחַ
quod Kimchi, quia נִשְׁמַת de solo
homine dicatur exponit וְרֵיחַ נִשְׁמַת חַיִּים
halitus vitæ & spiritus vitæ, i. e. hali-
tus vitalis, aut spiritus vitalis, h. e. quidquid
vitam habet in hominibus, aut bestiis.

(t) Gen. 9. 5. מִיַּד אִישׁ אֶחָיו à manu

§. 22. Substantivum Rectum Genitivi Casus, vel Causam Efficientem^u denotat, vel Materialem aut Formalem^x; item effectum^y, subjectum^z, Objectum^a, Adjunctum^b, ac Similitudinem^c.

§. 23.

viri fratris *ejus*, i. e. à *cujuslibet fratre*, coll. §. 29. & §. 31. Ita Ez. i. 13. וְדַמּוּת חַהֲדוּרָא Et similitudo *bestiarum aspectuum* istorum, i. e. *similitudo aspectuum bestiarum* istarum. coll. §. 19. II. §. 5. II. Et Vid. §. 174.

(u) Jes. i. 1. דְּבַר יְהוָה Verbum *Domini*, i. e. à *Domino* dictum f. *proveniens*.

(x) Gen. 3. 21. כְּתָנוֹת עוֹר Tunicas *pel-*
lis, f. *pelliceas* §. 29. i. e. *ex pelle* confectas.

(y) Jes. 9. 6. שֵׁר שְׁלוֹמַם Princeps *pa-*
eis. i. e. *pacificus*, f. *pacem conferens*.

(z) Jer. 49. 36. נִדְּחֵי עֵילָם Depulsi
Elam, i. e. *ex Elam*.

(a) Joel. 4. 19. מַחֲמַס בְּנֵי יְהוּדָה propter violentiam
filiorum Judæ, i. e. *erga filios Judæ*.

(b) Ps. 55. 24. אֲנָשִׁי דָמִים וּמַרְמָה Viri *san-*
guinum & fraudis, i. e. *sanguini fundendo &*
exercendæ fraudi dediti.

(c) Jes. i. 10. דְּבַר יְהוָה קָצִינִי סִדּוֹם
וְהִתִּינוּ תוֹרַת אֱלֹהֵינוּ עִם עֲמֻרָה

§. 23. Substantivo Construen-
do absolute posito, idem subaudi-
endum est in forma Constructa^d.

§. 24. Substantivum quoque cum
alio nonnunquam construitur, otio-
se interveniente Prepositione tam con-
juncta^c, quam separata^f, Quin &

II. Cum Infinitivo^g Substantivum
construitur, item cum Pronomine Re-
lati.

Audite verbum Domini, Duces *Sodome* (i. e. *Sodomitis tam similes*, ut ipsorum Duces agere videamini)! auribus percipite doctrinam Dei nostri popule *Gomorrae*! i. e. *civibus Gomorrae similes*. (d) Jos. 3. 14. הָאֲרוֹן הַבְּרִית

Arcam illam fœderis: pro הָאֲרוֹן אֲרוֹן הַבְּרִית *arcam illam, arcam inquam fœderis*. Vid.

2. Chron. 15. 8. (e) 2. Sam. 1. 21.

הָרִי בְּגִלְבּוֹעַ *ô montes in Gilboa*, i. e. *montes*

Gilboa. Psalm. 132. 4. שֵׁנָה לְעֵינַי *somnus*
in oculis meis, i. e. *somnus oculorum meorum*.

Ez. 13. 2. לְנַבִּיאֵי מַלְבָּם *Prophetis de animo*
suo i. e. *Prophetis animi sui*. (f) Jud. 5. 10.

יֹשְׁבֵי עַל מַדִּין וְהוֹלְכֵי עַל הָרֶךְ
Assidentes in judicio, & incedentes per viam,

i. e. *assessores judicii*. (g) Ruth. 1. v. 1.

lativo^h, ac *Adverbio* in naturam *Nominis* elevandoⁱ, nec non *cum Particulâ* significativâ, *tâm connexâ*, quàm *inconnexâ*^k.

§. 25. Nomina formæ constructæ Præteritis^l juncta, vel Futuris

C

ris

בְּיָמֵי שְׁפוֹט הַשּׁוֹפְטִים in diebus *judicare* judices. i. e. *quibus judicabant* judices, Conf. §. 127.

(h) Gen. 40, 3. מְקוֹם אֲשֶׁר יוֹסֵף אֶסֶר שָׁם *locum, ubi* Joseph vinctus erat, Conf. §. 157. Et quidem de

voce מְקוֹם *Kimchi* observat, quod ante relativum אֲשֶׁר perpetuò amet formam Regiminis. In reliquis Substantivis id non est perpetuum.

(i) 1. Reg. 2. 31. דָּמֵי חַנָּם *sanguines immeritò*, i. e. *sanguines non merentium, innocentium*.

(k) Jer. 23. 23. הֲאֵלֹהִי מִקְרֹב אֲנִי נֶאֱמַר יְהוָה-וְלֹא הֲאֵלֹהִי מִרְחֹק *numquid Deus à propinquo*, q. d. *Deus propinqui* (sub. loci, juxta I.) ego sum, inquit Dominus, & non *Deus à longinquo*?

Jes. 14. 19. יוֹרְדֵי אֶל-אֲבֵי בֹר *descendentes ad lapides foveæ*. Ibid. v. 6. מִכָּרַת

פְּלַגָּא *non recedente*, i. e. *immotâ* Conf. §. 124.

(1) Hof. 1. 2. תַּחֲלֹת דָּבָר יְהוָה

ris^{na}, important defectum Relati-
vi אשר, qui, quæ, quod.

§. 26. *Substantivorum constru-
ctorum invicem sæpè modò pri-
usⁿ, modò posterius^o, vim habet
Adjectivi*, Vbi interveniens pro-
nomen posteriori suffigitur, utut
pertineat ad prius^p.

§. 27.

principio, *quo* locutus est Dominus. (m) 2.
Chr. 24. II. בַּעַת יְבִיא אֶת־הָאָרֶן tem-
pore *quo* adducet arcam. Job. 3. 2. יוֹם
אֲלֵר בּוֹ dies *quo* nascebar. coll. §. 213.

(n) 2. Reg. 19. 23. וְאַכְרוֹת קוֹמַת אֲרָזָיו & exscindam *sublimitatem*
cedrorum ejus & *electionem abietum* ejus; i. e.
Sublimes cedros ejus & *selectissimas abietis* ejus
Gen. 1. 30. כָּל־יֶרֶק עֵשֶׂב *Complexum viri-*
ditatis herbae, i. e. *omnem viridem herbam*.

(o) Gen. 1. 11. פֶּרִי עֵץ אֲרֹבֹת *arbor fructus*, i. e.
fructifera. v. 21. כָּל עוֹף כְּנָף *omneitas avis*
ala, i. e. *omnis avis alata*. (p) Jes. 2. 20. אִלֹּהֵי כֶסֶף
Idola argenti sui, i. e. *Idola sua*
argentea.

§. 27. Nomina *איש* *vir*, *בן*, *filius*,

C 2

ac

איש מלחמה ונבון 1. Sam. 16. 18. (q) *איש הוֹאֵר* *Virum belli*, & intelligentem rei, ac *virum formæ*; i. e. *bellicosum & formosum*. Gen. 19. 4. *אֲנָשֵׁי סְדוֹם* *Viri Sodomæ*, i. e. *Sodomite*. Prov. 11. 16. *אִשָּׁה חַן* *mulier gratiæ*, i. e. *gratiosa*. (r) Jes. 5. 1. *בֶּן שֶׁמֶן* *filius olei*, i. e. *oleosus*. Exod. 12. 5. *בֶּן שָׁנָה* *filius anni*, i. e. *anniculus*. Ita 1. Sam. 13. 1. *בֶּן שָׁנָה שָׁאוּל בְּמַלְכוֹ* *filius anni*, i. e. *Anniculus* erat Saul in regno suo, h. e. Annum transegerat Saul in Imperio suo sine peculiari & notabili Satellitio. Cum autem duos imperasset annos super Israël, elegit sibi &c. Falsa enim est ista Judæorum sententia quâ Saul in universum non nisi *Vnum* annum regnasse fingitur. Contrariatur rebus ab ipso gestis, & vel soli diuturnæ persecutioni Davidis. Dissentit Scriptura sacra Act. 13. 21. à quâ non multum abludit *Josephus* Antiq. lib. 6. cap. ult. fin. Nec admitterent anni inter exitum Israëlitarum, & quartum Salomonis intercedentes: de quibus 1. Reg. 6. 1. Act. 13. 18. seqq. Eod. modo Gen. 15. 3. *בֶּן בֵּיתִי* *filius domus meæ*, i. e. *domesticus meus*. Sic Deut. 13. 14. *בְּנֵי בְלִיעַר* *Filii nullius utilitatis*, i. e. *inutiles*, *inutilia terræ pondera*. Jes. 23. 10. *בָּרָה*

ac בעל dominus (eorumque
Foeminina), constructa cum aliis

constituunt Concreta denominati-

va, ac Possessiva. #

§. 28. Nomen בית domus, in
Statu Constructo positum, pro
quovis continente, vase, vel loco
accipitur.

§. 29.

בתרשיש filia maris, i. e. *maritima*. Chald.

בילי Zach. 9. 9. בני גלורתא Dan. 2. 25.

מאר ברת ציון הריעו בת ירושלים

Exulta valde filia Zion, vociferare filia Hieru-
solymæ, i. e. *Zionita, Hierusolymitana*.

(s) Ex. 24. 14. בער הברים Domi-

nus rerum vel causarum, i. e. *litigaturus*, wer

Handel hat. Prov. 1. 17. בעל פנה dominus ala

i. e. *alatus*. Gen. 14. 13. בעלי ברית domini foede-

ris, i. e. *fœderati*. Nah. 3. 4. בעלת כשפים

domina prœstigiæ, i. e. *præstigiatrix*. I.

Reg. 17. 17. בעלת הבית Domina do-

mus, i. e. *hera*. (t) Gen. 39. 20.

בית הסוהר domus carceris, i. e. *Carcer*.

2. Sam. 20. 3. בית משמר domus i. e.

locus custodiæ. 2. Chr. 16. 10. בית המהפכת

domus subversionis, i. e. *Cippus, pistrinum*.

i. e. res aut personæ
denominatas a
voce quacum nomen
בית constructur
aut possidentem
illud, cum quo con-
struitur, denotat.

בית cum nomine
temporis adjecto nu-
merali constructum
notat tempus currens
v. g. Gen. XVII. 1. coll. 17.
Gen. XVII. 12. coll. Levit.
XII. 3. Sed numerali
non adiecto signifi-
cat tempus comple-
tum et absolutum v. g. Gen. XVI. 16.
coll. x. 3. et c. XII. 4. Sam. XIII. 1.

§. 29. *Octo Nomina sæpè abundare videntur, scil.*

1. Chald. *os* (præmissis potissimum Præpositionibus כ^u, ל^u, *atque על*); item

C 3

שם. 2.

Neh. 2. 3. *בֵּית קְבֻרֹת* *Domus* i. e. *locus sepulcrorum*, f. *epitaphia patrum meorum*. 1. Reg. 18. 32. *וַיַּעַשׂ הָעֵלָה כְּבֵית* *Et fecit aquæductum, domum* i. e. *locum duorum fatorum sementis*, h. e. *continentem duo fata &c.* Ez. 1. 27. *אֵשׁ בֵּית-לָהּ סָבִיב* *Ignis domus (erat) ipsi.* i. e. coll. §. 19. II. *Igni ambitus erat circumcirca*

כַּמִּי שָׁנִי וְשֵׁיב (u) Lev. 25. 52. *כַּמִּי שָׁנִי וְשֵׁיב* *Onkelos* *אֶת-צִלָּתוֹ* *os annorum*, i. e. *juxta annos suos restituat redemptionem suam.* (x) v. 16.

לְפִי רֹב הַשָּׁנִים תִּרְבֶּה סִקְנָתוֹ וְלִפִּי *Onkelos* *מֵעוֹט הַשָּׁנִים תִּמְעִיט מִקְנָתוֹ* *לְפִי שְׁזִיזוֹת שְׁנֵי-אֲדוֹלְפֹם זְעִירוֹת שְׁנֵי-אֲדוֹלְפֹם* *Ad os multitudinis*, i. e. *pro multitudine annorum, augebis pretium emtionis ejus; & secundum os* i. e. *secundum paucitatem annorum diminues emtionis pretium.* (y) Lev.

27. 18. *עַל פִּי הַשָּׁנִים הַנּוֹתְרוֹת* *Onkelos* *עַל פִּי שְׁנֵי דְאֶשְׁתֵּאֲרֵי* *juxta*

2. **שׁוֹן** Chald. **שׁוֹן** *nomen*² (iisdem apud Profanos legibus); atque
 יר 3.

os annorum, i. e. juxta annos, qui residui sunt coll. §. 58. (2) Jer. 33. 9. **וְהָיְתָה לִי לְשׁוֹן דְּחַדְוָנָא** *Jonathan* **לְשׁוֹן שְׂשׁוֹן**
 Et erit mihi in *nomen* lætitiæ, i. e. erit mihi *gaudio*. 1. Reg. 18. 24. **וְקִרְאתֶם בְּשֵׁם אֱלֹהֵיכֶם**
וְאֲנִי אֶקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה Et invocabitis in nomine Deorum vestrorum i. e. invocabitis *Deos* vestros, *Jonathan* **בְּשׁוֹן טַעֲוִיתְכֶּן**
in nomine Idolorum, i. e. *Idola vestra*); ego verò invocabo in nomine Domini, i. e. *Nominum*. Vid. Jes. 30. 27. Cod. Berach. Bab. f. 17. a. l. 33. seqq. Ad verba Ps. III. v. 10. *Caput Sapientiæ est timor Domini, intellectus bonus omnibus factoribus ipsorum*, sequentia annotant:
לְלוֹמְרֵיהֶם לֵאמֹר אֵלֵינוּ לַעֲשׂוֹתָם
וְעֹשִׂים לְשִׁמָּה וְלֵאמֹר לַעֲשׂוֹתָם שְׁלֵמָה
לְשִׁמָּה וְכָל־הָעֹשֶׂה שְׁלֵמָה לְשִׁמָּה נֹחַ
לֵאמֹר לֹא שְׁלֵמָה נִבְרָא h. e. non dicitur, qui docent eadem, sed qui faciunt; & quidem qui faciunt *propter nomen ejus*, i. e. *propter se ipsam* non autem qui faciunt, ut non sit *ob nomen ejus*, i. e. *ob eam ipsam*. Quicumque enim facit, ut non sit *ob nomen ejus*, i. e. *ob eam ipsam*, satius ipsi foret, non fuisse creatum. Ita Latini v. g. C. Vellej. Paterculus lib. 2. c. 69. Varinius inquit, nulli nomini non postferendus. Ad quem

3. יָד *manus*^a, Nec non4. דְּבַר דְּבַר *res verbum*^b. Chald:

מֵאִמַּר *; &

C 4

4.

Iocum *Acidal.* annotat: *nullum nomen est nemo.* Sic ubique *nomen Romanum* pro Romanis; rem ut pro nomine intelligas. Epicedio Drusi Albinovanus: *Fluminaque & fontes & nomina magna locorum*, pro ipsis locis. Coecilius apud Nonium in Deintegrare: *Nomen virginis, nisi mirum est, deintegravit*, pro virgine ipsa. Ausonius ep. ad Theonem: *Et jacula & fundas & nomina villica lini.* Obscurus autor, Diris: *Eccecasti fontes, & felix nomen agelli.* Ad Vellejum ut redeam, ea vis est ibi defensæ locutionis. Cum Brutus cuilibet Ducum esset præponendus, Vatinius non modò non nulli duci, sed vel alii cuilibet vilissimo nomini, i. e. homini, erat postponendus.

(a) Jes. 20. 2. דְּבַר יְהוָה בְּיַד Verbum Domini *per manum* Jesaia, i. e. *per Jesaiam*, aut *ministerio* Jesaia, quia *manus* plerarumque actionum instrumentum est.

(b) Gen. 43. 18. עַל דְּבַר חֶסֶק Ob rem argenti istius, i. e. *propter argentum* illud. Eccl. 8. 2. עַל דְּבַר שְׁבוּעָה ad negotium juramenti. i. e. *ad juramentum* Dei Dan. 2, 30. עַל דְּבַר הַיְיָ propterea ut.

(*) Vide copiosè ad

5. פָּנִים *Chald. אַפִּי facies^c*; Præ-
rea

6. אֲדֹרֶת *Chald. עֶסַק causa^d* (præ-
misso על); atque

7. בָּלַל *devolutio, occasio^e* (præfi-
xo ב); quin &

8. אֵלֶּה *Spiritus^f*; Quan-
do

עַל פָּנֵי (c) Gen. I. 20. על פָּנֵי *Onkelos* super fa-
cies expansi, i. e. super expansum coelorum,

עַל אֲדֹרֶת בְּנֵי (d) Gen. 21. 11. על אֲדֹרֶת בְּנֵי *Onkelos*
prodter *negocium* filii sui, i.
e. *propter* filium suum. Jos. 14. v. 6. על אֲדֹרֶתִי
עַל עֵסַק *Jonathan* ועַל אֲדֹרֶתִי
עַל הִילָךְ *i. e. Ob negotium,*
quod mihi est &c. i. e. propter me, & propter
te. (e) Gen. 39. 5. וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֶת- יוֹסֵף

בֵּית הַמִּצְרִי בְּגִלָּל יוֹסֵף Et benedixit Do-
minus familiæ Ægyptii istius ad *devolutionem*
Josephi (*Onkelos* בְּרִיל יוֹסֵף) i. e. *propter*
Josephum. Gen. 30. 27. וַיְבָרֶכְנִי יְהוָה
בְּגִלָּלָהּ quod benedixerit mihi Dominus ad
convolutionem tuam (*Onkelos* בְּרִילָהּ)
i. e. *propter te, occasione tui, tui causa.*

(f) Num. 5. 14. וְעִבֵּר עָלָיו רוּחַ קִנְאָה

do cum aliis (Substantivis, vel Suffi-
xis) constructa, non satis commodè
exprimunt Pronomina reciproca.
Atque ita.

§. 30. קָרַב & תָּוַךְ ^h (medium)
C 5 vel

si invaserit eum *Spiritus* Zelotypiæ, i. e. Zelo-
typia. Job. 6. 4. אֲשֶׁר חִמְתָּם שׁוֹתָר רֹחִי
quorum virus imbibit *Spiritus* meus, i. e.
ipse imbibo. Ita Arab. Fab. 27. Locman.

وَأَهْلَكْتُ رُوحِي & perdidit *Spiritus*
meum, i. e. hinc perdidit me ipsam. Ibid. Fab. 14.

وَدَعَا عَلَيَّ رُوحِي بِأَلَمٍ وَتٍ vocavit
ad *Spiritus* suum, i. e. ad se mortem. Item

وَلَا مَنفَعَةٌ لِّرُوحِي nec est uti-
litas *Spiritui* ejus, i. e. sibi ipsi non prodest.

Ita Græc. Joh. 11. 31. ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι
Infremuit *Spiritus*: pro quo v. 38. ἐμβριμώ-
μην ἐν ἑαυτῷ, fremens ap. seipsum; explica-
tione per ipsam Scripturam factâ.

(g) Deut. 21. 12. וְהִבְחַתְתָּ אֶל—תָּוַךְ
& introduxeris eam in *medium* domus
i. e. intra domum tuam. Lev. 16. 29. חֲגֹר

חֲגֹר Peregrinus ille qui hospi-
tatur (coll. §. 58, 74.) in *medio* vestro, i. e. in-
ter vos.

(h) Gen. 48. 16. בְּקֶרֶב

vel nihil addunt ei, quo cum conjunguntur; vel non præcisè medium æqualiter ab extremis distans significant.

§. 31. Nomina *אִישׁ* *vir*ⁱ, *אִשָּׁה* *mulier*^k, *אָדָם* *vir*^l, atque *אָדָם* *homo*^m, (non constructa,) sæpè sumuntur

1. *Infinite, pro Aliquis, quispiam. haud rarò.*

2. *Di-*

בְּתוֹכָהּ in *medio* terræ hujus, i. e. *intra* terram hanc. Jer. 23. 9. *נִשְׁבַּר לִבִּי בְּקֶרְבִּי* Comminutum est cor meum in *medio* mei, i. e. *intra* me. (i) Gen. 45. 1. *וְלֹא-עָמַד* nec substitit *Vir* h. e. *quispiam* cum eo. (k) 1. Reg. 7. 14. *בֶּן-אִשָּׁה* filius *mulieris* viduæ, i. e. viduæ *cujusdam* erat (coll. §. 40.) (l) Job. 22. 2. *יִסְכּוֹן-זָכָר הָאֵל* numquid Deo proderit *vir*, i. e. ausit prodesse (Vid. §. 96.) *quispiam*? (m) *אָדָם בִּי יִקְרִיב מִכֶּם* *Homo* (si offeret ex vobis, i. e. si *quis* vestrum obtulerit oblationem Do-

2. Distributivè , pro unusquisque, singuli, quilibet ⁿ.

§. 32. Idem אִישׁ vir (atque אִשָּׁה mulier) relatum ad præcedens aliquod Substantivum, in oppositio-
ne ad אָח frater^o, (אָחוּת soror), רֵעַ
ami-

mino. אִישׁ לְלִשְׁוֹנוֹ (n) Gen. 10. 5.
Vir i. e. *quilibet* secundum linguam suam.
Jud. 21. 16. נִשְׁמְרָה מִבְּנֵימֵן אִשְׁרָה excisa
est de Benjamin *qualibet*. Job. 33. 29. פַּעַמִּים
שְׁלֹשׁ עָם זָכָר duabus vicibus, (vel)
ter cum viro, i. e. *unoquoque*.

וַיִּפְרְדּוּ אִישׁ מֵעַל אָחִיו (o) Gen. 13. 11.
Et separarunt sese *Vir*, ne (esset. Vid. §. 187.)
cum fratre suo, i. e. *Unus ab altero*. Ex. 26. 3.
חֲמֵשׁ הַיָּרִיעוֹת תְּהִינָה חֹבְרוֹת
אִשָּׁה אֶל-אָחֹתָהּ Quinque cortinæ sint con-
iunctæ mulier ad sororem suam, i. e. *una ad alte-
ram* Vid. Ez. 1. 9. Neutiquam verò huc pertinet
וְאִשָּׁה אֶל-אָחֹתָהּ לֹא תִקַּח Lev. 18. 18.
Et mulierem ad sororem suam non accipies,
quasi idem esset ac mulierem unam ad alteram
non capies, ac prohiberetur Polygamia simul-
tanea his verbis. Exinde certè hic sensus neuti-
quam elicitur : cum Substantivum nullum,
ad quod אִשָּׁה referri posset, sit expressum.
Quin potius *duæ sorores* simul ductæ hîc in-

amicus ^p, עֵמִית *proximus* ^q, vel אִישׁ
vir ^r, elegantius latinè redditur
Vnus vel *Alter*; vocum verò oppo-
 sitarum quælibet *Alius*, vel *Alter*.

§. 33. Eadem distributiva signi-
 ficatio locum invenire potest in
 unoquoque Substantivo cum sci-
 plo mediante præpositione aliquâ
 constructo: nisi quod in iis propria
 cujuslibet significatio semel sit ex-
 primenda ^s.

§. 34

verdictæ sunt.

(p) Genes. 11. 3.

וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-רֵעֵהוּ Et dixerunt *vir* ad
amicum suum, i. e. *unus ad alterum*.

(q) Lev. 19. 11. וְלֹא-תִשְׁקַר אִישׁ

בְּעֵמִיתוֹ Neque mendaciter agatis *vir* cum
proximo suo, i. e. *unus cum altero*. (r)

1. Reg. 20. 20. וַיִּכּוּ אִישׁ אִישׁוֹ Et
percusserunt vir virum suum, i. e. *unus alte-*
rum, quilibet sibi oppositum.

(s) Ex. 26. 28. מִן-הַקֶּצֶה אֶל-הַקֶּצֶה Ab hac ex-
 tremitate ad hanc extremitatem, i. e. ab extremi-
 tate *Vna* ad *alteram*. Gen. 25. 23. וְלֹאִים

וְיִצְחָק מִלֹּאִים Et natio præ natione inva-

§. 34. Vox יָמִים *dies* nomini-
bus *Annus*^t, vel *Mensem*^u, signifi-
cantibus postposita, infert illis tem-
pus completum: Sed in regimine
Annis præposita, videtur abunda-
re^x.

§. 35.

lescet, i. e. natio *una* robustior erit *altera*.
Ez. 4. 10. מֵעַר עַר-עַר הָאֲכָלְנוּ
(Et cibus vester) à *tempore* ad *tempus* come-
detis eum; i. e. cibum vestrum à *tempore uno*
ad alterum comedetis. Conf. §. 19. II.

(t) Gen. 41. 1. מִקֵּץ שְׁנַתַּיִם יָמִים
à fine *biennii dierum*, i. e. post *duos annos com-
pletos*. Vid. 2. Sam. 13. 23. c. 14. 28. Jer. 28. v.
3. II. (u) Gen. 29. 4. וַיָּשָׁב
Et mansit cum ipso
mensem dierum, i. e. *mensem integrum*.

(x) Gen. 47. 9. יָמֵי שְׁנֵי מַגֻּרֵי שְׁלֹשִׁים
וּמֵאֶרֶץ שָׁנָה מֵעַט וְרַעִים הָיוּ יָמֵי
שְׁנֵי חַיֵּי וְלֹא הִשְׁיִגוּ אֶת-יָמֵי שְׁנֵי
דִּיּוֹסֵי חַיֵּי אֲבוֹתַי בְּיָמֵי מַגֻּרֵיהֶם
*Dies an-
norum*, i. e. *anni peregrinationum mearum*
(sunt) *triginta ac centum anni* (Vid. §. 6.)
Exiguum quid & mali sunt (Vid. §. 211.)
dies annorum, i. e. *anni vitæ meæ*; nec asse-
quuntur *dies annorum*, i. e. *annos vitarum*

§. 35. Nomen Conjugatum, aut
ex eadem radice for-
matum. Cognatum, vel Verbi sui significa-
 tionem intendit^y, vel effectum ac
 objectum actionis innuit^z.

§. 36. Dualis Terminatio יִם
 non semper significationem vocis
 eâ affectæ duplicat^a.

§. 37.

Majorum meorum, in diebus peregrinatio-
 num ipsorum.

(y) Gen. 27. 33. וַיִּחַרְרַר יִצְחָק חֲרָרָה
 Et contremuit Isaac tre-
 more magno nimium, i. e. tremore maxi-
 mo & prorsus incredibili. Deuter. 7. 4.
 וַיִּחַרְרַה אֶף-יְהוָה בְּכֶם
 Domini contra vos, i. e. vehementer iratus
 est Dominus contra vos. (z) Gen. 1. 11.
 תִּרְשַׁע הָאָרֶץ רִשְׁעָה עֵשֶׂב לִזְרִיעַ
 Herbascat hæc terra herbulam, (i. e. pro-
 ferat hæc terra herbam teneram), herbam se-
 minificantem semen, i. e. adultam herbam,
 quæ apta jam sit gignendo semini. Gen. 27. 30.
 וְצוּרָה לִי צִיד
 Et venare mihi venatio-
 nem.

(a) Gen. 4. 24. כִּי שִׁבְעִים יָקָם
 si septuplum (non quatuordecies) vin-
 dicandus erit Kain. Eccl. 10. 18, בְּעֵצֵל תִּים

הַמְקַרְרָה *pigritiâ* (non *pigritia du-*
plicata) attenuatur contignatio. Ita **מים**
aqua, **שמים** *cælum*, **כנפים** *alæ* plures dua-
 bus: nam Jes. 6. 2. legitur **שש כנפים** *sex a-*
læ, & Ezech. 1. 6. **ארבע כנפים** *quatuor alæ*.
 Quò minùs enim duplices concipias, obstant
 ea, quæ ap. Jesaiam sequuntur; quod *duabus* o-
 peruerit vultum, *duabus* pedes & *duabus* usus sit
 ad volandum: quæ non nisi sex conficiunt, nec-
 quicquam duodecim. quibus etiam in uno
 corpore vix inventus fuisset locus. Ita etiam 2.
 Sam. 12. 6. intelligo **ואת-הכבשה ושלם**
ארבעתים i. e. Et agnam ipsam restituet
quadruplum. Non enim audiendus est R.
 Dav. Kimchi Comment. in l. c. quasi per ri-
 gorem Grammaticum intelligantur **שמונה**.
 Rectius Abarb. Comment. in Exod. 12. v. 6.
 fol. 149. c. 4. l. 8. fin. **אֵינוֹ מְהַחֲרֵחַ**
שֵׁשׁ שְׁמוֹת הַבָּאִים בְּדֶרֶךְ הָרְבּוּי שִׁיהִיָּה
שְׁעֵמָן שְׁנַיִם בְּדִקְדוּק כִּי הֵנָּה
מִצָּאנוּ עֲצָלָתִים וְצֹהָרִים שְׁאֵינוֹ רַבִּים וְלֹא
שְׁנַיִם וְכֵמוֹ שְׁצֹהָרִים הוּא חֲצִי
הַיּוֹם לְהַפְלִיגָת הַזֹּהָר בְּזֶמֶן הַהוּא
Non inquit, est de necessitate, ut Nominum, quæ
sub forma Duali occurrunt, sensus etiam dupli-
cetur Grammaticè: deprebendimus enim
עֲצָלָתִים & **צֹהָרִים**; quorum neutrum nec plu-
 ralitatem inferi, nec dualitatem. Quemad-
 modum autem **צֹהָרִים** præcisè medium diei de-
 notato

§. 37. *Pluralis pro singulari positus, magnitudinem rei exprimit, ac excellentiam^b.*

§. 38.

notat, ob excessum luminis, quod tum deprehenditur &c. Itemque in l. c. Samuelis, ubi hæc ejus verba sunt: *Ego verò existimo, quod non nisi QUATUOR tantum indigentur.* Hac quippe poena est secundum legem, quâ cautum erat Exod. 21. 37. ut quatuor pecudes restituat loco unius. Proinde etiam Talmudistæ Cod. Joma f. 22. b. l. 31. executionem hujus poenæ recensentes, non nisi quatuor numerant: Infantem sc., Amnon, Thamar, atque Absalom. Quod autem Abarbanel hîc etiâ trahat בֵּין הָעֶרְבִים Exod. 12. 6. quasi ob Deut. 16. 6. singularem בַּעֲרֵב in ipsa vespere, idem significet ac תַּכְלִית הָעֶרֶב vespere extremam; assensum non meretur. Nec enim tanta victimarum multitudo tempore ab ipso definito jugulari potuisset; nec locutio inter, ut alia infinita taceam, hunc sensum admitteret.

(b) Job. 12. 7. שֶׂאֵל-נָא בַּהֲמוֹת וְתוֹרָךְ. Interroga quæso jumenta (i. e. jumentorum princeps & præcipuum), & docebit te; verbo hîc &c. 40. 10. sqq. singulari. Elephantum communiter intelligunt, Vid. Pfeiff. Dub. vex. p. 519. Sed Bocharius Hieroz, Part. II.

§. 38. *Verbalia* (loco infinitivi usurpata) eleganter regunt Casum verbi sui^c.

CAP. II.

De

PRONOMINE.

§. 39. *Pronomina* præter usum Europæis communem, quo vicem repetenderum Nominum sustinent, *Orientalibus*

D

I. Tan-

lib. 5. c. 14. col. 754. sqq. (quem sequitur *Ludolfus* Hist. Æthiop. lib. I. cap. II. in Notis p. 155. sqq.) *Hippopotamum* intelligit, formamque vocis statuit num. singul. Ægyptiacam. Conf. c. 40. 15. seqq. Ita Prov. 1. 20. חֲכָמוֹת בַּחוּץ הֲרֹנְנוֹת הָרֶוֶץ *Sapientie* in foro vociferantur, in plateis *prodit* (in sing.) vocem suam i. e. *summa & eminentissima Sapientia*.

(c) Gen. 29. 20. בְּאַהֲבָתוֹ אֹתָהּ

In *amore* ejus, q. d. in *amare* eum, h. e. coll.

§. 127. 201. 128. eò quod ipse diligeret eam Deut.

10. 12 לִירְאָה אֶת-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

I. *Tantum Casum Obliquum designant Nominis aut Pronominis, vel subiecti, (modò cum propriâ Casus notâ^d, modo sine eâdem^e), vel in Casu recto præmissi^f.*

II. *Sæpè Demonstrativi significatio.*

(coll. §. 127. 200.) Dominum Deum tuum. Modò לִירָאָה non sit Infinit. Kal cum ה Parag. Certè cum Infinitivo conjungitur Deut 5. 26. לִירָאָה אֱתִי וְלִשְׁמוֹר אֶת-כָּל-מִצְוֹתַי ad *timorem*, i. e. *timendum* me, & ad *observandum* omnia præcepta mea. Jes. II. 9. כִּי-מִלְאָהּ הָאָרֶץ דַּעַת אֶת-יְהוָה Nam plena est terra *scientia*, h. e. *scire* Dominum. Vid. infra §. 206.

(d) Gen. 6. 13. הִנְנִי מְשַׁחֲתָם אֶת-הָאָרֶץ Ecce me perditurum (*eos*) hunc *terram*, Conf. §. 63. (e) Job. 33. 20.

וְזָהַמְתִּי חֲתָתוֹ לֶחֶם וְכָל-אֲשֶׁר יִקְרָא לוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה Et averfatur (*cum*) *vita* ejus *panem*. Gen. 2. 19. Et omne nomen quod impositurus erat (*ei*) homo iste *anime viventi*. In quibus multisque aliis Pronomina possunt omitti, solum casum obliquum determinantia sui objecti. Vid. plura §. 20. III, & IV. (f) Vid. ad §. II.

tionem habent § in primis si Obje-
cto suo præfigantur.

III. Quod si in. Objectum ad ma-
jorem saltem textus perspicuitatem
superadditum est; & huic, Prono-
mini, sua constabit significatio, si la-
tinè inseras vocem explanativam
nempe, nimirum, vel scilicet ^h.

D 2

§ 40.

(g) Dan. 3. 7. 8. 33. Efr. 5. 3. בְּהַ זְמַנָּה
in eo tempore, i. e. eo ipso tempore. Dan.
3. 6. 15. c. 4. 30. c. 5. 5. בְּהַ שְׁעֵתָהּ
in ea hora, i. e. ea ipsa hora. Dan 5. 30.
בְּהַ בְּלֵילָהּ ea ipsa nocte. (h) Exod.
2. 6. וַיִּרְאֵהוּ אֶת־הַיֶּלֶד Et vidit
eum, scil. puerum istum. five: Et vi-
dit puerum istum. Exod. 7. 11. וַיַּעֲשׂוּ גַם־
הֵם חֲרָטְמֵי מִצְרַיִם בְּלִהְטִיהֶם כֵּן
Et fecerunt etiam ipsi scil. Magi Ægypti &c.
five: & fecerunt etiam Magi Ægypti incanta-
tionibus suis similiter Jos. 1. 2. אֲשֶׁר אֶנֶכִּי
לִיהֵם נֹתֵן לִבִּי יִשְׂרָאֵל quam ego datu-
rus sum (illis scil.) filiis Israël. Jer. 27. 8.
אֲשֶׁר לֹא־יַעֲבֹדוּ אוֹתוֹ אֶת־נְבוּכַדְרֶזֶצַּר
qui non servient (ei scil.) Nebucadnezari.
Jer. 51. 6. כִּי בָּא עָלֶיהָ עַל־בָּבֶל שׁוֹרֵר

§. 40. Pronomina, maximè Separata, sæpè aut

1. pro ipso Verbo Substantivo, ejusdem cum Pronomine personæ ac numeri, ponuntur^h: aut

2. significationem Verbi Substantivi includunt^h: quorum hoc semper obtinet, si Substantivis præponantur.

§. 41.

quum venerit contra (*eam* scil. contra) Babyloniam vastator. Marc. 6. 22. εἰσελθὼν τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ τῆς ἡρωδίας & ingressâ filiâ (*ejus* scil.) Herodiadis. Ita in locis ad (d) & (e) citatis Pronomina retinere poteris, simul ac ipforum Objecto præposueris v. g. scilicet.

(h) Gen. 3. 10. עֵרֹם אֲנִי nudus ego i. e. sum. Gen. 42. 11. כָּלָנוּ בְּנֵי אִישׁ-אֶחָד omnes nos filii viri unius (*nos* i. e.) sumus, honesti (*nos* i. e. sumus. Gen. 3. 11. מִי הַגִּיד לְךָ כִּי עֵרֹם אֶתָּה quis indicavit tibi, quod nudus (*tu*, i. e.) sis. (h) Ruth. 3. 9. מִי אַתָּה quænam tu? scil. es. Gen. 42. 9. 14. מִינִי אַתָּם exploratores Vos, scil. estis. Gen. 3. 9. אֵיכָּהֵּן אֲנִי וְיָמִי אֵיכָּהֵּן אֲנִי וְיָמִי ubi tu, i. e. ubinam es? Gen. 3. 6. וְכִי תֹאמַר הוּא לְעֵינֵינוּ Et quod desiderium (*ille*, i. e.)

S. 41. Sed **הוא** & **היא** cum Pronominibus Personalibus primæ ac secundæ personæ constructa, videntur etiam earum personarum, verbum substantivum exprimere; nisi malis significationem reciprocam *ille ipse, idem &c.*

D 3

S. 42.

sint ipsis oculis. v. 7. **הם** Et experti sunt, quod nudi (*illi, i. e.*) *sint*. Gen. 20. 2. **היא** foror mea (*illa, i. e.*) *est*. c. 6. 2. **כי טובות הנדה** cum pulchræ. (*illa, i. e. essent*. c. 48. 18. **זה הבכור** *hic* subint. *est primogenitus*. Ruth. i. 19. **נעמי** Numquid *hæc* sub. *est* Naëmi? Gen. 2. 4. **אלה תולדות השמים והארץ** *Iste* sub. *sunt* nativitates h. e. Origînes hujus coeli ac terræ. Chald. Dan. 2. 9. **הינה דתכון** unica *hæc* sub. *est* sententia vestra.

(1) Jes. 41. 4. **אני הוא** *ego* (*ille i. e.*) *sum*; vel *ego* subint. *sum ille ipse*. Psalm. 44. 5. **אתה הוא מלכי אל הים** *tu* (*ille i. e.*) *es rex meus* ô Deus. Chald. Dan. 2. 38. **אתה הוא** *Tu ille i. e. es*. vel *tu* (*es*) *ille ipse* indigitatus per *capiteius*. De suffixo foem. Vid. §. 63. Ita Dan. 4. 19. **אתה הוא מלכא**

§. 42. Pronomina Personalia Dativi & Genitivi Casus, sumuntur quandoque possessivè^k.

§. 43. Demonstrativi in eâdem sententiâ repetitio, indicat distributionem^l.

§. 44. Demonstrativum הִנֵּה Hic, I. Interdum indefinite sumitur^m; nonnunquam relativèⁿ.

II. Cum

Tu ille i. e. es ô Rex! vel tu (es) illa (arbor) ô Rex!

(k) Pf 107. 6. וַיִּצְעֲקוּ אֶל-יְהוָה בְּצָר. Et clamaverunt ad Dominum in angustia ipsius, i. e. sua. Chald. Dan. 2. 20. דִּי חֲכֻמָּתָהּ. די חכמתהּ nam Sapiencia & fortitudo (quæ illi ipsa, i. e.) ejus est. coll. §. 40.

(1) & clamavit hic ad hunc, i. e. unus ad alterum. Dan. 5. 6. וְאַרְבַּבְּתָּהּ דָּא לִדְא נִקְשָׁן & genua ejus (hoc ad hoc i. e.) unum ad alterum collidebant. Dan. 7. 3. שְׁנֵי דְנִי מִן-דְּנִי diverſæ erant hæc ab hac, i. e. à se invicem.

(m) 1. Sam. 17. 12. וְדָוִד בֶּן-אִישׁ אֶפְרַתִּי הוּא Et David filius viri Ephra-
tei cujusdam, (n) Psalm. 104. 8.

II. Cum Præpositione constru-
ctum, subintelligit significationem
מִמֶּקוֹם *loci*°. Ac

III. Numeralibus præpositum ^p;
aut vocibus לְמַה ^q *quid*, לְמַה ^r *quare*,
atque עַתָּה ^s *nunc* subjun-
ctum, commodè redditur *nunc*,
jam, *modò*, *tandem* &c.

D 4

§. 45.

אֶל-מֶקוֹם זֶה יֵבֶרְתָּ ad locum, *quem* fun-
dasti. (o) Gen. 37. 17. נִסְעוּ מִזֶּה profecti
sunt *ex hoc*, sc. *loco*, i. e. *hinc*. Deut. 9. 12. קוּם רָר
מִזֶּה surge, descende, festina *ex hoc*
sc. *loco*, i. e. *hinc*. Quapropter repetitum,
juxta §. 43. v. g. Num. 21. 24. צִרַר מִזֶּה
וּצִרַר מִזֶּה *maceria hinc*, & *maceria inde*.

וַיִּנְסוּ אֹתִי זֶה עָשָׂר (p) Num. 14. 22. Et tentarunt me (*his* i. e.) *jam* decem
vicibus.

מַה זֶּה שָׁבַתְתֶּם (q) 2. Reg. 1. 5. *quid hoc* (coll. §. 2.) i. e. *quare jam* rediistis?
Conf. §. 52.

לְמַה (r) Gen. 18. 13. זֶה צִחֻקָּה שָׂרָה *quare* (*hoc* i. e.) *tandem* ri-
sit Sara.

עַתָּה זֶה בָּאוּ אֵלַי שְׁנֵי נְעָרִים (s) 2. Reg. 5. 22.

Ecce hunc *modò* (ad lit. præsentī tempore
hoc, Vid. §. 147.) venerunt ad me duo pueri

§ 45. Quamquam Scriptura, in
significatione Pronominis, נַפְשׁ tantum de subiecto intelligente ulurper^t, עַצְם verò de re quâcunque alia^u. II. Autores in *Profani* etiam
 עַצְם I.

(t) Jer. 51. 14. נִשְׁבַּע יְהוָה צְבָאוֹת juravit Dominus exercituum per *animam suam*. h. e. seipsum. Num. 23. 10. תָּמוּת נַפְשִׁי מוֹת יִשְׂרָאֵל moriatur *anima mea*, i. e. ego ipse moriar morte justorum. Xenoph. Cyrop. lib. IV. p. m. 103. Α. νῦν τε ὅτι ἐπέειδεσθε, τὰς ψυχὰς περιποιήσασθε, nunc quidem, quod parvultis, *animas vestras*, i. e. vos ipsos conservastis. Nisi tamen in his talibus pro *vita* sumas, s. *Spiritu vitali*. Quæ prima est vocis significatio, juxta *Maim* in More Nebuchim Part. I. cap. 41. probata ex Gen. 1. 30. Vid. Jud. 12. 3. 1. Sam. 28. 21. Certè Deus jurans alibi introducit loquens; quam certè *vivo* &c. Vid. Gen. 27. v. 4. 25. c. 49. 6. Lev. 26. 11. 30. Quando enim Jes. 5. 14. de *Inferno* s. *sepulcro* dicitur verbis: הִרְחִיבָה שְׂאוֹל dilatavit sepulcrum *animam* suam, i. e. seipsum: Sepulcrum per Prosopopœiam fingit & induit personam hominis insatiabilis.

(u) Ezech. 40. 1. בְּעֶצְם הַיּוֹם הַזֶּה in *substantia* istius diei, i. e. illo ipso die.

1. עַצְמָם (Substantia) *ad Personas*
transferunt^x. Qui &

2. מִמֶּר *verbum*^y *atque* רוּחַ *Spi-*

D 5

ritus

(x) Vid. *R. Sal. b. Melech*, ad Gen. 29. v. 14
Rambam Præfat. ad *Jad Hbasaka* כָּל אֶחָד

quilibet scribit *sibi ipsi*.

Pirke Aboth c. 2. אַל תַּחֲזִיק טוֹבָה

ne retine bonum *tibi ipsi* l. c. cap. i.

quod si ego *mibi ipsi*.

(y) Gen. 28. 15. מִיְמָרִי בְּסַעֲדָךְ *verbum*

meum in auxilio tuo; pro eo quod Ebraicè

ego (sum) tecum. Jes. 42. i. עִמָּךְ

delectatur in eo *ver-*

bum meum; pro Ebr. נַפְשִׁי ac-

quiescit *anima mea*, i. e. ego ipse. Job. i. 10.

Tu. אֶתָּוָה *Verbum tuum*, pro Ebr. מִמֶּרְךָ

יְקִימָתָא לְהוֹן בְּמִימָרְךָ. Jes. 63. 17.

quibus jurasti per *verbum tuum*, i. e. per te

ipsum. Deus enim cum se superiorem non

habeat, per se ipsum jurat. coll. Ebr. 6. 13.

יְהוָה צְבָאוֹת בְּמִימָרֵיהֶּ Jer. 51. 14.

juravit Dominus exercituum per *verbum su-*

um, Ebraicè בְּנַפְשִׁי per *animam suam*, i. e.

per seipsum. Ruth 3. 8. פִּלְטִיֵּאל נָעַץ

Paltiel סִיפֵּי בֵּין מִימָרֵיהֶּ וּבֵין מַכָּל

gladium fixit (inter *verbum suum* i. e.) intra

ritus ^z eodem sensu usurpant pro Pronominibus Reciprocis.

§. 46. Particulæ, quæ Relativo אשר (qui) præpositæ deprehenduntur, sæpius non regunt Relativum hoc, sed ejus antecedens מי ille illa^a, vel מה illud^b, aut etiam locus^c, commodè subintelligenda.

§ 47.

se, & intra Michal. Quæ exempla evincunt, vocem מימר, pro varietate suffixi appositi, omnium Personarum sustinere Pronomina.

(z) Vid. ad §. 29. 8. p. 40. 41. Hinc pro רוח Ebræorum subinde in Targum ponitur מימר v. g. Jes. 4. 4. במימר דין ובמימר צמירא Ebraicè מְשַׁבֵּט וְכִרְוּחַ צִיעַר quod textus Ebræus Spiritum vocat, expresfit Chaldaeus per verbum. c. 30. 28. ומימריה ורוחו כנחל שומף & verbum ejus instar torrentis invalescit : pro Ebr. שומף & Spiritus ejus instar torrentis exundat.

לְאִשֶּׁר לְאִשֶּׁר (a) Gen. 44. 4. ויוסף אמר לאשר לאשר & Joseph dixit (Ei) qui præerat domui suæ. (b) Ruth 2. 9. ושתהי ושתהי & bibas de

מימריהם & bibas de מימריהם (eo) quod haurient pueri isti. Vid. v. 2.

(c) Ruth. 1. 16. כי אל-אשר תלך אלך & quia ad quem tu ibis ibi ego.

לְאִשֶּׁר לְאִשֶּׁר
לְאִשֶּׁר לְאִשֶּׁר
quod fecerant

§. 47. Hoc ipsum אשר
(Chald. ܐܝܬܪ) sæpiùs abit in na-
turam Particularum *Vt^d, quod^c,
nam^f, quia, quandoquidem^g,
si^h,*

nam ad (*locum*) *quò* ibis, ibo; i. e. quocunque
locorum iveris, ibo. Vid. Ez 42. 14.

(d) Gen. 11. 7. אשר לא ישמעו איש את שפת רעהו
Ut ne audiat ullus labium pro-
ximi sui, i. e. ne unus intelligat linguam al-
terius coll. §. 32. §. 101. Chald. Dan. 2. 16.

Et petiit à Rege לה זמן ונתן לה *ut* tem-
pus daret sibi. (e) Esth. 3. 4. הגיד

להם אשר הוא יהודי
iudicarat illis, *quod* esset (§. 40.) Judæus. Esr. 4. 16.

האם קריתא דך תהבנה
quod si civi-
tas ista restauretur. Vid. Dan. 2. 47. מן

קשוט די אלהכון הוא אלה אלהין
ex rei veritate est, *quod* Deus vester sit Deus
Deorum. (f) Deut. 3. 24. אשר

מי-אל בשמים ובארץ
nam quis est De-
us in coelis, aut in hac terrâ. Chald. Dan 2. 20.

די חכמתה וגבורתה די-לה היא
Nam sapientia ac fortitudo ipsius est.

ואשר שבר עליך את-
(g) Deut. 23. 5. וכל עמך בלע
Et quia conduxit contra te Bilea-

דך וכלת למגדל
mum. Chald. Dan. 2. 47.

ſi^h, *quum*, *quando*ⁱ, *quò*^k,
*ubi*ⁱ, *Et*^m, *quamvis*ⁿ, *ec-*
ce^o;

דְּנָרָא *quandoquidem* potuisti revelare
 arcanum hoc. (h) Deut. II. 27.

אֶל־הַבְּרָכָה אֲשֶׁר יִתְּשֶׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתֶיךָ
 Benedictionem quidem, *ſi* attenderitis
 ad præcepta Domini. (i) Gen. 30. 38.

הַבּוֹאִין דְּצִאֵן לִשְׁתּוּרָא *quum* ve-
 niret grex ad bibendum. *Chald.* Dan. 2. 23.

מַלְתָּ דִּי מַלְתָּ מִדְּכָא הוּדְעָהֲנִי
quum rem Re-
 gis significasti nobis. Conf. ad Gen. I. c. Michf.
 Jophi. (k) Num. 13. 27.

בָּאֵנוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ
 Venimus in terram
 istam, (Onkelos דִּי), *quò* miseris nos.

הַמָּרָה מִי מְרִיבָה (1) Num. 20. 13.
 אֲשֶׁר־רָבוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־יְהוָה
 Istæ sunt aquæ contentionis, (Onkelos דִּנְצוֹ)
ubi litigarunt filii Israël cum Domino.

הִנֵּה אֲשֶׁר רָאִיתִי אֵנִי (m) Eccl. 5. 17.
 Ecce quod vidi ego, bonum
 & pulchrum. (n) Num. 12. v. 11.

אֵל נָתַתְּ תִשָּׁרֵת עָלֵינוּ חַטָּאתֵינוּ אֲשֶׁר
 Ne quaeso! po-
 nas super nos peccati poenam, *quamvis* stul-
 tē egerimus, & *quamvis* peccaverimus: On-
 kelos דְּאִטְפְּשָׁנָא וְדִסְרַחְנָא *quamvis* stultos

ce°, *certè*, *imò*, *quinimò*°.

§. 48. מי (Chald. מן) *quis*,

I. cum לא (*non*), Universaliter affirmat°.

II. absque negatione interdum
1. *universaliter negat*°, vel indicat
2. *pau-*

nos gesserimus, & *quavis* fœtidè egerimus.

(o) 2. Sam. 2. 4. אנשי יביש גלעד

— קברו שואר Jabes-Giliaditæ
ecce sepeliverunt Saul. coll. §. 27. Chald.

Dan. 2. 25. די השכחת גבר מן בני

גלותא די יהוד *Ecce* inveni virum de ex-
libus Judæ, (p) Eccl. 1. 10. כבר

היה לעולם אשר היה מלפנינו
Jamdudum fuit ante secula, *imò* fuit ante nos.

Jes. 49. 3. Messias introducitur loquens: Do-
minus dixit mihi, Servus meus tu es, ישראל

אשר בך ארפאר *ô* Israël! *certè* in te glori-
arer, aut: per te gloriosus fierem (ego Messias).

Vid. sup. p. 26. Chald. Dan. 6. 6. די לא נהשכח

לרניאל דנה כל-עלה *Certè* non inve-
riemus contra Danielelem hunc ullam cau-
sam.

(q) Job. 12. 9. מי לא ידע *quis non*
novit? i. e. *omnes* norunt. (r) Ex. 2. 14.

2. *paucitatem*, ac *difficultatem* ^s :
 3. Interdum *extenuationem* ^t,
 ac *fiduciam* ^y.

4. Haud rarò etiam *votum* ^x,
 ac *fiduciam* ^y.

§. 49. Idem מי Substantivo post-
 positum ^z, aut notatum cum ל^a,
 effertur in Genitivo.

§. 50.

מי שֶׁמֶךְ לְאִישׁ שֶׁר quis constituit te vi-
 rum principem? i. e. *nemo* &c. (s) Jes. 53. 1.

מי הָאֱמִין לְשִׁמְעֹתֵנוּ quis credidit lectio-
 ni nostræ? i. e. *quam pauci* &c. (t) 1.

מי אֲנֹכִי quis ego sum, qui sc.
 ausim cum Rege contrahere affinitatem?

מי אֲבִימֶלֶךְ וּמִי שָׁכַם (u) Jud. 9. 28. *Quis est Abi-
 melech, & quis Sicheim, ut serviamus ipsi?*

מי יִשְׁקֵנִי מֵיִם (x) 2. Sam. 23. 16. *quis potabit me aquis? i. e. o utinam quis po-
 taret me aquis* (y) Jon. 3. 9.

מי יֵדַע וְנָחַם אֱלֹהִים *Quis
 novit, convertet se & poenitebit Deum?* Ab.
 Esra & Kimchi reddunt מי יודע per אולי
fortassis. (z) Gen. 24. 13.

מי בְּתֻלָּה *filia Cujus es?* coll. §. 40. (a) Gen.

§. 50. Coacta fit Oratio, nisi מִי
(& Chald. מִן) interdum pro inter-
rogativo Rei מֶה tam pronomina-
liter ^b, quàm adverbialiter ^c acce-
pto, habeas.

§. 51. מֶה (*quid*) interdum vir-
tutem habet

1. *Exprobrandi* ^d, vel *expostulan-*
di ^e: modò 2. *exag.*

32. 17. לְמִי — אֵתָּה וְלְמִי אֵלֶּה לְפָנֶיךָ
Cujus tu es? & cujusnam sunt ista ante te?
Quapropter etiam Onkelos effert cum nota
Genitivi דִּמְן אֵת-וְדִמְן אֵלֶּיךָ.

(b) 1. Sam. 18. 18. מִי הִנֵּה i. e. *quæ est vita*
mea? Jon. 1. 8. לְמִי בְּאִשֶּׁר לְמִי propter *quid?*
Vnde Exod. 16. 15. וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-אֶחָיו & dixerunt unus ad al-
terum (Vid. §. 32.). *quid* hoc? nam non no-
runt, quod esset.

(c) Amos. 7. 2. 5. מֶה-חֲלֹחַ-נָּא מִי יָקוֹם יַעֲקֹב
*condona quæ-
so! quomodo aliàs resurget Jacob?*

(d) Gen. 44. 15. מֶה-הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר-עָשִׂיתָ
Joseph quasi exprobraturus fur-
tum fratribus suis dicebat: *quodnam* est opus
illud, quod fecistis?

(e) Gen. 31. 36. מֶה-פָּשַׁעִי מֶה, חָטָאתִי
Jacob irâ exa-

2. *exaggerandi^f, vel admirandi^g*;
3. *nonnunquam extenuandi^h*;
4. *rarius etiam insultandiⁱ*.

§. 52. מה *quid* I. demonstrativo præpositum, sæpiùs significat *Quare^k*: 2. *Substantivo postpositum, indefinite sumitur, pro aliquid, quoddam.* 3. *alàs*

descens *expostulaturus* cum Labano dicit: *quæ est prævaricatio mea; quod peccatum meum?*

(f) Psalm. 8. 2. מה-אֲדִיר שִׁמְךָ בְּכָל-
אֶרֶץ *quàm* magnificum est nomen tuum in
totâ hâc terrâ? (g) Gen. 28. 16.

מה-נֹרָא מָה-הַמָּקוֹם הַזֶּה *quàm* vene-
rabilis est hic ipse locus! (h) Gen. 23. 15.

אֶרֶץ אַרְבַּע מאֹת שָׁקָל-כֶּסֶף בֵּינִי
וּבֵינֶךָ מֵהָהֵנָּה *Terra* quadringento-
rum siclorum argenti inter me & inter te
quid est (coll. §. 40.)? (i) Jer. 22. 23.

מה-בְּחִנְתִּי *quàm* gratioſa eris? Subjungit
enim: supervenientibus tibi torminibus, do-
lore adinstar parturientis. 2. Sam. 6. 20.

מה-נִּכְבָּר הָיָה הַיּוֹם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
Quàm honorabilis factus est hodiè Rex Israël!

וְמַה-זֶּה הָאָמַר אֵלַי (k) Jud. 18. 24. *quare nunc* dicitis ad me, *quid*
tibi est; coll §. 44. III. Gen. 3. 13. מה-זֶּה

§. Aliás convenienter nonnunquam redditur *quàm* vel *quantus* aut *quantopere*¹.

§. 53. Interrogativum tam Personæ^m, quàm Reiⁿ, Relativo (אֲשֶׁר Chald. דִּי) præpositum, assumit significationem relativam, Personæ quidem *ille*^m, Rei a. *illud*ⁿ.

§. 54. Interrogativa hæc sæpè
E sumun-

עָשִׂיתָ *quare* hoc fecisti? (1) Eccl. ii. 2.
כִּי לֹא יָדַע מַה-יְהִיָּה לָעַתָּה עַל הָאָרֶץ
nam non nosti, *quantum* futurum sit malum
super terram. Ps. ii9. v. 97. מַה-אֶהְבֶּה
וְהִנֵּנִי *quantopere* dilexi doctrinam tuam!
toto die est mea meditatio.

מִי אֲשֶׁר חָטָא-לִי (m) Exod. 32. 33. *Ille* qui (vel quicumque) peccat contra me &c.
Chald. Dan, 3. 6. וְיִמָּן דִּי לֹא יִפֹּל Et *ille* qui
non prociderit. (n) Pirke Abboib c. 2.
וְהִנֵּנִי לְמַלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּר Id quod respondeas. Chald.
Dan. 2. 28. & significat Regi Nebu-
cadnezari *illud* quod futurum sit.

sumuntur infinite absque interrogatione^b.

§. 55. ⌞ Nominibus, itemque Participiis, ac Pronominibus tertiæ personæ, immediate[†] præfixum, Articulus denotat tam Definitum^p, quam Indefinitum^q.

† Chald.

לֹא יָדַעְנוּ מִי־שָׁם (o) Gen. 43. 22. Non novimus, quis posuerit argentum nostrum in faccos nostros. Chald. Efr. 5. 4. אִמְרֵנָה לְהוֹם מִן־ שָׁמָּה אֲנִין diximus illis, quænam essent nomina Virorum istorum, i. e. quinam essent Viri illi, coll. §. 29. 2. & 40. Jud. 9. 48. מָה רָאִיתֶם עֲשִׂיתִי quod videritis fecisse me, festinanter facite sicut ego.

הָרֶמֶשׂ הָרוֹמֵשׁ עַל־ (p) Gen. 1. 26. reptile hoc quod reptat super hanc terram. Gen. 2. 12. הָאֶרֶץ הַהִיא illa terra ipsa.

וַיִּפְתַּח (q) Gen. 42. 27. & aperuit Aliquis faccum suum. Vid. Jes. 7. v. 16. כִּי בְּטָרֶם יָדַע הַנֶּעַר מֵאִוֶּס בָּרַע וּבָחֹר בְּטוֹב Quin imò antequam cognoverit aliquis puer spernere malum, & eligere bonum &c. Ita

* Obs. *Chaldaei* nunquam præmittunt voci Articulum, sed æquipollentem huic terminationem in fine adjiciunt, à quâ vocatur Status Emphaticus.

§. 56. Adjectivo cum suo Substantivo *absque Ellipsi verbi substantivi* constructo, nunc alterutri præfigitur Articulus, nunc utrique^s; absque ulla tamen mutatione Positivi in Superlativum.

E 2

§. 57.

quidem eludi poterunt Judæorum strophæ. Verum satius erit articulum hunc *definitè* sumere, ad determinandum filium Prophetæ *Sear Jasub*, quem jussus erat adducere vers. 3. Ad certum procul dubio finem. Sed nisi hic esset, ut doceat *tempus* terræ liberandæ, frustra fuisset adductus.

(*) Quod Articulus Ebræis à potiori dicatur ה' הַיִּרְיעָה *He notificativum* s. emphaticum; ad imitationem hujus, forma status *emphatici*, Chaldæis adhibetur, etiam ubi nil certi determinat.

(r) Jer. 2. 21. הַגִּפֶּן נִכְרִיָּה vitis *hec* peregrina. Psalm. 104. 18 הַרִים הַגְּבוּהִים montes *hi* excelsi.

(s) Gen. 7. 19. הַרִים הַגְּבוּהִים *isti* montes excelsi *illi*.

§. 57- *Articulus non præfigitur* *Nominibus*

*et in oppositum ad
nomina propria
occurrit, quæ articulum
admittant.*

1. *Propriis* ^{*viuentium*} *hominum**, 2. *Con-*

(t) Quia quamdiu nomen proprium certum Individuum denotat, novâ restrictione non indiget. Postquam autem idem nomen pluribus suppositis attributum fuit, abiit quasi in naturam Appellativi: quod à *vague*, quam habet, *significatione* exemptum, ad certum numero subjectum restringitur, vel per *Articulum* aut *Pronomen Demonstrativum*, vel per *Suffixum* aut *Regimen*. Quemadmodum igitur aliæ memoratarum Restrictionum quandoque Proprio hominis adjiciuntur; v. g. cum tempore Darii plures essent sub nomine *Danielis*, (ad determinandum eum, qui non modò inter tres Principes supremos connumerabatur. Dan. 6. v. 3. sed & toti monarchiæ præficiendus erat), l. c. v. 6. dicitur דַּנִּיֵּאל רִנָּה *ille ipse Daniel*: cujus scil. nomen differentiae ergò alius mutarat in Beltesazar Dan. 5. 12. Ita quoque *Articulus*, haud secus ac in linguis aliis Proprio hominis præfigitur, v. g. Jud. 1. 20. הָעֵנָק Anak *iste*. Ita Deut. 3. 13. קְרִירַת הָאֲרָבַע Neh. 11. 25. הַמְּנַשָּׁה Ez. 38. v. 2. אֶרֶץ הַמָּגוּגַּי terra Magogi *istius*. 2. Sam. 24. 16. הָאֲרוֹנָה הַיְבֵסִי; & passim הָאָרֶם. Falsum enim, vocem אָרֶם appellativam fore. Sua natura proprium con-

2. Constructis^u, &

3. Suffixa gerentibus^x; nisi quando rarissimè^t, ^u, ^x, ad singularem emphasin denotandam, una sola restrictio non videbatur suffecisse.

4. Pronominibus autem primæ ac secundæ personæ, itemque Nominibus Verbum substantivum includentibus apponitur nunquam.

§. 58. Si nomini Constructo^y,
E 3 vel

stituit hominis primùm creati. De aliis v. hominibus usurpatur Metonymicè, haud secus ac יִשְׂרָאֵל pro *Israëlitis*. Proinde eodem sensu, pro explicando hoc tropo, passim etiam occurrit אָדָם בֶּן אָדָם *filius Adami*, voce *filius* Synecd. sumtâ, pro quovis posterorum.

(u) Jer. 25. 26. כָּל-הַמְּמַלְכוֹת הָאֶרֶץ *omnia regna ista*, hujus terræ. (x) Jos. 7. 11. בְּתוֹךְ הָאֵהָל *in medio istius tentorii mei*. Explicationem horum Vid. §. seqq. 58. Et Conf. *Kimchi* Michlol. fol. 14. col. 4. fol. 15. col. 1.

(y) 2. Reg. 23. 17. עַל הַמִּזְבֵּחַ בֵּית-אֵל *Super altare illud Bethelis*: pro עַל הַמִּזְבֵּחַ

vel construendo ^z, præfigatur Articulus; idem nomen absque Articulo constructe repeti debet, prius autem cum Articulo in statu effectuarur absoluto ^y, ^z.

§. 59. ה sub forma *Articuli*, *Præterito*, *Futuro* ^b, & *Præpositioni*

מִזְבֵּחַ בֵּית-אל i. e. super altare illud, altare scil. Bethelis. (z) Jer. 25. 15.

Gen. xxiv. v. 66.

וַיִּבְרָא יִצְחָק הָאֱלֹהִים שָׂרָה וַיִּבְרָא יִצְחָק הָאֱלֹהִים שָׂרָה
כּוֹס הַיַּיִן הַזֶּה הַחֲמָה Poculum vini hujus, hujus ex-candescētia, pro הַחֲמָה

י. e. poculum vini hujus, vini scil. istius ex-candescētia. Quemadmodum dicitur Num.

וַהֲנֵה מְקוֹם מְקוֹם מְקוֹם 32. ו. Et ecce locus ille, locus scil. pascuosus Gen.

הַקוֹל קוֹל יַעֲקֹב וְהַיָּד יָד עֲשָׂו 27. 22. Vox ista vox Jacobi & manus iste

manus Esavi.

וְכָל הַקִּדְשֵׁי שְׁמוּאֵל (a) 1. Chr. 26. 28.

& omne quod consecravit Samuel

iste Videns. 2. Chr. 1. 4.

in locum quem constituerat ei David. coll.

וְמַה-נַּעֲשֶׂה 8. (b) Jud. 13. 8.

& quid faciemus puero illi,

ni^c, junctum, ac nonnunquam ante Participia^d & Nomina^c, vim habet Relativi אשר suprà traditam.

§. 60. Sub hâc ipsâ Articuli forma ה est i. interdum *distributivum* seu

E 4

Vni-

qui nascetur. (c) 1. Sam. 9. 24. וַיָּרֶם

& attulit הַטֶּבַח אֶת-הַשֹּׁק וְהָעֲלִיָּה coquus armum quendam, & quod ad illum.

Mich. 1. 11. מִסָּפַר בֵּית הָאֶצֶל luctus domus quæ prope, i. e. propinquæ, coll. §. 15. &

§. 132. I. (d) Eccl. 3. 21. מִי יוֹדֵעַ רוּחַ בְּנִי

הָאָרֶץ הָעוֹלָה הִיא לְמַעַל וְרוּחַ

הַבְּהֵמָה הַיּוֹרֵד הִיא לְמַטָּה לָאָרֶץ

quotus quisque est (coll. §. 48. II. 2.) ? qui ex-

pendat animam hominis, quæ ascendit fur-

sum, vel quod ascendat fursum; & animam cu-

juscunque bestię, quod descendat illa deor-

sum in terram. coll. §. 47. lit. (e) Psalm. 134. 1.

כָּל-עַבְדֵי יְהוָה הָעוֹמְדִים בְּבֵית-יְהוָה

(coll. Psalm. 135. 2.) Omnes servi Domini qui

statis (h. e. ministerio fungimini) in domo Dei.

עֲשֵׂי-לָהּ הַטּוֹב בְּעֵינַיִךְ. (e) Gen. 16. 6.

fac ei, quod bonum in oculis tuis. Sic ante

Particulam, Gen. 43. 6. לְהַגִּיד רָאִישׁ הָעוֹד

לָכֶם אֶת

indicando Viro illi, quod adhuc

[Vid. §. 47. e]. vobis sit frater.

Universale, quicumque, quilibet^f.

2. interdum *Vocativum* seu *Patheticum* ò §.

§. 61. Suffixa cum Objecto ad quod referuntur, in eodem Genere ac Numero conveniunt, non autem cum voce cui affiguntur^h.

§. 62.

Exod. 12. 3. שֶׁהָלַבִּירָה (f) pecus pro unâquâque familia, Gen. 1. 16. וְאֵת הַכּוֹכָבִים & quascunque stellas, Ita Rom. 1. 15. τὸ κατ' ἐμὲ quodcunque penes me (situm est).

(g) Num. 15. 15. הַקָּהָל חֶזְקָה אֶחָדָה *ô congregatio!* statutum idem vobis & unicuique peregrino. Conf. tn. ad h. 1. *Ab. Efr. ac Kimch.* in Michl. Jophi.

(h) Gen. 1. 25. הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ jumentum secundum speciem suam : vox מִן est masc. suffixum הַ verò foemininum, coincidit cum præcedente בְּהֵמָה. Gen. 2. 24. יֵעֲזֹב אִישׁ אֶת־אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ deferet vir patrem suum, & matrem suam. Vox אִשׁ foem. habet suffixum masc. conveniens cum וְאִשׁ præced. Exod. 18. 6. וְשְׁנֵי בָנֶיהָ Et uxor tua, & duo filii tui. Nomini masc. plur. appositum suffixum foem. singulare, conveniens cum præced. אִשְׁרָה ; cui

§. 62. Nominibus duobus vel pluribus Singularibus (diversi etiam Generis) præeuntibus, Suffixum plurale respondet in Genere masculinoⁱ.

§. 63. Suffixa si Genere^k, aut
E 5 Nu-

contra foeminino, appositum est suffixum mascul. conveniens cum מֹשֶׁה Mose. Prout Gen. 36. 2. עֵשָׂו לָקַח אֶת־נָשָׁיו Esau sumsit uxores suas, foem. plurali adjectum suff. masc. singulare.

(i) Gen. 1. 27. זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם Masculum & foemellam creavit illos. Sed Vid. §. 29. II. Cui plurali numero repugnat *Talmudistarum* in Cod. Berach. f. 61. a. l. II. coll. *Raschi* & *Ab. Esr.* in h. l. itemque *Abarbânele* f. 20. col. 3. l. 13. sqq. fin. sententia; quâ Adam persona fingitur geminata. utrumque referens sexum. Id quod tum demum aliquam veritatis speciem haberet, si diceretur אֱלֹהִים. Pluralis verò ad utrumque præcedens objectum relatus, idem efficit, ac si diceretur (אֵת זָכָר וּנְקֵבָה

(k) Gen. 2. 15. וַיְנִיחֵהוּ בִּגְן־עֵדֶן Et collocavit eum in hortum (masc.) Eden, ad colendum eum (foem.)

Numero¹ cum suo Objecto discrepant, sæpiùs ad sensum objecti respectum habuerunt, non formam.

§. 64.

& ad custodiendum *eum* (fœm.) *Ab. Esra*, quem approbat etiam *Abarbanel* in h. l. f. 26. col. i. l. 10. fin. existimat, גֵּן esse Generis communis: cum & plur. dicatur גְּנוֹת vel גְּנוֹת. *R. Sal. b. Melech. v.* ad vocem Synonymicam גְּנוֹת *Jes. 61. 11.* respici autumat. *Chald. Dan. 2. 38.* אֲנִי הוּא רִאשָׁה הִי רִהְבָּה Tu es caput *ejus* auri. Suffixum fœm. est, relat. ad צֶלֶם masc. respectu ad sensum habito: significabat enim מַלְכוּת *Imperium.* (1) *Gen. 15. 11.* וַיֵּרֶד הָעֵץ עַל-הַפְּאִיִּם וַיֵּשֶׁב אוֹתָם Et descendit *Volucris* super cadavera ista, & flatu facto abegit *eos*. Pron. est plural. objectum sing. sed collectivè sumtum. Vid. §. 115. In utroque simul discrepat *Jon. 1. 2.* לֵךְ אֶל-נִיְנוּרָה הָעִיר הַגְּדוֹלָה וְקִרְאָה עָלֶיהָ כִּי-עֲלֹתָהּ אֲבִי אֲדָמָה לִפְנֵי רָעָתָם לִפְנֵי מַלְכוּתָם i. e. Abi ad Niniven civitatem istam magnam, & prædica contra eam, nam ascendit malitia *eorum* ante me. Pron. Masc. pl. refertur ad עִיר fœm. sing. Quia עִיר Metonymicè ponitur, pro plur. masc. יוֹשְׁבֵי הָעִיר *incolis civitatis,*

§. 64. *Suffixa* I. Particulis ^m,
aut Verbis ⁿ, (itemque Nomini-
bus Numeralibus ^o) adjecta, signi-
ficant personaliter, vel relativè; in
tali ordinariè casu, qualem vox, cui
apponuntur, postulat:

II. *Nominibus* verò reliquis ^p
apposita, significant possessivè.

§. 65. Suffixum Nomini status
absoluti adjicitur; sed construendo
adjectum, efficit, ut idem nomen
in statu constructo repetatur, Suf-
fixo omisso ^q.

§. 66.

(m) (n) Gen. 37. 13. אֶשְׁלַחְךָ אֵלֵיהֶם
mittam te ad eos.

(o) Num. 12. 4. אֲנִי וְאַחֵי שְׁלֹשָׁתֵינוּ
egredimini Vos tres. v. 5.

וְיָצְאוּ שְׁנֵיהֶם & egressi sunt ambo illi.

(p) v. 7. עֶבְדִּי servus meus &c.

(q) Cant. 1. 15. עֵינֶיךָ יֹנִיִּים oculi tui

(sunt) columbarum, q. d. עֵינֶיךָ עֵינֵי יֹנִיִּים
i. e. oculi tui sunt oculi columbarum. Chald.

Dan. 4. 30. עַד הִי שַׁעֲרֶיהָ כְּבָשָׁרִין

רַבָּה וְטִפְרוֹתָיו כְּצִפְרֵין
Donec capillus e-
ius ut aquilarum (sc. pili h. e. pennæ) cre-

§. 66. Interdum Suffixum tam,
Verbo (intransitivo potissimum)
quàm Nomini adjectum, contex-
tu ita urgente, exponi debet tan-
quam à voce ista separatum, inser-
tâ unâ ex Particulis ב^r, ל^s, עם *cum*^t,
על

sceret, & ungves ejus ut *auium* (sc. ungves).
Hab. 3. 4. וְנוֹגַהּ כְּאוֹר תְּהִיָּה & splendor
tanquam *Solis* erit). Ps. 18. 34. מִשּׁוּהָ רַגְלִי
כְּאַיִלוֹת ponens pedes meos ut *cervarum*
Job. 35. 2. אָמַרְתָּ צֶדֶקִי מֵאֵל dixisti. Justitia
mea præ *Dei* sc. justitia, h. e. major est *Dei*.

(r) Psalm. 109. 3. וַיִּלָּחֲמוּ נִי חֲנָם
pro וַיִּלָּחֲמוּ נִי i. e. pugnarunt *contra me*
frustrâ. Jes. 35. 1. יִשְׁשׁוּ בָם pro יִשְׁשׁוּ
i. e. lætabuntur *de iis*. (s) 1. Chr. 17. 17.
וַיִּרְאֵיתִי לִי pro וַיִּרְאֵיתִי לִי i. e. prospexisti *mi-*
bi. Jud. 1. 15. נָתַתָּ לִי pro נָתַתָּ לִי i. e. de-
disti *mihi*; statim enim sequitur לִי וְנָתַתָּה

(t) Psalm. 5. 5. לֹא יִגְרֶה רָע pro יִגְרֶה
יִגְרֶה i. e. non commorabitur *tecum* malus.
Gen. 37. 4. וְלֹא יָכְלוּ דַבָּרוֹ לְשָׁלוֹם
& non potuerunt *loqui ei*, pro דַּבְּרֵם
i. e. *loqui cum eo* de pace, h. e. salutare eum.

עַל *contra* ^u, אֶל *ad* ^x, אֶת *à* ^y &c.

§. 67. Suffixa Nomini apposita, modò activè vel efficienter^z, explicanda sunt; modò passivè seu objective^a.

CAP. III.

(u) Psalm. 53. 6. אֱלֹהִים פִּזַּר עַצְמוֹרָה
pro חוֹנָה עָלֶיךָ i. e. Deus disperfit
ossa *castramentantis contra te*,

(x) Neh. 9. 28. וַיִּזְעֲקוּ אֵלֶיךָ pro וַיִּזְעֲקוּךָ
& clamant *ad te*..

(y) Jes. 44. 21. לֹא
pro תַּנְשֵׂה מִמֶּנִּי i. e. non obli-
vioni traderis *à me*. Vid. *Kimchi* Michlol f. 9.
fin. fol. 10.

(z) Jes. 38. 5. שָׁמַעְתִּי אֶת-תְּפִלָּתְךָ
audivi preces *tuas*, i. e. *à te fusas*. Nah. i. 23.
אֶשְׁבֹּר מוֹטְהוּ מֵעַלְיָךְ וּמִסְרֹרְיָךְ
confringam lorum ejus (i. e. ab ipso
impositum) ne amplius tibi immineat (Vid.
§. 187.), & vincula *tua* (i. e. tibi injecta) dis-
rumpam.

(a) Jes. 56. 7. וְשִׂמְחָתִים
Et exhilarabo eos in domo
Orationis *meæ*, i. e. ubi Oratio ad me diri-
gitur. Gen. 16. 5. חֲמַסִּי-עָלֶיךָ violentia
mea (i. e. quæ mihi infertur) super te.

CAP. III.

De

V E R B O.

§. 68. *Præteritum* omnes *Præteritorum* species, scil. tam *Imperfectum*^q, & *Plusquamperfectum*^r, quàm *Perfectum*^s, sub se complectitur.

§. 69. *Imperativus* tantùm affirmativè usurpatur^t: *Prohibitiones* autem per *Futurum* exprimuntur, præ-

וְלֹא יִרְדּוּ אַחֲרָיָם Gen. 35. 5. (q)
 neque *persequabantur* (terga) filiorum, Jacob. (r) v. 7. שָׁם בָּגְלוּ
 ibi apparuerant ipsi Dii, i. c. Deus supremus, §. 37. Onkelos מַלְאָכָיָם
 Angeli Domini. Ita quoque Ab. אֲשֶׁר נָתַתִּי (s) v. 12.
 quam dedi Abrahamo. אֶתְּרָהָם

(t) Exod. 20, 12. כִּבְדּוֹ אֶתְּרָהָם אֲבִיךָ

præpositâ particulâ לֹא[†] vel אֵין[†] + coll. §. 139.
ne, et §. 9. *Exod. 10. 14 Gen. xxiv. 6.*

§. 70. *Imperativus non semper Præceptionem, sed quandoque & permissionem significat.*

§. 71. *Imperativi prima^a, ac tertia^a personæ, per Futurum exprimuntur; cui inprimis in profanis sæpè præponitur ל^b.* §. 72.

honora patrem tuum. (u) Gen. 19. 17.

אֲלֹ-תֵבִישׁ אַחֲרַיָּךְ וְאֶל-תַּעֲמֹד בְּכָל-

הַדָּבָר ne respicias post te neque subsistas in toto isto tractu. (x) Exod. 20. 13.

לֹא תִגְנוֹב non furaberis. Vid. §. 73.

תַּפְתֵּה וְגַם תִּכָּל (y) 1. Reg. 22. 22.

צֵן Seduces atque etiam perficies: egredere & fac ita, i. e. egrediaris facias ita; q d. non impediam.

אֲרִידָה נָא וְאֶרְאָה (z) Gen. 18. 21.

הֲכַצַּעַקְתָּהּ הִבָּאתָ אֵלַי עֲשֹׂה כָלָה

אֲרָעָה וְאִם-לֹא אֲרָעָה descendam nunc (ich muß hin-

unter) & videam, numquid secundum istum

de se clamorem qui venit ad me, fecerint

omnimodè an minus; sciam (ich muß wis-

sen) (a) Gen. 1. 3. יְהִי-אוֹר

Erit i. e. esto lux. coll. §. 73. (b) Berach.

§. 72. *Futurum* in sententiis generalibus, nec non actus continui, etiam *Præsens* latinorum exprimit; potissimum quando in eadem oratione tam præteritum quam Futurum adhibetur. § 73.

Bab. fol. 55. b. l. 16. seqq. לֵיטִי תִלְתָּא וְלִישָׁא
לְהוּ חֲלִמָא טַבָּא תִזְאִי וְלִימְרוּ לִיה
הֵנָּה טַבָּא הוּא יִשְׁבָּא לְיַחְיִי וְחֲמִנָא
לִישׁוּיָהּ לְטַב שְׁבַע זְמָנִין לְנִזְרוּ עֲלֶיהָ
מִן שָׁמַיָא טַבָּא וְיַהּוּי טַבָּא
adducat Tres, quibus *dicat*: bonum vidi somnium. Qui *respondeant* ei: en omnino bonum est; *fitque* beneplacitum Misericordis, ut *convertat* illud in bonum septuplo majus; *decernant* de te coelitus bonum. Hoc modo erit bonum. Similiter *Chald.* Dan. 2. 20. לִי־יְהוָה pro לֵהִיָּה שְׁמָהּ דִּי־אַלְהָא מְבָרַךְ
Eso nomen Dei benedictum, & passim alibi.

(c) Psalm. 1. 1. 2. אֲשֶׁר־יֵשׁ
אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ בַּעֲצַר רָשָׁעִים
כִּי אֵם בְּתוֹרַת יְהוָה חָפְצוֹ וּבְתוֹרָתוֹ
יִהְיֶה יוֹמָם וּלְיָלָה Beatus est ille vir, qui
non *ambulavit* i. e. *ambulat* in consilio impiorum
— . Nam, si in lege Domini desiderium ejus, & in doctrina ejus *meditatus fuerit*, h. e. meditatatur diu noctuque &c.

§. 73. *Futurum* quoque vim habet *Præsentis Subjunctivi*, vel *Imperativi* ^{d. Saepe etiam explicandum ē p. 106} ^{debet potest flecti. coll. §. 96.}

§. 74. *Participium* exprimit *Præsens latinorum*^c: interdum *Imperfectum*^f, vel *Futurum*^g: semperque includit significationem *Verbi substantivi*, quando id adjectum non est.

§. 75. *Participium* verbo substantivo expresse junctum, in eodem Tempore, genere ac numero efferri potest, quo verbum substantivum

F

tivum

(d) Gen. I. 24. הַיָּצֵר הָאָרֶץ נִפְשׁ *procreare sinat* hæc terra animam viventem. coll. §. 86.

(e) Exod. 2. 14. הֲלֹהֵרְבִי אַתָּה אֹמֵר an ut interficias me, tu *dicens es*, i. e. *cogitas*?

(f) Gen. 2. 10. וַיֵּצֵא מִן הַנָּחַל *& fluvius egrediens erat*. i. e. *prodibat ex Eden*.

(g) Exod. 9. 18. הִנְנִי מִשִּׁיר לַעֲרָת *ecce ego pluerem faciens* in tempus crastinum, i. e. *pluerem faciam* in crastinum.

tivum, latine omittendum, efferri debebat ^h.

§. 76. Participium frequenter de-
generat in naturam Nominis, ^{substantivi.} ejus-
que sequitur Constructionem ⁱ.

§. 77. Kal nude ac plene signi-
ficationem Verbi abstractivam exhi-
bet; quæ pro varietate thematum
Transitiva est in aliis ^k, in aliis Intran-
sitiva ^l. Vel Kal simpliciter deno-
tat agere vel pati; Adjuncto, cæte-
ris Conjugationibus ut plurimum
adhærente, excluso penitus.

§. 78.

(h) Gen. 1. 6. וַיְהִי מִבְּרִירָא & esto di-
videns, coll. §. 71. 73. i. e. dividat. Deut. 9. 24.
וַיִּמְרֹאוּ הָיִתָּם rebellantes fuistis, i. e. re-
bellastis.

(i) Gen. 4. 2. וַיְהִי-הָבֶל רוֹעֵה צֹאן & factus est Habel Pascens, i. e. pastor gregis.

(k) 1. Sam. 28. 20. לֹא אָכַל לֶחֶם nor comederat panem, coll. §. 68. (l) Lev.
13. 5. הַפֶּגַע עֵמֶר plaga illa substituit.

נִצַּק^s, מוֹשׁ^t, מַלְא^u, נוֹל^x,
 נִקָּם^y, עֲצַב^x, צַמַח^a,
 רִמַשׁ

Nucifr. §. 25. II. 2. it. §. 41. III. 3. (s) Lev. 8. 15.

וַיִּצַק וַיִּשְׁפֹּךְ דַּם הַדָּם & sanguinem effudit. Sed

Job. 38. 38. כִּצְקָה עִפָּר לְמוֹצָק cum in-

duratur pulvis ad consolidatum. coll. §. 201.

לֹא-יִמּוֹשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה (t) Jos. 1. 8.

וְהַזֶּה מִפִּיךָ non recedet liber doctrinæ hu-

jus iste de ore tuo. Sed Zach. 3. 9. וְיִשְׁתַּחֲוֶה אֶת-

וְאֶמְרֶה & amovebo iniquitatem

terræ hujus. (u) Gen. 1. 22. פָּרוּ

וְרִבּוּ וּמִלְאוּ את-הַמַּיִם

& multiplicamini, & replete has aquas &c. Sed

Gen. 6. 13. מְלֵא הָאָרֶץ חָמָס plena

est hæc terra violentiâ &c. (x) Jud. 5. 5.

וְהָרִים נִזְלּוּ מִפְּנֵי יְהוָה montes diffu-

xerunt à facie Domini, &c. Sed Jef. 45. 8.

וְשָׁחֲקִים יִזְלוּ-צִדִּיק & nubes stillabunt ju-

stitiam. (y) 1. Sam. 24. 13. וְנִקְמְנִי

& vindicabit me Dominus à

te, &c. Sed Exod. 21. 20. וְנִקָּם יְנִיקָם

vindicari vindicabitur (z) 1. Reg. 1. 6.

וְלֹא-עֲצַבוּ אָבִיו מִיָּמָיו neque contristavit

eum Pater ipsius à diebus suis, &c. Sed

1. Chr. 4. 10. עֲצַבִּי לִבִּלְתִּי ad non dolere

affici me, i. e. (coll. §. 127. 198.) ne dolore af-

ficiar. (a) Exod. 10. 5. כָּל-הָעָם

רָמַשׁ^b, שׁוּב^c, שָׂרַץ^d, &c. quæ in Kal pro varietate contextus, modò active seu transitive lumuntur, modò passive.

§. 79. Atque adeò si quod Verbum aut

1. In Kal prorsus inusitatum fuerit^e; vel F 3 2. pro

מִן־הַשָּׂדֶה לָכֶם הִצְמַח omnes arbor quæ *crescit* vobis de agro, &c. Sed Eccl. 2. 6. יַעַר צוֹמַח עֲצִים sylvæ *producens* arbores. (b) Gen. 1. 26. הָרֶמֶשׁ הָרוֹמֵשׁ reptile quod *repat* super hanc terram, &c. Sed Gen. 9. 2. בְּכָל־אֲשֶׁר in omne quod *scaturit* (h. e. profert, q. s. prorepere facit) hæc terra, &c. (c) Gen. 18. 33. וַאֲבְרָהָם שָׁב לְמָקוֹמוֹ & Abraham *reversus est* ad locum suum. Sed Psalm. 14. 7. בָּשׁוּב יְהוָה in *reducere* Dominum, i. e. cum *reducat* Dominus captivitatem populi sui &c. (d) Gen. 1. 20. וַיִּשְׂרְצוּ הַמַּיִם *scaturiant*, hæ aquæ reptile &c. Sed Ex. 1. 7. וַיִּשְׂרְצוּ & filii Israël *foecundi fuerunt* & *scatuverunt*.

(e) v. gr. in Niphal Gen. 50. 24. אֲשֶׁר

2. *Pro varietate Classium aut Conjugationum, varias ac inter se diversas significationes abstractivas obtinet*^{f tunc}: „In quacunque Conjugatione de-

לְאִבְרָהָם quam juravit Abrahamo. Jef. 10. 20. וְנִשְׁעַן עַל יְהוָה Sed innite-
tur Domino. Gen. 32. 25. וַיִּנָּחֵק אִישׁ עִמּוֹ & luctabatur vir cum eo. Ex Piel, Gen. 50. 16.
אָבִיךָ צִוָּה pater tuus præcepit 2. Reg. 18. 26.
גַּם זֶה מְבַשֵּׂר Etiam hic bona annuncians.
Gen. 49. 11. כִּבֵּשׂ בֵּינִי לְבִשּׁוֹ lavit vino
vestem suam. Ex Hiphil. Gen. 3. 11. מִי
הָיָה לְךָ הָעֵדִי quis indicavit tibi. 2. Sam.
16. 21. הַנִּיחַ לְשֹׁמֵר הַבָּיִת quas reliquit ad custodiendum domum. Ex
Hithpaël Jef. 37. 15. וַיִּתְפַּלֵּל חִזְקִיָּהוּ אֶל-יְהוָה Et preces fudit Hiskias ad Dominum.
Hab. 2. 3. אִם יִתְמַדְמַה חֲכֵמָה לוֹ si cuncte-
tur (vel moram neſtat), expecta eum.

(f) חָלַל in Kal est vulnerari, v. g. Pf. 109. 22.
וְלִבִּי חָלַל בְּקִרְבִּי & cor meum vulneratum
est intra me: in Piel significat profanare, v. g.
Lev. 9. 12. וְחָלַלְתָּ אֶת שֵׁם אֱלֹהֶיךָ & pro-
fanabis nomen Dei tui; in Hiphil verò inci-
pere, v. g. Gen. 6. 1. כִּי יִהְיֶה הָאָדָם לְרוֹב
cum incepisset homo augeri. Ita כָּרַךְ in

deprehenditur, perinde ac si foret in Kal, nudè denotat agere vel pati; Adjuncto Conjugationi isti, cujus formam induit, alioquin adhærente, repudiato penitus.

§. 80. Sic quædam Verba in Piel atque Hiphil actionem significant, actioni quam in Kal denotabant,

E 4

Kal significat *genua flectere*, ut 2. Chr. 6. v. 13. וַיִּכְרַךְ עַל בְּרָכָיו & *procubuit* super genua sua, Ps. 95. 6. נִכְרַכָּה לִפְנֵי יְהוָה עֲשֹׁנָה *genua flectemus* coram Domino factore nostro: in Piel verò *benedixit*, v. g. Gen. 1. 22. וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים & *benedixit* illis Deus. Jes. 43. 1. וַיִּכְרַךְ אֶתְּךָ בְּאֶלְתֶּיךָ & *redemi te*, ex Kal. Mal. 1. 7. וַיִּכְרַךְ אֶתְּךָ בְּאֶלְתֶּיךָ & *polluimus te*; ex Piel. Ps. 75. 5. אָמַרְתִּי לַהֲלוּלִים אֵלֶּיךָ תִּהְיוּ & *dixi insanientibus, ne insaniatis*; ex Kal. Jes. 62. 9. וְהִלְלוּ אֶת־יְהוָה & *laudabunt* Dominum; ex Piel. Ita לָחַם in Kal notat *vesci*, v. g. Prov. 4. 17. לֹחֶם רָשָׁע & *comedunt* panem impietatis: in Niphal verò *pugnare*, e. g. Jes. 63. 10. הוּא נִלָּחַם בָּם & *ipse pugnavit* contra eos.

bant, prorsus contrariam: atq; adeò eam nudè exprimunt, sine Adjuncto formæ suæ alioquin inhaerente.

§. 81. In reliquis verò *Verbis*, ubi per omnes vel plures classes eadem servatur *abstractiva significatio*, formalem ei adjicit proprium, quod cuilibet adhæret, *Conjugationis Adjunctum*. Scil.

§. 82. *Niphal* ordinariè significat
I. *Pas.*

(g) Exod. 32. 31. חָטָא הָעָם הַזֶּה
peccavit hic *populus*. Sed in *Piel*. Ps. 51. 9.
וְחָטָאתִי בְּאֵינֹכִי וְחָטָאתִי *expiabis* me *hys-*
fopo, ut *mundus* fiam. Ita Deut. 3. 12.
וְנָחֲלָה אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת יְרֵשָׁנוּ בְּעֵר הַיָּמִין
Et *terram* hanc *occupavimus* (seu *possedimus*)
in tempore isto. Sed in *Hiphil* Deut. 9. 3.
וְהוֹרַשְׁתָּם וְהִאֲבִדְתָּם מִן הָאָרֶץ
ex possessione, & *perdideris* eos. Similiter 1.
Sam. 18. 30. שָׂכַל דָּוִיד מִכָּל-עֲבָדֵי שָׂאֻל
prudenter se gessit David præ omnibus servis
Saulis, ex *Kal*. Sed ex *Hiphil* 1. Sam. 26. 21.
הָנָה הִסְכַּלְתִּי וְאַשְׁגָּרָה הָרַבְרָה מְאֹד
en stultè egi, & *aberravi* nimium valdè. Plu-
ra exempla vocum contrarias significationes
admittentium, quamvis non pro hac Conjugat-

I. *Passionem* (1) actioni Conjugationis *Kal* respondentem^h : (2) rarius mutuata (α) ex *Pual*, vel (β) ex *Hophal*^k. F 5 II.in

tionum varietate, coacervata Vid. ap. Celeb. *Pocockium* Præceptorem post cineres mihi venerandum, *Port. Mos.* App. Miscell. cap. 2. à p. 18. ad p. 24.

(h) Gen. 3. 5. וּנְפַקְחוּ עֵינֶיכֶם & *aperientur* oculi vestri. In *Kal* enim dicitur, v. g. Job. 14. 3. פָּקַחְתָּ עֵינַיךָ *aperuisti* oculos tuos. (i) Jes. 48. 11. כִּי אֵיךְ יִחַר

nam quomodo *profanaretur*? ita Ez. 22. 16. וְנִחַלְתָּ לְעֵינֵי גוֹיִם & *profanata es* in oculis gentium. *Profanandi* enim significatio

competit alioquin verbo חָלַל in *Piel*; in *Kal* autem denotat *Vulnerari*. Vid. suprà §. 79. 2. ad (f). Vnde suam mutuatur significationem pas-

sivam *Pual*, v. g. Jes. 53. 5. וְהוּא סָחוּל at ipse *confessus* vel *vulneratus est* propter prævaricationes nostras. Sic I. Chr.

21. 6. נִתְעַב דְּבַר חֲמִלָה אֶרֶץ יִזְרָאֵל *abominabile* erat mandatum Regis penes *Jobum*. In *Kal* quippe inusitatum est תֵּעַב, quod *abominandi* sensum obtinet in *Piel*, v. g.

Job. 19. 19. הָעֲבוּרֵי כָל-מַתִּי סוּרֵי *abominantur me* omnes homines arcani mei (participes),

(k) Ruth. 2. v. 5. 6. הִנָּצַב

II. In quibusdam *reciprocè ac neutraliter*¹.

III. In aliis sæpè *impersonaliter*^m.
atque

IV. In נִדְבָר frequentativèⁿ.

§. 83. Participia Paul & Ni-
phal,

הַקֹּצְרִים על qui *constitutus erat* ad mello-
res. In Kal quippe verbum inusitatum est;
in Hiphil verò significat *statuit*, v. g. Gen. 34.
v. 14. 20. וַיַּצַּב יַעֲקֹב מַצֵּבָה & *statuit*
Jacob statuam. Ita Jef. 45. 17. יִשְׂרָאֵל

נִשְׁעַר בִּיהוָה Israël *servatus est* per Do-
minum. Item Jer. 23. 6. בְּיָמָיו הִנָּשַׁע

יְהוּדָה in diebus ejus *servabitur* Jehuda &c.

Quorum passiva significatio derivatur ex Hi-
phil, v. gr. Jud. 2. 18. וְהוֹשִׁיעָם מִיָּד

וְהוֹשִׁיעָם & *servavit* eos è manu hostium
suorum. In Kal enim inusitatum est peni-
tùs.

(1) Gen. 13. 3. הִפָּרַד נָא מֵעָלַי
separa te quæso ne sis mecum &c. Gen. 33. 7.

וַיָּבֹא יוֹסֵף וְרָחֵל accessit Joseph & Rahhel.

(m) Gen. 10. 9. עַל כֵּן יֵאמָר propterea
edicitur, coll. §. 72. (n) Malach. 3. 16.

כִּי יִדְבְּרוּ יִרְאֵי יְהוָה אִישׁ אֶל-רֵעֵהוּ

tunc *subinde loquentur* timentes Dominum ad
se invicem. Vid. §. 32.

phal, quæ quoad *significationem passivam* conveniunt, in eo quandoque à se invicem differunt, quod

1. Paul eam denorat in *Præterito*°, Niphal autem in *Præsenti*°. Sed

2. Quoties modò commodè fieri

(o) Vid. *Kimchi Michlol.* f. 18. col. 4. fqq. Vnde *Jes.* 54. 1. *בעולה* *inita*. Et *Gen.* 20. 3. *בעלת בעלה* *inita* à marito. Vid. §. 22. *Prov.* 22. 15. *נולת קשורה בלב נער* *stultitia alligata fuit in corde pueri.* à primâ sc. statim conceptione & nativitate, *Gen.* 6. 5. c. 8. 21. *Pf.* 51. 7. Eaque, juxta usum vocis, tam arctè cohæret, ut sine *virgâ castigatoriâ* Salomon, divino ductus afflatu, arcere eam nesciverit. Observatu proinde dignissima est *Epicteti* sententia, quam proponit *Enchirid.* 19. verbis: *ἂν τὸν παῖδα θέλῃς μὴ ἀμαρτάνειν, ΜΩΡΟΣ εἶ. θέλεις γὰρ τὴν κακίαν μὴ εἶναι κακίαν ἀλλ' ἄλλότι.* i. e. *Si puerum peccare non vis, STULTUS ES. Id enim postulas, ut vitium non sit vitium.* (p) *Ez.* 34. 4. *לֹא לְנַשְׁבֵּר לֹא חֲבִשְׁתֶּם וְאֶת־הַנִּדְחָה לֹא הִשְׁבַּתֶּם* *confractam non ligastis, & depulsam non reduxistis.* Durabat enim *clades* atque *exilium*.

ri potest, *sensum Participii Niphal* optimè expresseris per *Adjectiva latinorum, Potentialia* quibusdam dicta, terminata in *bilis*.

§. 84. *Piel* 1. Pro Adjuncto formæ suæ proprio, *abstractivæ Verbi significationi superaddit*, & quasi affricat, *intensionem* ac *frequentationem*.

2. Sæpe, perinde ut in *Hiphil*, signi-

Jud. 16. 26. אֲשֶׁר הִבִּירָת נִכּוֹן עָלֵיהֶם
quibus domus *innittitur*; Vid. §. 19. II. Ita
Joël 2. 13. נָחַם נָחַם *pœnitens*, in præf. act., quia
verbum in *Kal* inusitatum est Vid. §. 79.

(q) Gen. 28. 16. מַה-נּוֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה
quàm *venerabilis est locus hic*, &c.

(r) Jon. 2. 9. מְשַׁמְרִים הַבְּלִי-שׁוֹנִים
studiosè observantes Vanitates inanitatis, f. inanes. Vid. §. 18.

(s) Gen. 1. 20. עוֹף
עוֹפֵף עַל-הָאָרֶץ *Avis volitet super hanc*
terram. E terrâ enim avis creata est; ut diser-
tis quoque verbis dicitur Gen. 2. 19. non
ex aqua. Alioquin relativum fuisset infe-
rendum.

significat effective^r, permissive^u,
aut declarative^x. *p. 3. nonnunquam recipi potest ut hithp. aut intransitive.*

§. 85. Pual 1. ordinarie passionem denotat actioni & Piel oppositam^y:

2. rarissime significationem passivam obtinet, derivatam ex Kal^z.

§. 86. Hiphil partim cum Piel coincidit: Superaddit nimirum ab-
stra-

(t) Deut. 4. 5. לְמַדְתִּי אֶתְכֶם חֻקִּים
discere feci, i. e. *docui* vos statuta. (u) Nah.

1. 3. וְנִקְרָא לֹא יִנְקָרָא nullo modo *finet*
esse *infantes*. (x) Lev. 13. 6. וְטָהַר

& *purum* declarabit eum sacerdos.

(y) Mal. 1. 12. שֻׁלְחַן יְהוָה מְגֻאֵל הוּא
mensa Domini *contaminata* (non redempta,
quæ significatio huic themati competit in
Kal) est. (2) Jer. 20. 14. אֲרוּר הַיּוֹם

אֲשֶׁר יָלַדְתִּי בּוֹ maledi&us sit iste dies, in
quo *natus sum*. Si enim ex Piel significatio-

nem assumeret, in quâ יָלַד *effectivè* denotat
parere fecit, in partu adjuvit, quod obstetrici-

bus proprium (Vid. Exod. 1. v. 15. 16. 17. 18. 19.
20. 21.); sensus prodiret ridiculus, *quo constitu-*

tus sum obstetrix: rei ipsi, & contextui, ac in-
stituto dicentis contrarius, Conf. §. 82. 1. β.

i. e. significatione
Kal.

attractiva Verbi significatione, tan-
quam Adjunctum, formalem sui
notationem determinans ac modi-
ficans, *Efficere*^a, *jubere*^b, *incitare*^c,
permittere^d, *declarare*^e, vel quocun-
que modo *promovere*^f.

§. 87.

(a) 1. Chr. 8. 13. הָמָרָה הַכְרִיחוּ אֶת-
יִשְׁתִּי יִשְׁתִּי גַת *isti fugere fecerunt*, i. e. fugarunt
incolas Gath. Gen. 2. 5. לֹא הִמְטִיר יְהוָה *non pluere fecerat* Do-
minus Deus super hanc terram. (b) Deut.
4. 10. וְהִקְהַלְתִּי לְךָ אֶת-הָעָם *jube congre-*
gar mihi hic populus: vel *congrega* mihi hunc
populum. (c) Gen. 2. 19. וַיְבָרֶךְ *incitavit ut venire* fe-
cit) ad Adamum. (d) 1. Reg. 16. 11. לֹא הָשִׁיב לוֹ מִשְׁתִּין בְּקִיר *non sivit* illi
remanere mingentem ad parietem. (e) Prov.
17. 15. מִצְדִּיק רָשָׁע וּמִרָשָׁע צְדִיק *qui*
justum pronunciat impium, & *impium declarat*
justum. (f) 2. Sam. 8. 23. וְהִמְלַכְתָּ *& regnare* facies illis regem.
Gen. 42. 38. וְהוֹרַדְתֶּם אֶת שִׁבְתִּי *descendere facietis* cani-
tiem meam, i. e. occasionem præbebitis de-

§. 87. Si quæ in *Hiphil* usitatam Conjugationis *Kal* significationem Neutralem retinent, eam intendunt nihilominus^s.

§. 88. *Hophal* passionem denotat
1. *Actioni* Conjugationis *Hiphil*, pro verborum qualitate, convenientem^h.

2. Ra-

scendere canitiem meam, cum mœrore in sepulcrum.

(g) Jes. i. 18. — כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ אֲנִי —
valde albescent instar nivis; si admodum rubicunda fuerint instar Cocci. Vid. Job. 14. v. 8. 9.

(h) Jos. 9. 29. הִנֵּה הָצַד לְעַבְדֶּיךָ
ecce annunciatum fuit servis tuis: cum vox ejus Activa perinde significaret, ac in *Kal*. Vid. supra §. 79. Sed 2. Sam. 3. 34. רַגְלֶיךָ
לֹא־לָנֶחֱשִׁתִּים הָצִשׁ pedes tui non ad compedes accedere facti, vel admoti sunt. In hoc quippe Activum (v. gr. Exod. 21. 6. וְהָצִישׁ אֶרְבֵּי אֱלֹהִים — הָצִישׁ וְהָצִישׁ
& accedere faciat eum Domini ejus (Vid. §. 114.) ad Deos, & accedere facias vel admoveat eum ad januam quandam) retinet abstractivam verbi in *Kal* usitati signi-

2. Rarò ex usu Verbi in Kal mutuaturⁱ

§. 89. Hitphaël significationem
cujusdam ex præmissis Conjugationibus reciprocè in seipsum convertit^k, aut in se sitam declaratⁱ

vel

significationem accedere (Vid. Gen. 27. 22. 27.),
adjuncto sibi convenienti ex §. 86. superad-
dito. Ita Lev. 24. 21. **מִכָּה אָרָם יוֹמָר**
percutiens hominem, morte afficiatur. Ex
הָמִיר morte affecit, v. g. Jud. 16. 30. &c.
quod ex **מָוַר** mori, suam mutuatur signi-
ficationem, coll. §. 86. (i) Gen. 4. 15. 24.

יִקָּם vindicabitur. c. 18. 4. **יִקָּח** accipiat &c.

(k) Ex Kal Jes. 5. 26. **וְנִשְׂאֵנָם לְצִוִּים**
& elevabit vexillum gentibus. Hinc Ezech.

29. 15. **לֹא תִתְנַשֵּׂא עוֹד עַל-הַגּוֹיִם**
non extolles te ipsum amplius super quascun-

que gentes, coll. §. 60. i. Ex Piel verò v. gr.
Psalm. 119. 164. **שִׁבְעַ בַּיּוֹם הִלְלֵהוּ**

Septem i. e. septies (coll. §. 7. 1. 3.) quocun-
que die (coll. §. 19 I §. 60.) laudavite. Hinc

Jer. 9. 21. **בֹּאֵר יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל**
de hoc laudet se quicumque se laudaturus est,

coll. §. 74. (l) Exod. 38. 23.

וְהִתְגַּדַּלְתִּי וְהִתְקַדְשֵׁתִי & magnificentum me
ostendam, sanctumque declarabo. Num. i. 18.

וְהִתְיַלְדוּ עַל מִשְׁבְּחוֹתָם & nativitatem su-
am professi sunt ad familias suas, Chald. v. gr.

Es: XLIX.
H. 24

vel simulat^m.

§. 90. Idem tamen *Hithphaël*

1. In quibusdam neutraliter seu *intransitivè* significatⁿ, sæpe cum intensione, continuatione, ac gradatione aliqua °.

G 2. in.

Esr. 4. 19. מִתְנַשְׂאֵר *extollens sese* Dan. 3.

27. מִתְכַּבְּשִׁין *congregabant sese*. Dan. 5. 23.

& contra מִיָּנָה שְׁמִיָּהּ הִתְרוֹמַמָּה *contra Dominum cœlorum extulisti te*. Dan. 2. 9.

הִזְמַנְתֶּן *preparatis vos*. prout quidem Masorethæ volunt. Nam secundum literas est

הִזְמַנְתֶּן *ex Aphel, paratis*. (m) Prov. 13. 7.

יֵשׁ מִתְעַשֵּׂר וְאֵין כָּל מִתְרוֹשֵׁשׁ וְהוֹן רַב *est qui se divitem ostentat, cum nil quicquam habeat: & est, qui pauperem se simulat, cum multæ ei sint divitiæ*. (n) Prov. 23. 31.

אַל-תִּרְוֶה יַיִן כִּי יִתְאַדָּם *ne intuearis vinum, quamvis rubeat*. Chald. Dan. 6. 12.

אֲתִיעֲטוּ מִתְחַנְּנִין *deprecans v. 3. consilium inierunt*.

(o) Gen. 3. 8. וַיִּשְׁמְעוּ אֶת-קוֹל יְהוָה

אֱלֹהִים מִתְהַלֵּךְ בֵּין לָרוּחַ חַיִּים

Mox audiverunt vocem Domini Dei (qualis describitur Ps. 29. 3. sqq. horribilem sc. cujusmodi requirebat ipforum facinus, ad poeni-

2. In aliis vero Passivam significationem obtinet^P.

* Quoniam *Chaldaicè* cujuslibet Classis *passivum* reciprocè quandoque sumitur, quandoque neutraliter; hinc quarta hæc *Ebraorum* classis penitus ibi exulat: cujus vicem, quoad formam pariter atque usum, plerumque supplet ipsorum *Ithpaal*.

§. 91.

rentiam commovendorum) *progreredientem*, vel continuò *magis magisque ingravescentem*, Vid. §. 109. per hortum istum, in flatu diei: Procul dubio vehementiori, cujusmodi cum tonitru haud infrequens. Hinc & ejus fuisse dicitur effectus, quod *se absconderint*, propter iram Domini quam arguebant inde. Gen. 5. 22. וַיִּתְּהַלֵּךְ & continuò, vel indefinenter ambulavit Henoch. (p) Gen. 22. 18. וְהִתְבָּרְכוּ & benedicentur in semine tuo omnes gentes hujus terræ. coll. c. 12. 3. Vbi in Niphal effertur וְנִבְרַכְּךָ בְּךָ כָּל מִשְׁפָּחוֹת הָאָרֶץ sensu eodem: & benedicentur in te omnes familiæ hujus humi.

וּמִלְכָּה 10. Reg. 12. 19. Jonarban וְהִתְבָּרְכוּ & Rex Rehabeam corroboravit se, pro Ebr. הִתְאַמַּץ Dan, 4. 9. וּמִנָּה

§. 91. Quæ ex diversis vel Tem-
poribus⁹, vel Conjugationibus^r
composita occurrunt, significatio-

G 2

nem

בְּשָׂרָהּ de ista *alebat se* omnis
caro. Ps. 38. 9. אֶתִּיצֵף מִן חַטָּאִי *doleo ob*
peccatum meum. E *tertiâ* classe, Ruth. 2. 8.
& hinc *ad-*
junges te, messoribus meis. Sed inprimis e
secunda. Vnde exempla Vid. §. 89. p. 97.

יוֹשְׁבֵיהֶם בְּלִבְנוֹן מִקִּנְיָתִי (q) Jer. 22. 23. בְּאֶרְצוֹת
i. e. quæ jam olim *habitasti* & ad-
huc *habitas* in Libanon, quæ jam ante *nidifi-*
casti & adhuc *nidificas* in cedris. (r) Thr.
4. 14. נָגְדוּ אֱלֹהֵם בַּחוּצוֹת נָגְדוּ אֱלֹהֵם
vacillarunt cœci in plateis, *contami-*
nati sunt sanguine. De quo *Kimchi* in Michlol
fol. 18. col. 2. l. 10. fin. Edit. Venet. in fol. (coll. R.
Sal. b. Melech, in Michl Jophi ad l. c.) sequentia
annotat: זֶאת הַמְּלָה מִשְׁנֵי טוֹרִים מְנַפֵּעַל
וּמַפְּוֵעַל וַעֲשׂוּ כֵן כִּי יִתְכֵן בַּמְּלָה סִכָּה
שְׁנֵי הַטּוֹרִים סִכָּה בְּנִין נִפְעָל
שִׁנְגָּלוּ בָּרֶם מַעֲצָמָם מִבְּלָתִי פּוֹעֵל
זוֹלָתָם וּסְבָרָה בְּנִין פּוֹעֵל שִׁיתְכֵן
שִׁנְגָּלוּ אוֹתָם אוֹיְבֵיהֶם בָּרֶם וְהִנֵּה
i. e. *Hæc ipsa vox è dua-*
bus formatur Conjugationibus, ex Niphal atque
ex Pūal. Id quod fecerunt, quia fieri potest, ut

nem aut componunt, aut exaggerant^s.

§. 92. Quæ præter analogiam consuetam

1. Duas priores radicales geminant, significationem augent^t. Quæ verò

2. duas

in una voce duarum Conjugationum concurrant influxus. Conjugationis Niphal quidem, quod contaminati fuerint sanguine à se ipsis, nemine extra se concurrente agente alio. Influxus verò Conjugationis Pual, quod fieri potuit, ut sanguine inquinarent eos ipsorum hostes: quo facto inquinarentur ipsi per istorum manus. (s) Ps. 7. 6. האויב רורפו ומרדפו ירדה אויב נפשי ex Kal & Piel. de quo R. Sal. b. Melech האויב רורפו ומרדפו i. e. hostis persequitur eum, aliosque ad eum persequendum incitat. Vid. §. 84. 2. Vel est mordicus persequitur hostis animam meam.

(t) Ps. 45. 3. Jes. 17. 11. תשגשגי *admodum cresces.* Nah. 2. 11. וחלה בכל-מהנים & dolor vehementissimus in totis lumbis. Ez. 17. 5. צפצפה שמו *circumspectione accuratissima* (i. e. coll. §. 2.) *circumspectissime posuit illud.* Psalm. 45. 3. יפית *valde pulcher effectus es,*

2. duas posteriores duplicant, tam augere " significationem in quibusdam videntur, quàm in aliis diminuerè x.

§. 93. Verba Composita Ebraei 66. non habent. Sed unum idemque Verbum, pro varietate Contextus,

G 3

mo-

magis quàm filii hominum. (u) Th. 1. 20.

וַחֲמִרְמִרוֹ מַעַי viscera mea valdè lutulenta facta sunt, ut mare procellosum æstuant. Vid.

c. 2. 11. Job. 16. 16. Sic Jud. 5. 6. יֵלְכוּ אֶרְחוֹת

עַקְלָקְלוֹת incedunt per vias valdè tortuosas. Conf. Ps. 125. 5 Jer. 23. 12. לֵכֵן יִהְיֶה

דֶּרֶכָם לָהֶם בְּחַלְקָקוֹר propterea erit ipsis via ipsorum ut lubricitates maxime, i. e. lubricissima. Conf. etiam §. 37. & Vid.

Psal. 35. 6. Dan. 11. 21. 34. Psalm. 38. 11. לִבִּי

סֹחֲרָחַר cor meum indefinenter circuit.

(x) Lev. 13. 49. וְהָיָה הַפֶּגַע יֶרֶקֶק אוֹ יֶרֶקֶקֶק

אִם־אִם־אִם Si fuerit plaga ista subviridis, &

rubicunda nonnihil. Lev. 14. v. 37. וְהָיָה

הַפֶּגַע בְּקִירוֹת הַבַּיִת שֶׁקֶעֶרְוֹרֹת

יֶרֶקֶקֶקֶק אוֹ יֶרֶקֶקֶקֶק Et ecce plaga

ista in parietibus domus fossula subvirides aut subrubida.

modò Simplicis, modò Compositorum significationem sustinet.

§. 94.

(y) Particulas autem, è quibus componuntur penes alios, exhibent seorsim. Vid. §. 122. Propterea Esth. 7. 7. in **וְהָמָן עָמַד** simplicis significationem obtinet, h. m. Et Haman stetit ad supplicandum pro vitâ suâ. Sed idem compositè denotat c. 9. 2. **וְאִישׁ לֹא עָמַד בְּפָנֵיהֶם**. Et (vir non, i. e. §. 133.) Nemo constituit in facie ipsorum, vel restituit illis. conf. §. 29. & 122. It. Gen. 30. 9. **וְעָמַד בִּי עֲמֵרָה מִלֶּרְרָה**. Quod substituerit à parere, i. e. quò minus pareret. Conf. §. 127. 187. Jos. 20. 4. **וְעָמַד פֶּתַח שַׁעַר הָעִיר**. Et adstet foribus urbis istius. Certa tamen Verba sunt, quæ alterutrum saltem Compositorum denotant perpetuò, nec lectori relinquunt arbitrium, pro varietate contextus, modò simplicis, modò compositi notationem eligere. Cujusmodi v. g. **יָרַד** & **עָלָה** ascendit & descendit &c. quæ hanc significationem retinent etiam in locis seqq. Jud. 11. 37. **וְאֵלְכָה** ut abeam & descendam super hos montes. In quem loc. Kimchi ac Abarb. **הַמִּצְפָּה שָׁמָּה הָיָה בֵּית יִפְתָּח**. Miz. **הָיָה גְבוּהָהּ עַל הָהָרִים**

S. 94. Verbum quod *actum completum* significat, accipiendum quandoque inchoativè²; & contrà^a.

S. 95. Verbum quandoque de continuatione^b, confirmatione

G 4

ne

pa, ubi Jephtha edem habebat, alior erat montibus. Vid. 1. Sam. 23. 25. Plangendi sensus Raschii, huic themati non competit. Quæ verò *Medrasch Tanchuma* adducit de *Synedrio* per montes intellecto, allegorica sunt, & longius petita, mentique filiaæ votum patris vers. præced. approbantis, parum congrua. Jos. 7. 24. וַיַּעֲלוּ אוֹתָם עִמָּק עֶכּוֹר & ascendere fecerunt eos ad vallem Achor. Kimchi montem aliquem inter castra, atque vallem hanc interpositum fuisse conjicit.

(z) Psalm. 37. 24. כִּי יִפּוֹל לֹא יוֹטֵל כִּי יִהְיֶה סוּמָר יָדוֹ cum cadet, i. e. incipit cadere, ruinam minatur: sequitur enim: non projicietur, quia Dominus sustentat manum ejus, i. e. prehensâ manu, ejus casum anticipat. Vid. 1. Reg. 6. 1. coll. 2. Par. 3. 2.

(a) Gen. 38. 23. וַיֹּאמֶר יְהוָה וַיֵּקַח לָהּ & dixit Juda accipiat, i. e. acceptum retineat sibi. Conf. tamen *Metalepsis* S. ult.

(b) Lev. 6. 5. וְהָאֵשׁ עַל-הַמִּזְבֵּחַ

ne^c, vel restauratione^d rei significatæ intelligendum.

§. 96. Verbum quod *actionem* seu *effectum* videtur exprimere, sæpè de facultate^e, debito^f, voluntate^g,

וַיִּקְרַב בּוֹ & ignis iste super altari *accendetur* eo, i. e. ignis *accensus* altaris in eo *continuetur*, materiâ subinde *suppeditatâ*. Ita Matth. 2. 13. Παράλαβε, *suscipe*, i. e. *susceptum* *retine* puerum ac matrem ejus. (c) Deut. 10. 8.

בַּעַר הַהוּא הִבְדִּיל יְהוָה אֶת־שֵׁבֶט הַלֵּוִי in tempore isto separavit, i. e. *jam ante separatam confirmavit* tribum Levi. Ita Joh 2. 11. καὶ ἐφανερώσε Et *manifestavit*, i. e. *manifestatam continuavit* gloriam suam.

(d) Jes. 14. 42. יְהוָה יִסַּד צִיּוֹן Dominus *fundavit*, i. e. *fundatam restauravit* Zionem.

(e) Exod. 9. 15. כִּי עָתָה שֶׁלַחְתִּי נָא יָדִי וְאֵךְ אֶתְּךָ Nam *jam extendi* manum meam, & *percussi* te, i. e. *potuissem extendere* manum meam, teque *percutere*. (f) Gen.

34. 7. וְעָשָׂה לֹא יִכֵּן לָהּ Et ita non *fiebat*, i. e. *fieri debebat*. (g) Exod. 12. 48.

וְכִי־יִגְוֹר אִתְּךָ זֶר וְעָשָׂה פֶסַח לַיהוָה Et cum *commorabitur* tecum *peregrinus*, & *fecerit* Pascha. i. e. qui *vult facere* Pascha Domino. Conf. §. 194. I.

conatu^h, permissioneⁱ, consuetudine^k, ac occasione^l, exponi postulat.

§. 97. Verbum Potestatis non raro ad licitum, honestum, jus, consuetudinem^m, item facilita-

G s tem

(h) Gen. 37. 21. וַיִּשְׁמַע רְאוּבֵן וַיִּצִלְהוּ. Et audivit Ruben, & eripuit eum ex ipsorum manu, i. e. conatus est eripere.

(i) Job. 1. 21. יְהוָה נָתַן יְהוָה לָקַח. Domnus dedit, Dominus abstulit, i. e. auferri permisit.

(k) Gen. 29. 26. לֹא יַעֲשֶׂה כֵן בְּמִקְוֵמֵנוּ. Non fit ita in loco nostro, i. e. non consuevit fieri.

(l) 1. Reg. 18. 9. מַה חָטָאתִי כִּי־אַתָּה נוֹתֵן אֶת־עַבְדְּךָ בְּיַד אֲחָאָב. Quid peccavi, quod tuas servum tuum in manum Achab; i. e. quod occasionem suppeditas pervenire in ejus manum.

(m) Gen. 34. 14. לֹא נוֹכַל לַעֲשׂוֹת. חִדְּבַר הַזֶּה לָתֵת אֶת־אֲחֹתֵנוּ לְאִישׁ אֲשֶׁר לֹא עָרְלָה. Non poterimus facere rem hanc scil. honestè, & secundum jus ac consuetudinem nostram; ut demus sororem nostram viro, cui est præputium. Item Gen. 43. 32. לֹא יִבְלוּן הַמִּצְרִים לֶאֱכֹל אֶת־הָעֵבְרִים.

temⁿ, ac benevolentiam^o involvit respectum.

§. 98. Verba quæ fieri, esse, aut agere significant, sæpè non tam essentiam vel actum, quàm ejusdem notificationem, prænunciationem, ac declarationem denotant^p : & contrà^q.

§. 99.

לֹא יֵאָכְלוּ Non possunt Ægyptii (licitè scil. ac secundum consuetudinem suam) comedere cum Ebræis panem. (n) Ruth. 4. 6.

לֹא אֶכְלֶה לְגַאֲלִי Non potero, i. e. non facile potero vindicare mihi. (o) Ps. 101. 5.

גָּבַה־עֵינֶיכֶם וּרְחֹב לֵבָב וְאֶזְנוֹתֵי לֵב Sublimen oculos, & latum corde non possum, i. e. non benevolè sustineo. (p) Gen.

27. 37. **הֵן גָּבִיר שְׂכָתִיו דָּךְ וְאֶת כָּל-**

אֶחָיו בָּתַתִּי לוֹ לְעֶבְדִּים En potentem posui cum tibi, & omnes fratres ipsius dedi ipsi in servos, i. e. declaravi eum. potentio- rem te futurum, & omnes fratres suos ipsi futuros servos. Jer. 15. 1. **וְאַתָּה מֵעַל-פְּנֵי** dimitte vel projice, i. e. projiciendos vaticinare à facie mea. conf. §. 29. 5. §. 187. (q) Jes. 56. 7.

בֵּיתִי בֵּית תַּפְלָה יִקְרָא לְכָל-הָעַמִּים

§. 99. Verba quæ *esse vel facere* significant, sumuntur quandoque *reputativè* : & *contrà* .

§. 100. Verba Affirmantia quandoque pro contrariis negantibus , & negativa pro contrariis affirmantibus ^u ponuntur.

§. 101.

Domus mea, domus Orationis *vocabitur*, i. e. *erit* omnibus populis *Jes. 17. 13.* וְזָעַר בּוֹ
cum *increpabit*, i. e. *cohibebit* eum.

(r) 1. Reg. 1. 21. וְהָיָה כְּשֵׁכֶב אֲבִי וְהָיִיתִי אִמּוֹ וְכִנִּי הַמֶּלֶךְ עִמָּו — אֲבֹתָיו וְהָיִיתִי אִמּוֹ וְכִנִּי הַמֶּלֶךְ עִמָּו Et eveniet, cum occubuerit Dominus meus Rex cum Patribus suis, ut *sim* ego & filius meus Salomon, i. e. *reputemur* peccatores. Gen. 42. 30. וַיִּתֵּן אֹתָנוּ בְּמַרְגְּלִים אֶרֶץ הָאָרֶץ Posuit nos i. e. *estimavit* nos quasi exploraturos, terram istam.

(s) Gen. 50. 26. אֱלֹהִים חֲשַׁבָה לְטוֹבָה Deus *reputavit*, h. e. *vertit* illud in bonum. Ebr. 4. 1. μὴ ποτε δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερνέσθαι ne quando *videatur* aliquis ex vobis fuisse frustratus, i. e. *ne verè frustetur*.

(t) Job. 2. 6. הֵנּוּ בְיָדְךָ אֲנִי אֶת־נַפְשִׁי En ipse in manu tuâ, veruntamen animam ejus *serpa* i. e. *ne tollas*. (u) Lev.

§. 101. Verba notitiæ sæpè de effectu notitiam consequente sunt intelligenda^x.

^{itemque nomen +}
 §. 102. Verbum nonnunquam præter usitatam suam significatio-
 nem, aliquam ejus qualitatem, ad-
 junctum, aut conditionem simul
 involvit^y.

§. 103.

וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי יְהוָה אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר
 לֹא צִוָּה אוֹתָם Et obtulerunt ante Do-
 minum ignem peregrinum, quem *non praece-*
perat, i. e. quo severe prohibuerat ipsos. Vid.
 Jes. 42. 3.

כִּי יִדְעֶתְיוּ לִמְעַן אֲשֶׁר
 יִצְוֶה אֶת-בָּנָיו וְאֶת-בֵּיתוֹ אַחֲרָיו
 וְהָאָדָם nam *novi*, i. e. *amo* eum, eò
 quòd præcipiet filiis suis & familiae suæ post
 se, ut custodiant &c. Gen. 4. 1. וְהָאָדָם
 יִדַּע אֶת-הָהָרָה אִשְׁתּוֹ Et Adam ille *agnovit*
 Evam uxorem suam. Vbi *amare* insuper
 per Synecd. speciale amoris signum atque ac-
 tum venereum denotat.

יְהִי רֹאשׁוֹן וְאַרְ—
 וְיָמֹר Vivat Ruben, & ne moriatur, i. e.
feliciter agat, nec malè pereat, 1. Sam. 25. 6.

§. 103. Verbum activum interdum non effective, sed habitualiter significat².

§. 104. Actio nonnunquam prædicatur de eo, qui in eam proximè non influit; sed tantummodò procurat, vel approbat, aut quocunque modò aliquid ad eam confert^a

§. 105.

וְאָמַרְתֶּם כֵּן לְחַיִּי Et dicetis ita vi-
venti isti: i. e. isti felicissimè viventi, s. diviti.

Ita Epict. Enchir. c. 19. ἂν θελῇς τὰ τέκνα σὺ, καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ τὰς φίλους σὺ πάντοτε ζῆν, ἢ λίθινος εἶ. i. e. Si vis filios tuos, uxorem, ac tibi charos perpetuò vivere, h. e. feliciter agere

ac florere, stultus es. 1 Thes. IV. 13. nullam habent spem resurrectionis scilicet ad vitam æternam.

(2) Lev. II. v. 3. 26. כָּל מַפְרֵס פִּיטָה

פִּיטָה Omnis dividens ungulam, i. e. divi-
sam s. scissam ungulam habens.

(a) Gen. 40. 22. וְאָרַת שָׂר-הָאֲנָפִים

תִּלְוֶה Et principem pistorum suspendit, i. e. suspendi curavit vel jussit. Jud. 9. 18. אָתָּם

קָמַתְם הַיּוֹם עַל-בֵּית אָבִי וְהַתְּרַגְוּ

אֶת בְּנָיו Vos stetitistis hodie contra domum

patris mei, & interfecistis, i. e. interfici appro-

bastis filios ejus. Exod. 14. 16. וַיָּטֶה אֶת-

§. 105. Duorum Verborum con-
structorum invicem, posterius in In-
finitivo ponitur, tam intervenien-
te litera ^b, quàm sine eadem^c.

§. 106. Quandoque more Ara-
bum^d atque Syrorum^e, verbum
posterius effertur in Futuro^f.

§. 107.

וַיִּדְּךָ עַל-הַיָּם בְּקַעְהוּ Et extende ma-
num tuam super hoc mare, & *finde illud*. Pa-
rum omninò erat, quod Moses sua hac ma-
nuum extensione conferebat

מִי יוּכַל לַעֲמֹד (b) 1. Sam. 6. 20. *Quis poterit stare* ante Domi-
num. וְיִכָּלֶת עֲמֹד (c) Exod. 18. 23. *tunc poteris subsistere*.

אִן כֵּתֵּן (d) Prov. 3. Cent. 1. Erpen. *si fuisti non intelliges am-
bulabis, i. e. si nescis ambulare.* (e) Matth. 8. 28.

וְאִם יֵצֵא יֵצֵא (f) *nemo poterat transibit, i. e. transire.*

(f) Job. 32. 22. אֲכַנֶּה לֹא יִדְעֵהוּ *non
novi cognominabo, i. e. nescio cognominibus uti
seu titulis.* Job. 19. 3. לֹא-תִכְשֹׁן תִּהְיֶה לִי

§. 107. *Certa quædam Verba sunt,* ^{coll. §. 194. II. 3. p. 328. 329.}
e. g. *מָהָר addidit, ^s, מָהָר redire^h, מָהָר
הִשְׁכִּים, ⁱ, הִשְׁכִּים benefecit^k, מָהָר
matutinavit^l & c.^m, quæ, si in tem[†] ^{Gen. 2. 19.}
pore finito jungantur Infinitivo,
adverbiascunt; Infinitivo illo, in
tempus, numerum, ac personam
finiti conjuncti latinè converso. *Hæc et*
alia in eodem tempore iunguntur, modo copula interveniente, modo absq̃ ea
dem, quorum prius commode apud Latinos adverbialiter redditur. ^{vid. ed. m. §. 76. m. III. et infra §. 194. 3. p. 328.}
non erubescitis (*frontem obdurabitis, impu-*
dentes geretis vos, i. e.) *frontem obfirmare con-*
tra me. Vid. 1. Sam. 2. 3. cap. 20. 19. Jes.
5. 19. Hof. 1. 6. Jes. 52. 1. Ez. 8. 6. Mich. 7. 19.
Pf. 71. 20. Job. 32. 22. Eccl. 8. 3. Thr. 4. 14.
(g) Gen. 4. 2. *וַתוֹסֶף לֵלֶדֶת Et addidit*
parere, i. e. & ulterius peperit. (h) 1. Reg.
13. 17. *לֹא-תָשׁוּב לָלֶכֶת בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר-*
הָלַכְתָּ בָּהּ Non redibis ire, i. e. non denuò ibis
per viam istam, quâ incesisti. (i) Ex. 2. 18.
מָדוּעַ מָהֲרָתָּ בֹּיָהּ הַיּוֹם Quare accele-
rastis venire, i. e. citò seu festinanter venitis ho-
die? (k) Jer. 1. 12. *הִיטַבְתָּ לִּירְאוֹרִי*
benefecisti videre, i. e. benè vidisti. (l) Pf.
127. 2. *שׁוֹן לָכֶם מִשְׁכִּימֵי קוֹם* Va-
nitas vobis *matutinantibus surgere, i. e. manè,*
summo diluculo surgentibus. (m) e. gr.
Gen. 31. 28. *עָשָׂו הִסְכַּלְתָּ* stultus fuisti agen-
do, i. e. stultè egisti.*

§. 108. Verbum finitum quodvis regere potest suum Infinitivum (sive ejusdem, sive diversæ^t Conjugationis): ita ut

1. Infinitivus Finito præpositus certitudinem, evidenciam, ac excellentiam exprimatⁿ;

2. postpositus verò, continuatio-
nem ac frequentationem°.

§. 109. Verbum הִלֵּךְ (*ivit*) cum alio vel Verbo vel Nomine, interveniente copulâ, constructum, tantum indicat continuationem, auctiorem, ac gradationem actionis vel qualitatis, quam vox adjecta denotat ^{P.} * In

(n) Gen. 2. 16. **אָכַל תֹּאכַל** comedendo comedes, i. e. *indubitatò comedes*. Exod. 21. 20. **וְנָקָם נִקְּם** vindicando vindicabitur, i. e. *omninò vindicandus est*. (o) Gen. 19. 9. **וַיִּשְׁפּוֹט שֹׁפֵט** Et *judicavit judican-*
do, i. e. *judicat indefinenter*.

(p) Gen. 12. 9. וַיֵּסַע אַבְרָהָם הָלוֹךְ וְנֹסֵעַ
Et profectus est Abraham eundo & proficiscendo.

* Obs. In Scriptura S. hoc ipsum הֵלֵךְ præmittitur; in Profanis autem postponitur plerumque alteri, cujus continuationem indicat *.

H

§. 110.

i. e. *continuò magis magisque sensim proficiscens.*

Vid. §. 212. Jon. 1. 11. כִּי הָיָה הַיָּם הוֹלֵךְ וְסוּעָר

nam mare illud *incedens & procellosum existens,*

i. e. *continuò, magis magisque reddebatur turbulentius;* quò altiùs provehebantur, eò seve-

riores agitabantur procellæ, navem ad singulos fluctus impellentes vehementius. 1. Sam.

2. 26. וְהַנֶּעֶר שְׁמוּאֵל הוֹלֵךְ וְגָדֹל וְטוֹב

Et puer iste Samuel *ibat, & magnus ac bonus,*

i. e. *quotidiè ac continuò major evadebat &*

melior. Esth. 9. 4. וּמָרְדֳּכָי הוֹלֵךְ וְגָדֹל

Et Mardochæus *ibat & magnus,* i. e. *continuò*

fiabat major. Jud. 4. 24. וַתֵּלֶךְ יָד בְּנֵי-

יִשְׂרָאֵל הַלּוֹךְ וְקָשָׁה עַל יְבֵין מֶלֶךְ-

Et progrediebatur manus filiorum Israël

eundo & dura, i. e. *continuò magis magisque*

evadens durior, adversus Jabin Cananæorum

Regem. Ita videtur etiam יָלַךְ significare

quandoque, v. g. Jud. 1. 16. וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב

& continuò habitarat seu manserat

cum populo. c. 3. 13. וַיֵּלֶךְ נֹכַח אֶת-יִשְׂרָאֵל

i. e. *continuò percussit Israël* et sic manifestus est hebraismus actor c. 1x. 31.

(*) Maimonides in hilc. Tephilla c. 13. §. 1.

i. e. verbum in quocumque tempore extra infinitum positum
 §. 110. Verbum finitum cum
 Nominativo præmittendo non
 can-

והולכין קוראין legunt & eunt, i. e. legunt
 continuo. Idem in hilc. Schabbath, c. 3. §. 2. è
 Cod. Schab. Bab. f. 18. a. l. 14. sqq. פותקין
 מים לגינה ערב שבת עם חשיכה
 והיא מתמלאת והולכת כל היום
 כולו/ ומניחין מוגמר תחת הכלים
 והם מתגמריין והולכין כל השבת
 כוליה/ ומניחין קילור על גב העין
 ואספלטין על גבי המכה ומתרפאין
 והולכין כל השבת כולה/ ושורין
 דיו וסמנין עם חשיכה והן
 שורין והולכין כל השבת כולה/
 i. e. Derivant aquas in hortum, vespérâ Sab-
 bathi, circa crepusculum; qui *adimpletur* &
progreditur, i. e. *sensim adimpletur* aquis con-
 tinuò toto die accurrentibus. Ita supponunt
 adorata vestibus (pridie Sabbathi); quæ *suf-*
fumigantur & *progrediuntur*, i. e. *suffitum* sen-
 sim & *continuo imbibunt* toto Sabbatho. Simi-
 liter collyria imponunt Superciliis, splenia
 f. emplastra vulneribus; quæ *sanantur* & *pro-*
ficiunt, i. e. sanationem continuâ serie perfici-
 unt, toto Sabbatho. Macerant quoque atra-
 mentum, aut quæ hoc constituunt, circa cre-

tantum in numero ac personâ, sed etiam in genere coincidit q.

§. III. Activa Verba finita absolute sine Nominativo posita, aut

1. Subaudiunt ejusdem Verbi Participium: aut

2. Pronomen indefinitum *quis, aliquis, quispiam* &c. inferunt: vel

3. Significationem passivam assument; inprimis quando in præcedentibus nullum Nomen expressum sit, ad quod participium illud subaudiendum possit referri.

H 2

§. 112.

pusculum: quæ deinceps *macerantur* & *proficiunt*, i. e. macerationem continuant, toto isto Sabbathi die.

(q) Gen. 1. 2. וְהָאָרֶץ הָיְתָה Et hæc ipsa terra (F.) fuit. (3. foem. sing.) Gen. 3. 7. וַתִּפְקַחְנָה וַתִּבְּרוּ עֵינֵי עֲדָם Et aperti sunt (3. plur. foem.) Oculi (foem. Vid. Nucifr. §. 31. II. Exc. 1. β.) duorum istorum.

(r) Gen. 48. 1. וַיֹּאמֶר לְיוֹסֵף & dixit Josepho, scil. dicens, vel quispiam: qui cum expressus non sit in præcedentibus, idem est, ac dicebatur Josepho. Fundamentum regulæ,

§. 112. Sic sæpè Infinitivus acti-
væ vocis passivè exponi postulat^s.

§. 113. Nomina Dominiî plura-
lia regunt Verbum singulare, ad
augendam potentiam ac majesta-
tem^t. Aliud v. §. 114.

quoad Participium subintelligendum, præbe-
re possunt constructiones hujusmodi, quoad
eundem sensum, in Sacris ac alibi expressæ, v.
Nah. 2. 3. כִּי בִקְקוֹם בּוֹקְקִים Nam *eva-*
cuarunt eos *evacuantes*. Sed quoad particu-
lam *aliquis* subaudiendam, fundamentum peti
potest, v. g. è 2. Sam. 16. 23. ubi ad mentem Ma-
foretharum supplent כִּי אִשׁ ה' מ. כִּי אִשׁ ה' ac si consuleret *quis-*
piam verbum ipsius Dei summi. Qui sen-
sus emanasset, si vel maximè hæc Masoretha-
rum annotatio omitteretur. Perinde enim
est, sive dicas: ac si consuleret *consulens* ver-
bum Dei; sive ac si *consuleretur* verbum Dei;
sive ac si consuleret *quispiam* verbum ipsius
Dei summi.

(s) Ex. 9. 16. וְלִמְעַן סַפֵּר שְׁמִי בְּכָל-
הָאָרֶץ Et ut *recenseat*, i. e. *recenseatur* nomen
meum in totâ hâc terra.

(t) Exod. 21. 4. אִם-
אֶרְוֶנָּה יִתֵּן-לָהּ אִם-
אֶרְוֶנָּה Si *Domini* ejus *dederit* ipsi uxorem.

§. 114. *Nomen Plurale cum Verbo singulari constructum, sumitur distributivè, quasi unumquodque Singulare sub Plurali isto contentum construatur cum Verbo seorsim* ^u.

§. 115. *Nomina Collectiva Singularia regunt quandoque Verbum Plurale* ^x. Quod dum alia imitan-

H 3

tur

v. 29. — יהוֹעַד בְּכַעֲלֵי וְלֵא יִשְׁמְרֵנוּ —
 וְגַם בְּעֵלָיו יֹמַר Et per testes denun-
 ciatum fuerit *Dominis ejus*, & non *custodive-*
rit eum, — tunc etiam *Domini ejus afficia-*
tur morte, i. e. *Dominus ejus* &c.

(u) Gen. 1. 14. יהי מאורות *fit lu-*
minaria, i. e. unumquodque *luminarium*, q. d.
 יהי המאור הגדול ויהי המאור הקטן
 i. e. *fit* *luminare illud magnum*, & *fit quo-*
que luminare illud parvum. 1. Sam. 16. 4.
 וַיַּחֲרְדוּ זִקְנֵי הָעִיר לִקְרַאתוֹ וַיֹּאמֶר
 Et trepidarunt Seniores ci-
 vitatis istius in occursum ipsius; & *dixit* scil.
quilibet ipforum, Pax venire tuum! i. e. num-
 quid pacem portendit adventus tuus?

(x) Lev. 20. 2. וְאִם הָעֶלְם יַעֲלִימוּ

tur quæ collectiva non sunt, deno-
tant Partitionem ^y.

§. 116. Duorum Substantivorum
constructorum invicem, interdum
posterius Verbum regit, cum de-
bebat prius ^z.

§. 117.

עַם הָאָרֶץ אָרְזָה עֵינֶיהָ מִן־הָאִישׁ
זֶה Quod si abscondendo *absconderint*
populus (collectivum) terræ oculos suos à vi-
ro isto, i. e. si conniveat. Gen. 33. 13. וַיִּסְתֹּר
כָּל־הַצֹּאֵן certè *morerentur* totus iste grex.
Vtrumque conjungitur Exod. 1. 20. וַיִּרְבּ
וַהֲעֲצִמוּ מְאֹד הָעָם Et *multiplicatus* fuit
populus iste, & *conrobati sunt* valdè. Vnde
non ineptè secundum literas legeres l. c. v. 22.
תִּשְׁלִיכֶהוּ תִשְׁלִיכֶהוּ *projicies* eum : quamvis sequatur
pluralis תִּחְיֶינָהּ in vitâ conservabitis.

מִה־נִּמְלָצוֹן (y) Psalm. 119. v. 103. לַחֲפִי אִמְרֶיךָ
Quàm dulcia sunt palato
meo *eloquium* tuum, i. e. quodlibet eloquio-
rum tuorum. Constructio quoad formam
contraria ei, quæ §. 114. delineata est : quoad
sensum prorsus eadem.

(z) Job. 15. 20. מִסְפַּר שָׁנִים נִצְפְּנוּ
Numerus *annorum reconditi sunt*, pro recon-
ditus est. Rectus enim Casus, quo cum con-

venire debebat Verbum finitum §. no. est
singularis. Hag. 2. 7. וְבָאוּ חֲמֵרֵת בָּרָא Et *venient* desiderium omnium gen-
tium, pro וְבָאוּ; cum חֲמֵרֵת enim foem.
sing. convenire debebat, non cum Genitivo
plurali masc. Lev. 13. 9. נָגַע אֲרַעֲתָ כִּי plaga *lepræ* quum *fuerit* in ho-
mine. Cum נָגַע convenire debebat, casu
recto Masc. sed coincidit cum obliquo אֲרַעֲתָ
foem. Ita Exod. 15. 4. מִבְּחַר שְׂרִישֵׁי Electio *principum* ejus *sub-*
mersi sunt, pro טָבַע cum מִבְּחַר constru-
endo, non cum obliquo שְׂרִישֵׁי i. e. coll. §.
26. Optimi quique principes ejus submersi
sunt in mari algoso. Gen. 4. 10. קוֹל דְּמִי Vox *sanguinum* fratris
tui *clamant* (pro צוֹעֵק *clamat*, quia cum קוֹל
convenire debebat) ad me. Jes. 2. 17. וְשָׁח
וְנִבְחַר הָאָרֶץ Et *deprimetur* M. super-
bia F. *hominis* M. coll. Jes. 5. 15. Similiter
Jes. 16. 8. כִּי שְׂדֵמוֹת חֶשְׁבוֹן אֶמְלֵל Certè arva *Hesbon* *languescit*; pro אֶמְלֵלוּ
construendo cum שְׂדֵמוֹת non cum חֶשְׁבוֹן
Jes. 21. 17. וְשָׂאֵר מִסֵּפֶר קִשְׁת׃ זַבּוּרֵי בְנֵי Et reliquus numerus arcus *po-*
tenitium filiorum Kedar *diminuentur*, pro
שָׂאֵר; quia construi debebat cum יִמְעָטוּ

§. 117. Duobus vel pluribus Singularibus ejusdem vel diversi generis

Jes. 22. 7. מְבַחֵר עֲמָקֶיךָ מִלְּאֵי רֶכֶב electio vallium tuarum replebuntur curru (conf. in præced. Ex. 15. 4.). Jes. 25. 3. קִרְיָת תִּירָאָה civitas gentium formidabilium reverebuntur te : pro תִּירָאָה reverebitur, in fœm. sing. Job. 21. v. 21. & numerus mensium ejus amputati sunt, pro חֲצֵץ Job. 29. v. 10. קוֹל נְגִידִים נֶחְבְּאֵהוּ Vox Antistitum occultantur, pro occultatur. Job. 32. 7. וְרוֹב שָׁנִים יוֹרִיעוּ חֲכָמָה Et multitudo annorum innotescere faciunt sapientiam, pro facit. Conf. Job. 33. 3. Eccl. 2. 7. it. Ps. 140. 10. עֲמִי כְתִיב, quod habet : שְׂפָתֵימוֹ יִכְסּוּמוֹ molestia labiorum ipsorum operiant eos, pro operiat. Masoretharum lectio יִכְסּוּמוֹ operiat eos, orta videtur ex ignorantia hujus constructionis : quemadmodum etiam Chald. Dan. 3. 19. וְצִלֵּם אֲנָפֹהֵי & imago facierum ejus immutata erat ; pro eo quod Autor literarum, juxta constructionem hanc minus usitatam habet וְצִלֵּם אֲנָפֹהֵי אֲשֶׁתֵּנּוּ, verbo cum Casu obliquo conveniente. Sed præter necessitatem huc refert Aben-Esra Job. 4. 10. וְשֵׁנֵי כַּפֵּי־לֵוֹן & dentes leonum commi-

neris, respondet Verbum plurale Masculinum^a.

§. 118. Interdum tamen Nominibus diversi Generis^{vel numeri} praeuntibus, Verbum modò digniori^b respondet, modò propinquiori^c.

H 5

§. 119.

nuti sunt. Quia hîc nil obstat, quò minus verbum construatur cum שְׁנֵי. Sed imitatur id Suffixum *pro Verbo Substantivo* positum, Zach. 8. 10.

(a) Psalm. 49. 11. וְכֵן יִבְעֵר יַחַד כָּסִיף
Vnà stultus & bardus peribunt: Jer. 6. 11. כִּי-גַם-אִישׁ עִם-אִשְׁתּוֹ יִלְכְּדוּ
nam etiam vir cum uxore capientur.

(b) Prov. 27. 9. שֶׁמֶן וְקִטּוֹרֶת יִשְׂמַח לֵב
Gen. xxiv. 55. וַיֹּאמֶר אַחִיהָ וְאֶמָּהּ
Oleum M. & Suffitus F. exhilarat M. a-
nimum. Gen. 37. 10. הֲבֹנָה נִבְנָה אֵנִי
numquid veniendo, veniamus ego & mater tua, & fratres tui? Prima persona dignior reliquis: absque quâ si fuisset, dicendum potius erat in personâ tertiâ. Ita Secunda tertiæ conjuncta, eidem præferatur, v. g. Num. 18. 1. אַתָּה וּבְנֶיךָ וּבִירְתְּךָ
אֲבִיךָ אַתָּה תִּשְׂאוּ אֶת-עֹן הַמִּקְדָּשׁ
Tu & filii tui, & domus patris tui tecum portabitis iniquitatem Sanctuarii. (c)

וְהִכְתַּב אֶתְּהָר וּמִרְדְּכָי הַיְּהוּדִי, Esth. 9. 29.

§. 119. Nominibus diversi Numeri præeuntibus, Verbum modò Singulari responderet^d, modò Plurali^c.

§. 120. Quando Verbum cum Nomine in Genere aut Numero discrepat; tunc aut ad sensum attendunt^f, aut ad aliquod Nomen ejusdem cum Verbo Generis ac Numeri commodè subintelligendum^g.

§. 121

Et scripsit (E.) *Esther*, & Mardochai Judæus.

(d) Jer. 49. 24. צָרָה וְחַבְלִים אֲחֻזָּתָהּ

Angustia (foem. sing.) & dolores corripuit (foem. sing.) eam. Conf. Exod. 21. 4.

(e) Exod. 29. 15. וְסִמְכוּ אֹהֲרֹן וּבָנָיו

אֶת יְרֵיָהֶם Et imponent Aaron & filii ejus manus suas.

(f) Gen. 49. 6. בְּקִהְלָם אֶל־תֵּיחד כְּבוֹדִי

In congregatione ipsorum ne uniatur (foem.) *glória mea* (M.); i. e. נַפְשִׁי *anima mea*, quod foemininum est.

(g) I. Sam. 25. 27.

וְעַתָּה תְּבָרְכָה תְּזַמְּרֵנִי אֲשֶׁר הֵבִינִי

שָׁפְתָהּ לְאֶרְצִי Et nunc benedictio hæc quam adduxit (in masc.) ancilla tua i. e.

אֶחָד מִנְעָרֵי aliquis ministrorum ancilla tua.

§. 121. Haud infrequens est, in eodem membro, eodem manente subiecto, Personarum permutatio ^h.

§. 122. Verbum regit Casum suum vel nudè ⁱ, vel

I. Interveniente Particula ^k :
quæ tamen in expositione (v. g. la-

Domino meo. coll. v. 19. 2. Reg. 3. v. 26.

וַיֵּרָא מֶלֶךְ מוֹאָב בִּי חִזְק מִמֶּנּוּ

הַמִּלְחָמָה Et vidit Rex Moabitarum, quod *invaluerat* M. super ipsum *bellum* illud F., i.e.

דִּבְרֵי מִלְחָמָה negotium belli, vel אִישׁ

מִלְחָמָה vir belli s. miles. Aut respicit ad

Synonymum קָרַב.

(h) Job. 17. 10. וְאֵלֶּם כָּל־הַתְּשׁוּבָה

וְכֹל־אֵלֶּם Veruntamen omnes *illi reverti-*

mini & venite quaeso! Jer. 49. 11. וְאֵלֶּם מְנוּחֵיךָ

& *viduae* tuæ in me *sperabitis*.

(i) Gen. 25. 23. וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר

Et major ferviet minori, Rom. 9. 11. ὁ μεί-

ζων δὲ ἐλάσσει τὸν ἐλάσσονα. (k) Gen. 3. 3.

וְלֹא תִגְעוּ בָהּ neque tangetis (in) eum.

cap. 20. 6. וְלֹא תִגְעַתְּ אֵלֶּיהָ tangere (ad) eam.

Vid. Gen. 13. 17. latinè tangere *aliquid*, vel *ali-*

quem; omisâ præpositione quâcunque penitus.

latinâ) sæpiùs 1. aut omittenda est penitus: 2. aut in aliam, quam Verbum istud in lingvâ, quâ in expositione tuâ uteris, postulat, convertenda. Perinde ut è contra

II. Quando Verba nonnulla. v. g. *motum ad vel per locum significantia*, nudè quandoque regunt sua Nomina, *Præpositio latinè* quandoque est *supplenda*!

§. 123.

Quam alioquin etiam vel ideò videntur cmittere, quòd eàdem usi jam fuerant in compositione Verbi. Cujusmodi compositionem, juxtà superius dicta §. 93. ignorant Orientales; atque adeò Præpositionem, quam alii Verbo addunt, compositum ex simplici formatum, seorsim locant, mediam inter Verbum atque Casum à Verbo rectum. Sed Lev. 22 4. *בְּקִרְשֵׁיהֶם לֹא יֵאָכֵל* De Sanctis non comedet. Præpositionem seorsim exprimit, partitivè sumtam. Vid. l. c. v. 6. 7. (1) 2. Chr. 34. 30. *וַיַּעַל הַמֶּלֶךְ בֵּית יְהוָה* & ascendit Rex (in) domum Domini. Ruth. 3. 6. *וַיֵּרֶד הָאִרְצָה* & descendit (ad) aream. Ita Jon. 1. 3. Num. 12. 5. *וַיַּעֲמֹד בַּתַּח הָאֹהֶל* & stetit (ad) ostium tabernaculi.

§. 123. Verba dantur nonnulla, quæ pro varietate constructionis variam obtinent significationem^m.

§. 124.

(m) V. g. שמע nudam modò *auditionem* auri denotat, seu *perceptionem soni*; abstrahendo ab omni attentione, nedum assensu. Idque ferè constructum cum Accusativo. Sed interveniente נא exprimit *perceptionem soni*, cum attentione conjunctam; assensu tamen quadantenus seposito. Quod si verò cum קוֹנֵה construatur, cui ב præfixum sit vel ל; præter *auditionem attentam*, infert etiam *assensum* seu *obsequium*. Vt in seqq. Gen. 3. 8. וַיִּשְׁמְעוּ אֶת-קוֹל יְהוָה & *audiverunt* vocem Domini. v. 17. כִּי שָׁמְעָה לְקוֹל אִשְׁתָּהּ quia *obtemperasti* voci uxoris tuæ. & Deut. 26. v. 14. שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל יְהוָה *obtemperavi* voci Domini Dei mei. Sed I. Reg. 12. v. 15. לֹא-שָׁמַע הַמֶּלֶךְ אֶת-הָעָם Rex ad populum istum. Maimonidis sententiam de hoc themate, itemque Kimchi citatam Vid. Dissert. nostra de Krischma Ebræorum I. §. 13. p. 16. Ita בָּעַל cum accusativo constructum significat *inire*, vel *uxorem ducere*; cum ל, idem est ac *dominari*; & cum ב, idem ac *fastidire*. Exempla singulorum occurrunt in seqq. v. gr. Jes. 62. 5. כִּי-יִבְעַל

§. 124. Contra Verba pleraque
eâdem manente significatione, di-
ver-

בתולה quemadmodum init, amplecti-
tur (vel uxorem ducit) juvenis virginem. 1. Chr.
4. 22. אֲשֶׁר-בָּעָלוּ לְמוֹאָב qui *dominati sunt*
Moab. & sic Jes. 26. 13. בְּעָלוּנוּ אֲדֹנָיִם *pro* בְּעָלוּנוּ
Vid. §. 66. *Dominati sunt* in nos Domini
præter te, juxta plerosque. Ego verò re-
ctius (ob Suffixum ordinariè in Accusativo
reddendum) verti crediderim: ò Domine
Deus noster! numquid *inierunt nos* Domini
alii extra te? i. e. numquid idola. s. alios præ-
ter te Deos coluimus? Respond. inò verò tan-
tùm de te commemoramus nomen tuum.
Jer. 31. 32. וְאַנְכִי בְעַלְתִּי בָם quod red-
ditur Ebr. 8. 9. καὶ γὰρ ἡμεῖς ἠμεῖς αὐτῶν R. Jo-
seph Kimchi, cit. filio Davide Comment.
in 1. c. כל לשון בעילה שהוא
דבק (קשור) עם בירת הוא לשון גנאי
Ubicunque inquit, verbum בעל cum ב con-
struitur, in malam partem sumitur. Et hoc
ipsum exponit per קצתי vel בחלתי i. e.
fastidivi eos: æquipollenter cum verbis epi-
istolæ ad Ebræos. Vid. Pocokius ad Port.
Mos. Miscell. c. 1. p. 6. 7. Similiter se ha-
bent שאל וסור, ut loca testantur se-
quentia. Jud. 1. 1. וַיִּשְׁאַלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
& consuluerunt filii Israël Domi-

versissimam habent constructionemⁿ.

§. 125.

num; verbo cum ב constructo, §. 122. I. 1. Sed Jud. 4. 20. אִם-אִישׁ יָבוֹא וְשִׁאלְךָ
Si quis veniet & interrogabit te; verbo cum accusativo constructo. Verum Exod. 3. 22. וְשִׁאלָהּ מִשְׁכָּנָהּ
& mutuò accipiet à vicinâ sibi. 2. Reg. 4. 28. וְשִׁאלְתִּי בֶן מֵאֵת
numquid exoravi filium à Domino meo? 1. Sam. 10. 4. וְשִׁאלוּ לָךְ לְשָׁלוֹם
Et inquirent apud te, aut interrogabunt te, de pace, i. e. & salutabunt te. Similiter 1. Sam. 25. 5. וְשִׁאלְתֶּם-לוֹ בְּשֵׁם לְשָׁלוֹם
Et inquiretis apud eum, vel interrogabitis eum meo nomine de pace: i. e. salutabitis eum meo nomine. Psalm. 34. 15. סוּר מִרָע
recede à malo. Jud. 4. 18. סוּרָה אֶרֶוֹנִי
accede mi Domine, accede ad me.

(n) Significationem *vocandi* i. e. *nominandi* habet קָרָא in Constructionibus sqq. Gen. 1. 5. וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר
יום וּלְחֹשֶׁךְ קָרָא לַיְלָה Vbi nomen nudè exhibetur, denominando præfixâ literâ ל. h. e. Et vocavit Deus lucem istam diem; caliginem verò vocavit noctem. Sed præter ל denominando præfigendum, adjicitur insuper שׁ, virtualiter jam comprei-

§. 125. Verbum Substantivum

sum,

hensum in Verbo, v. g. Gen. 2. 20. וַיִּקְרָא

הָאָדָם שְׁמוֹת לְכָל הַבְּהֵמָה

Et *nominavit* homo iste *nomina* omni jumen-

to. Gen. 19. 22. עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם הָעִיר

Propterea *nominavit nomen* istius urbis

Zoar. Num. 32. 41. וַיִּקְרָא אֹתָהֶן

Et *nominavit eas* villas Jair.

Jes. 45. 4. וַאֲקָרָא בְּשִׁמְךָ & vocavi *in*

nomine tuo, i. e. *nominavi te*. 1. Chr. 6. 50.

אֲשֶׁר יִקְרָאוּ אֹתָהֶם בְּשִׁמוֹת Quas

nominabunt nominibus. 2. Sam. 18. vers. 18.

וַיִּקְרָא לַמַּצֵּבֶת עַל שְׁמוֹ Et *nomina-*

vit statuam istam de nomine suo: cum litera ל,

denominando præfixâ, ut supra. Quod ipsum

in Accus. effertur. Deut. 3. v. 14. וַיִּקְרָא

שֵׁם יְהוָה בְּקָרְאֵם i. e. & *nominavit eos* de no-

mine suo. c. 28. 10. וְהָיָה נִקְרָא

nomen Domini *nominatum est* super

te. Gen. 48. 6. וְאֵשֶׁר הוּלָדָתָּ

אַחֲרֵיהֶם לְךָ יִהְיוּ עַל שֵׁם חַיָּהֶם

Et proles tua, quam genueris, post il-

los, tibi erunt, *de nomine* fratrum suorum *nomi-*

nentur. In constructione Scriptura sensum

prolis sequitur, quæ collectivè posteritatem

denotat. Vid. §. 115. 120. Proinde ter masculi-

na pluralia respondent foeminino singulari.

sum, fio &c. posteriori Nominativo latinorum, qui statum ac qualitatem Nominativi præmittendi continet, atque adeò Prædicatum Propositionis constituit, sæpius præponit ^ו, vel ^ב^P: quò ultimò tamen, literâ ^ב per *inter* expositâ, frequentius *με-
ρισμὸς* exprimitur ^א; ^ל autem red-
di potest *in, loco, vice, pro* &c.

§. 126. Literæ ^ל Infinitivis præ-
fixæ, Gerundia latinorum expri-
munt

(o) Gen. 2. 7. ^{וַיִּהְיֶה הָאָדָם לְנֶפֶשׁ}
& *factus est homo ille in animam*,
i. e. anima vivens.

(p) Prov. 3. 26. ^{יְהוָה יְהוָה בְּכִסְלֶךָ}
Dominus erit cum fiducia, i. e. erit fiducia tua.

(q) 2. Sam. 15. 31. ^{אֲחִיתֹפֶל בְּקִוְשִׁים עִם אֲבִשָׁלוֹם}
*Ahitophel erat inter conjuratos cum Abso-
lom.*

(r) Exod. 4. 4. ^{וַיְהִי לְמִטָּה בְּכַפוֹ}
& *factus est in baculum in manu sua.*

Num. 10. 31. ^{וְהָיִיתָ לָנוּ לְעֵינִים} Et *eris*
nobis loco oculorum Ex. 4. 16. ^{הוּא יְהִי-לָךְ}

ille erit
tibi in os, & tu eris ipsi in Deum. i. e. *vice*
oris — vice Dei. Job. 30. 9. ^{וְאֵהִי קֵדָם}

munt: ל quidem omnia^s; כ autem illud tantum, quod in *do* definit^t.

§. 127. Infinitivus (potissimum) à Præpositione^u vel Nomine Con-
stru-

למלך & *sum* illis *in* dicterium, i. e. *pro* dicterio.

(s) Eccl. 3. 2. לטעת עת *tempus* plantandi. Gen. 1. 14. להבדיל בין היום *ad dividendum* inter diem. Gen. 1. 22. ויברך & benedixit illis Deus, *dicendo*.

(r) Efr. 3. 11. ויענו בהלל ובהודו ליהוה Et respon-
derunt (vel exclamarunt) *laudando* & *cele-*
brando Dominum.

(u) Gen. 2. 19. ויבא אל-הארם לראות & venire fecit (non cornibus adducens cor-
nutas bestias, aliasque parte altâ apprehensas; sed internè movens, ut venirent ipsæ sine ex-
terno compellente alio Vid. §. 86.) ad Ho-
minem istum, *ad videndum*, i. e. *ut videat*
coll. §. 200. Gen. 24. 30. ויהי כראות Et factum est secundum vi-
dere, i. e. *cum videret* (coll. §. 97.) monile
illud. Jos. 6. 5. ויהי במשך בקרן Et eveniet in protrahere, i. e. *cum*
protraxerint (coll. §. 201.) sonum cornu arie-

structo ^x rectus, resolutibilis est in
Tempus Finitum; si

1. Præpositiones convertas in
Conjunctiones, vel Adverbia con-
venientia ^y:

2. Nomini autem postponas si-
gnificationem Pronominis אשר.

1 2

§. 128

tino, Vid. §. 19. 1. Gen. 4. 13. אֲדוֹל עֲוֹנִי

מִגְדוֹל magna est poena iniquitatis meæ,
præferre; i. e. *major est, quàm ut sustineam.*

Vid. §. 187. 1. Sam. 8. 7. כִּי אֹתִי כִּנְסוּ

מִמְלֹכָה עֲלֵיהֶם Sed me spreverunt à regna-
re, i. e. *ne regnem super ipsos.* Gen. 5. v. 4.

אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ post genuisse ipsum, i. e. *post-*
quam genuisset ille; conf. §. 164. Gen. 4. 15.

לֹא תִכּוֹת אֹתוֹ ad non percutere,
i. e. *ut ne percutiat eum;* conf. §. 200. Am. 2. 7.

לְמַעַן חַלֵּל אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי propter profana-
re, i. e. *ut profanent* (coll. §. 165.) nomen sancti-

tatis meæ, i. e. nomen meum sanctum, coll. §.
26. Gen. 13. 10. לִפְנֵי שַׁחַת יְהוָה *ante perdere*

Dominum, i. e. *antequam perderet Dominus.*
Vid. §. seqq. it. §. 167. (x) Gen. 2. 4.

בְּיוֹם עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהִים in die facere Dominum, i. e.

in die *quo* fecit Dominus Deus terram & coe-
lum. (y) De quibus Cap. IV. §. 164. sqq.

munt: ל quidem omnia^s; כ autem illud tantum, quod in *do* definit^t.

§. 127. Infinitivus (potissimum) à Præpositione^u vel Nomine Con-
stru-

למלך & *sum* illis *in* dicterium, i. e. *pro* dicterio.

(s) Eccl. 3. 2. לטער tempus
plantandi. Gen. 1. 14. להבדיל בין היום
ad dividendum inter diem. Gen. 1. 22. ויברך
& benedixit
illis Deus, *dicendo*.

(r) Esr. 3. 11. ויענו
בהלל ובהודו ליהוה Et respon-
derunt (vel exclamarunt) *laudando* & *cele-*
brando Dominum.

(u) Gen. 2. 19. ויבא אל-הארם לראות
& venire fecit (non cornibus adducens cor-
nutas bestias, aliasque parte altâ apprehensas;
sed interne movens, ut venirent ipsæ sine ex-
terno compellente alio Vid. §. 86.) ad Ho-
minem istum, *ad videndum*, i. e. *ut videat*
coll. §. 200. Gen. 24. 30. ויהי כראות
Et factum est secundum vi-
dere, i. e. *cum videret* (coll. §. 97.) monile
illud. Jos. 6. 5. בקרן במשוך ויהי
Et eveniet in protrahere, i. e. *cum*
protraxerint (coll. §. 201.) sonum cornu arie-

structo * rectus, resolutibilis est in
Tempus Finitum; si

1. Præpositiones convertas in
Conjunctiones, vel Adverbia con-
venientia ^y:

2. Nomini autem postponas si-
gnificationem Pronominis אשר.

1 2

§. 128

tino, Vid. §. 19. 1. Gen. 4. 13. אָדָם עֲוֹנִי
מִגְדַּל מִנְּשֹׂא magna est poena iniquitatis meæ,
præferre; i. e. *major est, quàm ut* sustineam.
Vid. §. 187. 1. Sam. 8. 7. כִּי אֶתִּי כִּנְאֹס
מִכָּלֹךְ עֲלֵיהֶם Sed me spreverunt à regna-
re, i. e. *ne regnem* super ipsos. Gen. 5. v. 4.
אֲחֵרֵי הוֹלִידוֹ post genuisse ipsum, i. e. *post-*
quam genuisset ille; conf. §. 164. Gen. 4. 15.
לֹא תִכָּחַד אֹתוֹ ad non percutere,
i. e. *ut ne percutiat eum*; conf. §. 200. Am. 2. 7.
לְמַעַן חַלֵּל אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי propter profana-
re, i. e. *ut profanent* (coll. §. 165.) nomen sancti-
tatis meæ, i. e. nomen meum sanctum, coll. §.
26. Gen. 13. 10. לִפְנֵי שַׁחַת יְהוָה *ante perdere*
Dominum, i. e. *antequam perderet* Dominus.
Vid. §. seqq. it. §. 167. (x) Gen. 2. 4.
בְּיוֹם עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהִים
אֶת־הָאָרֶץ וְשָׁמַיִם *in die facere* Dominum, i. e.
in die quo fecit Dominus Deum terram & coe-
lum. (y) De quibus Cap. IV. §. 164. fqq.

§. 128. *Infinitivo* hujusmodi *in tempus finitum resolutum*, *Accusativus* (nominis^z, vel pronominis^a), qui latinè ipsum Infinitivum regit, & secundum naturalem ordinem Constructionis foret præponendus, *vertitur in Nominativum*. Ea verò, quæ latinè à Verbo reguntur, eiq; post-

(z) Exod. 19. v. 1. בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
In mense tertio post egredi filios Israël, i. e. postquam egressi erant filii Israel à terra Ægypti, coll. §. 200. Jes. 6. 1. בַּשָּׁנָה הַשְּׁנִיָּה מוֹת הַמֶּלֶךְ עֲזַרְיָהוּ
in anno mori regem, i. e. quo anno mortuus est Rex Vsias.

(a) Gen. 25. v. 26. בְּלִדְתָם אוֹתָם
in nasci eos, i. e. cum nascerentur illi. coll. §. 201. Num. 1. 1. בַּשָּׁנָה הַשְּׁנִיָּה לְצֵאתָם
anno secundo egredi eos, i. e. ex quo egressi erant illi, coll. §. 200. Gen. 17. 25. בְּהַמּוֹלֹתָּ
in circumcidi eam sc. carnem præputii sui, i. e. dum circumcidere-
tur ea, sc. caro præputii sui. Vid. §. 39. I. Gen. 5. 2. בְּיוֹם הַבְּרָאָה
in die creati eos, i. e. quo cre-

postponenda, in eo relinquuntur
Calu, quem Verbum postulat^b.

§. 129. Infinitivus sæpè non solâ
Constructione, sed & significatio-
ne in Nomen degenerat^c.

§. 130. Verba primæ ac secundæ
personæ earundam Personarum suf-
fixa non suscipiunt. *h. e. verba primæ personæ
non suscipiunt suffixa primæ personæ, et verba secundæ perso-
næ non suscipiunt suffixa secundæ personæ.*

I 3

CAP. IV.

abantur illi.

(b) Gen. 4. 15. לְבִלְתִּי

אֶחָדָם אֲדַעֲבֵהוּ ad non percutere

eum omne inveniens ipsum, i. e. ne percutiat

eum omne inveniens ipsum Gen. 29. v. 19.

טוֹב הָיָה אֲנִי אֲנִי לָךְ מִתְּתִי אֲנִי לְאִישׁ

אֲחֵר bonum est dare *me eam* tibi, præ dare

me eam Viro alii, i. e. melius, dem *ego eam*

tibi, quàm ut dem *eam* viro alii. Vid, Jer.

24. i. c. 7. 10. Gen. 13. 10. Jes 5. 24. c. 20. 1.

(c) Psalm. 101. 3. עֲשׂוּהָ סִטִּים שְׂנֵאָתַי

facere declinantium, i. e. facta declinantium

odi. 2. Sam. 7. 5. הֲאֵתָה תִּבְנֶה לִּי בַיִת

לְשִׁבְתִּי numquid tu ædificabis mihi domum

ad *habitare meum*, i. e. *habitationi meæ*, vel ad

habitationem meam.

übor Gieseb caput de
particulari fat man 2.

CAP. IV.

commentarium Non Chist. Noldio
in concordantiis particulari ebr. De

9 zu Juna wieder neu aufgelegt
werden, mit

Noten Hrosifan
Non 12. 13. Gott so. Tjumps,

unmündig, S. 131. Profess. Liab

orient. ob-
mano.

PARTICVLIS.

S. 131. Adverbium sibi ipsi aut
Synonymo conjunctum, significa-
tionis incrementum continuatum^a,
exaggerationem^b vel distributio-
nem^c, indicat.

S. 132.

(a) Deut. 28. 43. **הָגֵר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ יַעֲלֶה עֲלֶיךָ מֵעֲלֶיךָ מֵעַרְהָ וְאִתָּהּ**
תֵּרַד מִמֶּנּוּ מִמֶּנּוּ peregrinus qui apud
te (Vid. S. 30.) ascendet super te *sursum sur-
sum* i. e. *continuò alius*; tu verò descendes
infra, infra, i. e. *magis magisque inferius*.

(b) Gen. 7. 19. **וַהֲמַיִם זָבְדוּ מְאֹד מְאֹד** Et aquæ hæ invaluerunt *valde valde*,
i. e. *vehementer admodum*. Vide tamen pro-
priam vocis significationem ad S. 131. I. Joel
4. 4. **מְהֵרָה אָשִׁיב בְּמַלְכֶם**
בְּרָאשֵׁיכֶם *cito velociter*, i. e. *velocissimè* red-
dam compensationem vestram in caput ve-
strum. (c) Exod. 16. 21. **וַיִּקְטְרוּ אוֹתוֹ בַּבֶּקֶר**

בַּבֶּקֶר Et collegerunt illud *mane*

§. 132. *Particula separata, non*
~~omnes~~, ~~certe~~ ~~particulae~~ ~~sua~~ ~~natura~~
Nomina sunt, horumque exinde sa-
pientius imitantur constructionem.
 Proinde *ex §. 175. n. 3. constat praefixum esse*

I. Ita dicta *Particula* quaelibet,
 inprimis *cum Praepositione constru-*
da, aut Praepositio sine Subjuncto
posita, Nominis significationem
(constructione minimum) induit.
 Vti alias I 4 II.

manè, i. e. singulis horis matutinis. Sic Ex. 2. 12.
 וַיִּפֶּן כָּה וְכָה & prospexit huc atque illuc,
ad omnes scil. partes & plagas. Exod. 13. 10.
 מִיָּמִים יְמִימָה à diebus in dies, i. e. indies.
 Deut. 15. 20. שָׁנָה בְּשָׁנָה anno post annum,
 i. e. quotannis.

(d) Gen. 1. 7. וַיִּבְרָא הָאֵשׁ אֲשֶׁר מִתַּחַת
 לַרְקִיעַ וּבֵין הָאֵשׁ מֵעַל לַרְקִיעַ
 Et divisit inter istas aquas, quæ à parte infe-
 riori Expansi istius (Vid. §. 20. II. §. 198.), &
 inter illas aquas, quæ (sunt) à parte su-
 periori Expansi istius. Vtrique certe vox
 וַיִּבְרָא & תַּחַת nomen constituit Status Con-
 structi. Quapropter על extra regimen, non
 modò occurrit in singulari, (v. g. 2. Sam. 23. 1.)

dictum viri istius, qui constitutus est *eminentia*, i. e. *eminenti-
 mus*, coll. §. 14. Vel pro *בעל* i. e. *eminens* coll. §. 15. Item Psalm. 50. 4. יִקְרַא אֶל-
 מַעַל הַשָּׁמַיִם convocat *cælos è sublimi* i. e. *sublimes* (coll. §. 15.) Vid Hof. 7. vers 16.
 Gen. 27. 39. cap. 49. 25. Sed & in plurali for-
 mam absoluti retinent, quoties suffixa (quæ
 hunc statum postulant §. 65.) deprehendun-
 tur addita. Absque quibus, ob Substantivo-
 rum saltem Concursum, vi §. 20. I. occurrit sub
 forma Regiminis עָלַי, v. g. Gen. 49. 22. עָלַי
suprà murum, quasi *eminencias* muri di-
 xeris. Quod verò Hof. 11. 7. cum (-) occur-
 rit, יִקְרַא אֶל-עַל i. e. ad *eminentiam*
 (i. e. *Eminentissimum*, coll. §. 14. 4.) vocant
 eum: aut ad formam עַל formatur, aut per
 alternationem, de qua Nucifr. §. 26. 2. No-
 minis tamen significationem retinet, quæ est:
*Eminentia, sublime, superficies, pars rei superi-
 or, incumbencia* &c. Vt vocis oppositæ פַּחַח
 sensus: *pars rei inferior, infimum, subiectio, subje-
 ctum, locus ac speciatim depressus*, ut Gen. 49. 25.
 Deut. 30. 13. פַּחַח רַבָּצָה abyssus incu-
 bans *infimo*. Vid. etiam Job. 28. 5. coll. §. 114.
 Job. 18. 18. מִתַּחַת שְׁרָשָׁיו יִבְשּׁוּ וּמִמַּעַל קִצִּירוֹ
 à *parte inferiori* (i. e. *infernè*, ex
 II.) *radices ejus exarescent*, & *ab eminentia* (i. e.
superne) *excindetur messis ejus*, i. e. *subsidia*
 per

per ipsum posteris impertienda deficient;
& quam ipse de filiis suis conceperat, spes de-
cidet. Zach. 6. 12. מֵתַחַת יִצְמַח è *depres-*
sione sua efflorescet, vel *ex infimis* ejus &c.

Zach. 3. 10. אֶל-תַּחַת גֵּפֶן וְאֶל-תַּחַת תְּאֵנָה
ad *infimum* i. e. *opacitatem* vitis, & ad *opacita-*
tem ficus &c. Vid. Jer. 3. 6. Sic I. Sam. 21. 4.

אֶל-תַּחַת יָדִי apud *subjectum* seu *subje-*
ctionem manus meæ: i. e. apud id, quod sub
mea est potestate. Vid. Ezech. 42. 9. Num. 5. 19.

20. 29. coll. Cod. Sota cap. 4. th. 1. Gemara Bab.
f. 24. a. Pervellem vocem ex Hiph verbi

נָחַת (*descendere*) diducere formæ נָחַת, ut
redderem quandoque *dejectionem, depressionem*.

Sed Dagesch lene posteriori הַ quandoque
impressum id prohibet. Sic Gen. 17. 9. וְאֶרְבָּה

אֹתְךָ בְּמֵאֵד Et multiplicabo te *in-*
tensione intensionis, i. e. *intensissimè* coll. §. 19.

I. §. 14. 5. §. 18. Deut. 6. 1. (coll. 2. Reg. 23. 25.)
וּבְכָל מְאֵדָךְ Et omni *extensione* tuâ,

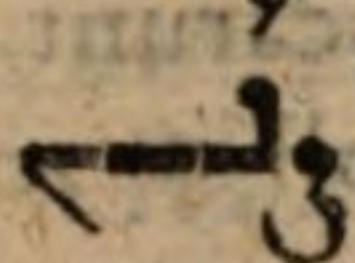
i. e. omnibus nervis membrisque cor-
poris tui, *extensioni* obnoxiiis; quâcunque tui
parte extendi potes. Quæ est corpus, se-
des *roboris*. Quò respicit Lucas c. 10. v. 27.

verbis: καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου. Contradistin-
guitur enim *animæ* rationali, ejusque facul-
tatibus in præced. per *cor* & *animam* indicatis
Ad innuendum totum hominis dilectioni Dei
impendendum esse, nec subtrahendum ipsi

coll. §. 45. II. 2. 2.
gram. p. 426.

quicquam. Coeterum non dubito, quin
 מֵאָר ex מֵרָר descenderit, sensus *extendendi*
 vel *producendi*, quem hodiernum apud Arabes
 possidet. Vbi & Grammatici *productionis* no-
 tam *Medda* vocant, ex eod. derivatam the-
 mate. Quasi *extensionem* dicas, vel *intensio-*
nem (remissioni oppositam.) I. *Certe for-*
ma non impedit. Ita enim מֵאָרִי Jer. 30. 16.
 dicitur pro מֵרָרִי: quemadmodum Syri fa-
 ciunt in Part. *Benoni*, & pro literâ geminatâ
 posito, ut Perfectum fiat Verbum ex Defectivo.
 Cujusmodi etiam Job. 7. 5. יִמָּאֵס *liquefit* &
 Ps. 58. 8. יִמָּאֵסוּ *liquefiunt*; quam notatio-
 nem alioquin habet מֵרָר. Similiter Job.
 40. 21. 22. (Al. v. 16. 17.) צִלְּיָם *umbras* seu
arbores opacas, frondosas, denotat: ipsâ Scri-
 pturâ hanc alternationem approbante verbis:
 יִסְכְּהוּ צִלְּיָם צִלְּלוֹ i. e. obtegent eum ar-
 bores *opacæ* s. *umbrosæ umbra suâ*. מֵאָר
 quoque *gemellus* (quod est ipsissimæ formæ
 מֵאָר) haud ineptè derivatur ex מֵמָר.
 Quapropter utrumque eodem sensu usurpat
 scriptura Ex. 26. 24. coll. *Onkeloso*. Et quid
 obstat, quò minus מֵאָר *fermentum* cum מֵרָר
 contendas? Cum fermenti minimum rei inte-
 græ additum, mox *principium* qs. exerceat
 in totum. *Arias* profecto non dubitavit מֵאָר
gregem (qs. מֵאָר, dicas, coll. §. 25. H. obs. 4.
 Nu-

of Gram. 63.
pag. 20.

Nucifr.), derivare ex Syrorum frigere:

quod, ut *Columella* lib. 8. cap. 3. observat, id pecus, quamvis ex omnibus animalibus vestitissimum, frigoris tamen sit impatientissimum.

Neque נחמ uer, collationem respuit cum נחמ pagus fuit. Itineri n. & profectioni continuæ inservit commodissimè. Vt taceam

de נחמ faetore, Amos 4. 20, conferendo

cum נחמ Jud. 3. 25. c. 5. 25. It. נחמ

cisterna (qs. נחמ, ut suprà in נחמ) 2. Sam. 23.

15. 20. coll. cum נחמ; atque נחמ contem-

tus Ez. 25. 15. conf. cum נחמ, qs. נחמ

cedrus optima dicatur per antiphrasin. 2. Ne-

que respuit Parallelismus. Vix locus depre-

hendetur, cui non commodè applicari possit

significatio intensioris, vel extensionis, in Ad-

verbium subinde mutata. Parum quippe

inter se differunt intensè & valdè. Vt, quibus-

cunque locis hoc convenit, haud inconve-

nienter etiam illud applicari possit. Sed On-

kelosi sententia, it. Ionathani b. Uziel ad 2. Reg.

23. 26. coll. 2. Chr. 24. 24. cap. 30. 13. ac Talmu-

distarum in Cod. Pesachim f. 25. a. lin. 25. seqq.

Joma f. 82. a. l. 27. Sanbedr. f. 74. a. l. 27. fqq mul-

torumque cum his facientium Judæorum, qua

Opes notare statuunt, frigida nimis est ac diluta.

& vix uni loco satis competit, nedum omnibus.

Porro נחמ v. g. Gen. 19. 16. נחמ לעיר

Et

Et collocarunt eum *ab exteriori parte* urbis istius, coll. §. 20. II. i. e. *extra urbem istam*. חוץ enim *exterius* denotat, *publicum*, Ez. 7. 15. החרב בחוץ והדבר והרעב מבית gladius *ab exteriori*, & pestis ac fames *ab interiori parte* i. e. (juxta II.) *extus intus*. Ez. 42. 7. ונדר אשר לחוץ לעמרת הלשכור & maceries, quæ *in exteriori oppositionis* (coll. §. 20. II.) , seu partis oppositæ conjunctæ cellarum. עמרת enim & ipsum substantivum est, absoluti עמרת i. e. *collatio, conjunctio, communicatio, combinatio, junctura*, sed *opposita* seu *collateralis*. Vt Ex. 25. 27. תמסורת לעמרת תהיהן הטבעור ad *conjunctionem* oppositam, seu *juncturam* vel *combinationem* tæniæ istius, sint annuli illi. Ex עם *communio-*
nem coluit &c. ap. Arab. Vnde עם *populus, communio*, & עם *cum*, societatem inferens. Conf. Eccl 5. 15. Exod. 28. 27. Lev. 3. 9 Ita quoque בין ad Subst. referri debet. v. g. Gen. 49. 10. מִבֵּין רַגְלָיו à *medietate* pedum ejus Jes. 44. 4. Et efflorescent בצמחו בכין הציר פערבים in *medio* graminis ut salices. Vid. Ez. 19. 11. Non dubium enim, quin hoc Nomen constructum fit, absoluti בין; quod *medium* denotat, *inter-*
stitium, intervallum distantiam, separationem, differentiam, distributionem, divisionem. Perinde ut Arabum ل-ي-ن, quod pro varietate for-

ma, modò nominis significationem habet jam indicatam; modò (in casum Accus sc. Stat. constructi, pro more verbum) particulæ *inter*. Atque ita Zach. 13. 6. מִן הַמָּכּוֹרִים quid sibi volunt plagæ istæ, *medium* (per appositionem) manuum tuarum? Item Ezech. 44. 23. וְאֶת-עַמִּי יוֹרֵוּ בֵּין קֹרֶשׁ לְחֹרֶן וּבֵין טָמֵא לְטָהוֹר & populum meum docent *differentiam* sancti à profano, & *differentiam* polluti à puro indicent illis. 1. Reg. 3. 9. לְהַבִּין בֵּין טוֹב לְרָע ad *secernendum distinctionem* boni à malo &c. Vid. §. 199. & Conf. Job 6. 30. Prima enim Verbi significatio est *distingui*, *distinctum* vel *segregatum* esse; & in Hiphil *segregare*, *distinguere*, *secernere*. Et amplius per Meton: *clarum* & *perspicuum* esse; ut Alcoranus passim dicitur الْكِتَابُ الْمُبِينُ liber *perspicuus*. Vid. Sur. 10. 2. coll. (ne per antiphrasin capias) Sur. 2. v. 2. &c. Ac tùm demum *intelligere* (voce ex *inter* & *lego* compositâ), *observare*, cum iudicio ac discrimine, *diiudicare*. Quæ enim benè *distincta* sunt, deprehenduntur *perspicua*; & quæ *perspicua* sunt, *intelliguntur* facilio. בִּינָה est *discretio*; iudicium, quo inter res *discernimus*. Jes. 11. 2. רוּחַ בִּינָה *Spiritus discretionis*, facultas discernendi ac prudenter dijudicandi.

II. Quodcunque *Nomen*, inprimis qualitatem denotans vel actionem, *Verbo additum* sæpè *Particularum significationem sustinet*; præcipuè si præponatur ei una ex *Præpositionibus* כ, ל, atque מ^c.

§. 133. *Adverbia negandi* *Nominibus* כֹּל (omne)^f, אִישׁ (vir)

di. Hæc pauca nunc exempli loco. Alia adjicientur in seqq. Sed de singulis peculiari, quem paro, Tractatu. (e) Eccl.

4. vers. 12. וְהָחַוֵּשׁ הַמְשָׁלֵשׁ לֵי

Et filum triplicatum non in festinatione, i. e. *festinanter*, citò disrumpetur, i. e. *disrumpi* solet. Vid. §. 72. 95.

Hof. 2. 20. וְהָשַׁבְתִּיכֶם לְבֵטָחָה Et cubare faciam eos ad securitatem, i. e. *secure*.

Gen. 6. 4. וְכִפַּרְתָּ אִתָּהּ מִבֵּיָרָא וּמִחוּץ

Et pice obduces eam versus domum & versus forum, vel *ab interiori & exteriori*, Vid. suprà ad præced. membrum I. i. e. *intus* & *extus*, pice. Conf. §. 19. I. §. 35.

(f) Pf 49. 8. כִּי לֹא בְּמוֹתוֹ יִקַּח הַכֹּל quia in morte suâ non auferet omne, i. e. quia quando moritur, non auferet quicquam. Dan.

11. 37. וְעַל-כֹּל-אֱלֹהִים לֹא יִבִּין Et ad

(Vir) ^g, atque אֶחָד (unus) ^h,
item-

omnem Deum *non* attendet, i. e. ad *nullum* Deum attendet. Sic 2. Sam. 12. 3. וְלֹא

אֵין כל Et pauperi isti *non* erat *omne* (vel potius pauperi erat *negatio omnis rei* Vid. §. 135.)

i. e. pauperi *nil* erat *quicquam*. Hab. 2. 19.

וְכָל רוּחַ אֵין בְּקִרְבּוֹ & *omnis spiritus non est* in medio ejus i. e. *nullus* est in eo *Spiritus*, coll.

§. 30. Vel potius juxta §. 135. coll. §. 132. I.

ad literam sonat: & *omnis spiritus* (est) *non ens* in eo. (g) Num. 31. 49. וְלֹא

אִישׁ מִמֶּנִּי נִפְקֵד *neque* desideratur ex nobis *quispiam*, Vid. §. 311. i. e. *nemo* def. Gen. 23. 6.

אִישׁ מִמֶּנִּי אֶת־קִבְרוֹ לֹא יִכְלֹה מִמֶּנִּי *quilibet* ex nobis sepulcrum suum *non* cohibe-

bit à te, i. e. *nemo* ex nobis denegabit tibi sepulcrum suum. 2. Reg. 7. 5. הִנֵּה אֵין־שָׁם

אִישׁ ecce *non* (erat) ibi *vir*, vel *nullus* (erat) ibi, *vir*, i. e. *nemo* ibi erat. 1. Sam. 21. vers. 2.

מִדּוּעַ אַתָּה לְבַדָּךְ וְאִישׁ אֵין אַתָּה *quare* tu (es) in solitudine tua, i. e. *solus* es.

coll. §. 153. I. & *vir non* (est) i. e. *nemo* est tecum. v. 3. אִישׁ אֵל יָרַע מֵאוֹמֶת אֶחָד

הַדָּבָר *Vir* ne sciat, i. e. *nemo* sciat quicquam de hac re Vid. §. 163. (h) 2. Sam. 13. 30.

וְלֹא נִוְתַר מֵהֶם אֶחָד Et *non* relictus est de illis *unus*. Id quod Ps. 106. 11. effertur

אֶחָד מֵהֶם לֹא נִוְתַר *Unus* ex illis *non*

II. Quodcunque *Nomen*, inprimis qualitatem denotans vel actionem, *Verbo additum* sæpè *Particularum significationem sustinet*; præcipuè si præponatur ei una ex *Præpositionibus* כ, ל, atque מ^c.

§. 133. *Adverbia negandi* *Nominibus* כל (omne)^f, איש (vir)

di. Hæc pauca nunc exempli loco. Alia adjicientur in seqq. Sed de singulis peculiari, quem paro, Tractatu. (e) Eccl.

4. vers. 12. וְהָחוּט הַמְשָׁלֵשׁ לֵי

יָנִיק בְּמַהֲרָה Et filum triplicatum non in festinatione, i. e. *festinanter*, citò disrumpetur, i. e. *disrumpi solet*. Vid. §. 72. 96.

Hof. 2. 20. וְהִשְׁכַּחְתִּים לְבֵטָח Et cubare faciam eos ad securitatem, i. e. *secure*.

Gen. 6. 4. וְכַפַּרְתָּ אֹתָהּ מִבֵּיָרָא וּמִחוּץ

בְּכַפֹּר Et pice obduces eam versus domum & versus forum, vel *ab interiori & exteriori*, Vid. suprà ad præced. membrum I. i. e. *intus* & *extus*, pice. Conf. §. 19. I. §. 35.

(f) Pf 49. 18. כִּי לֹא בְּמוֹתוֹ יִקַּח הַכֹּל quia in morte suâ non auferet omne, i. e. quia quando moritur, non auferet quicquam. Dan.

11. 37. וְעַל-כָּל-אֱלֹהִים לֹא יִבִּין Et ad

(Vir) ^g, atque אחד (unus) ^h,
item-

omnem Deum non attendet, i. e. ad nullum Deum attendet, Sic 2. Sam. 12. 3. וְלֹא יִשְׁכַּח

Et pauperi isti non erat omne (vel potius pauperi erat negatio omnis rei Vid. §. 135.)

i. e. pauperi nil erat quicquam. Hab. 2. 19.

וְכָל רוּחַ אֵין בְּקִרְבּוֹ & omnis spiritus non est in medio ejus i. e. nullus est in eo Spiritus, coll.

§. 30. Vel potius juxta §. 135. coll. §. 132. I.

ad literam sonat: & omnis spiritus (est) non ens in eo. (g) Num. 31. 49. וְלֹא

neque desideratur ex nobis quispiam, Vid. §. 311. i. e. nemo des. Gen. 23. 6.

אִישׁ מִמֶּנּוּ אֶת־קִבְרוֹ לֹא יִכְלֹה מִמֶּנּוּ quilibet ex nobis sepulcrum suum non cohibe-

bit à te, i. e. nemo ex nobis denegabit tibi sepulcrum suum. 2. Reg. 7. 5. הִנֵּה אֵין־שָׁם

ecce non (erat) ibi vir, vel nullus (erat) ibi, vir, i. e. nemo ibi erat. 1. Sam. 21. vers. 2.

מִדּוֹעַ אַחֲרָיִךְ לְבִדְדָהּ וְאִישׁ אֵין אַחֲרָיִךְ quare tu (es) in solitudine tua, i. e. solus es.

coll. §. 153. I. & vir non (est) i. e. nemo est tecum. v. 3. אִישׁ אֵל יֵרַע מֵאוֹמֶת אַחֲרָיִךְ

Vir ne sciat, i. e. nemo sciat quicquam de hac re Vid. §. 163. (h) 2. Sam. 13. 30.

וְלֹא נִוְתַר מֵהֶם אֶחָד Et non relictus est de illis unus. Id quod Ps. 106. 11. effertur

Unus ex illis non אֶחָד מֵהֶם לֹא נִוְתַר

itemque אָדָם (homo)ⁱ, sive præposita sive postposita, *Universaliter negant.* *cf. Hakspan in syllogæ theol. observat.*

§. 134. Adverbia quædam Negandi Nominibus aut Verbis præposita, interdum vim habent privandi^k, ac sæpè vehementer affirmant contrarium^l.

§. 135.

est relictus. i. e. *nullus* ex illis est relictus.

(i) Eccl. 9. 15. וְאָדָם לֹא זָכַר אֶת־

וְהָאִישׁ & *homo non*, i. e. *nemo hominum vel nullus* meminit viri ejus.

(k) Hof. 13. 13.

וְהוּא בֶן־לֹא חָכָם est filius *non sapiens*

i. e. *insipiens*. Jes. 5. 14. לְבָלִי חָק, *absque*

modo, i. e. *immodicè*. Ad literam coll. §. 132. I.

in abolitionem modi. Prov. 12. v. 28. וְדֶרֶךְ

וְהוּא מִנֹּר אֶל מוֹר Et via semitæ (ejus.

sc. justitiæ) *non est mors*, i. e. via semitæ ejus *im-*

mortalis. Neh. 8. 10. וְשָׁלַחוּ מִנּוֹר לְאִין

וְנָכוֹן Et mittite partes *imparato*. Per

Pleonasm. Dativus bis indicatus fuit, §. 216. 3.

I. Chr. 22. 4. וְעֵצֵי אֲרָזִים לְאִין מִסֵּפֶר

Et ligna cedrina ad *defectum numeri*, i. e. *in-*

numerabilia. (l) Psalm. 43. vers. 1.

וְהוּא לֹא חֲסִיד à gente *non benigna*, i. e.

S. 135. אין *Non esse* (in omni tempore, numero, ac persona¹) inprimis *Constructum*

I. *Cum Præpositione, idem est ac Non ens, defectus, negatio, carentia,*^m,

K

nul-

crudeli. Jes. 13. 2. לא הוֹאֵר לוֹ *non forma ipsi, i. e. deformitas ipsi erat; vel erat maxime deformis.* Ita Jes. 42. 3. קִנָּה רָצוֹץ לֹא

יִשְׁכַּר וּפְשָׁתָהּ כִּהְרָה לֹא יִכְבְּדָהּ calamum quassatum *non confringet*, & linum obscurum *non extinguet*: i. e. *consolidabit & refocillabit*; seu affuso oleo resuscitabit. Similiter Gr: v. g. Xenoph. Cyrop. lib. 1. p. m. 27.

B. ὡς ἂν ἔρῃσιον εὐπρόσως περιγέρσασθαι quæ, *non est facile*, i. e. *difficillimum est*, idoneè superare.

De Jes. 40. 29. וְלֹאִין אַנִּים עֲצֻמָּה וְרַבָּה Et nullitati seu *carentie virium, i. e. infirmis robur auget*; item Prov. 5. 23. הוֹאֵר יָמוֹר

בְּאִין מוֹסָר ille morietur ob *non disciplinam*, quod rectè Symm, διὰ ἀπαιδευσιν, ad literam propter *carentiam disciplinae* &c. Vid. §. seqq. I.

(1) Gen. 37. 29. אִין יוֹסֵף בְּבוֹר *non erat Joseph in fovea.* (m) v. g. cum כ

Ez. 38. 11. יוֹשְׁבֵי בְּאִין חוֹמָה habitantes *in defectu muri.* Jes. 57. 1. נְאֻשֵׁי

& homines beni- נְאֻשֵׁי נְאֻשֵׁי בְּאִין מְבִין

nullitas, nihilⁿ, vel nullus, Verbo Substantivo plerumq; omisso. II.

gni colliguntur *in defectu intelligentis*, i. e. ne-
mine advertente. Prov. 11. 14. **בְּאֵין תְּחִבְלוֹת**
וּפְלִעֵם *ob defectum s. nullitatem consilio-*
rum (i. e. incogitantiam, coll. §. præced.) cor-
ruit populus. Prov. 26. 20. **בְּאֵין תְּרַצֵּן**

in carentia susurronis fileet con-
tentio. Vid. c. 15. 22. c. 14. 4. c. 29 18 c. 8. 24.

Ita cum **ל**, v. g. 2. Chr. 36. 16. **עַד לֹאֵין**

usque ad nullitatem sanationis. Efr.

9. 15. **לֹאֵין שְׂאֲרֵירָה** *in nullitatem* residui.

2. Chr. 20. 25. **וַיִּנְצְלוּ לָהֶם לֹאֵין מִשְׁנֵהוּ**

Et rapuerunt sibi ad negationem oneris feren-
di. Similiter cum **מ** v. g. Jes. 5. 9. **מֵאֵין**

ob defectum incolæ. Vid. c. 6. 1. c. 50.

2. Jer. 7. 32. Ez. 33. 28. sequente Infinitiuo, Mal.

2. 13. **מֵאֵין עוֹד פְּנוֹת אֶל-הַמִּנְחָה**

ob negationem amplius *respiciendi* ad munus

&c. Vid. Thr. 3. 49. Jer. 10. 6. 7. Judæi creatio-

nem vocant, productionem **לִישׁ מֵאֵין**

à non ente ad ens, vel à non esse ad esse. Quò-

minus tamen ubivis negationi adjungas in-

finitivum *esse*, sensu in plerisque non inepto :

Obstat tam forma, quæ Nomini competit,

non Verbo; quàm constructio. Eatenus enim

Infinitivis Præpositiones competunt, quate-

nus Nominum sequuntur naturam. Vid.

§. 127. 129. (n) Exod. 22. 2. **אֵין אִם**

II. *Cum Suffixo* verò, numerus ac persona verbi substantivi determinatur per numerum ac personam Suffixi, latinè omittendi °.

III. *Cum Nomine ac Participio*, Verbum substantivum tertie persone continet: cujus numerum determinet numerus Subjecti; tempus autem, contextus^p. Et, quoties valorem Verbi Substantivi continet,

§. 136. Idem אין tantum Participiis^q jungitur, Nominibus^r, ac Pro-

K 2

no-

אין si nihil fuerit ipsi. (o) Deut. 1. 42.

אין non sum. Exod. 28. 19. אין non eris.

Gen. 31. 5. אין non est M. Zach. 8. v. 10.

אין non est F. Mal. 2. 9. אין non

estis. Thr. 5. 7. ואין & non sunt.

אין אין נתן לעבדך. (p) Exod. 5. 16.

Stramen non fuit datum servis tuis. 1. Sam. 1. 2.

אין ואין פותר. (q) Gen. 41. 8.

Sed Annæ non erant li-

beri. (r) Thr. 5. 3. בתומים

Pharaoni.

nominibus^s; Verbis sine Enallage
aut Ellipsi nunquam^t.

§. 137.

אֲנִי אֶבְרִיָּהּ pupilli sumus, *non est* Pater
(nobis). (s) Vid. ad II lit. (o)

(t) Psalm. 31. 9. אֵל תִּהְיוּ כַסּוֹס כַּפָּרָד. Ne sitis sicut equus, sicut mulus, (qui) *non est* intelligens: ubi תִּהְיוּ pro מִבֵּין secundum R. Sal. Jarchium. Sed lenius omnia fluunt, si Infinitivo valorem Nominis adscripseris, juxta §. 129. & negationi vim privandi, juxta §. 134. h. m. *Ne sitis sicut equus, ut mulus* INSIPIENTES: vel juxta I. (in) *nullitare* vel carentia intelligentiæ. At ob defectum præpositionis, præcedens malo Psalm. 40. v. 6. אֵין עֲרוֹךְ אֵלַיךְ *non est* ordinare penes te, i. e. אֵין אֵינִי יָכוֹל *non* (possum) ordinare. Ita etiam H. Hammond in suis ad h. I. Annot. Ang. *I can not set in order, i. e. recount, dispose or enumerate before thee.* Vel nemo potest ordinare. In quam sententiam B. Geierus: *nemo eadē satis ordinatè & perfectè recensere poterit.* Convenienter cum Ab. Esra, cujus hæc sunt verba: אֵין יָכוֹל בְּאָדָם שִׁיעָרְכֶם אֵלַיךְ i. e. *non est potestas in homine, ut ordines eadem apud te.* Quod si Infinitivum nominaliter accipias, ex §. 129. & negationem juxta §. 134., non opus est quicquam suppleas. In hunc sensum cit. Hammond. in Paraphrasi; *thy works, and thy coun-*

§. 137. אין *semper* ab Antecedentibus dependet⁹; cum sequentibus

K 3

tibus

sels of grace to us are wonderfull, and INEXPRESSIBLE. Sic Eccl. 3. 14. כל-אשר יעשה אלהים הוה יהיה לעולם עריו אין להוסיף וממנו אין לגרוע. Quicquid facit Deus, id erit in æternum : ad id *non est* (licitum) addere, & de illo *non est* (licitum) demere, Vel ex membro I. coll. §. 126. *nihil* adjiciendum est, & de illo *nihil* est detrahendum. Ruth. 4. 4. אין זולתך גואל לא *non est* præter te vindicare, pro גואל vindicans, coll. §. 212. Vel subaudi *jus habens* Jes. 38. 3. אין המלך יוכר אתכם כי אין המלך יוכר quia *non est* Rex, subint. (*qui*) posset contra vos quicquam. Vel ablatis punctis, lege יוכל *potens*; aut transpositis insuper litteris, יכור i. e. nam Rex *non potest* &c. Sed hæc talia duriora sunt, quam ut mereantur assensum. Satius est, valorem verbi substantivi omittere, & juxta memb. I. vertere : *nullitas* Regis i. e. *nullus Rex* (§. 26.) poterit contra vos quicquam. Aliis diceretur fuit. per Enall. positum pro Participio. Certè Jonathan לית מלכה יכיר vertit, i. e. non est Rex *potens*; & Raschi כמו יכור *perinde est* inquit, ac si dicatur *potens*.

(q) Gen. 30. 1. הברה לי בנים ואם

tibus in tali formâ nunquam cohæret, sed sub formâ Nominum Constructâ.

§. 138. Si Particulæ **אֵין** præponatur **מ**, plerumque ^r significacionem sumit ex **מֵאֵין**, fitque interrogativum de loco, *Vnde*, vel *ex quo loco* ^s?

§. 139.

אֵין מֵתָהּ אֲנִי Da mihi filios, quod si *non* (vel *nullitatem*, §. 135. nullus enim usus est verbi substantivi; & præterea necesse foret, cum verbo construere: quod si *non* scil. *das*. id quod esset contra §. 136.) morior ego. Prov. 13. 4. **אֲנִי מֵתָהּ וְאֵין נִפְשִׁי עֵצֶר** i. e. Anima pigri (Vid. §. 20. III. §. 39. I.) concupiscit, & *non* sive *nihil* aut *defectus* (§. 135. I. adest).

(r) Jud. 17. 9. **מֵאֵין תָּבוֹא** unde venis? c. 19. 17. **אֵינָה תֵּלֵךְ וּמֵאֵין תָּבוֹא** Quò ibis. & *unde* venis? (s) Sed Jes. 41. 24. **הֲאֵתֶם מֵאֵין וּפְעַלְכֶם מֵאֵינֶה** En vos estis *præ nihilo* (§. 135. I. verbi substantivi enim hic nullus usus post pronomen, id comprehendens, §. 40.), i. e. *minus nihilo*; & opus vestrum præ viperæ sc. opere, i. e. magis nocivum est operâ viperæ. Similiter Jer. 30. 7. **אֲדֹנָיִם הֵי הַיּוֹם הַזֶּה מֵאֵין כְּמֹהָר**

§. 139. אל I. Futuris junctum, denotat *ne, non*; estque

1. Prohibentis^r, Dehortantis^u, deprecantis^x, ac imprecantis^y :

2. Negantis non nisi rarissimè^z.

II. Aliàs præcipuè cum Præpositione constructum, idem est ac *nil*^a &c. K 4 §. 40.

magnus est dies iste *ob nullitatem* ipsi similem, i. e. eò quod alius ipsi similis non est.

(t) Gen. 22. 12. — אל תשלח ידך אל *ne mittas, vel noli immittere manum tuam contra puerum.* (u) Gen. 19. 7.

אל תנאו אחי תרעו *ne quæso! fratres mei, malè faciatis.* (x) Psalm. 51. vers. 13.

אל תשליכני מפניך *ne abjicias me, ne sim* (coll. §. 187.) coram te. (y) Job. 3. 6.

אל ירחיב ימי שנה *ne gaudeat intra dies anni, Vid. vers. 3. Gen. 49. 4. (z) 2. Reg. 6. 27.*

אל יושיעך יהוה מאין אושיעך *non iuverit te Dominus, unde ego te iuvabo?*

יבנו אלהינו ואל יחרש *veniet Deus noster, & non filebit.* Psalm. 50. 3.

מי יכזיבני וישב *(a) Job. 24. 25.*

לאל מלתי *quis mendacii me arguet, aut rediget in nihilum sermonem meum? 2. Sam.*

§. 140. לֹא (non) 1. omnibus
 Temporibus, extra Imperativum,
 jungitur: ^{Chald. & Syriacis. T. vel 7. praeponitur}
^{sive consequente sive nung reddidit absq.}
^{st. 7. et quodam omisso ut apud Syros.}

2. Futuris ^b praepositum, saepe est
 prohibentis ^b, dehortantis ^c, ac
 consequentis ^d.

3. Subinde inprimis praepositioni-
 bus

1. 21. אֵל טַל וְאֵל מֶטֶר עֲלֵיכֶם *nihil* roris
 & *nihil* pluviae super vos. 2. Sam. 13. v. 16.
 אֵל אֲדֹרֶת הָרָעָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת
 אֵל אֲדֹרֶת *nihil* causarum mali istius magni
 est, post alterum illud, quod fecisti mecum,
 cur me dimitteres. 1. Sam. 27. v. 10. אֵל
 הֵיכַל הַיּוֹם (quasi dicatur לֹא, ut su-
 præ Job. 24. 25.) *in nihil* irruistis hodie? In
 Prov. 12. 28. obtinet §. 134. ubi Vid. ad lit. (i).
 Sed Ruth. 1. 13. Amos 5. 14. Futura repeti de-
 bent è præcedentibus.

(b) Lev. 19. 4. וְאֵלֵהֶם מַסְכָּרָה לֹא *ne* faciatis vo-
 bis. Et deos fufiles *ne* faciatis vo-
 bis.

(c) Prov. 22. 24. אֵל תִּתְרַע אֶת-בְּעַל אָפַּי וְאֶת-אִישׁ חֲמוּץ
 אֶת-בְּעַל אָפַּי *ne* amicitiam ineas cum iracundo (§.
 27.) & ad virum excandescenē *ne* venias. (d) Ies.
 41. 7. & fir-
 וַיִּחַזְקוּהוּ בְּמַסְמְרִים לֹא יִמּוּס

bus annexum commodè retinet notationem Nominum nihil, nullitas, defectus, carentia^c.

K 5

§. 151.

mat illud clavis, *ut ne moveatur.* (c) Job. 6. 21. הֵייתֶם לֵאֲלֵי fuistis *nihilum*. Jes. 23. 13. הֵאֱלֵהֶם לֵאֲלֵי הַיָּם hic populus *nihilum* (nullitas, non ens) fuit. Vid. Ez. 21. 32. שִׁבְרוּ בְלוֹא — כֶּסֶף. (Al. 27.). Jes. 55. 1. עֲמִיתֵי בְלוֹא & *pro nullitate* argenti, & *pro nullitate* pretii. Job. 15. 32. בְּלֹא-יוֹמוֹ in *defectu* diei sui implebitur Verbum יוֹגֵקְתּוֹ foem. externam formam respicit vocis vers. 30. Sed suffixum vocis præcedentis masc. sensum (Vid. §. 63. 120.) Vtrumque enim de eodem sumi, & forma passiva urget, & series contextus, qui non admittit puncta secundæ personæ activæ. Cujusmodi constructio, quâ modò ad formam vocis respiciunt, modò ad sensum, Scripturæ admodum frequens est. Vid. Jud. 1. 34. 35. Jer. 15. 9. 10. Sic Job. 30. 28. קָרַר הַלִּכְתִּי בְּלֹא חֶמְרָא ater incedo (vel obambulo) *in carentia* (vel *defectu*) Solis: i. e. quod tam ater facie ac cute incedam, non est à Sole, qui me denigrasset; sed aliunde, à corporis cruciatibus. Amos 6. 13. הַשִּׁמְחִים לְלֵאֲנֵי רֶבֶר latantes *de nullitate* rei. Chr. 15. 3. וַיָּמִיּוֹם רַבִּיּוֹם

§. 141. Similiter *Negativa* בל, ac בלי *non, ne, nequaquam, neutiquam,*

1. *Sumuntur quandoque pro Exceptivis*: absque, nisi, præter &c. Sed

2. *Inprimis*^f, *cum Præpositionibus*

con-

לִישְׂרָאֵל לֹא אֱלֹהִי אָמַר וּלְלֹא כִּי־
 מוֹרָה וּלֹא תוֹרָה Et dies plusculos agent
 Israelitæ *in carentia* (f. defectu) Dei veri, & *in defectu* sacerdotis legem docentis, & *in defectu* legis. Vid. *suprà* §. 135. I. Quod si particulae significatio quandoque commodè quadrat, fit illud ex natura omnibus Nominibus communi, tradita §. 132. II. nec ideò definit esse Nomen; quemadmodum nec tūm, quum notionem infert privativam, ex §. 134. Quò referas Prov. 13. 23. Ez. 22. 29. Deut. 32. 21. Jer. 5. 7. Job. 26. 2. Sed si Verbum subjungitur negationi, præpositio huic præfixa influere videtur in Relativum supplendum. v. g. Jer. 2. 11. וְעַמִּי הֵמִיר כְּבוֹדוֹ בְּלֹא יוֹעִי
 & populus meus mutavit gloriam suam cum eo quod non prodest: qd. fit בְּאַשֵׁר coll. §. 46. Conf. Thren. 4. 14. 2. Chr. 30. 18. Jes. 65. 1.

(f) Job. 30. 8. בְּנֵי בְּלִי-שָׁם filii *de festus* (vel *nullitatis*) nominis: i. e. ignobiles, coll. §. 27. §. 134. Jes. 38. 17. בְּלִי מִשְׁחָה

constructa, *Nominum naturam retinent*, & idem notant ac *abolitio*, *consumptio*, *defectus* & &c.

§. 142.

e fovea *abolitionis*, quæ redigit ad nihilum).
 Jes. 10 3. 4. וְאַנְרָה תַעֲזֹבוּ כְּבָרְכֶם בְּלָתִי. Et ubi relinquetis gloriam vestram? *consumptio* (i. e. ceu citò confundenda) incurvabit se inter vinctos. Gloriosissimi quique ad instar rei mox abolendæ, inter captivos alios supplices agent, imò corruent inter occisos. Ita Jes. 14. 6. מִכָּרַח פְּלַגַּת בְּלָתִי סָרָה *plaga defectus* (seu *negationis*) demotionis, i. e. immota, coll. §. 134. Quam privativam significationem etiam habet Psal. 19. 4. בְּלִי נִשְׁמַע קוֹלָם *inaudibilis* est vox eorum; Et tamen in omnem terram prodiit clamor ipsorum vehemens. Vid. optimè meritis *Pocock*. Miscell. c. 4. p. 48. sqq. & Conf. similia 2. Sam. 1. 13. Hof. 7. 8. 1. Sam. 20. 21. (g) v. gr. *cum* ל, Jes. 5. v. 14. וּפָעַרָהּ פִּיהָ לְבָלִי חֶק & distendit os suum *in abolitionem* modi seu statuti, i. e. in immensum. Ita Job. 41. 25. הָעֵשׂוּ לְבָלִי-חֶק qui factus est (coll. §. 59.) *in abolitionem* terroris, i. e. imperterritus. Jer. 7. 8. לְבָלִי חֶק *in abolitionem* prodesse, seu utilitatis, coll. §. 129. Item *cum* כ Job. 31. vers. 19.

§. 142. Adverbium *Negandi* interdum non omnimodè denegat: hinc ad sensum evidentio-rem constituendum.

1. In-

מְבֹלִי לְבוֹשׁ *ob defectum* vestis. Et ita negatione geminatâ juxta §. 131. — *הַמְבֹלִי אֵין* — *אֵלֶּהֶם בְּיִשְׂרָאֵל* an propter *omnimodum defectum* Dei in Israël. Vid. Exod. 14. 11. Num. 14. 16. *מְבֹלִתִּי יִחְזֹר* *ob defectum* potentiae Dei &c. Vid. Thr. 1. 4. Ezech. 34. 5. Ezech. 16. 28. ubi commodè privativè redditur, juxta §. 134. *ob insatiabilitatem* tuam: quemadmodum & Jes. 5. 13. Similiter cum *עַד* v. g. Psal. 72. v. 7. *עַד בְּלִי יָרֵחַ* usque ad *abolitionem* lunæ. Job. 14. 12. *עַד שָׁמַיִם* usque ad *abolitionem* cœlorum: i. e. donec nec *luna*, nec *cœlum* amplius existent. Mal. 3. 10. *וְהִרִיקְתִּי לָכֶם בְּרֶכְרֶךְ* & affundam vobis benedictionem usque ad *abolitionem* (vel defectum) sufficientiæ: i. e. ut optimè reddidit *Junius*, adeò ut non sufficiatis, ei scil. fructuæ. Atque ita cum *בְּ*, Deut. 4. 42. — *אֲשֶׁר יִרְצַח אֶת-רֵעֵהוּ בְּכֹל־דַּעַת* qui occiderit proximum suum *in defectu* (vel negatione) scientiæ, i. e. inscien-ter, coll. §. 134, 132. II.

1. Interdum *tām*^h, *solum*ⁱ, vel *nisi*^k &c. addas:

2. Nonnunquam adverbium negandi ipsum, per *Vix*^l efferas.

§. 143.

(h) Exod. 16. 8. לֹא עָלֵינוּ תִלְנּוּתֵיכֶם non *tām* contra nos murmurations vestrae, quam contrā Dominum.

(i) Gen. 32. 29. לֹא יַעֲקֹב עוֹד יֵאמָר non *tantum* Jacob dicetur in posterum nomen tuum, sed Israēl.

(k) Job. 14. 16. לֹא תִשְׁמֹר עַל-חַטָּאתִי non fervas peccatum meum. Id quod parum congruit cum præcedenti: ubi *tām* accuratam actionum eius curam egisse dicitur, ut etiam ad indignationem Jobi, ejus quasi gressus numerarit. Hinc *Aben Esra*, quo cum facit *R. Sal. B. Melech*. in Michl. Jophi לֹא תִשְׁמֹר רַק עַל חַטָּאתִי כִּמוֹ אִין טוֹב בְּאָרֶם interpretatur Non *nisi* peccatum meum observas; eodem modo, quo Eccl. 2. 24. dicitur: nihil bonum est in homine, ut comedet & bibat, i. e. *nisi* ut comedat &c. (1) 2. Reg. 20. 4. לֹא יָצָא הָעִיר הַתִּיכּוֹנָה וְדָבָר יְהוֹנָה הָיָה אֵלָיו Non egressus fuerat, i. e. *Vix* egressus erat civitatem medianam, quum verbum Domini

§. 143 *Vsque ad, & Donec*, ita tempus interjectum statuunt, ut interim consequens non semper negent aut excludant^m. Vnde à quibusdamⁿ effertur: *Vsque ad & donec*

quando

contingeret ipsi. Exod. 12. 30. כִּי אֵין בַּיִת nam vix domus erat, ubi non esse mortuus. 1. Sam. 21. 1. וְאִישׁ Et vix quispiam tecum est, coll. בְּלִי-יַחְזָקוֹ קִנְיָן-תְּרִינָם §. 31. 1. Jes. 33. 23. vix firmabunt aptitudinem mali sui, (seu vix firmabunt apte coll. §. 132. II. malum suum), vix expandent velum. Vid. v. 34. יָשֶׁב לְיָמֵי עַד אֲשֶׁר-אֶשִׁירָא (m) Ps. 110. 1. Sede ad dexteram meam, donec posuero inimicos tuos &c. Gen. 28. 15. לֹא אֶעֱזָבְךָ עַד אֲשֶׁר אֶם עָשִׂיתִי אֲרָא non deferam te, usque dum fecero id quod dixi tibi. Non sequitur enim, Christum non amplius à dexteris Dei sessurum, postquam prostrati fuerint ipsius hostes. Imò tunc maximè exercebit supremam hanc eminentiam. Nec deserturus erat Deus Jacobum in patriam reductum, ac beneficiis auctum. Vid. plura Jes. 42. 4. 1. Sam. 15. 35. 2. Sam. 6. 28. Deut. 34. 16. Jes. 22. 14. Job. 27. §. 1. Chr. 28. 20. (n) Forsterus Diction.

quandoque denotant perpetuitatem. Sed contrà

§. 144. עוֹר *Amplius, porro, iterum, denuò &c. admodum et intense, Gen. xlvj. 9. Ruth c. l. 14.*

1. Non semper perpetuitatem ^o denotat; sed

2. Quandoque aliquem solummodo temporis tractum: ut non incommodè diu ^p reddas, vel aliquamdiu

p. 574. Vocula ista inquit, continuitatem, perpetuitatem, עַר, ut ita dicam, infinitatem importat. Alios hujus particulæ usus Vid. infra §. 169. Cæterum עַר Præpositiones sibi præmissas non agnoscit: כִּי enim, quod præpositum ei deprehenditur, radicale est, thematis עַר כִּי ut Arab. Psalm. 126. vers. 3. Edit. *Sionite*

אַחֲרַיְכֶם *post sessionem.* Conf. Sur. 2.

v. 26. & Vid. Nucifr. §. 22. IV. Obs. 1. β). Atque adeò consideratio §. 132. I. manifesta non est.

(o) Pf. 84. 5. אֲשֶׁר יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ beati inhabitantes domum tuam, (qui) *perpetuò* te laudant. Deut. 31. 2.

לֹא אֶכְלֵךְ עוֹד לִצְאוֹת וּלְבוֹאָה non potero *diutius* egredi aut ingredi.

(p) Ruth. 1. v. 14. וְהִשְׁאֵנִי קוֹלִי

diu ^q.

3. Subinde, inprimis ^r *cum Prepositione constructum*, significacionem nominalem retinet, & *idem est ac tempus*, prorogatio, protractio, continuatio, *duratio: tempus protractum, continuatum* ^s &c.

§. 145.

וְתַבְכִּינָה עוֹר Et sustulerunt vocem suam, ac fleverunt *diu*. (q) 1. Sam. 7. v. 13.

וַיִּכְבְּעוּ הַפְּלִשְׁתִּים וְלֹא יָסְפוּ עוֹר לְבוֹא בְּגִבּוֹל יִשְׂרָאֵל Et humilitati sunt Philistæi, & non addiderunt *amplius* (i. e. *aliquandiu*, quamdiu sc. regnavit Samuel) venire in terminum Israël. Vid.

§. 107. עוֹר שְׁלִישִׁית (r) 2. Chr. 10. 5.

וְשׁוּבוּ אֵלַי *prorogatione* trium dierum, i. e. prorogatis abhinc tribus diebus, denuò revertimini ad me. Jer 51. v. 33. עוֹר

מֵעַט וּבָאָה עַתָּה הַקָּצִיר לָהּ *prorogatione* exigua certè veniet tempus messis ei.

כִּי עוֹר מֵעַט מִזֶּעַר וְכָלֹּה *prorogatione* exigua admodum deficiet indignatio; coll. §. 14. 3. §. 18. Vid.

Jes. 27. 17. Ps. 37. 10. Hos. 1. 4. Zach. 8. 20.

בָּאָרָה (s) v. g. cum ב, Jer. 15. vers. 9.

occumbit sol ejus
in duratione diei ipsorum. i. e. cum videbatur
 ipsorum felicitas durare longius, subtrahitur
 ipsi omnis felicitatis origo. Lucem affun-
 dunt loco, non umbras spargunt, qui **עֹר** in
 יוֹמָם pro suffixo agnoscunt plurali masc.
 Quod nec quicquam tollit præced. sing. foem.
 in שְׁמֵשׁ. Hoc quippe ad Hierosolimam
 respicit, illud ad populum: ad formam alte-
 rum, alterum ad sensum. Vid. Job. 15. 32. ad §.
 140. 3. p. 153. & Conf. Nold. Concord. Part. not.
 960. Gen. 40. 13. בְּעֹר שְׁלֹשֶׁת יָמִים
post protractionem trium dierum: Ita Jer. 28.
 3. Jos. 1. 11. Jes. 7. 8. Similiter Deut. 31. 27.
 בְּעֹרִי חַי עִמָּכֶם ecce *ad continuatio-*
nem meam vivam; i. e. me vivo continuante
 vobiscum. Ad quem locum R. Sal. b. Melech
 annotat: עֲנִיִּין הַהִתְמַדָּה וְהַזְמַן הַהוּא
 i. e. *significat continuationem, & tempus protra-*
ctum. Vid. 2. Sam. 12. 22. Nec secus cum
 בְּעֹרִי *constructum*, v. g. Gen. 48. 15. הָרְעָה
 אֶתִּי מֵעֹרִי עַד־הַיּוֹם הַזֶּה Qui pa-
 vit me *à tempore* mihi *continuato* ad hunc us-
 que diem. Num. 22. 30. אֲשֶׁר־רָכַבְתָּ עָלַי
 מֵעֹרָה עַד־הַיּוֹם הַזֶּה super quo equitasti
à tempore (equitationis) *tuæ* ad hunc usque
 diem, R. Sal. b. Melech explicat: עֲנִיִּינוּ
 מִקּוֹרֵם זֶמַן רֹצֵחַ לֹמֵר מִזְמַן הַיּוֹתֵךְ
 רֹכֵב וְאֲנִי רֹאשׁוֹ לִרְכִּיבָה *idem est ac*
 à lon-

§. 145. **אִז** *Tunc*^t, *nam*^u,
sed

à longo abhinc tempore. q. d. à quo tempore tu equitasti, ipsaque apta fui ad equitandum. Huc fortè referri quoque poterit e. g. Gen. 7. 4. לַיּוֹמִים עוֹר שְׁבַע־יָמִים post dies (in) continuatione i. e. continuos septem. Vid. cap. 8. 10.

(t) Deut. 4. 41. **אִז יִבְרִיךְ מֹשֶׁה** *tunc separavit*
*Moses tres civitates in regionibus trans Jordanem sitis. Onkelos prateritum adhibuit אִפְרַשׁ separavit. Ab. Esra ad Exod. 15. 1. מִשְׁפַּט לִשׁוֹן אִז יִשִּׁיר מֹשֶׁה הקורש לומר לִשׁוֹן עתיד תחת עבר עם מלח אִז אִז יבנה שלמה אִז ידבר יהושע אִז יבריק משה וככה בלשון יִשְׁמַעְתָּ In more positum habet sancta Ebraeorum lingua, ut formam futuri adhibeat in significatione Prateriti, adjectâ particula אִז, v. g. 1. Reg. 11. 7. *tunc aedificabat Salomo*, Jos. 10. 12. *tunc loquebatur Josua*, Deut. 4. 41. *tunc separabat Moses. Et ita quoque receptum est in lingua Ismaelitica. Eundem in modum Kimchi in Milchol fol. 12. col. 4. circa fin. it. fol. 13. עם מלח אִז יבוא ברוב עתיד אִז inquit, occurrit Futurum ut plurimum loco Prateriti.**

(u) Jud. 5. 13. **אִז יִרְדּוּ שָׂרֵיד לְאַחֲרֵיָם** *nam dominari fecit residuum super ma-*

sed ^x, &c.

1. Futuris junctum, sæpè con-
vertit ea in Præteritum vel Imper-
fectum ^t, ^u, ^x.

2. Idem וְ (& Chald. אֲרִי) inter-
dum simpliciter copulat^z, vel illati-
vè ^a sumitur.

3. Cum Præpositionibus constru-
ctum, retinet significationem Nomi-
nalis TEMPORIS ISTIVS^b,
L 2 sc.

gnificos (in) populo. (x) Ps. 126. 2.

וְיָמֵינוּ כִּי הָיִינוּ שְׂחֹק פִּינוּ fuimus quasi so-
mniantes, *sed impletum est* risu os nostrum.

(y) Non enim perpetuum est. Futuri signi-
ficatio subinde retinetur, v. g. Exod. 12. 44.

וְאָכַל בּוֹ tunc comeder (i. e. comedere
licebit, coll. §. 96.) de eo. Vid. v. 48. Ps. 2. 5.

Pf. 96. 12. Zeph. 3. 3. 9. Jes. 41. 1. Mich. 3. 4.
Prov. 20. 14. (z) Jes. 41. 1. וְיָשׁוּ אִין

accedant & loquantur. (a) Jer.

22. 15. וַעֲשָׂה מִשְׁפָּט וְצִדְקָה אִין טוֹב לוֹ
& fecit jus & justitiam, ideo bene fuit ei.

Chald. Dan. 6. 12. אֲרִי גְבַרֵי אֵלֶּךְ

quare viri illi tumultuatim conve-

nerunt. (b) v. g. cum מְ אוּל מְ Ruth. 2. 7.

sc. præteriti seu pristini^c; nec ta-
men

וְהָעֶמּוּד מֵאִזְּהוּ הַבֶּקֶר וְעַד עֶתְמוֹ

& stetit à tempore matutino (coll. §. 26.) usque
ad (coll. §. 169.) præsens tempus (coll. §. 147.)

Eod. prorsus modo oppositio instituitur *Chald.*

וּמִן אֲרִיזָן וְעַד כַּעַן מִתְּבִנָּה

& ab isto tempore usque ad
præsens tempus ædificatur, & nondum abso-
luta est. *Gemina cum his* Vid. Jes. 48. v. 7.

cap. 14. 8. c. 16. 13. 14. 2. Sam. 15. 34. Hof. 2. 9.

Item Exod. 5. 23. וּמֵאִזְּהוּ בָאתִי אֶל-פַּרְעֹה

nam à tempore (quo) veni, i. e. ex quo tempore
veni ad Pharaonem. Ita Jer. 44. 18. מִן אִזְּ

אֲנִי וְחַדְלָנוּ לְקַטֵּר à tempore (quo), i. e. ex quo
cessavimus adolere &c. Psalm. 93. v. 2.

גִּבּוֹן כִּסֵּאֲךָ מֵאִזְּמֵעוֹלָם אֶתְרוֹ

stabile est solium tuum à tempore pristino, à se-
culo tu (es). Psalm. 76. 8. וְיִמִּי יַעֲמֹד לִפְנֶיךָ

Et quis stabit coram te à tempore
iræ tuæ, i. e. simul ac ira tua conflagrabit: vel

in tempore iræ tuæ. *Similiter cum Prepos.* בְּ

v. g. Dan. 6. 13. וְהֵאֲמָרִין קִרְבוֹ בְּאֲרִיזָן

in isto tempore (simul ac præ-
terierat tempus, quo Danielelem offenderant

supplicantem) accesserunt, & loquebantur
coram Rege.

(c) Quoties sc. voci עֶתְמוֹ
tempus præsens inferenti opponitur, ut ll. suprà

men inconcinnè *conjunctim*^d sub-
indè *redditur* OLIM^e vel TVNC^f.

§. 146. מָרָם *tempus imminens seu futurum* denotat, cum exclusione præsentis^g,

L 3

1. Nunc

citatis. Quod tamen *tempori* etiam *futuro* (quæ propria ratio est vocis עוֹר, quâ de §. 144.) competat, multa comprobant loca, in quibus Futurum non convertit, v.g. Zeph. 3. 9. כִּי־אֶזְכֹּר אֶת־פִּיךָ אֶל־עַמִּים שָׁפָה בְּרוּרָה nam *tunc* (quando scil. collegero imperia, vers. præc. 8.) *convertam* ad gentes labium purum. Vid. suprâ ad lit. (y). (d) Cum sua nim. præpositione, vi §. 132. II. (e) Jes. 48. 5. וְאֶגִּיד לְךָ מֵאֵז בְּטָרָם תְּבוּנָה Et significavi tibi à *tempore pristino*, i. e. *jam olim*, priusquam veniet. (f) Jes. 16. 13.

זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֵלַי מִן־מוֹאב Hic est sermo ille, quem locutus est Dominus contra Moab à *tempore pristino*, sive *ab antiquo*, vel *antiquitus*, coll. §. 132. II. i. e. *Tunc*, nempe quo anno Achaz moretur.

(g) Atque adeò in Oratione affirmativâ, rem in præsenti negatam ponit in futuro: in negativâ autem, rem in præsenti concessam negat in futuro.

1. Nunc nondum^h Verti potest
alibi fortè *antequam*ⁱ.

2. Cum

(h) Exod. 10. 7. **הַטָּרֵם יִדְעַ כִּי אֲכַרְדָּהּ**. **מִצָּרִים** *an tempore futuro demum cognosces*; vel *an nondum cognosces*, quod perierit Aegyptus? (i) Jos. 3. 1. **וַיֵּלֶכְנוּ שָׁמָּה** & pernoctarunt ibi, *tempore imminente transitori, sive antequam transirent*. De sensu hujus vocis vehementius quàm par erat, disceptant invicem Ebræi. R. Sal. Jar. *chi*, ad Gen. 2. 5. dixerat: **כֹּל טָרֵם** שבמקרה לשון ער לֹא הוּא ואינו לשון קודם ואינו נפעל לומר הַטָּרֵם כאשר יאמר הקדים וזה מוכיח ועוד אהר כי טָרֵם תיראון עדיו לֹא תוראון ואף זה תפרש עדיו לֹא הוּא בארץ בשנגמרה בריירת עולם בששי קודם שנברא אדם וכל עשב השדה עדיו לֹא צמח *i. e. Ubicunque locorum occurrit in Scriptura טָרֵם significat HACTENUS vel ADHUC NON, aut NONDUM: nequaquam verò ANTEA, ANTEQUAM. Neque enim Verbum inde flectitur, ut diceret הַטָּרֵם, quemadmodum à קודם dici solet הַקָּדִים. Id quod meam evincit sententiam. Ac præterea illud Exod. 9. 30. Nam*

(טַרַם תִּירָאוּן, *quod idem est ac*) TVNC vel HACTENVVS NON *timetis*. *Atque ita etiam hoc quod ad l.c. Gen. 2. 5. occurrit*) reddas TVNC NON *fuit in terra cum sc. absolveretur creatio mundi, die sexto, antequam conditus esset Adam: nam* omnis *ber' a agri* TVNC NONDVM *propullulaverat*. Atque ad eundem prorsus sensum ad Exod. 9. 30. עֲדִיין לֹא תִירָאוּן וְכֵן כֹּל טַרַם שְׁבַמְקֵרָא עֲדִיין לֹא הוּא וְאִינֵן לִשׁוֹן קִדְּם טַרַם יִשְׁכְּבוּ עַד לֹא שְׁכִיבוּ טַרַם יִצְמַח עַד לֹא יִצְמַח אִתָּךְ זֶרֶךְ כֵּן הוּא יִדְעָתִי כִי עֲדִיין אֵינְכֶם יִרְאִים וּמִשְׁתַּחֲוִה הָרוּחָה *Idem est ac* HACTENVVS. NON *timetis*. *Et similiter omne טַרַם quod in scriptura occurrit, idem denotat ac* TVNC NON, vel NONDVM: *nunquam autem* טַרַם יִשְׁכְּבוּ. v. g. Gen. 19. 4. *denotat ANTEA. v. g. Gen. 2. 5. quod idem ac nondum cubuerant. Gen. 2. 5. טַרַם יִצְמַח i. e. nondum propullularat. Atque ita etiam hoc redditur: novi, quod TVNC NON, vel NONDVM timeatis; sed facta vobis respiratione, subsisteris in mente vestra depravata.* Ad quod R. Abraham b. Esra reponit: זֶוּ הַמֶּלֶךְ אֵינֶנּוּ נִמְצָא כַּאֲשֶׁר חָשַׁב רַ' שְׁלֵמָה כִּי לְעוֹלָם יָבוֹא אַחֲרֵיהֶם הָעֲנִיין בִּי אַחֵר טַרַם יִשְׁכְּבוּ בְּתוֹב וְאֲנָשִׁי הָעִיר אֲנָשִׁי סְרוּם בְּסִבּוֹ עַל הַבֵּית

והטעם כאשר היתה עת שכיבתם
 נסובו על הבירה וככה טרם יקראו
 ואני אענה וככה בטרם יקטירון את
 החלב וככה כל טרם והנה אין את
 טרם Cujus reprehensio-
 nem laudat *R. Mos. Nachman*, Comment ad
 l. c. Approbatus non modò à *R. Elià*, in Addi-
 tionibus ad *Kimchii* Radices; sed ab ipso jam
 citato *R. Dav. Kimchio*, in rad. טרם, itemque
Abarbanele Comment. in Leg. f. 145 col. 2. l. 7.
 sqq. *Bechai* fol. 65. col. 4. l. 6. *R. Sal. b. Me-
 lech*, aliisque. Sed præter meritum, *R. Salo-
 mon* nunquam adscripserat huic voculæ vim
absolutam negandi; sed *limitatam*: tunc, tem-
 pore præsentis. Quam per *non dum* exprimi-
 mus. Eaque coincidit cum notione generali à
 nobis suprâ positâ. Præterea falsum est *Ab.
 Esra* fundamentum: quod evertit ipse locus
 Exodi citatus. Coacta verò sunt omnia, quot-
 quot præter mentem *Raschii*, adducuntur lo-
 co illustrationis. *Ab. Esra* enim & *Kimchi* vo-
 ces temerè inferunt, in textu non extantes;
 Ille quidem, ANTEQVAM (*expandero volas me-
 as*: hic autem, cum *R. Levi b. Gerson*, *supplex
 pro vobis Deum rogavero*) timetis Deum, quæ
 sensum insuper falsum gignunt. *R. Saadias*
 autem (cujus vestigia premit *R. Bechai* l. c.
 fol. 59. c. 3. l. 20.) duos inter se versus con-
 jungit: *novi, quod ANTEQVAM, tu & servi tui
 timeatis Dominum Deum, certè linum & bor-
 deum sit percussum &c.* Sensu toti Orationi
 contrario.

2. *Cum Præpositione præcipuè^k constructum, (α) nominalem significationem quandoque retinet^l : sed (β) sæpius in Oratione affirmativa redditur antequam^m, & in negativa posteaⁿ.*

3. In Nominali significatione

L 5

Præ-

(k) Sine Præpositione Vid. ad num. 1. p. 166.

(l) Jer. 1. 5. וּבְמֶרְם תֵּצֵא מִרְחֹם

quum tempore futuro demum egressurus esses ex utero, consecravi te Zeph. 2. 2.

בְּמֶרְם לֹא יָבוֹא עֲלֵיכֶם חֲרוֹן אַף יְהוָה

tempore imminente non veniet super vos, (ô gens reproba!) æstus iræ Domini. Hag. 2. 15.

מִמֶּרְם שׁוֹם אֶבֶן אֶל-אֶבֶן à tempore imminente poni lapidem : i. e. (coll. § 127. 128.)

à quo tempore imminebat, ut imponeretur lapis lapidi. (m) 2. Reg. 2. 9. וְעַתָּה

מִדָּר אֶעֱשֶׂה-לָךְ בְּמֶרְם אֶלְקָח מֵעַמִּי

postula, quid facturum sum tibi? imminente tempore surripior è communione tuâ : sive,

instat enim tempus, ut à te surripiar. Quæ red-
dere licet : postula quid facturum sim tibi ANTE-

QUAM subtrahar tibi. (n) Zeph. 2. 2. cit. ad

(l). postea non veniet super vos æstus iræ Domini. Conf. Abarban. ad Exod. f. 145. c. 2.

l. II,

Præterito junctum, convertit id in futurum^o; sed in significatione Adverbii Futuro junctum, sæpè P convertit id in Perfectorum aliquod⁹.

§. 147. עתה nunc^r, anninò^s &c.

(o) Gen. 24. 15. הוּא טָרַם כָּלָה לְרַבֵּר ipse futuro demum tempore absolvit h. e. absoluturus erat sermonem. Propterea v. 45. eandem sententiam recensens, futurum adhibet אָנִי טָרַם אֶכְלָה לְרַבֵּר; quod notione adverbii adhibitâ, verteres: ego nondum absolveram loqui. Psalm. 90. 2. בְּטָרַם הָרִים יִלְדוּ וְהַחֹלִל אֶרֶץ וְתֵבֵל tempore imminente montes nascituri erant, tu. que formaturus terram & orbem.

(p) Prov. 18. 15. מְשִׁיב דָּבָר בְּטָרַם reddenti responsum antequam audiverit, reputetur stultitiæ.

(q) Subinde enim retinetur futurum, v. g. Job. 10. 21. בְּטָרַם אֵלֶּךְ antequam abibo &c.

(r) Jos. 14. 11. כַּכְּחִי אָז וּכְכְּחִי עַתָּה quantum robur meum tunc, tantum robur meum nunc. Conf. §. 195.

(s) 1. Sam. 25. 7. עַתָּה הָרָעִים אֲשֶׁר-לָךְ הֵיוּ עִמָּנוּ. 25. 7. עַתָּה הָרָעִים אֲשֶׁר-לָךְ הֵיוּ עִמָּנוּ. Certè pastores, quos habes, fuerunt nobiscum, non pudefecimus eos &c.

1. Subinde *cum aliquâ latitudine sumitur*, pro *mox*, *illicò*^t, *brevi*^u, *tandem*^x.

2, *Cum Propositionibus* עַד^y *atque* עַד^z *constructum*, retinere potest sensum nominalem *temporis presentis*; nisi quod cum עַד *æquipollenter* reddere liceat *hucusque*^a.

S. 148.

(t) Psalm. 12. 6. עֵתָּה אֶקְוֶה *illicò* *furgam*. (u) Jes. 43. 19. הִנְנִי עֹשֶׂה

הֵנָּה עֹשֶׂה חֲדָשָׁה *ecce ego facturus sum novum, jam i. e. brevi efflorescet*.

(x) 1. Reg. 12. 26. עֵתָּה תָּשׁוּב הַמַּמְלָכָה לְבֵית דָּוִד *Tandem aliquando rediret regnum ad domum Davidis*. (y) Jes. 9. 6. מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם

ab hoc tempore usque in seculum. (z) Gen. 31. 5. עִם לָבָן *Cum Labanè diver-*

ti, & commoratus sum usque ad præsens tempus, vel tempus hoc. (a) v. g. in præcedenti exemplo: & commoratus sum *huc us-*

que. 2. Sam. 19. 8. אֲשֶׁר בָּאוּ עָלַי מִנְּעָרִיךָ עַד-עַתָּה *quod venit super te à juventute tuâ ad præsens hoc tempus, vel huc usque*. Quomodo Germani adverbium ad-

§. 148. Adverbia *demonstrandi*
& *excitandi* הֵן atque הֵנָּה En, ecce,
adhibentur

I. Non tantum I. *in rerum presen-
tium demonstratione*^b,

2. officii admonitione^c, aut

3. promittitudinis obsequendi de-
claratione^d. Sed &

II. In rei mirandæ, gravis vel
insolitæ prædictione^e; ac

2.ge

hibent, etiam constructione cum ׀ factâ, di-
centes: ׀ von izo an, ׀ von nun an &c.

(b) Gen. 27. 7. הֵנָּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים. En! hic ignis & ligna.

(c) Psal. 134. 1. הֵנָּה בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה כָּל־עַבְדֵי יְהוָה. En! laudate Dominum omnes servi Domini.

(d) Psalm. 40. 8. הֵנָּה־בִּאתִי בְּמִגִּלָּת. En veni, in volumine
libri scriptum est de me.

(e) Jer. 31. 31. הֵנָּה יָמֵי ׀ בָּאִים. Ecce dies venien-
tes, vel venturi, coll. §. 74. Vbi R. Dav. Kim-
chi כָּל־הַפְּרָשָׁה עֲתִידָה שְׁמַמְרָא. tota, inquit, Sectio
futura est. Atque adeo falsum, quod Abar-
banel ad Jer. 7. 13. fol. 20. c. 1. 2. l. 22. urget:
שְׁמַמְרָא הֵנָּה מוֹרָה עַל הַדָּבָר שֶׁנַּעֲשֶׂה

2. Generatim in certitudinis asseveratione f.

§. 149. Pro Adverbio Demonstrandi usurpatur quandoque Imperativus ראה g.

II. ^{aliud} Ipsum הן autem & ~~הנה~~ ^{quod alternat pro ד.}

I. Non-

ראה מיר בהווה *voce* ecce non usurpari, nisi de re, quæ extemplo fit in presenti, seu in con-
vincenti. Conf. Jer. 16. 14. c. 23. 5. c. 30. 3. c.
33. 14. & Vide quæ R. Sal. b. Melech observat,
in Michlal Jophi ad 1. Reg. 19. 5. (f) Exod.
1. 9. הנה עם בני ישראל רב ועצום
Ecce populus filiorum Israël amplius & ro-
bustus.

(g) Deut. 1. 8. ראה נתתי לפניכם
את הארץ *Vide i. e. Ecce posui ante vos*
(coll. §. 29. 5.) terram hanc. Pronomen plu-
rale in לפניכם necessariò evincit usum par-
ticulæ in Verbo ראה, quod alioquin in plu-
rali poni debebat ראו videte. Ad Gen. 27. 27.
ראה ריח בני *annotat R. Sal. b. Melech:*
הצויר הזה לך בנה לאדם מיוחד
אלה למי שיהיה והוא על דרך
i. e. Imperativus hic non
dirigitur ad certum ac determinatum hominem,
sed indefinite ad quemcunque, quisquis tam-

1. Nonnunquam interrogant^c;
vel

2. Pro conditionalis *ſe*^d sumuntur.

§. 150.

idem fuerit; idque per tropum rhetoricum, cuius plura extant exempla.

(c) Jer. 2. 10. וְהִתְבּוֹנְנוּ מֵאֵל וְרָאוּ
 הֵן הִיְתָה כִּזְמֹרֶת Et animum advertite
 intensissimè, ac videte numquid factum est si-
 mile huic? (d) Exod. 8. 22. הֵן כִּזְבַּח
 אֶל־הוֹעֵבֶר מִעֲרִים לְעֵינֵיהֶם
 Si sacrificabimus abominationem Ægypti in
 oculis ipsorum &c. i. e. boves, oves, & ca-
 pras, quas illi colunt, *ſi* immolaremus, id il-
 lis esset abominabile. De bestiarum in Æ-
 gypto consecratarum religione, in genere
Diodorus Sic. Bibl. lib. I. p. m. 74. sqq. De bove
 speciatim *Athenæus* Dipnos. l. 7. p. m. 299.
 fin. Anaxandridem introducit loquentem
 Ægyptio:

Βέν προσκυρεῖς. ἐγὼ δὲ θύω τοῖς θεοῖς.

Tu bovem adoras, illum ego Diis sacrifico.

Apin procul dubio intelligit, tantâ ab ipsis
 cultum veneratione. Quâ de Vid. *Herodo-*
ti Thalia f. lib. 3. cap. 27. 28. Quum carnem vi-
 tulinam communem eos comedisse, testis sit
Diodor. l. c. p. m. 64. C. Vid. etiam *Plinius*

§. 150. *Particulæ Dubitative*

I. in

lib. 8. c. 46. *Plutarch.* de Ifide p. m. 362. *Spencerus* Leg. Ebr. Part. 1. cap. 1. p. 4. De *Ovis* & *capris* divino ab ipsis honore mactatis, eleganter *Juven.* Sat. XV. v. 11. 12.

——lanatis animalibus abstinet omnis

Mensa. nefas illic fœtum jugulare capellæ.

Quantum autem periculi immineat mactanti bestiam ipsis sacram, funestus comprobat casus Romani istius, qui tempore Ptolomæi regis, ob scelerem imprudenter à se occisam, ad mortem abreptus fuit à tumultuante multitudine; autoritate Regis, procures ad deprecandum mittentis, communique Romani nominis terrore, furibundos nequaquam abstrahente. Quo de Vid. *Diodorus* l. c. p. m. 75. (A. 53.). Ne Regibus quidem, tale quid impunè perpetrandi, concesserunt. Vtut enim manum violentam ipsis inferre nequiverint, refrenati potestate illorum. Facinus tamen vehementer detestati sunt, & quod unice poterant, diris persecuti execrationibus. *Cambysen*, quod Apin in femore sauciaisset, furore putant percitum, apud *Herodot.* lib. 3. c. 30. *Ochum* verò, quod Apin mactatum, cum amicis epulando absumsisset, in *Annalibus* non nisi *Gladium* vocant; morum asperitatem atque malitiam ad omne ævum, eidem exprobraturi. *Plutarch.* l. c. p. m. 355.

I. in Suasionibus & Exhortationibus non sunt Dubitantis, sed spem facientis, animantisque ad fiduciam consequendi optata; licet non exigua difficultas sit conjuncta^c.

1. אולי *fortasse* plerumque benè sperantis^f est: 2. dubitantis^g, seu metuentis^h, aut illuden-
tis

Plura Vide speciali de hoc loco *Dissertat.*

וְהָיָה הַנֶּגַע עִמָּךְ בְּעֵינָיו Lev. 13. 5,

Et si plaga illa substitit, ipso judice. *Chald.*

וְיִהְיֶה הַחֶלְמָה לֹא תִהְיֶה עֲבֹנִי Dan. 2. 9.

Quod si somnium id non indicaveritis.

(e) Vid. *suprà* §. 48. II. 4. item Memb. scqq. II.

(f) Gen. 16. 2. אולי אֶבְנָה מִמֶּנָּה

forte filios consequar ex eâ. Ni bonam spem inde concepisset; zelotypia, quâ alioquin hic sexus nimium quantum laborat, nunquam permisisset, ut ipsa pellicem adduceret marito. (g) 1. Reg. 18. 5.

אולי נִמְצָא חֲצִיר *forte* inveniemus gramen. Siccitas enim, per tertium jam annum continuata; non sinebat eos de successu benè sperare.

(h) Job. 1. 5. אולי חָטְאוּ

fortassis peccarunt filii mei. Natura

tisⁱ rariùs.

S. 151. פ *forteⁱ*, *ne forte^m*;

1. Futuris perpetuò^k junctum
sœpè non est dubitativum; sed

2. Est simpliciter prohibitivumⁿ;

M

dis-

hominum, quæ in epularum abundantia luxurians, ad vitia admodum est proclivis, facit, ut hæc magis *timidè* quàm *dubiè* dixisse eum, præsumere liceat. Vid. Gen. 24. 5. c. 27. 12.

(i) 1. Reg. 18. 27. אֲוִלִי יָשֵׁן הוּא *fortassis* dormit, ut evigilet. Quod illuserit, hæc dicens, clarè extat in præcedentibus; ejusque, quam de idolis fututoribus fovisse credibile est, abundè probat, sententia.

(k) Extra 2. Sam. 20. 6. 2. Reg. 2. 16.

(l) Gen. 26. 7. פֶּן יִהְרַגְנִי אִנְשֵׁי הַמָּקוֹם *forte* occident me viri loci istius. Secundum literas foret יִהְרַגְנִי interficiet me aliquis vel quisque virorum loci istius. Vid. S. 114.

(m) Gen. 19. 19. לֹא אֶחָד מִכָּל הָהָרָה פֶּן תִּרְבֶּקֶנִי הָרָעָה וּמָתִי *ne forte* assequatur me aliquod infortunium, ut moriar.

(n) Exod. 34. 15. מִן הַכְּרוֹר בְּרִית לְיוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ *ne* ferias foedus cum incolâ terræ.

disuasorium^o, vel negativum^p, per
ne ac non reddendum.

3. Quandoque est Consecuti-
vum^q, pro *alioquin*, ut *non*.

§. 152. פֶּתַע^r atque פֶּתָאם^s *repente*,
nec non רָגַע^t *subitò*

1. Adverbialiter sumta, subin-
telli-

(o) Jes. 36. 18. פֶּן יִסִּית אֶתְכֶם חִזְקִיהוּ. *ne* seducat vos Hiskias, coll. 2. Reg. 18. 29.

(p) Prov. 5. 6. אֹרַח חַיִּים פֶּן-תִּפְּלֵס. *femitam vitæ non* expendit (meretrix).

(q) Gen. 3. 3. פֶּן תִּמָּתוּן. *Alioquin* morie-
mini. Sic Lev. 10. 7. וּמִפֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד. *Et de foribus tento-*
rrii conventus ne egrediamini, alioquin mo-
riemini.

(r) Prov. 6. 15. פֶּתַע יִשְׁבֵּר וְאֵין מְרַפָּא. *quasi* בְּפֶתַע (in) *repentino* i. e. coll. §. 132. II, *repentè* confringetur, nemini fanante.

(s) Jos. 10. 9. וַיָּבֹא עֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ. *Et supervenit illis*
(coll. §. 122. I. 1.) Josua *repens*, vel (quasi
בְּפֶתַע i. e. coll. 132. II.) *repentè*, totâ no-

cte. (t) Jes. 47. 11. וַתִּבְאֶרְךָ לְךָ שְׁתֵּי אֱלֹהִים רָגַע בְּיוֹם אֶחָד. *Et super-*
venient tibi duo illa subitò, die eodem.

telligunt Præpositionem, quoties expressa non est^u.

2. Nominalem tamen significationem, illud *repentis*, *repentini*, *accelerationis*^x; hoc momen-

M 2

ti

(u) Haud rarò enim Præpositio disertè exprimitur, v. g. כ, Num. 35. 22. וְאִם בְּפֶתַע בָּלָא אִיבָה הָרָפוּ quod si *de repente* (in defectu inimicitiae, vel) absque inimicitia impulerit eum, 2. Chr. 29. 36. כִּי בְּפֶתַע הָיָה הַדָּבָר nam *in acceleratione* i. e. coll. §. 15. *acceleratum* vel *repentinum* fuit negotium hoc. Item ל, v. g. Jes. 30. 13. אֲשֶׁר בְּפֶתַע יָבוֹא שִׁבְרָה cujus (*repens* *repentis*, i. e. coll. §. 20. II. §. 18. §. 132. II.) nimis *repentè* advenit fractura. (x) Cujusmodi exemplis duobus præcedentibus, it. Prov. 3. 25. אַל תִּירָא מִפֶּתַח פָּתָא ne timeas à pavore *accelerationis*, i. e. coll. §. 26. *accelerato* vel *repente*. Vid. Job. 22. 10. Prorsus eodem modo, quo usurpatur apud Latinos, v. g. Virgil. Æneid. XII. v. 113. dicentem:

*Quoruitis? quæve ista REPENS discordia
suroit?*

Vbi Servius annotat: REPENS, aut subitò, ut sit adverbium, id est, *repente*: ut Sole *repens* orto. Aut *repens discordia*, pro *reperitina*. Quo

21 y &c. retinent sæpius.

§. 153. לְבַר in solitudine, h. e. Solam^z,
seor-

sensu usurpat etiam Ovidius, XII. Metamorph. vers. 61.

*Seditioque REPENS, dubioque autore
Susurri.*

Ipse quoque Cicero lib. III. Tuscul. *Quenquam* inquit, *hostium REPENS* adventus magis aliquanto conturbat, quam expectatus. Atque eodem sensu Livius lib. I. REPENS ait, ex agris tumultus allatus pro nuntio fuit. Multisque locis Tacitus hunc usum approbat, allegatus Vossio Etymolog. p. 432. Vnde Placidus Lactantius Comment. ad hæc Statii Papinii, lib. VII. Theb.

—— Vocisque repens singultus apertum
iterclusit iter. ——.

annotat: REPENS & adverbium potest esse temporis & nomen participiale. Scilicet suam naturam nomen est; sed in Ablat. usurpatum, subintelligit tempore, & solo valore Adverbium exprimit, non formam. Perinde ut *repentinus*, eo modo adhibitum, ut in illo Ciceronis, pro Quinctio: *Moritur in Gallia Quinctius, cum adesset Nevius, & moritur repentino.* subint. tempore. Vt in *brevi, subito*, aliisque, de quibus Vid. Vossius de Analog. p. 214. (y) Passim.

(z) Jes. 26. 13. לְבַר—בְּךָ בְּכִיר שְׁמֶךָ in solitudine de te, vel solum de te, aut de te solo,

seorsim^a &c.

I. Cum Suffixis

1. Plerumque fit Adjectivum Solus, suffixo latinè abundante^b :

M 3

2. Ra-

commemoramus nomen tuum. Eccl. 7. 29.

מִצָּאתִי לִבְר רֵאח־זֶה tantummodò ecce hoc inveni. (a) Vid. §. 132. II. Zach. 12. 12.

מִשְׁפַּחַת בֵּירַת דָּוִד לִבְר וְנָשֵׁיהֶם לִבְר familia domus Davidis in solitudine, i. e. seorsim; & uxores ipsorum in solitudine, i. e. seorsim. (q) Vid. §. 15. Num. 11. 14.

לֹא אֶכֶל אֲנֹכִי לִבְרִי לְשֹׂאֲרֵי אֶת־כָּל־הָעָם הִנֵּה non possum ego in solitudine mea i. e. solus ferre totum hunc populum. I. Sam. 21. 1.

לִבְרִי מִדּוֹעַ אֶת לִבְרִי quare tu in solitudine tua, i. e. solus? Quò referunt etiam Psalm. 51. 6.

לִי לִבְרִי חָטָאתִי וְהָרַע בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי quod vertit Vulgata: tibi soli peccavi, & malum coram te feci; & convenienter cum hac

LXX. σοὶ μόνῳ ἡμαρτον, καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα. Sed res ipsa testatur contrarium.

Præter Deum enim, quam maximè etiam offenderat homines, eosque uno plures. Vria

amores, alienis amplexibus indormiendo, sibi præripuerat; ejus etiam bona, quantum in se, ad suam derivaturus prolem supposititiam.

Quumque id parum procederet, manu hostium interemit innocentem. Bathsebam, perinde est, sive auctoritate suâ, sive blanditiis

factum dixeris, seduxit. *Joabum* fortissimum belli Ducem, suæ fecit nequitiae ac libidinis ministrum. *Nuncios* ad eam adducendum missos 2. Sam. II. 4. leonum munia obire coëgerat, etiamsi infcios. Crimine detecto, scandalizarat populum Deo addictum, *hominibus* verò occasionem præbuerat blasphemandi Deum. Et quæ adduci poterant alia, quibus evincatur, non in solum Deum Davidem deliquisse, sed & in homines. Proinde fatius erit retinere ibi literam, ejusque pressius inhærrere sensibus. Quo observato, vertere licebit: *contra te in solitudine tua*, i. e. remotis arbitris, clanculum, nemine amicorum confcio, &c. *peccavi*; sed malum in tuis oculis feci, tuam omnipræsentiam fallere non potui &c. Ità dudum exposueram. Et video nunc, idem jam olim non displicuisse *R. Davidi Kimchio*; cujus hæc sunt verba:

לך לברך כי חטאתי בסתר היו
דבר בסתר הורה ואין יודע זולתך
ואף על פי שקראתי אותך על
יד עבדך ללך היו יודעים למך
קראו אותך וגם בדבר אוריה
אין אדם יודע לבבי למך סבבתי
מיתתו אליך אתה כי אף על
פי שכתב ספר ליואב על דבר
אוריה בהודע הדבר חשבו בני
אדם לפי שעבר מצוותו צוה לסבב

gl. Hak/spari in
not. Philol. in
halh. IV. Hal.
sonatur Anglus.
Carpzon.

2. Rariùs , circumstantiâ quasi pro ipsa substantiâ positâ , denotare dicitur *ipsummet* ^c.

II. Particulâ מן , מ , vel sibi ^d , vel voci sequenti ^c præpositâ , significat *excepto, præter &c.*

§. 154.

מִיתָחוּ וְאַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־לִבִּי
בְּשֵׁנֵי הַדְּבָרִים כִּי לִבִּי לְהִרְעוֹ

אִם חֲכָמָה חֲכָמָה לָךְ. (c) Prov. 9. 12. Si Sapiens fueris, tibi sapiens; quod si irrisor extiteris, *in solitudine tua*, i. e. *ipsemet* (poenam) feres. Et huc quoque alii trahunt Ps. 51. 6. existimantes, si vertatur: *Tibi ipsi peccavi*, nondum jam esse solutum. At superiora præfero : totam hujus numeri significationem , multis nominibus mihi suspectam, suis relinquens Autoribus.

מִלִּבְר הָרָעָה הָרִאשׁוֹן (d) Gen. 26. 1. *præter* famem istam primam. (e) Exod.

כֶּשֶׁשׁ-מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלֵי הַגִּבּוֹרִים 12. 37. circiter sex mille pedites Virots, לִבְר מִן *excepto* parvulo. Jud. 8. v. 26. הַשְׁהָרוֹנִים *præter* lunulas & myrothecidia.

§. 154. מַעַל^f *Eminentia, superius
vel supremum rei, superficies, sublime,
altitudo, vicinitas &c.*

1. Nunquam occurrit sine Præ-
positione^g. Sed

2. Præpositionis loco, sæpè suffi-
git sibi ה locale^h; quod tamen, a-
liâ

(f) Rad. עָלָה, ad formam מַעַל *nuditas*,
rad. עָרָה 1. Reg. 7. 26. Vid. Kimchi Mich-
lol fol. 61. col. 2. l. 5. fin. Nam מַעַל Præforma-
tivum est, non Præfixum, uti perperam docet
Coccejus, Lex. p. 612. Alioquin tonus non fo-
ret in Penultima. (g) ו. ע. cum מַעַל Gen. 22. 9.
וַיִּשֶׂם אֹתוֹ עַל-הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לְעֵצִים
Et posuit eum super altare illud, *in eminen-
tia* (vel parte superiori h. e. superficie) ligno-
rum. Conf. §. 20. II. Lev. 11. 21. אֲשֶׁר
לֵוִי Cui sunt duo
crura *ad* vel *prope summitatem* pedum sive jux-
ta superiores pedes. Vid. suprâ ap §. 132. I.
p. 135. 136.

(h) Deut. 28. v. 43.
הָגֵר אֲשֶׁר מִקִּרְבְּךָ יַעֲלֶה עֲלֶיךָ
מַעֲלָה מִמַּעֲלָה Peregrinus qui inter te,
ascenderit super te *in superius, in superius*, i. e.
continuò *alius & superius* magis magisque.
Vid. §. 131. §. 16. I. 2.

liâ Præpositione præfixâ , abit in Paragogenⁱ.

3. Vsurpatur de tempore^k non minus , quàm loco^l , & qualitate

M §

te

(i) Prov. 15. 24. אורח חיים — למעלה למטה. Sic accentus observas , qui voces ultimas connectunt invicem , vertere licet : Semita vitæ (est) in vicinitate intelligentis ; (coll. §. 20. II. i. e. semper meditatur semitam ad vitam ducentem , perpetuò positam sibi ante oculos) ut recedat ab inferno inferiori. Vid. §. sqq. Eodem sensu quo dicitur Jer. 6. 2. שרפים העומדים ממעל לו. Seraphim stabant in vicinitate ejus. Eccl. 3. 21. העולה הינה למעלה quod ascendat ea in sublime , Conf. §. 48. II. 2. §. 59. & 47. מרחוק (k) 1. Sam. 16. 13. à die illo & in vicinitatem (q. d. diei isti vicinos alios) , i. e. & deinceps. Ita 1. Chr. 23. 27. עשרים שנה מן שרי — שנה à nato viginti annos (§. 27.) & in superius , i. e. deinceps. Hag. 2. 15. מן היום הזה למעלה & למטה à die hoc , & in superius , i. e. proximos præcedentes superiores. (1) Jer. 43. 10. ושמתי כסאו ממעל לאבניו. Et ponam solium ejus ad emin-

te, pro deinceps^k, super vel sursum^l,
altius^m.

§. 155. מטהⁿ *declinatio, inclina-
tio* (ad inferius, seu depressius),

1. Qb. ה locale, Adverbii sen-
sum

tiam lapidum istorum, coll. §. II. i. e. i super
lapides illos. Amos 2. 9. וְאֶשְׁמִיר פְּרִיָּו
וְאֶפְרָם מִמֶּנּוּ & perdam fructum ejus in sublimi
seu *altitudine* &c. Jes. 45. 8. הִרְעִיפוּ שָׁמַיִם
וְאֶרֶץ מִמֶּנּוּ stillate coeli è *sublimi*, seu *ex alto*.
Conf. tamen §. 15. Similiter 1. Sam. 9. 2.
וְאֶרֶץ מִמֶּנּוּ ab humero suo, & *versus*
superius, seu *sursum*. Exod. 25. v. 20. וְהָיוּ
הַכְּרֻבִּים פְּרָשֵׁי כְנָפַיִם לְמַעַלְהָ Et expan-
dent Cherubini alas in *altitudine*, seu *supernè*.

(m) Vid. suprà Deut. 28. 43. ad lit. (h). p. 184.
2. Chr. I. 1. וַיִּגְדַּלְהוּ לְמַעַלְהָ & crescere
fecit eum *ad eminentiam*, i. e., *eminenter* vel
valdè. coll. §. 132. II.

(n) Tonus in Penultima (qui ה indicat
extra essentialiter servile) efficit, ut malle[m] ex
מטה *declinavit* diducere, formæ גַּן, מַל &c.
quàm ex מטה. Quamvis non ignorem quæ
Kimchi habet Michlol fol. 6r. col. 2. fin. nec
non in fine Rad. מטה. Vid. potius Ejus-
them. מטה fol. 68. col. 4. circa fin.

sum induit^o, aut Adjectivi^p: quod tamen, Præpositione præpositâ, abit in Paragogen^q.

2. De loco^r usurpatur, tempore^s, ac qualitate^t; pro *infra*, *infernè*, *deorsum*.

§. 165. כן^u I. In Oratione Comparativa usurpatum semper explicat ἀποδosis^x, notatque.

i. Si

(o) Deut. 28. 43. וְאַתָּה תֵּרֵד מִטָּה מִפָּנָי Sed tu descendens *inferius*, i. e. coll. §. 16. I. 2. magis magisque *inferius*.

(p) Prov. 15. 24. לְמַעַן סוּר מִשְׁאֵל מִטָּה ut declinet infernum *depressiorem*, coll. §. 15. Vid. §. præced. lit. (i). p. 185.

(q) 1. Chr. 27. 23. לְמִבֶּן-עֶשְׂרִים שָׁנָה וְלַמָּטָה inde à nato viginti annos, & *inferius*.

(r) 2. Reg. 19. 30. וַיִּסְפֶּה-שָׂרֵשׁ לַמָּטָה nam addet radicem *in inferiori*, i. e. *infernè*.

(s) Vid. ad lit. (q).

(t) Efr. 9. 14. לַמָּטָה *infra* iniquitatem nostram.

(u) Them. כֹּהֵן, ad formam זָר *peregrinus*, נֵר *lucerna* &c.

(x) ἀπόδosis autem ipsius exprimit modò כֵּן, modò כִּי, Aliquando ך de quo §. 194. 8. nec non אֲשֶׁר

1. *Similitudinem, tale^y; & amplius sic, ita^z, similiter^a &c.*

2. *Interdum significationem intendendi: tantò, vel eò-magis^b. Et contrà, juxta non neminem^c,*

3. *In*

Jes. 54. 9. כמו &c. (y) Neh. 8. 17.

לֹא עָשׂוּ מִיָּמֵי יֵשׁוּעַ בֶּן-נוּן בֶּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל non fecerant à diebus Josuæ filii Nun *tale* filii Israël. (z) Jos. 2. v. 21.

כַּדְּבָרֵיכֶם כֵּן הוּא Quæmadmodum verba vestra, sic erit. Psalm. 127. 4. כְּחַצִּיִּם

כַּדְּבָרֵיכֶם כֵּן הוּא Sicut sagittæ in manu robusti, *ita* filii pueritiæ.

(a) Esth. 4. v. 16. אֲנִי וְנַעֲרֹתַי Etiam ego & puellæ meæ jejuna-
bo *similiter*. (b) Exod. 1. 12. וְכַאֲשֶׁר

וְעָנּוּ אֹתוֹ כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרוּץ Et quò-
magis affligebant eum, *eò magis* multiplica-
batur, & *tantò magis* erumpebat. (c) O-

missa enim est negatio, v. gr. Jes. 51. v. 6.

וְיִנְשָׁבִיָּה כָמוֹ-כֵן יָמוּתוּן Et incolæ ejus
veluti *tantillum* morientur. Forsterus Diction.
p. 372. wie das, quemadmodum Germani di-
cunt: ich gebe nicht das darumb, facientes
crepitum digitis. Et ita B. Glassius. Sed
valitrum vel *tantillum* mori non potest. Ita-

3. Inprimis negatione præmissâ, diminutionem, quasi facto talitro tantillum, minimum^d dixeris.

II. Extra comparationem, vel

1. Retinet usum Nominis, & idem est ac veritas, certitudo, aptitudo, retum, firmum^c &c. Et hinc amplius

2. Par-

que fatius est, redidisse secundum similitudinem, i. e. similiter morte peribunt, quemadmodum cœli terraque. (d) Prov. 15. 7.

שִׁפְתַי חֲכָמִים יִזְרוּ דְעִי וְלֹב
Labia sapientum spar-

gunt scientiam; sed cor stultorum ne tantil-

lum. At rectiùs hîc vertes: cor stultorum incertitudinem, repete spargit, iniqua, falsa, ἀσύνετα. Eodem modo Jer. 8. 6. הַקִּשְׁבֹּתִי

וְאֶשְׁמַע לִי כֵן יִרְבְּרוּ
auscultabam & audiebam; sed ne tantillum loquebantur. Id

quod rectiùs Junius: prava loquebantur, vel iniqua, incerta &c. Vid. §. 134. Et ita quo-

que Jer. 23. 10. cap. 48. 30. Jes. 16. 6. לִי כֵן
ne tantum quidem robur ejus, vertere

licet: non firmæ i. e. infirmæ sunt vires ejus.

Ad literam vectes ejus, Hos. 11. 6. Vnde de toto hoc numero non sine causa dubitare datur.

(e) Vid. Jes. 33. v. 23, ad §. 142, 2. pag. 158.

2. Particulas *exprimit asseverandi, & confirmandi, Certè, profectò, rectè, sive Præpositio ei sit proposita^f, sive minus^g.* 3. De-

collatis iis, quæ præcedenti notâ ad lit. (d) sunt adducta. Ita Jes. 52. 14. כַּאֲשֶׁר שָׁמַעוּ עֲלֵיהֶם רַבִּים כֵּן-מִשְׁחַת מֵאִשׁ מֵרֵאשִׁית quæ observatâ Accentuum consecutione reddere licet: quemadmodum obstupuerunt tecum multi *veritatem* corruptionis formæ ejus præ viro; i. e. formam ejus reverà deperditam magis, quàm cadit in virum &c. Si enim כֵּן hujus versus redditum foret, ex membro I. videtur accentus collocari debuisse ad וְחַוָּא לֹא-כֵן יִרְמָה Jes. 10. 7. רַבִּים quamvis ipse *non rectum*, i. e. coll §. 134. *iniquum* proponat, & cor ejus *iniquum* cogitet, nimirum &c.

(f) Gen. 4. 19. לִכֵּן כָּל הָרוֹג קַיִן *in rei veritate*, i. e. *profectò* (coll. §. 132. II.) ab omni occisuro Kainum. Vid. §. 19. III. p. 27. Eccl. 8. 10. וּבִכֵּן רָאִיתִי רָשָׁעִים Et *in veritate*, i. e. *Certè* vidi impios sepultos. Gen. 26. 16. אֵכֶן יֵשׁ יְהוָה *Pro* אֵכֶן Vid. Nucifr. Chald. §. 50. III. *. *veritate*, i. e. *reverà* est Dominus in hoc ipso loco. (g) 1. Sam. 9. 13.

קְבוּאַכֶּם הָעִיר כֵּן תִּמְצְאוּן אוֹתָהּ

3. Denotat pronomen *hoc*, ^h, &, quæ Præpositione accedente, sensum exinde petunt, Particulas:

§. 157.

In ingredi vos, i. e. coll. §. 127. 128. 197. cum ingressi fueritis civitatem, *omninò* invenietis eum. Eod. 10. 29. כֵּן דִּבַּרְתָּ *rectè* dixisti.

Num. 27. 7. כֵּן בָּנוֹת צִלְפַּחַד דּוֹבְרוֹת *veritatem* filiaè Zelophchad loquuntur, vel *rectè* loquuntur. (h) 1. Sam. 23. 17.

Atque etiam Saul Pater meus novit *hoc*. (i) Gen. 2. 24. אָבִי יוֹדֵעַ כֵּן שְׁאוּרִי

propter *hoc* deseret vir, i. e. *propterea, idcirco* &c. Ob aliam literæ ל significationem, reddunt quandoque *quantum ad hoc*, v. gr. Jud. 8. 7. לִכֵּן

בֵּית יְהוָה אֶת־זִבְחָהּ וְאֶת־צִלְמֹנֶה בְּיָדֵי *quantum ad hoc*, quum dederit Dominus Sebam & Zalmunam in manum meam. Vbi

tamen Conf. num. 2. Sed Jud. 10. vers. 13. לִכֵּן לֹא־אֶחְסִיף לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶּם *Propterea* non amplius eripiam (coll. §. 107.) vos.

Lev. 14. 36. וְאַחֵר כֵּן יָבֹא הַכֹּהֵן *Et postea* ingrediatur Sacerdos. Gen.

15. 14. וְאַחֲרֵי־כֵן יֵצְאוּ בְּרִכְשׁ גָּדוֹל *Et postea* exhibunt cum opulentiâ magnâ.

2. Sam. 3. 28. וַיִּשְׁמַע דָּוִד מֵאַחֲרֵי כֵן *Et audivit* David à tergo *hujus*, vel *postea*.

§. 157. Adverbia Loci, & quidem propinqui הַלֵּם^k, הֵנָּה^l atque פֹּה^m, nec non quandoque פֹּהⁿ, hîc, hîc, 1. In eadē sententiā repetita, sumuntur distributivè, & de remoto non minus, quàm propinquo: hinc, inde°, buc

Vid. c. 15. 1. 2. Chr. 32. 26. Neh. 2. 16. עַד-כֵּן usque ad hoc non (vel nondum) indicaveram.

הַגֵּם הַלֵּם רְאִיתִי (k) Gen. 16. 13. numquid etiam hîc video. Exod. 3. 5. אֵל-נִי רְאִיתִי הַלֵּם רְאִיתִי (l) Gen. 21. 23. נִשְׁבַּעְתָּ לִּי בִּאלֹהִים הַנֶּה נִשְׁבַּעְתָּ לִּי בִּאלֹהִים הַנֶּה (m) Gen. 22. 7. nunc igitur, jura mihi per Deum hîc. Gen. 45. 8. אֲנִי אֶתְּחַתֵּם אִתִּי הַנֶּה אֲנִי אֶתְּחַתֵּם אִתִּי הַנֶּה (n) Gen. 31. 37. non vos misistis me hîc. עֲדָה בֹא פֹה שְׁבוּ לְכֶם פֹּה עִם-הַחֲמוֹר (o) Dan. 12. 5. manete hîc עד באו פֹה cum hoc asino. 1. Sam. 16. 11. donec venerit ille (coll. §. 127. 128. 169.) שִׁים פֹּה נָגַד שִׁים פֹּה נָגַד (in) conspectu appone hîc ואחֵיךָ ואחֵיךָ (Vid. §. 170.) fratrum meorum tuorumque אַחֵר הֵנָּה לְשִׁפְרָא אַחֵר הֵנָּה לְשִׁפְרָא (Vid. §. 170.) frater tuus hîc juxta ripam fluvii, & alter inde. 1. Reg. 20. 40. וַיֵּרֶד וַיֵּרֶד וַיֵּרֶד

buc, illuc P.

2. Cum Præpositione עַר con-
structa, induunt significationem
temporis^q vel loci^r: quam tamen
N Ad-

וְהָיָה עִבְרָךְ עֹשֶׂה הַנָּה וְהַנָּה & fuit servus
tuus opus faciens *bûc* & *illuc*. Ezech. 40. 10.
וְשָׁלֹשָׁה מִפֵּה וְשָׁלֹשָׁה מִפֵּה tres *binc*, &
tres *inde*. Ad literam: tres ab *hoc angulo*, & tres
ab *angulo* altero. Vid. §. 161. III. Num. 11. 31.
וְכִרְכַּךְ יוֹם כִּרְכַּךְ וְכִרְכַּךְ יוֹם כִּרְכַּךְ
circiter iter diei *binc*, & circiter iter diei *il-
linc*. (p) 2. Reg. 4. 35. וַיֵּלֶךְ בְּבִירָה

אֶחָד הַנָּה וְאֶחָד הַנָּה Et am-
bulavit per domum, semel *bûc*, & semel *illuc*.
וַיַּכֵּה אֶת-הַמַּיִם וַיַּחַצּוּ הַנָּה c. 2. 8
& percussit aquas, quæ dividebantur
וַיִּפֶן כָּה וְכָה *bûc* atque *illuc*. Exod. 2. 12.
& prospexit *bûc* & *illuc*. (q) Gen. 15. 16.

כִּי לֹא שָׁלַם עוֹן הָאִמְרֵי עַר-הַנָּה
nam nondum completa est iniquitas Amoræi
astius *ad hoc usque tempus*. R. Sal. ben Melech
ad l. c. annotat: עַר הַנָּה עֲנִינֵנו עַר
עֲתָה וְהוּנָה מוֹרָה עַל הַזְמַן כְּלוֹמַר
עַר הַנָּה i. e. locutionis
עַר עֲתָה eadem est significatio, quæ vocum
quæ tempus denotant; q. d. usque ad hoc ipsum
tempus. (r) Eadem ferè eum preced.

Adverbia *huc usque*, & *húc* com-
modè exprimunt.

§. 158. שם *itidem* 1. *Loci* est, sed
remoti: *ibi*, *illúc*, *eò* &c.

2. Cum

R. Dav. Kimchi refert in rad. הָן fol. 31. col. 2.
& subjungit illis : וְבֵן הַנָּה בְּעֵינַיִן
אַחֵר קָרֹב לְזֶה הָעֵינַיִן אֵלֶּה שְׁמוֹרָה
עַל הַמָּקוֹם כְּלוֹמַר הַמָּקוֹם הַזֶּה
Occurrit quoque הָנָה in significatione aliâ, co-
gnatâ priori, nisi quod de loco usurpetur; q. d. hic
ipse locus. Cujusmodi est 2. Sam. 20. v. 16.
קָרַב עַד הָנָה וְאִבְרָהָ אֵלָיָהּ *accede ad*
hunc usque locum, ut loquar tecum 2. Sam. 7. 18.
הֵבִיאֲתָנִי עַד-הַלֵּם *venire fecisti me*
ad hunc usque locum. (s) Ita Gen. 15. 10. ad (q)
rectè redditur: nondum completa est iniqui-
tas Amoræi *huc usque*. 2. Sam. 20. 16. *accede*
húc &c. cap. 7. 18. *venire fecisti me eò usque* &c.
עַד-פֶּה הַבּוֹמֵ וְלֹא הִסִּיף *ad hunc usque locum* vel *hucusque* venies, &
non perges. Gen. 22. 5. וְהָנֶעַר נִלְכָּה *dum ego & hic puer abeamus ad il-*
lum locum, vel *illúc*. Vid. ad lit. (m). Exod. 7. 16.
לֹא-שָׁמַעְתָּ עַד-כֹּה *non audivisti ad hoc*
usque tempus, vel *hucusque*.

(t) Vid. *Abendana* Michl. Jophi ad Gen. 1. 1.
v. gr. Gen. 2. 12. שָׁם הַבְּרִלָּה *ibi* margari-

2. *Cum Præpositione* (vel quocunque modo ^u expressa ^x, vel subintellecta ^y) *constructum*, vicem sustinet Pronominis demonstrativi & relativi: is, ille, ipse

N 2

ta eximia. Deut. I. 37. לֹא תָבֹנָה שָׁם non venies illuc. Jes. 57. 7. שָׁם — שָׁם etiam eò ascendisti ad mactandum hostiam. (u) Vt plurimum

enim loco Præpositionis, apponitur in fine ה *Locale*. Id quod etiam *Elias Grammaticus* agnovit, in suis ad *R. Dav. Kimchi* Radices Additionibus, rad. מן שם שמה : מן שם שמה i. e. ex שם dicitur שמה cum tono in penultima; id quod idem significat ac לשם ad istum locum. (x) Hof.

2. 17. וְנָתַתִּי לָהּ אֶרֶץ פְּרִמִּיָּה מִשָּׁם Et dabo ei vineas suas ab eo loco, scil. deserto, i. e. inde. Gen. 23. 14. וְאֶקְבְּרָהָ אֶת־מָוְתִי שָׁמָּה ut sepeliam mortuum meum in eo, sc. sepulcro, vel ibi. (y) Amos 7. 12.

בָּרַח — לֵךְ אֶל־אֶרֶץ יְהוּדָה וְאָכַל — אָפַק שָׁם לֶחֶם וְשָׁם תִּנְבֵּא בָרַח — לֵךְ אֶל־אֶרֶץ יְהוּדָה וְאָכַל — אָפַק שָׁם לֶחֶם וְשָׁם תִּנְבֵּא ram Judæ, & comede (in) istâ panem, ac (in) illâ vaticinaberis. (z) *R. Dav. Kimchê*

Rad, וְהוּא שָׁם fol. 234. col. 3. init, וְהוּא שָׁם

*ipse, qui &c. locum^z, tempus^a,
rem*

נופל על המקום ועל הכלי ועל הזמן
 וגם כן אל הארץ i. e. *Substantivi natu-
 ram habet, usurpati de loco, itemque de in-
 strumento, & tempore; quin & de
 homine ipso. De loco* sumuntur pleraque;
 adeò, ut non attendenti fatis ad reliqua, me-
 ritò suboriatur suspicio; ac si, cum præposi-
 tione, ipsum expleret *המקום locum*, e. gr.
 Sine Præpositione, quæ tamen subintelligen-
 da, Deut. 10. 5. *וַיְהִיו שָׁם כְּאִשֶּׁר צִוֵּנִי יְהוָה*
Et sunt (in) illâ sc. arca; sive sunt ibidem quem-
 admodum præceperat mihi Dominus. Cum
 præp. מ Gen. 11. 8. *וַיִּפֹּץ יְהוָה אֹתָם*
*Et dispersit Dominus eos ex isto lo-
 co, vel inde. Job. 39. 29. מִשָּׁם חָפַר אֶכֶל*
de isto loco, vel exinde, aut ibi explorat cibum.
 Jud. 19. 18. *עוֹבְרִים אֲנִיחֵנוּ מִבֵּית לָחֶם*
יהודה ער-ירכתי הר-אפרים משם
Transeuntes sumus à Bethlehem Judæ,
ad latera montis Ephraim; ex quo (loco, sc.
monte Ephraim, Vid. l. c. v. 1.) vel unde ego
sum. Cum Postpositione ה, v. g. Deut. 12. 11.
לִשְׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם שְׁמוֹ תָבִיאוּ
ut habitare faciat nomen suum (in) eo, ad
istum (locum) adduces &c. (a) Eccl. 3. 17.
כִּי-עֵרָת לְכָל-חֶפֶץ וְעַל-כָּל-הַמַּעֲשֶׂה

rem^b aut personam^c, prius dicta, reducentis in memoriam^d.

3. Cum præmissis שם constructum, vicem subit Ponominis, quod Casum obliquum præmissi relati.

N. 3.

vi

שם nam, tempus de omni desiderio, & de quocunque opere (in) eo, vel tunc R. Dav. Kimchi l. c. מורה על אורו ער שהוֹי indigitat tempus illud, quod est, dies iudicii. Sed R. Sal. b. Melech in Micblal Jopbi ad h. l. שם במקום הירוע והוֹי מקום המשפט ליום הדין ומעניינו שם idem est. ac in loco isto noto, scil. in loco iudicii, quo tempore iudicium habebitur Universale. Nam ex argumento, & contextu defectum hunc arguis. (b) 1. Reg. 17. 13. עֲשֵׂה לִי מִשֵּׁם עֵצָה fac mihi ex illo (vel exinde) placentam. (c) Gen. 14. יֵצְאוּ מִשָּׁם פְּלִשְׁתִּים de quibus (sc. Caslūcheis populis) prodierunt Philistæi. Gen. 49. 24. מִשָּׁם רוּעָה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל Ex illo (sc. Iosepho) Pastor lapis Israël 1. Sam. 10. 12. וַיַּעַן אִישׁ מִשָּׁם & respondit quidam ex illis. (d) Kimchi verò l. c. asserit: יֵשׁ מֵרֵאָה עַל דְּבַר שֶׁכֵּבֶר זָכְרוּ וַיֵּשׁ מֵרֵאָה עַל דְּבַר שֶׁלֵּי זָכְרוּ quod modò rem doceat, jamdudum commemoratam, modò verò eam, cu-

vi determinat^c; subintellectâ aliquâ Præpositionum ב, ל, אל, atque על^f &c. quoties ipsi שם nulla prorsus^g fuerit addita.

4. Vtrobique tamen Adverbialiter reddere poteris; cum כ quidem con-

ius nulla facta fuerit mentio. (e) Vid. §. 19.

II. §. 39. I. v. g. Gen. 3. 23. אֲשֶׁר לָקַח מִשָּׁם quod idem est, ac si diceretur אֲשֶׁר לָקַח מִמֶּנָּה *ex quâ* (sc. terrâ, cuius immediatè præcedit mentio.) sumtus erat. Num. 35. 25.

וְהָשִׁיבוּ אֹתוֹ הָעִירָה אֶל-עִיר מְקוֹלָטוֹ & remittent eum Ecclesia ad civitatem refugii sui, *ad quem* confugerat. Exod. 29. 42. אֲשֶׁר אֶנְעֵר לָכֶם שַׁמָּה *ad quas* (sc. fores tentorii conventus), vel *ubi* conveniam vobiscum. (f) Gen. 13. 3.

עַד הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיָה שָׁם אֹהֶל־הָאֵל אֲשֶׁר הָיָה בּוֹ perinde ac si diceretur i. e. ad locum istum, *in quo* (vel *ubi*) fuerat antea tentorium suum. Vid. Jud. 18. 10. ita

אֲשֶׁר שְׁלַחַי יְהוָה שָׁם לְהַנְבִּיאַ Jer. 19. 14. אֲשֶׁר שְׁלַחַי יְהוָה שָׁם לְהַנְבִּיאַ pro אליה vel עליה, *ad vel contra quam* (sive *quò*) miserat eundem Dominus, ad vaticinandum.

(g) Neque etiam ה Locale, quod reapse vicem pronominis sustinet;

constructum, *inde*, *exinde*, *ibi*, *unde*^h; aliàs verò, pràter notiones num. 1. indicatasⁱ, *ubi*, *quò*, *quorsum*^k,
 N 4 vel

ut vidimus in præced. (li) Vide exempla ad num. 2. & 3. addita, & insuper 1. Reg. 9. 28. וַיִּקְחוּ מִשָּׁם זָהָב אַרְבַּע־מֵאוֹת & acceperunt *ex illo* (Ophir, vel *inde* aut *exinde*) auri quadringenta & viginti talenta Jes. 65. 20. לֹא יִהְיֶה מִשָּׁם Non erit *de illa* (Hierosolyma v. 19.) vel *ibi*, aut non erit *Hierusolymitanus* (coll. §. 15.) porro infans diebus &c. Jud. 19. 18. cit. supra ad lit. (z) p. 196. מִשָּׁם אֲנִכִּי *unde* ego. Deut. 9. 28. פֶּן יֹאמְרוּ הָאָרֶץ אשר חוצאתנו מִשָּׁם ne dicant terra (i. e. coll. §. 120. incolæ terræ istius) (*ex quâ*, vel *unde* eduxisti nos. Vide ad lit. (c) pag. 198.

(i) Vid. ad lit. (t) pag. 194.

(k) Vid. ad lit. (z) pag. 196. it. Gen. 20. 13. אֵל-כָּל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר נִבְנוֹה שְׁמִירָה in omni loco, *ad quem* vel *quò* veniemus, i. e. ad quemcunque locum venerimus: 2 Reg. 23. 8. אֲשֶׁר לֹא־שָׁלַח אֲדֹנִי שָׁם in quibus (Excelsis, vel *ubi*) suffitum fecerant Sacerdotes. 1. Reg. 18. 10. אֲשֶׁר לֹא־שָׁלַח אֲדֹנִי שָׁם (*ad*) *quam* (gentem) vel *quò* aut *quorsum* non miserit Dominus meus. Sic *Chaldaicè* Efr. 6. 1.

vel tunc

§. 159. De loco interrogant

I. **איה** *ubi*^m: quod sæpè connotat

1. De

איה *in quâ* (domo scriptorum, vel *ubi*) deponebant gazas.

(l) Vid. ad lit. (a), p. 196. Quin & ap. Latinos adverbium loci sæpius ponuntur pro relativo v. g. Cic. 2. de leg. *Quare istum, ubi tu es natus, plus amabo posthac locum. Vbi idem ac in quo.* Ita Terent. Eun. Act. 1. Sc. 2. v. 83.

— — — *nuncubi meam*

Benignitate sensisti in te claudien?

In quæ Donatus: Si *nuncubi* inquit legimus, erit adverbium temporis: ut sit *Vbi*, quo in loco, quæ in re. Item ibid. Proleg. ad v. 11.

— — — *Vnde petitur aurum.*

annotat: *Vnde* idem ac à quo ut Virgil. lib. 1. Æn. vers. 6.

— — — *Genus unde latinum.*

Ad quem locum Vide Servium, itemque Taubm. Et perpende hæc Terentii verba, Eun. Act. 1. Sc. 2. v. 34.

Mercator hoc addebat, è pradonibus

Vnde emerat, se audisse, abreptam è Sunio. Nimis manifestò enim *Vnde* significat à quibus.

(m) Gen. 19. 5. **איה האנשים אשר**

1. *Desiderium interrogantis* ⁿ: modò

2. *Insultationem*, maximè negantis^o.

II. נ quis locus^p? quod

I. *Præpositionis vice* sæpius ^q *usurpat* ה locale; quasi *quo loco*, vel *ad quem locum*? dixeris, i. e. *quò*, *quorsum*, *ubi*? N 5 2. *Cum*

בְּאֵי אֵלֶיךָ *Vbi* (sunt) viri illi, qui venerunt ad te? (n) Job. 17. 15. אֵיפֹן

הַקּוֹרָה nam *ubi*, *quo loco*, (Vid. §. 161. III)

spes mea? (o) Mal. 2. 17. אֵיךָ אֵלֶיךָ

הַמִּשְׁפָּט *ubi* est Deus iudicii? (p) 1. Sam.

10. 14. אֵן הַלְכֶתֶם (ad) *quem locum*, vel

quò abiistis? (q) Quandoque enim aliæ

ipsi præfiguntur Præpositiones, v. g. עַד de quâ

num. 2. It. כַּד 2. Reg. 5. 25. secundum כְּתוֹב seu

litteras: מֵאַן גֵּחֲזִי *ex quo loco*, vel *undenam*

Gehasi? Quam lectionem comprobat quo-

que data ad hoc responsio, eandem vocem

repetens. De qua Vid. num. 3. coll. tn. § 138.

p. 150. (r) R. Elias, ad Kimchi Rad. נ notat

יִחְכֵּן שְׂכַל אֱלֹהֵי שָׁהֶם מִלְּעֵיל הָהֵם

שִׁבְסוּפֵן בַּמְּקוֹם לִמַּד בְּתַחֲלִיתֵן וְהֵם

אֵי מִזֶּה בָּאָה v. g. Gen. 16. 8. בָּאָה

הָאֵלֶּה *è quonam loco*, vel *undenam*

(Vid. §. 161. V. 2.) *venis*? & *ad quem locum*

2. Cum ער constructum, fit etiam interrogativum de tempore, qs. quodnam tempus dixeris? h. e. quando, quamdiu, quousque^s?

3. In eadem sententia repetitum, sine interrogatione diversitatem denotat, seu distributionem in loca, remota pariter ac propinqua^t.

§. 160.

vel quò ibis? Zach. 2. 6. וְאִמַּר אֲנִי אֶתֶּרָא & dixi, ad quem locum, vel quorsum vadis? Ruth. 2. 19. אֵיפֹה לֵקֶטֶת הַיּוֹם וְאֶנֶרָא quo loco vel ubi collegisti hodie? & quo loco (aut ubi) operata fuisti? (s) Job. 8. 2. אֵין תִּמְלִל—אֵלֶּה ad quodnam tempus (vel quousque, aut quamdiu) loqueris talia? Exod. 16. 28. עַד—אֶנֶרָא מֵאַתָּה ad quodnam tempus, vel quousque renuitis observare praecepta mea, measque leges Job. 18. 2. עַד—אֶנֶרָא תְּשִׁימוּן קִנְיִין לְמִלִּין ad quodnam tempus, vel quando imponetis fines verbis?

(t) 1. Reg. 2. 36- וְלֹא תֵצֵא מִשָּׁם nec egrediaris ex ea (§. 158. 2. 4. vel inde) hūc aut illūc. Vid. vers. 42. & 2. Reg. 5. 25. coll. §. 16. II.,

§. 160. הלא *annon, nonne?*

1. *Est interrogantis, ex indignatione^u vel admiratione, de rei existentia^x Sed ut plurimum*

2. *Rei, de quâ quæri videtur, indicat certitudinem^y.*

§. 161.

(u) Ps. 94. 9. 10. הנוטע אָן הלא יִשְׁמַע אם-יִצַּר עֵינַי הלא יִבִּיט הַיִּסְרָגוֹיִם הלא an plantans aurem, an (inquam) non audiet? an formans oculum, an (inquam) non videbit? an erudiens gentes, an (inquam) non evincet?

(x) 1. Reg. 1. 11. הלא שָׁמַעְתָּ כִּי מַלְךְ אֲדֹנִיָּההוּ *annon* audivi, si, quod Regno præsit Adonija? Nuda hæc est interrogatio, quæ rem quæsitam nec negat, nec asserit. Et, si David ignorabat eam, non improbabiliter quis diceret etiam Bathsebam ignorasse, atque ob id ipsum Prophetam admiratione duci. Zach. 4. 5. 13. certè interrogatum negatur in sequentibus.

(y) Gen. 4. 7. הלא אם-תִּטֵּיב שִׂיחָתָא *nonne*, si benefeceris elevare, i. e. coll. §. 129. *Omni*nò in benefactis elevatio sc. vultus; quem nunc maleficii memor dejicis vers. 5. 6. Job.

7. 1. הלא צָבָא לְאִנוּשׁ עַל-אֶרֶץ *Nonne* militia homini super terrâ? i. e.

*Omni*nò cuilibet homini tempus ærumnarum

ac calamitatis determinatum est, nec durat in infinitum; quemadmodum nec militis molestia, nec mercenarii, servi. Ætas militaris penes quascunque gentes definita erat. Judæis *triginta durabat annos*, à vigesimo ætatis anno conscribi solitis, & quinquagesimo dimissis. Num. I. v. 3. &c. *Josephus* Antiq. lib. 3. c. II. init. Penes *Athenienses* per annos *quadraginta duos* militasse creduntur *Sigonio*, à decimo octavo ætatis anno militari se sacramento obstringentes, ad sexagesimum vitæ annum duranti. Vid. de Rep. Athen. lib. 4. c. 5. *Juvenalis* Satyr. 14. v. 197. Conf. tamen *Pfeifferi* Antiq. Gr. lib. 3. c. 16. Apud *Romanos*, ut *Servius* ad illud *Virgilii* lib. 2. *Æneid.* vers. 157.

— *Sacrata resolvere jura* —

annotat, tenebantur *annis viginti quinque*, conscripti primùm ab anno ætatis minimùm decimo septimo, secundum legem à C. Graccho latam: *νῶτερον ἐπὶ τῶν καὶ δέκα μὴ καταλέγεσθαι στρατιώτην*, ut *Plutarchus* ait in vita Tib. & C. Grachi p. m. 837. Nisi tamen accisis patriæ rebus, coacti fuerunt, *milites facere etiam si nondum militari ætate essent, si modò roboris satis adferenda arma habere viderentur*. Quo casu, (ut *Livius* loquitur lib. 25. cap. 5.) *qui minores septem & decem annis sacramento dixissent, iis perinde stipendia procedebant, ac si septem & decem annorum, aut majores, milites facti essent*. Quod si etiam casu vel morbo im-

pe-

peditus miles, sua non implevisset stipendia, ad annum saltem quinquagesimum ad militiam cogi potuit; qui plenè liberabat, siue facta stipendia fuerint, siue infecta. *Cael. Rhodiginus* Ant. Lect. l. II. c. I. p. 390. à quinquagesimo inquit, anno lex militem non legit. Quò trahunt hæc *Macrobii* verba lib. I. cap. 6. *Somn. Scip.* p. m. 41. *In pluribus* (rebus publicis) *datur remissio iusta* (à militiâ, Vid. *Marcellus* de re militari, cit. *Joh. Britannico* ad *Juven.* Sat. XIV. v. 197.) *post septimam* (hebdomadem, i. e. post annum 49.). Vid. *A. Gell.* Noct. Att. lib. 10. c. 28. *Lipsius* de Milit. Rom. lib. I. c. 2. *Dempster.* Paral. ad Antiq. Rosin. lib. 3. p. m. 712. Cum vero militia plena esset labore, molestiis, atque tædiis; Unde *militare* Juvenali est, Sat. XIV. v. 198.

— *longos castrorum ferre labores.*

Per eand. h. l. intelligit *tempus afflictionum cuilibet homini* per vitam suam adjudicatum. q. d. Omnibus aliis est tempus miseriæ ac molestiarum præfinitum determinatumq; : mihi soli infinitum. Miles emerito honestâ donandus est missione. Mercenarius, adimpletis laborum horis, requiescit. Etiam Servus, desperatâ manumissione, recreationem capit ex umbrâ. Solus ego nec finem afflictionis attingo, nec intermissionem sentio. Atque eodem respicere crediderim Judæos, qui h. l. itemque Job. 14. 14. ac Jes. 40. 2. נצח interpretantur ידיו ורגליו

rem

§. 161. **אי** Interrogativum Vbi^z,
vel quomodo^a?

I. Suffi-

tempus fixum & determinatum. Non ut è
significatione *militiæ* vocem eximant; sed, ut
insimul respectum ad *terminum in militiæ*
definitum fieri, innuant, q. d. in loco Jesaia cit.
Implevit Jerusalem *stipendia sua*, annosque
captivitati suæ & molestiæ præfixos transegit.
Sed ad **הלא** ut redeam, non est, ut ex *as-*
severandi sensu eximas Exod. 33. 16. 1. Sam.
29. 4. &c. Pulcrè enim cohærent, si ibi red-
dideris: **וּבְמָה יִוָּרַע אִפּוֹנִי כִי־מִצַּאתִי**
הֵן בְּעֵינַיִךְ אֲנִי וְעַמֶּךָ תֵּלֵנָה בְּלִכְתָּךְ
i. e. nam quo innotescet hîc, quod in-
venerim gratiam in oculis tuis, ego & popu-
lus tuus? *certè* in ire te, vel per incedere te,
h. e. quum incedis nobiscum. Sic 1. Sam. 29. 4.
הֲלוֹנָה בְּרָאשֵׁי הָאֲנָשִׁים הָהֵם
Omnino (reconciliabit se) per capita viro-
rum istorum.

(z) Gen. 4. 9. **אֵי הֶחָבֵל אָחִיךָ**
Vbi Abel frater tuus? (a) Jer. 5. 7.
אֵי לֹאֲחֶרֶת אֶסְדּוֹנָה לָךְ *quomodo* (vel
numquid propter hoc condonarem tibi? Per-
peram huc trahitur Prov. 31. 4. ex lectione
Masoretharum inepta. Quin potius, ut alibi,
ita & hîc literas servemus, seu כתוב, legentes:
אֵל לְמַלְכִּים לְמוֹאֵל אֵל לְמַלְכִּים שְׁתוֹ

I. Suffixo ב^b, & hinc descendenti-
bus ב^c *atque* ב^d *ita, sic &c. præ-*
po-

יִיזְנוּ לְרוֹזְנִים אִין שִׁכַּר Ne sit Regum, ô Le-
muel! ne sit Regum *bibere vinum*, neque Prin-
cipum (repete, sit, bibere vinum), AUT potum
inebriantem. Vtrumque prohibetur utrisque.
Quod si tamen cui suum arriserit קָרַי, vertere
poterit: non est vel sit Regum, bibere vinum;
nec principum, (dicere): VBI potus inebrians?

(b) Maximam in sensu affinitatem habet
cum Præfixo כ, quo de §. 195. 2. Sam. I. 5. אִיךָ
יָדַעְתָּ כִּי-מָת שָׂאוּל *quomodo* nosti, quod
mortuus sit Saul? Deut. 18. 21. אִיכָרָה
נֵדַע אֶת-הַדְּבָר *quomodo* cognoscemus
verbum illud? *tes. I. 21. אִיכָה הָיְתָה quomodo* facta est *cel. 1.*

(c) Quasi ead. litera nunc Præfixi mox Suf-
fixi vicem sustineat sub ead. significatione, in
voce una repetita. Frequens ejus usus est
in scriptis Rabbiorum. Vid. R. Dav. Kim-
chi lib. Rad. in כה fol. 58. col. 1. R. Sal. b. Me-
zeb, Michl. Jophi ad Eccl, II. 5. (d) Cum

Paragoge, ex בָּךְ præcedenti. Est enim vox
penacuta, ex sententia Masoræ: quæ ad Exod.
12. II. וְכָכָה לִית כּוֹתִיָּה מִלְרַע annotat
non occurrere aliud, ad istius exemplum, acu-
tum. Num. 8. 26. בָּכָה תַעֲשֶׂה לְלִוִּים
Ita facies Levitis. Esth, 8. 6. בִּי אִיכָכָה

positum, fit interrogativum Qualitatis, quomodo^b?, ^c, ^d, ac

2. Nonnunquam vim habet negandi^c: sæpè admirandi^f, nec non deplorandi^g, atque expostulandi^h.

II.

אֵיךְ אֶעֱלֶה אֶל־אָבִי וְהִנֵּעַר אִינְנִי nam quomodo possem, ut intuear malum illud? (e) Gen. 44. 34.

אֵיךְ אֶעֱלֶה אֶל־אָבִי וְהִנֵּעַר אִינְנִי quomodo ascenderem ad patrem meum, si puer non sit mecum? Idem valet, ac non ascendam &c. ne videam malum. Vid. §. 151. Orationi enim affirmanti respondere alioquin debebat; ut videam.

אֵיךְ נִפְלַת מִשָּׁמַיִם (f) Jer. 14. 12. אֵיךְ נִפְלַת מִשָּׁמַיִם quomodo decidisti de cœlo Lucifer. fili auroræ! q. d. obstupescō etiam Te (g) Assyriorum Rex!) dejectum fuisse de summa dignitate tua: qui videbaris fortunam florentem tam arctè tibi copulasse, ac Lucifer lucem; quæ nexu indivulso consociata sunt perpetuò. Fortuna continuò de novo tibi videbatur exoriri, incrementum subinde progressu temporis sumtura, nunquam vergens ad occasum. (g) Jer. 9. vers. 18.

קוֹל נְהִי נִשְׁמָע מִצִּיּוֹן אֵיךְ שָׁדְדָנוּ vox lamentationis auditur de Zion quomodo vastati sumus! (h) Jud. 16. 15. אֵיךְ הִתְאַמַּר

II. *Explanativo* כהⁱ vel כה^k *sic*,
ita &c. (Quod

1. Cum Præpositionibus con-
structum, modum^l, locum^m, ac
tempusⁿ denotat);

2. *Additum*, *interrogativa* consti-
tuit, tam Qualitatis *quomodo* ^o
O quàm

אִתִּי וְלִבְךָ אֵין אֶתִּי *quomodo* ausis di-
cere, diligo te? cum animus tuus non sit me-
cum. Cant. 5. 3. אֶת־כַּתְנֹתַי
אֵיכָכָה אֶלְבֹּשָׁנָה *exui tunicam meam,*
quomodo induerem illam? (i) Gen. 15. 5.
כֹּה יִהְיֶה זֶרְעֶךָ *ita* erit semen tuum. Qua-
si sit Præfixum כ, literæ ה essentiali pronō-
minis tertiæ personæ conjunctum, *juxta illud*,
ac si suprà l. c. diceretur כֹּהֶם *sicut illæ*, sc.
כּוֹכְבִּים stellæ. (k) Vid. ad lit.

(n) *Chald.* (1) 1. Reg. 22. vers. 20.
וַיֹּאמֶר זֶה בָּכָה וְזֶה אֹמֵר בָּכָה
Et respondit unus (coll. 5. 43.) *hoc modo*, &
alius dicebat *isto modo*. (m) Gen. 22. 5.

וְאֵנִי וְהַנֶּעַר נֵלְכָה עַד־כָּה *dum ego &*
hic puer abeamus illuc. (n) Exod. 7. 16.

לֹא־שָׁמַעְתָּ עַד־כָּה *non* audivisti *ad hoc*
tempus, vel *hucusque* *Chald.* Dan. 7. vers. 28.

עַד־כָּה סוֹפֵן דִּי־מִלְתָּנָא *hucusque*
finis sermonis. (o) 2. Reg. 6. vers. 15.

quàm loci, *Vbi* P?

III. *Locali* בֵּה *bîc*, *bûc* &c. *jun-*
ctum interrogat de loco, *ubina*?

IV. *Demonstrativo* הֵן *appositum*,

I. Exprimit latinorum *nam*, inter-
roga-

איכָה נַעֲשֶׂה *quomodo* faciemus? (p) I. c.
vers. 13. לֵכוּ וּרְאוּ אִיכָה הוּא *ite & vi-*
dete, ubi ille? Cant. i. 7. אִיכָה תִרְעָה *ubi*
pasces? (r) Num. 22. 8. לֵינוּ פֹה הַלַּיְלָה
pernoctate bîc bûc nocte. I. Sam. 16. v. 11.
פֹה עַד-בֹּאוֹ *antequam venerit bûc.* Non
ineptè hanc vocem conferes cum פֶּנֶה *angu-*
lo factam per Syncopen literæ נ, qs. ex פֶּנֶה
formæ צֶנֶה, quam Vide suprâ §. 132. ad
vocem מֵאֵר p. 137. sqq. quasi per Synecd.
angulus ponatur pro *loco* quocunque. Hoc
modo resultarent præsentēs notationes è §.
132. II. subintellectâ quâdam Præpositione;
ac si diceres II. cc. *pernoctare in hoc loco*: ante-
quam venerit *ad hunc locum* &c. Duriora sunt
Forsteri, ex פֶּנֶה derivantis; quod *respectum*
importat loci, hic, huc, quo quis vertit faciem.

(s) I. Sam. 19. 22. אֵיפֹה שְׁמוּאֵל וְדָוִד
quo loco vel angulo, sive ubinam Samuel & Da-
vid? Vid. suprâ ad §. 157, lit. (m) pag. 192.

rogativo additum ^t. Quod si verò

2. Interferatur מ, fit interrogativum de loco, *Vnde* ^u?

§. 162. מה ^t quid? coalescens

I. Cum מרוע in רוע ^x, fit interrogativum de causâ, *quare* ^y? *id. propterea quod. Ies.*

II. Cum מתי in עת, interrogat de tempore: *quando, quo tempore* ^z? *quum* ^a.

O 2

2. Sub-

(t) 1. Reg. 13. 12. הֲלָךְ הָרֶרֶךְ אִי-זֶה ^t *quâ nam* viâ abiit? vel *quænam* (est coll. §. 3. II. §. 40. 2.) via illa, (quâ) abiit? Ies. 30. 1. אִי זֶה סֵפֶר כְּרִיתוֹת אֲמֹכֶם ^t *ubinam* (est) libellus excisionis vel repudiî matris vestræ?

(u) 2. Sam. 1. vers. 3. אֵימָה תָּבוֹא ^u *unde* venis? q. d. *de quonam* (loco, Vid. §. 44. II.) venis?

(x) Perinde ut Exod. 4. 2. מַה בְּיָדְךָ ^x *quodnam* (est)

hoc in manu tua: Ies. 3. 15. מַה לָּכֶם ^x *pro* *quid vobis*? Vt idem denotet, ac *quæ scientia*,

vel *ratio*? רוע ^y autem est ad formam *אֲבִיבִיל* ^y *primâ* pereunte, ut in *אֲבִיבִיל* Ies. 44. 19. Jer.

40. 20. *pro* *proventus*. (y) Ies.

63. 2. מַה רֹעַ אָדָם לְלִבּוֹשָׁה ^y *quare* rubrum in veste tua?

(z) Gen. 20. vers. 30. מַתִּי אֶעֱשֶׂה זִם-אֲנֹכִי לְבֵיתִי ^z *quando* ope-

2. Subinde nova ei in profanis interrogatio **מתי** superadditur, *ecquodnam tempus^b?* De

rabor (ut Ruth. 2. 19. Prov. 10. 3. Matth. 20. 12. Apoc. 13. 15.) etiam ego pro familia mea? (a) Ita multi reddunt Psalm. 101. 2. **אֲשַׁכִּילָהּ בִּדְרֹךְ תְּמִימִים מִתִּי תִכּוֹן אֵלַי** quod ad mentem R. Sal. Jarcki sonat: *adver- tam animum ad viam perfecti, QVVM venerit* (via ista recta) *ad me.* Etiam Ab. Esra Via est subjectum verbi **תִּכּוֹן**, in tertiâ foem. concipiendi. Quod si cui duriusculum videtur, dicere *via venit*, vertere licet: *pru- denter me geram in via integri, QVVM veneris ad me.* Aut secundum H. Hammond, p. 497. Annot. *instruam* (domesticos meos) *in viâ recti* QVANDO venies ad me? Angl. *O vyken vyile thou come unto me?* Conjun- git h. l. cum 2. Sam. 6. v. 9. item vers. 18. sqq. persuasus, occasionem hujus conscriben- di Psalmi à *deducendâ Arcâ* in urbem Hiero- solymam fuisse suppeditatam: atque adeò *ad- ventum Arcæ* his verbis expectari, cui specia- lem præsentiam suam Deus addixerat Exod. 25. 22. &c. (b) Ab hac *Mischnam* exor- sus est R. Juda cognomine *Sanctus*, in Cod. *Berachoth* inquiens: **מתי קורין את שמע** à quonam tempore recitant suæ Confessionem fidei? &c. Quâ de Vide Dissertationes meas de hoc argumento, & inprimis *Ilam*,

De Præpositione.

§. 163. נן *Particula dicta*

I. Significationem nominalem,
quâ *essentiam vel substantiam* ^d

O 3

ipsam

(c) Sed Vid. §. 132. I. & quæ mox sequentur I. *Bangius* Coel. Orient. p. 140. observat, vicibus 8130. eam reperiri in Fontibus. (d) Jam olim circa Salvatoris nostri ævum, molestiam creabat eruditis Judæorum vera hujus vocis notatio. In Cod. *Chagiga* fol. 12. a. l. 46. sqq. dicitur *Nabum* cognominatus *Gamsu*, Præceptor *R. Akivæ* (quo de Vide *Zemach David*. f. 25. a. & f. 28. a. ad An. 760. & 840.) Commentarium conscripisse in hanc vocem, quo usum ipsius expresserit in omnibus Scripturæ locis sigillatim occurrentem. In antiquissimo libro *Siphri*, citantibus *R. Sal. Jarchi* ad Lev. 22. 16. item ad Num. 6. 13. *R. Dav. Kimchio* in Rad. נן f. 13. col. 2. aliisque, *R. Ismaël* introducitur, qui in tribus Scripturæ locis, scil. Lev. 22. 16. Num. 6. 13. & Deut. 34. 6. per ipsam hominis *substantiam* reddiderit Dubium, an hic hauserit illud ex doctrina *Nabum* Certè in Cod. *Chagiga* l. c. ipse de hoc argumento quæstionem movet illius Discipulo *R. Akivæ*, in itinere cum ipso occupatus. Ex recentioribus plurimi arctam istius interpre-

rationem tribus modò accommodatam locis, extenderunt latiùs. *Ab. Esra* Comment. in Gen.

וּשְׁעָם אֶרֶץ כְּמוֹ עֲצָם הַדָּבָר I. I. וְהוּא סִימָן עִם הַפְּעוּלָה כְּמוֹ אֶרֶץ הַשָּׁמַיִם וּפְעָם יַחֲסְרוּהוּ כְּמוֹ אֲשֶׁר בְּרָא אֱלֹהִים אֶדְמָה' וְנִמְצְאָה עִם הַפְּעוּלָה כְּמוֹ בְּרָא הָאֶרֶץ וְאֵת הָרֹב וְהֵם מֵתֵי מִסְפָּר וַיְהִי־הָתַת עִם

Sensus inquit, vocis אֶרֶץ coincidit cum REI SUBSTANTIA: item signum est, quo dignoscatur patiens, quemadmodum (Gen. I. I. creavit) cælos, vel substantiam cælorum, Vid. responsum R. Akibæ ad propositam quæstionem R. Ismaelis loc. suprà cit. Chagiga f. 12. a.) Id quod omittunt quandoque, (v. gr. Deut. 4. 32.) quo creavit Deus HOMINEM. Deprehenditur tamen etiam Agenti appositam, v. g. I. Sam. 7. 34. venit leo quidam, & IPSE VRSVS. Verum ea sunt pauca numero. Occurrit verò insuper loco עִם cum, & loco מִן ex &c. Idem Comment. ad Exod. 10. 8

מִלֶּרֶת אֶרֶץ כְּמוֹ עֲצָם הַדָּבָר וְכֵאשֶׁר יֹאמַר הָאֶדְמָה אוֹהֲבִי שֶׁהָיָה סִימָן הַמִּדְבָּר אוֹ יֹאמַר אוֹהֲבִי אוֹתִי שֶׁהִטְעַם עֲצָמִי הַדָּבָר שׁוּרָה / עַל כֵּן אִם יֹאמַר אוֹמֵר כִּי רְאוּבֵן הָרֹג אֶרֶץ שְׁמֵעוֹן אוֹ שְׁמֵעוֹן הָרֹג אֶךְ בֹּאמֵר רְאוּבֵן

ראובן הרב שמעון הטעם שזה וכמו
 ורב יעבר צעיר אשר ברא אלהים
 וכו' *Vox* את *inquit, idem significat ac*
rei substantia. Et quando quis dicit אנהבי,
 et si nota pronominis prima persona, aut dicit
 אנהבי אנהבי *cujus sensus, ego ipse, res eodem*
recidit: (utrumque enim significat, *amat me*).
 Propterea si quis dixerit, quod Ruben interfecerit
 את שמעון, tunc Simon est interfectus. Quod
 si tamen dixerit (omisso את) Ruben interfecit
 שמעון, idem emanat sensus. Quemadmodum
 Gen. 25. 23. ורב יעבר צעיר *natu major*
colet minorem, Deut. 4. 32. ברא אלהים אדם
creavit Deus hominem. In quibus minor &
 homo se habent per modum Patientis (Accu-
 sativi); quamvis את adjectum non sit. Cau-
 telam in hac re adjicit R. Sal. b. Melech in
 Michl. Jophi ad Gen. i. i. inter alia inquiens:
 וברבה שהוא מבואר מי הוה הפועל
 והפעול לה הוצרכו למלה את
 i. e. in oratione, quā manifestum est, quis sit A-
 gens, & quis Patiens, non opus habent voculā
 את. Sed quando & hoc dubium est, ut Gen.
 25. 23. ubi conferatur pluribus; tunc ברוב
 Agents utpluri-
 mum praecedit, Patiente postposito. Vid. Ram-
 ban ad Gen. i. i. f. 3. b. l. 15. fin.

ipsam, ut plurimum ^e Patientis

(e) *Ab. Esra* non contentus ad Gen. I. dixisse, quod exempla, in quibus את *Agenti* appositum occurrat, sint numero pauca: verbis ex Comment. ad Exod. 10. citatis ulterius subjicit: ואל תחשוב כי מלת את לאור ער הפעולה בעבור שהיא נמצאת בן ברבים, וימצא עם חפועה ובה הארי ואת הרוב ואחרים ככה, ואמר ר' יהודה המדקדק כי בעבור מלת את אמר ויושב ולת אמר ויושבו ולפי דעתי כי אמר ויושב בעבור כי משה הוא העיקר וככה וחדבר מרים ואהרן היא היתה עקר הדבר i. e. Ne verò existimes, quod vox את pro signo sit Patientis, eo quod in pluribus ita inveniatur adhibitum. Etiam occurrit cum Agente, v. g. I. Sam. 17. 34. ו venie leo at הרוב quidam ursus: ו alia huic similia. Equidem R. Juda Grammaticus ait, quod ob vocem את Ex. 10. 8. dicatur ו REDUCTVS FVIT in singulari, non verò REDUCTI SVNT. Verum quantum ego iudico, ideò singularem adhibuit, quod Moses (ad quem verbum respicit) persona fuerit principalis: quemadmodum etiam

tis^f, exprimit, (quasi
O s Ipsei-

alibi Num. 12. 1. dicitur (in foem. sing.) : & locuta fuit Mirjam & Aaron; quia ipsa causa hujus oblocutionis erat primaria. Sed & R. Dav. Kimchi ad Rad. נ fol. 13. col. 2. l. 10. fin. ultrò admittit, quòd inveniantur exempla, in quibus Agenti sit præpositum. Cujusmodi præter cit. 1. Sam. 17. 34. etiam Neh. 9. 34. 2. Reg. 6. 5. Ezech. 39. 14. Nisi quòd adjiciat, in illis omnibus נ significare posse una cum. v. g. Neh. 9. 34. & cum Regibus nostris, Principes, Sacerdotes ac Patres nostri non servarunt legem tuam. Et ita in reliquis.

(f) R. Dav. Kimchi loc. jam cit. המלך
הוא תורה ער עצם הדבר
הפעול בראי אלהים את השמים
וישב את משה ואת אהרן ועל
כן מלך וישב בלשון יחיד שהוא
נופל על מלך את שפירושו
עצם משה ואהרן והמלך
כוללת שניהם ואף על פי שאמר ואת
אהרן וכן הוקם את דברי יהונדב
וכמוהם ותקח האשה את שני
האנשים ותצפנו כי מלך ותצפנו
נופל על מלך את

i. e. vox hac significat substantiam rei patientis
(vel indicat ipsam essentiam rei quæ patitur.
Ridiculam horum verborum interpretatio-

Ipleitatem dixeris, illud ipsum
vi §. 45.) subinde exerit ⁸,
inprimis constructa cum Præ-
po-

nem corrige ap. *Noldium*, Annot. 572. ad Con-
cord.) ut Gen. I. 1. creavit Deus essentiam celo-
rum (ne sine ^ת ad Agenstrahas, quasi per
Appositionem clariùs exprimat, quisnam Deus
creavit, scil. *hi cæli*; quæ *Nabumi* est conje-
ctura, Cod. *Chagig.* f. 12 a. fin. adducta: coll.
R. Sal. b. Melech in *Micchl. J.* ad l. c.) Exod.
10. 8. Et reducta est substantia Mosis & sub-
stantia Aaronis. Nam ideò vox ^{ויושב} singu-
laris numeri est, quod construatur cum voce ^ת,
i. e. substantia Mosis & Aaronis: utrumque enim
hæc vox complectitur, quamvis cum Aarone re-
petatur seorsim. Atque ita Jer. 35. 14. presta-
tur tenor verborum Jonadabi. Cum quibus co-
incidit Jos. 5. 4. Et sumsit mulier ista substan-
tiam duorum virorum istorum, & occultavit
eam. Suffixum enim vocis ^{ותצפני} respicit vo-
culam ^{את}. (g) Præter loc. jam cit. Vid.
Exod. 5. 19. ^{ויראו שוטרי בני ישראל}
^{ויראו} viderunt moderatorum filiorum
Israel statum (coll. 19. II.) in malo. Vel Et
viderunt moderatores f. J. substantiam suam
i. e. seipsos, aut statum suum in malo. Ezech.
34. 8. ^{וירעו הרועים אותם} Pascunt enim
pastores substantiam suam i. e. seipsos. Et ita

positionibus ^h. Eam etiam non
prorsus deserit, quando

II.

interpretatur, etiam *Kimch*. l. c. Deut. 34. 6.
וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ *sepelivit substantiam suam*
h. e. seipsum. De Sepultura Mosis alia Vid.
Cod. *Sota* cap. 1. in fin. *Mischna*, & *Gem. Bab.*
f. 14. a. l. 19. Ita in profanis v. l. g. Cod. *Be-*
rach. cap. 3. th. 1. אַתָּה שֶׁלִּפְנֵי הַמָּטָר
וְאַתָּה שֶׁלְאַחַר הַמָּטָר, אַתָּה שֶׁלִּמְטָר
צוּרָךְ בָּהֶם פְּטוּרִים וְאַתָּה שְׂאִין לַמַּטָּה
צוּרָךְ בָּהֶם חַיִּיבִין i. e. *tam illi qui an-*
te lectum sunt: quam qui post lectum incedunt
illi quibus ad lectum opus habent, immunes
sunt: sed isti quibus non indigent ad lectum,
sunt obligati. Cod. *Peab* cap. 6. th. 4. אַתָּה
שֶׁלִּפְנֵיהֶם שְׂכַחָה וְאַתָּה שֶׁלְאַחֲרֵיהֶם
שְׂכַחָה i. e. *istud quod à facie ipsorum,*
naturam induit rei per oblivionem deperdita,
sed illud quod ab ipsorum tergo, nequaquam.
Vid. *Demai* cap. 2. th. 5. *Maaser scheni* cap. 4.
th. 2. (h) Jos. 11. 20. מֵאֵת יְהוָה הִיטָרָה
ab essentia Domini i. e. ab ipso Domino fuit.
Jos. 21. v. 16. עֲרִיבֵי תִשָּׁע מֵאֵרֶשׁ שְׁנֵי
הַשְּׁבִטִים הָאֵלֶּה *Urbes novem de substan-*
tia duarum tribuum istarum, (Vid. Num. 35.
8. Exod. 27. 21. לְדֹרֹתֶיךָ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
in generationibus illorum, (qui) de essentia fi-
liorum Israël. Quò trahit *Kimchi* l. c. 1. Reg.

II. Neglectâ, penes latinos, sui significatione, *denotat*

1. *Cum verbo activo constructa, Accusativum* immediate sequentem.

2. *Cum Passivo verò, Nominativum* ^k,

3. Aliquando etiam *Ablativum* ^l: sed *Genitivum* nunquam ^m.

III.

6. 33. מאת רביעית *de substantia* quartæ partis. Jer. 2. 37. מארץ זה תצאי *etiam de gremio* hujus (sc. Ægypti) exhibis. (i) Gen.

1. 4. וירא אלהים את האור & vidit Deus *istam lucem*, ad literam, *substantiam* lucis istius. (k) Jos. 7. 15. אתו ישרא פאש

וַכַּת אֶל-אֲשֶׁר-לוֹ comburetur igne *ipse*, & *omne* quod ipsi: a. v. *substantia* ejus, seu *ille ipse*, & *substantia* omnis rei, quam habet. (l) Ex.

1. 7. וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ אוֹתָם & repleta fuit terra *eis*: a. v. *substantia* ipsorum. Lev. 8. 7.

וַיִּלְבַּשׁ אֹתוֹ אֶת-הַמַּעִיר & amicivit eum *pallio*. Ni verbum, geminum Accusativum regere dixeris, alterum personæ,

rei alterum. Vtrinque tamen propria significatio locum invenit: & amicivit: *substantiam* ejus, i. e. *illum ipsum* (§. 45.) *substantia* pallii. (m) De Jes. 11. 9. כִּי מִלְאָרֶה הָאָרֶץ

III. Præterea, potissimum *cum*
Verbo Neutro constructa, denotat

I. Præpositiones *cum*ⁿ, a-
 pud

אֶת־יְהוָה יֵעָרָה quod reddunt: plena
 erit terra *cognitionis* Dei &c. Sed vide §. 38.
 Vi cujus reddere licet: nam replebit terram
 (Vid. §. 78.) *cognoscere essentiam Dei*, i. e. co-
 gnitio Dei (coll. §. 129.), quemadmodum aquæ
 mare obtegunt: h. e. terra tam plena erit co-
 gnitione Dei, quàm mare plenum est aquâ.

עָלוּ מֵעִיר הַחֲמָרִים Jud. 1. 16. אֶת־בְּנֵי יְהוֹרָה
 ascenderunt de urbe
 palmarum (quæ est Jericho, Deut. 34. 3. Vid.
 2. Chr. 28. 15. h. e. de territorio vel agro ejus:
 urbs enim deleta erat) *una cum* filiis Judæ.

בְּיוֹם הַהוּא כָּרָה יְהוָה אֶת־אֲבְרָם בְּרִירָה
 Gen. 15. v. 18.

In die illo percussit, h. e. pepigit Jehova *cum*
 Abrahamo foedus. Obiter nota, quod *san-
 ctio fœderum*, tale efferatur phrasi, quæ pro-
 priè *percussionem* denotat, seu *excisionem*. Id
 quod hæc lingua cum pluribus aliis habet
 commune. Vt Chaldaeos taceam, dicentes
 גִּזְרֵי קַיִם, aliosque manifestò ab Ebræis de-
 scendentes: Etiam græci exprimunt per τέμνειν
 σπονδὰς vel ὀφθαλμοὺς v. g. Eurip. in Helen. Ho-
 merus Iliad. 1. 3. vers. 106. 367. 371. lib. 2. vers.
 124. &c. Ipsique *Romani non subterfugunt*

dicere: *ferire* foedus, *icere* vel *percutere* foedus
 Quin & *Ab. Esra* ad Gen. 6. vers. 18. docet,
 יש אומרים שברירת גבור כרור
esse qui dicunt ברירת idem notare ac terminum
concisum vel *percussum*. *Kimchi* v. asserit vo-
 cis ברית radicem quibusdam constitui ברא,
 quatenus hoc idem significet ac *succidere*,
percutere: prout extat Ezech. 23. 47. Sicut
 nec desunt, qui latinè *foedus* à *foedo* formant,
 seu sanguine *foede* fuso; nec qui derivant à
feriendo. Et quamvis *Isidorus* à *FECIALI-*
BVS lib. 18. c. 1. *foedus* dictum autumat, per
 quos fiebat: Eos ipsos tamen *Festus Pompejus*
 lib. 8. à *feriendo* putat denominatos. Non du-
 bium, quin omnibus eadem extiterit occasio,
 quam vel *hostia*, ad sanctionem foederis percus-
 sa suppeditabat; vel sanguis *foede* tunc fusus,
 five sacrificii ad id confirmandum electi, five
 ipsarummet personarum inter se paciscenti-
 um. Vestigia hujus in sacris pariter atque
 profanis occurrunt. Hoc ipso loco Gen.
 XV. *pactum* cum Abrahamo initum *Deus san-*
guine confirmat diversarum hostiarum, quas
 jugulare jubet l. c. v. 9. sqq. Vid. Jer. 34. v. 18.
 Exod. 24. 8. Sanguine foederis conspergit
 Moses omnem populum pactum approban-
 tem. Nec novum foedus sanguine caruit,
 quo confirmaretur. Quin ipsa persona prin-
 cipalis, benignissimus Salvator suo id obfi-
 gnatum voluit sanguine Matth. XXVI. 28.
 Marc. XIV. 24. Luc. XXII. 20, 1. Cor. XI. 25.
 Penes

Penes profanos plena sunt, de hoc ritu, monumenta gentilium recentiorum non minus quàm veterum, De quo speciali agam Dissertatione. Vid. interim *Homerus* Iliad. lib. 2. 3. 4. & 19. *Herodotus* lib. I. hist. cap. 74. p. m. 30. fin. it. p. 31. It. lib. III. cap. 8. p. m. 163. lib. IV. cap. 70. p. m. 246. *Lucianus* Part. II. in *Toxari* p. m. 57. *Solinus* c. 25. p. m. 142. *Tertullianus* Apolog. cap. 9. *Pomp. Mela* lib. 1. c. 11. lib. 2. c. 1. *Xenophon*. Expedit. Cyri lib. 2. p. m. 276. C. *Pausanias* lib. III. in Laconicis p. m. 202. *Idem* in Messenicis lib. IV. p. 245. *Atbenæus* Dipnos. lib. II. (ex *Posidonio*) p. m. 45. fin. lib. X. p. m. 425. E. ex *Homeri* Iliad. 3. *Suidas* in *Μολοττοῖ* atque *βῆς*. *Livius* lib. 1. c. 24. *Varro* de R. R. lib. II. c. 4. *Festus* in voce *Affir*. *Virgilius* *Æn.* lib. 8. v. 640. sqq. *Suetonius* in *Claudio* cap. XXV. *Tacitus* vit. *Agricolæ* cap. 27. p. m. 460. *Annal.* lib. XII. cap. 47. p. m. 201. *Valerius* Max. lib. IX. cap. 11. de scelera-
tè factis, p. m. 807. *Florus* lib. IV. *Rerum Ro-*
man. cap. 1. *Bel. Catil.* coll. in eum *Freinsh.* *Sallustius* *Bel. Catilin.* cap. 22. p. m. 59. coll. in eum *Grætero & Putschio*. *Plutarchus* in vita *Cicer.* *Minutius* *Felix* *Octavio*. *Saxo Gram-*
maticus, *Hist. Dan.* lib. I. p. 11. *Thuanus* lib. LVIII. *Histor.* ad an. *MD LXXIV.* *Dap-*
perus in *Africa* de *Vegeris & Tombifloni-*
kerro, p. m. 420. *Petrus della Valle* *Tom.* II. cap. 3. pag. 39.

pud^o, *inter*^p, *coram*^q:

2. Nonnunquam à^r, vel de^s;

3. Interdum *erga*^r, atque *contra*^u.

§. 164. Particulæ quædam, quæ
Nominibus junctæ, Præpositiones
ex-

לֹא-תֵלִין פֶּעַלְרַת שְׂכִיר (o) Lev. 19. 13. ne finas pernoctari mercedem mercenarii *apud* te, usque ad manè.

וְאֵת הָעָרִים אֲשֶׁר (p) Num. 35. 6. & *inter* urbes istas, quas dabitis Levitis.

וְגִלִּיתָ אֶת-אוֹזֶן עַבְדְּךָ לֵאמֹר (q) 2. Sam. 7. vers. 27. revelasti *coram* aure servi tui dicendo.

מֵאֵל אָבִיךָ וְיַעֲזָרְךָ (r) Gen. 49. 25. à Deo patris tui, qui te juvat, & *ab* Omnipotente.

אִישׁ-אֶל יָדַע מֵאוֹמָה אֶת-הַדָּבָר (s) 1. Sam. 21. 3. nemo sciat quicquam *de* hac re.

אֲשֶׁר לֹא עָזַב חֶסֶדּוֹ אֶת-הַחַיִּים (t) Ruth. 2. 20. Qui non deseruit benignitatem suam *erga* vivos, & *erga* mortuos.

וּבִיהוֹנָה אֶל-תִּמְרוּרוֹ (u) Jos. 20. 19. Modò *contra* Dominum ne rebelletis, & *contra* nos ne rebelletis.

exprimunt, Verbis proposita, fiunt
Conjunctiones vel Adverbia*. E. G.

II. רַחֵם ejusque plurale רַחֵם post *

P

I. Cum

(x) Cujusmodi etiam penes Latinos dantur
præpositiones, quæ, casu suo destitutæ, fiunt
Adverbia. Quales v. g. *ante, circa, circum,*
clam, coram, contra, infra, intra, juxta, palam,
prope, pone, post, propter, secus, subter, super,
supra, ultra &c. Ut in illo Terenti. *Adelph.*
Act. IV. Sc. 2. vers. 37.

Est ad hanc manum sacellum, ibi angipor-
tum PROPTER est.

Donat. idem ac prope. Ita apud eund. Evnuch.
Act. 2. Sc. 3. vers. 75.

— *interdum PROPTER dormiet.*

Alibi Andr. Act. 1. Sc. 1. vers. 93.

— — *forma & vultu*

Adeò modesto, adeò venusto, ut nihil SUPRA.
Plautus Aulul. Act. 4. Scen. 7. vers. 1.

— *JUXTA rem mecum tenes.*

Sallust. Bell. Jugurth. cap. 72. p. m. 320. civis,
hostisque JUXTA metuere. Vid. ibid. cap. 65.

Catilin. cap. 58. p. m. 152. JUXTA mecum omnes
intelligitis &c.

(y) Forma est Constru-
cta, unde & tonus in ultima; qui in penulti-
ma foret, si esset formæ בַּעַל &c. Absolu-

tum est רַחֵם, ad formam רַחֵם *misericor-*
dia in illo Hab. 3. 1. item מַקֵּל *baculus* חֵלֶק

levitas &c. Propriè infinit. Piel, in valore (§. 129.) nominis. Proinde suffixo accedente, sub media radicali deprehenditur (), in statu absoluto, coll. §. 65. Sed אַחֲרָא *alius*, est ad formam קָרַב propinquus; () in singul. alternante pro () Vid. *Nucifr.* §. 26. 2. Vnde est in plurali אַחֲרִים *Exod.* 20. 2. Sed ad rem. De loco, v. g. Cant. 2. 9. עוֹמֵד אַחֲרַי בְּתֵלֵנוּ stat *post* parietem nostrum. *Exod.* 11. vers. 5. בְּכֹרֵת הַשְּׂפָחָה אֲשֶׁר אַחֲרַי הָרְחִים primogenitus ancillæ, quæ *post* molam. *Noldii* versio, *apud* molam, non satisfacit intentioni dicentis, statum delineaturi ejus, quæ in opere fervili faciendo occupatur strenuè. Id quod fieri non poterat, nisi molam *ante* se positam habeat, constituta *post* illam. Equidem haud dixerim, *Pilas* tum temporis molarum loco adhuc receptas fuisse; in quibus antiquitùs, ante inventum molarum usum, fruges ad ignem vel solem antea tostas, *pilo* seu *pistillo* conterebant: ad eundem fermè modum, quo hodiernum res contundimus injectas mortariò. De quibus videantur *Servius ad Virg. Æneid.* lib. 1. vers. 178. 179. *Georg.* lib. 1. v. 267. *Festus* in *pistum*. *Varro* de vitâ pop. Rom. p. m. 207. it. ἐν ταφῇ Μεινίππας, (cit. *Scalig.* Castigat. in *Fest* p. 133. & *Delach.* ad *Plinii* l. 18. c. 11.). *Plinius* nat. hist. lib. 18. c. 10. p. m. 440. & cap. 11. p. 444. Quamvis originem eidem debeat *pistrinum*, in quod ancilla hic videri poterat de-

detrusa. Vid. *Varro* de lingv. lat. lib. 4. c. 31. *Plautus Asin.* Act. 1. Sc. 1. vers. 16. *Epidic.* Act. 2. Sc. 1. vers. 42. & adh. 1. *Taibm* it. *Terentius, Andr.* Act. 1. Sc. 2. vers. 28. Act. 3. Sc. 4. vers. 21. *Heautont.* Act. 3. Sc. 2. vers. 19. *Cicero* lib. 1. de Orat. cap. 11. collati cum Jud. 16. 21. *Jes.* 47. 2. *Thr.* 5. 13. *Matth.* 24. 41. *Luc.* 22. 53. Id. quod meam sententiam mirificè confirmaret: cum in illis nemo prorsus operari potuerit, nisi locum ceperit *post illas*. Enimverò *mola* nostræ non modò disertè contradistinguuntur pilis istis Num. 11. 8. Sed & formâ suâ Duali מִן haud obscure geminos istos lapides designant, quorum alter terit alterum, de quibus *Libanus Planti*, *Asin.* l. c. vel unus alteri inequitat, juxta Etymologiam Deut. 24. v. 6. suppeditatam. Et molarum usum satis antiquum ea demonstrant, quæ de temporibus Heroicis recenset *Homerus* *Odyss.* lib. 7. v. 103. 104.

Πενήκοντα δ' ἔσαν δμῶαί κατὰ δῶμα γυναῖκες.
Αἱ μὲν ἀλέγεινσι μύλῃς ἐπὶ μύλοπα καρπέν.

*Quinquaginta erant ancillæ per domū fœminæ,
Aliæ quidem molunt in molâ pomacei coloris fruges &c.*

Vt taceam, quod inventionem molarum Cereri adscribat *Plinius* N. H. lib. 7. c. 56. pag. m. 475. Vid. *Pausanias* in Lacon. Verum non obstant hæc, quò minus ancillam concipias *post molas* stantem; Erant enim hæc *molæ Manuales*, ut *Servio* vocantur ad *Virg. Georg.* lib. 1. vers. 274. quas manuum robore

circumagebant agilitateque. Plautus *A. Gel-*
lio N. A. l. 3. c. 3. p. m. 219. *operam* dicitur *pi-*
stori locasse, ad circumagendas molas, quæ appel-
lantur trufaciles. Tàm exiguæ erant molis, ut &
 tolli facilè potuerint, *Jes. 47. 2.* & in longin-
 quâ peregrinatione secum circumferri, *Num.*
11. 8. Insuper domesticæ, quæ usui interservi-
 rent pauperiorum, pignori quandoque ob pe-
 nuriam possessorum expositæ, *Deut. 24. v. 6.*
 Atque adeò suo quasi amplexu eas comple-
 ctantur, *post* ipsas stantes, quotquot eas sus-
 cipiebant circumagere. Quod si vel *Versa-*
tiles concipias molas, quæ, quòd communi-
 ter ab asinis versarentur, *Asinaria* dici con-
 sueverunt: haud commodè, ut cum *Ausonio*
 loquar. *Mosella* vers. 362.

Præcipiti torquet cerealisa saxa rotatu,
 nisi pone stans, tæniæ sparteæ innixus, circum-
 gyrationes ambage variâ, ad instabilem ma-
 chinarum vertiginem obeat: sive aversâ id per-
 ficiat facie, sive vultu ad eum obverso. Hu-
 jusmodi situm *Apulejus* describit, *Metamorph.*
lib. 9. p. m. 347. inquit: Die sequenti mola
matutinus adstituor: & ilicò velatâ facie, pro-
pellor ad incurva spatia flexuosi canalis; ut in or-
be termini circumfluentis, reciproco gressu, mea
recalcans vestigia vagarer errore certo. At de
 hac machinâ ac præcedentibus Vid. ex insti-
 tuto agentem *Dissert. meam* de Origine & pro-
 gressu Molarum. Nunc ad formam plur. v. gr.
 1. *Sam. 14. 12. אֲחֵרִי עֲלֵה* ascende post me,
 Exod.

1. *Cum Nominibus Pronominibusque constructum, tam loci est, quàm temporis²: & sæpius scopum terminumque prosecutionis innuit^a.*

2. *Verbis junctum, tantum temporis est, & significat postquam, postea^b.*

P 3

3. Sub-

Exod. 35. 8. — וְהָבִיטוּ אַחֲרֵי מִשְׁרָה עַד —

וְהָבִיטוּ אַחֲרֵי מִשְׁרָה & intuiti sunt *terga* Mo-
sis vel (respexerunt *post* Mosen) donec ingres-
sus ille esset in tentorium. (z) Gen. 22. 1.

וְנָתַתִּי לָךְ וּלְזֶרְעֶךָ אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה *post* res istas *rebus* ita

gestis. cap. 17. 18. וְנָתַתִּי לָךְ וּלְזֶרְעֶךָ אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה

& dabo tibi, & semini tuo *post* te. (a) Zach.

2. 12. אַחֲרֵי כְבוֹד שְׁלַחֲנִי *post* gloriam mi-

fit me, i. e. ad reportandam gloriam. Hof. 2. 7.

כִּי אֶמְרָה אֶלְבֵּרָה אַחֲרֵי מֵאֵהָבִי

nam dicit, ibo *post* Amasios meos; ad lit, ama-

re me facientes, §. 84. 2. Die mich erst verliebt

machten. (b) Jer. 40. 1. אַחֲרֵי שְׁלַחֲנִי

אַחֲרֵי שְׁלַחֲנִי *postquam* dimiserat cum

Nebufaradan. Job. 42. vers. 7. אַחֲרֵי דְבַר

יְהוָה אָמַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה *postea* dixit Dominus verba illa. Gen. 18. 12.

3. Subinde, inprimis^c cum Pre- post-

אֲחֵרֵי כָלוֹתַי *post* consensescere me, i. e. coll. §. 127. 128. *postquam* consenui. Lev. 25. v. 48. אֲחֵרֵי נִמְכַּר גְּאֻלָּתוֹ תְּהִיָּה לוֹ *postquam* venditus fuerit, jus redemptionis erit ei/ Gen. 10. 18. וְאַחֵר נִפְּזוּ מִשְׁפָּחוֹת הַכְּנַעֲנִי & *postea* dispersæ sunt familiæ Cananæi istius. (c) Num. 25. 8. וַיָּבֹא אַחֲרָיו אִישׁ-יִשְׂרָאֵל & supervenit *tergo* Israëlitarum, in ipsum thalamum Arab. ^{قُبْبَا} ^{أَلْبُوبَا} ^{أَلْبُوبَا} *Cūbba* & cum art. ^{أَلْبُوبَا} ^{أَلْبُوبَا} ^{أَلْبُوبَا} *Alcūbba*, i. e. *conclave camerati operis, quo lectus circumdatur, fornix, concameratum opus*. Hisp. *Alcoba*, vel *alcova*; voce à Mauris, ut in plurimis aliis, v. gr. *alcohol* &c. factum, mutuata. Vid. Vers. Arab. Jes. 1. v. 8. c. 22. 16. & Conf. Bochart. Hier. P. I. col. 1092. fin. 2. Reg. 25. v. 5. וַיִּרְדּוּ בָּהֶן וַיִּרְדּוּ בָּהֶן Et persecuti sunt exercitus Chaldæorum *tergum* Regis. 1. Chr. 10. 2, וַיִּרְדּוּ בָּהֶן אֲחֵרֵי שָׂאוֹל & inhæserunt Philistæi *tergīs* Sauli, ac *tergīs* filiorum ejus. Vel ex Hiphil: *agglutinarunt, adherere fecerunt terga* &c. q. d. quamvis fugerent perniciosissimi, ut è periculo se eruerent; fecerunt tamen Philistæi persecutione ardenti, ne unquam *terga* eriperent: quin hæc ipsis semper fuerunt exposita. Vid. Jud. 20. 42. 45.

positione constructum^d, significatio-
nem Nominalem retinet, notatque
idem ac *tergum*, *ultimum*, *posterius*,
pars postica &c.

S. 165. יַעַן^e ; ac

P 4

סַעַן

(d) V. gr. *cum* אִל 2. Reg. 9. vers. 18. 19.
אֲחֵרִי diverte *ad tergum* meum.
Vid. 2. Sam. 5. 23. Item *cum* ב 2. Sam. 2. v. 23.
וַיַּכֵּהוּ אֲבִנֵּר בְּאַחֲרֵי הַחֲנִירִי
& percussit eum Abner *parie posticâ* hasta.
Item *cum* מ 2. Sam. 7. v. 8. אֲנִי לִקְחָתִיךָ
עָוֵל מִן־חֲצִוָּה מֵאַחֲרֵי הַצֹּאן
caula à *tergo* gregis. Vid. Ps. 78. 21. Jes. 59.
וְאֶזְנוֹתֶיךָ 2. Sam. 10. 9, similiter Jes. 30. 21. & aures tuæ au-
dient sermonem à *tergo* tuo. Exod. 14. v. 19.
וַיֵּלֶךְ מֵאַחֲרֵיהֶם & incedebat à *tergo*
ipforum. Itemque *cum* עַל־עַ ע. g. Neh. 13. 19.
לֹא יִפְתְּחוּם עַד אַחֲרֵי הַשָּׁבָת
ant eas usque ad *posteriora* s. *ultima* Sabbathi.
עַל־אַחֲרֵיהָ Ezech. 41. 15, quæ ad
partem ejus *posticam*.

(e) Thematis עֵנָה Nam י heëmanthicum est,
ut in יִצְהָר oleum, יִלְקוּט, pera, יִכְשֹׁף noctua,
item in יִעָרֹב יִצְחָק aliisq; propriis frequen-
tissime. Ultima per Apocopen ablata, secum
simul sustulit præmittendam vocalem; unde

מַעַן f Apocopata quoad ultimum ה

I. Vi suæ originis, responsionem inferunt, correspondens, redditionem, redditivam, respectum, intuitum, causam^s &c.

II.

duorum schvaim concurrentium prius in vocalem abiit, haud secus ac in Verbis. De quibus vid. Nucifr. §. 7. I. 2. (f) Ex integro מַעַן Job. 32. v 3. &c. Ad formam מַעַן nuditas, מַעַל altitudo, quam Vid. supra §. 154. p. 184. Etiam R. Dav. Kimchi, utut illud in^o recenset, & hoc מַעַן, veritate rei coactus, in fine rad. מַעַן (col 272. ac in altera Edit. f 71. col. 4.) non erubuit scribere: וַיִּתֵּן לוֹמַר כִּי שָׂרַשׁ לְמַעַן עֲנֶה כִּי פִירוּשׁוֹ כְּמוֹ עֵינַי שְׁהוּיָה הַסְבֵּרָה וְהַעֲלָרָה i. e. Dicit verò potest, radicem vocis מַעַן in עֲנֶה constituendam esse; eò quod idem significat ac עֵינַי ejusdem radicit: quatenus hoc idem est ac causa, vel motivum. (g) Repete præcedentia Kimchiana, & Conf. lit. (i) seqq. Ad פִירוּשׁוֹ Kimchii annotat Elias col. 200. בַּעֲבוּר וְלֹא בָּנָה לְעוֹלָם רַק עָלֵי תְשׁוּלָּה גְמוּלָה אִם טוֹב אִם רָע i. e. Idem significat ac בַּעֲבוּר, nec unquam u.

II. Cum præpositione (quam יַעַן ut plurimum^h subintelligit, יַמַּעַן autem in præfixo sibi לַ perpetuò exprimitⁱ) constructa, denotant particulas^k. Et quidem

1. לַמַּעַן ac יַמַּעַן, יַעַן Nominibus^l

P s ad-

surpatur, nisi de retributione collari, sive boni sive mali. Quibus innuit, quod notet redditivum, respectum habens ad id quod præcesserat, ut convenienter eidem respondeat. (h) Raro enim לַ deprehenditur adjectum, quod Vid. II. 1. Vnde de aliis arguere licet, quæ nil habent præfixum. (i) Kimchi ad Rad. יַמַּעַן II. cc. בית כמו בלמען והלמר בעבור ולל יתכן לומר אותם מכלי הלבית ומהלמר ומהלמי הלבית ומהלמי הלבית ומהלמי הלבית scribit, littera Lamed in voce לַמַּעַן ita se habet ac Beth vocis בעבור quas non est integrum efferre absque Lamed aut absque Beth. (k) Vid. §. 132. II. p. 142.

(l) Ezech. 5. 9. תועבותיך יַעַן כָּל — retributivum omnium abominationum tuarum, vel loco retributionis, aut respectu omnium &c. i.e. propter omnes abominationes tuas Ezech. 36. 3. יַעַן בֵּית שִׁמּוֹן (ob) causam (vel redditivum), ob causam (inquam) desolationum, i.e. propter desolationes. Nisi,

*addita vel Pronominibus^m, aut
quæ horum vices sustinentⁿ valent
propter. Sed*

2. Verbis

ob subsequenter Infinitivum, שְׁמוֹת pro
Infinito habeas, formæ ex duabus radicibus
שִׁמַּם & שָׁמָ mixtæ, ut חֲנוּת Psal. 77. 10.
Vid. Nucifr. §. 42. Obf. 3. fin. §. 43. Obf. 3. &
Conf. Kimchi, ex eoque R. Sal. b. Melech in
M. J. ad l. c. i. Reg. 8. 41. מֵאַרְצָה
לְמַעַן שָׁמָ & venit è terrâ lon-
ginqua *in causa* nominis tui, i. e. *propter* no-
men tuum. Gen. 18. 24. חֲמִשִּׁים
לְמַעַן חֲמִשִּׁים *in causa vel intuitu* quinquagin-
ta iustorum, i. e. *propter* quinquaginta istos
iustos. (m) Gen. 22. 16. עָשִׂיתָ לִּי יְיָ
לְמַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לִּי *respectu ejus quod*, vel *pro-*
pter quod, i. e. *quandoquidem* fecisti rem hanc.
Gen. 18. 19. אֲשֶׁר יֵצֵא לְמַעַן אֲשֶׁר יֵצֵא
בִּי יִרְעֶהוּ לְמַעַן אֲשֶׁר יֵצֵא בִּי *nam amo* (Vid. §. 101.) eum, *in*
causa quod, vel *intuitu ejus quod*, aut *propter*
quod, i. e. *eò quòd* præcipiet filiis suis. Item,
Hag. 1. 9. יֵצֵא מִן הַמָּוֶה *causa quæ?* vel *respectu*
ejus? aut *propter quid?* &c. i. Reg. 1. v. 39.
לְמַעַן אֲשֶׁר יֵצֵא מִן הַמָּוֶה *in respectu* hujus, vel *propter*
hanc. (n) Cujusmodi est כִּי pro
positum, ex §. 183. IV. v. g. Num. 11. vers. 20.
יֵצֵא כִּי מֵאִסְתֶּם אֶת יְהוָה אֲשֶׁר בְּקִרְבְּכֶם

2. Verbis *juncta, significant

*sive immedi-
te sive post
pronomen אשר(α) qua, eò quod^o: item

(β) propterea ut P., ita

ut

respectu ejus quod vel propter quod i. e. eò quod
 sprevistis Dominum, qui est in medio vestri.
 Vid. §. 30. (o) Si quicquam judico, Infinitivis
 immediatè præfigitur perinde ut Nominibus:
 sed tempori finito additur mediante אשר, vel
 כי ejus supplente vicem. Exempla videsis ad
 (p. q. r. s.) & Conf. R. Dav. Kimchi cit. ad §.
 199. I. 2. (p) Jer. 5. 14. יַעַן דְּבַרְכֶּם

propter loqui vos, (i. e.
 coll. §. 127. 128.) quia loquimini verbum hoc.
 Jer. 7. 10. לַמַּעַן עֲשׂוּרָה אֲרֹתִי בְּרָא

propter facere, i. e. quia
 fecimus omnes has abominaciones. De בִּיעַן

Vid. Ezech. 36. 3. Cum tempore finito I. Reg. 3. 11.

יַעַן אֲשֶׁר שָׁאַלְתָּ אֲרֹתִי הַדָּבָר הַזֶּה
 quandoquidem petiisti hanc rem. Jes. 7. v. 5.

יַעַן כִּי־יָעַץ עָלַי אֲרָם רָעוֹרָה
 propter quod, vel eò quod consuluit adversus

te Syrus malum. Exinde judices, v. gr. I.

Reg. 20. 20. 42. יַעַן שָׁלַחְתָּ אֶת־אִישׁ־חֶרֶם

propterea quod dimisisti devotum à me anathemate (coll.
 §. 27.) è manu. De בִּיעַן Vid. ad lit. (1) Ez.

36. 3. item Ezech. 13. 10. יַעַן וּבִיעַן הִטְעוּ

ut ^q &c. *tàm causaliter, quàm*
eventualiter & consecutivè per ideò
vel

יַעַן וְכִי־עַן אֲשֶׁר הִטְעוּ אֶרֶץ־עַמִּי. q. d.

(ob) *causam, ob causam inquam quòd, i. e.*
propterea quòd seduxerunt populum meum.

De לַמַּעַן Vid. Gen. 18. 19. ad lit. (m) Jes. 66. 11.

לַמַּעַן הִינֵקוּ וְשַׂבַּעְתֶּם מִשֶּׁר תִּנְחַמְיָהּ

qs. dicat: לַמַּעַן אֲשֶׁר הִינֵקוּ *eò quòd,*

vel quia fugetis & saturabimini ex ubere con-
 solationum ejus. (q) Ezech. 12. v. 12.

לַמַּעַן אֲשֶׁר יַעַן אֲשֶׁר לֹא־יֵרָאֶה *ut ne videat,* Jos. 3. 4.

לַמַּעַן אֲשֶׁר־יֵדְעוּ אֶרֶץ־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר

תֵּלְכוּ־בָהּ *ut sciatis viam illam, per quam*

incedatis. Gen. 27. 25. לַמַּעַן תְּבָרֶכֶה נַפְשִׁי

qs. sit לַמַּעַן אֲשֶׁר *propterea ut* benedicat

tibi anima mea. (r) Hof. 8. vers. 4.

כֶּסֶף וְזָהָב עָשׂוּ לָהֶם עֲצָבִים

לַמַּעַן יִכָּרֶה *argentum suum atque au-*

rum fecerunt sibi terriculamenta, ideò ex-

scindetur (sc. Israel, collectivè). Psalm. 51. 6.

לַמַּעַן תִּצְדַּק בְּדִבְרֶךְ תִּזְכָּר כְּשֶׁפֶטְךָ

Ideò vel proinde justus es in sententiâ tua,

purus in condemnatione tua. H. Hammond

Annot. in h. l. p. m. 264. è Chrysostomo: *then*

this most regularly introduceth this consequen-

ce (for so לַמַּעַן is not αἰτιολόγικον, but ἐκβαλτικόν

a note of consequence only) &c. Mox p. 265. that

vel ita^s reddendum. Similiter

§. 166.

(noting this to be the natural consequence) thou mightest be justified in thy doings, and overcome when thou contendest or impleadest me, i. e. Whatsoever bill of indictment thou puttest in against me — i have nothing in the least to pretend or plead against it. Vid. Exod. 10. 1. 3. cap. 11. 9. Deut. 2. 30. c. 27. 3. Jer. 27. 15.

(s) Deut. 29. 18. למען ספורת הַרְוֵה אֶת — הַצִּמְאוֹ in causa addere, i. e. ita ut ebrium addat sitiens, Vid. 128. p. 132. Vel ita perimet ebrium cum sitiens. i. e. Omnes unā, opulentum cum exhausto opibus. Sed de vero sensu loci aliās plenius. Significationem verò quam obtinet למען, ita describit R. Mos. bar Nachman Comment. ad h. l. f. 331. b. ואין למען במקום הזה טעם שאלך בשרירות לבי בעבור שאספירה חרורה עם הצמאה אבל הוא כמו לספות ואמר הכתוב כי בעבור זה יהיה כך כי בכל סבה עם עלול ואמר למען בין שיעשה אדם הגורם לרצתו בעלול כמו למען אשר יטב לך בין שיהיה אדם הגורם כן שלא מדעתו כמו למען למוג לב למען ואשמו כספם וזהבם עשו לי (להם) עצבים למען יכרת

§. 166. עָבוֹר *transitus, transitio*
(causæ ad effectum, & contrà),
fructus, causa &c.

II.

ורבים כאלה / וזה הטוב והישר
בעיני בפסוק הזה מכל הנכתב
עליו i. e. *non est sensus*
vocis למען in hoc loco: in obfirmato animo
meo ambulabo, PROPTEREA VT addam ir-
riguum sicienti. Sed idem valet ac לספור.
Recenset Scriptura, quod propter
hoc ita futurum sit. Nam in quacun-
que causa cum causato conjuncta, adhibetur
למען sive fecerit homo, qui causam præbet, ut in
causato seipsum delectet, ut quum dicitur Deut.
5. 16. ideò ut benè sit tibi; sive homo, qui hac ca-
lia causatur, ita se habeat, ut non sit ad men-
zem suam, quemadmodum, quum dicitur Ezech.
21. 20. ut lique scat cor: Alibi Et rei fiant:
Hos. 8. 4. Ut exscindatur. Quibus passim oc-
currunt similia plura. Quæ sequuntur, etiam
præter voluntatem ac votum causantis. Et hoc
optimum rectissimumq; mihi videtur in hoc textu
explicando, ex omnibus illis, quæ ad eum scriptæ
sunt infinitis modis. (t) Ad formam עָבוֹר
terminus. Ut Jos. 5. 11. 12. ויאכלו מעבור
ויהאכלו מעבור & comederunt de fructu terræ. Am.

על—מכרם בכסף צדיק ואביון. 6. 2.
 בעבור נעלים *eo quod vendunt ipsi pro pecunia justum, & pauperem pro transi-
 tione paris calceorum i. e. ut par calceorum ad ipsos transeat. R. Dav. Kimchi Comment. ad L. c.*
 אפילו בעבור נעלים שיתנו לשופט
 יטה דין האביון שהוא זכאי בדינו
*i. e. Etiam propter par calceorum, judici datum, pervertit hic causam pauperis, qui justus in cau-
 sa sua. R. Sal. b. Melech in Michlal Jophi ad l. c. è Kimchi Radic. f. 89. c. i.*
 מכרו האביון
 אפילו בגלל נעלים שיקחו עליו
vendunt pauperem etiam propter par calceorum, quod ejus causa accipiunt. Exod. 13. vers. 8.
 בעבור זה עשה יהוה לי בצאתי
 ממצרים *ob transi-
 tionem hujus (i. e. ut hoc in me transeat, egoque ad id præstandum sine obligatus) operatus est Dominus in mei gratiam, (hac fine fecit mihi Dominus) tum egrederer ex Ægypto. Abendana in suis ad Michl. Jo-
 phi additionibus observat, ויתכן לפרשו בלי חסרון והטעם בעבור זה שאגיד גבורות אל ואעשה העבודה הזאת עשה ה' לי נסים ונפלאות בצאתי ממצרים*
*Imò verò explicari id potest sine ellipsi. Et sen-
 sus est, propter hoc ut indicem potentias Dei, ac faciam cultum hunc fecit Dominus mihi mira-
 cula, & stupenda, dum egrederer ex Ægypto. Gen. 3. 17. בעבורך tui causâ. Ebraei ut plurimum per בגלל reddunt; vel etiam*

II. Si cum præpositione ב coale-
scat, בַּעֲבוּרֵי

1. *Nomini^x junctum vel prono-
mini^y, idem est ac propter. Sed*

2. *Verbis additum, significat ut,
eò quod^z &c.*

§. 167.

per id ipsum interpretantur præcedens יַעַן ac
לַמַּעַן: At illud ad nomen spectare, nemo
hactenus negavit, Vid. §. 29. 7. Hoc verò Kim-
chi ipse per causam reddiderat, suprà ad §.
165. p. 232. (u) Kimchi rad. עבר fol. 89.
c. 1. l. 12. ואיננו נכון להשתמש בו מבלי
הבית כמו שעושין מקצת הפייטנים
*i. e. non convenit eo uti absque ב, quemadmodum
quidam Poëta faciunt.* Etiam alia Nomina
pro particulis sumpta, quandoque præpositio-
nes omittunt. Vid. §. 132. II. (x) 1. Sam.

12. 22. בַּעֲבוּרֵי שְׁמוֹ *propter nomen suum.*

(y) בַּעֲבוּרֵי *mei causâ, vel propter me.*

Exod. 9. 6. הָעִמְרָתִיךָ *hâc
causa vel fine, i. e. propter hoc sivi te subsiste-
re.* Vid. §. 86. (z) Gen. 27. vers. 10.

בַּעֲבוּרֵי אֲשֶׁר יְבָרְכֶךָ לִפְנֵי מוֹתוֹ *Vt be-
nedicat tibi ante mortem suam. Vnde vide-
tur conjici, quod אֲשֶׁר suppleri debeat, quo-*

§. 167. לפני *ad facies, in conspe-*
ctu^a &c. *itemq; absolute* לפני *olim 1 Sam. ix. 9.*

1. *Nominibus junctum vel pronomi-*
nibus, significat ante, tam loci, quam
temporis^b: *itē prope, apud*^c, *unà cum*^d,

Q

contra

ties tempori finito conjungitur. v. g. l. c. v. 4.

בְּעֵבוֹר תְּבָרַכְךָ נַפְשִׁי בְּמָוֶת אֲמֹר

ut benedicat tibi anima mea, antequam mo-

riar. Mich. 2. 10. בְּעֵבוֹר טָמְאָה *eò quod*

polluta est. Vbi Kimchi lib Rad. l. c. Rela-

tivum supplet בעבור שטמאה *Quod ta-*

men, deficiente Meteg, commodè ad Infiniti-

vum referri potest, cum הַ Paragog. *propter*

pollui, coll. §. 127. (a) Vid. §. 29. 5.

(b) *Esth. 2. 11. מִדְּרָכֵי מִתְּהִלָּה לִפְנֵי*

חֲצֵר בֵּית הַנְּשִׁים *Mardocheus obam-*

bulabat ad facies, i. e. ante atrium gynæcei.

Gen. 45. 5. שְׁלַחְנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם

misit me Deus ante vos. (c) Ex 16. 34.

וַיִּטְחֵהוּ אֶהְרֹן לִפְנֵי הָעֵדֻת לְמִשְׁמֶרֶת

& deposuit illud Aaron prope testimonium, in

custodiam. Vid. Ebr. 9. 4. coll. Dissert. no-

strâ in h. l. primâ. cap. II §. 13. sqq. (d) Deut.

3. 18. חֲלוּצִים תֵּעָבְרוּ לִפְנֵי אֶחָיֶכֶם

expediti transibitis ad facies, vel unà cum fra-

tribus vestris.

contra^c, extra^f, propter^g &c.

2. *Cum Infinitivo constructum, fit tantum temporis, & significat an-
tequam^h.*

§. 168. לְפָנַיⁱ 1. *Nominibus^k prepo-
situm*

(e) 1. Sam. 20. 1. וְיָמַר חֲטָאתִי לְפָנָי aut quid peccavi *contra personam* patris, vel *contra* patrem tuum? (f) Ezéch. 40. 47. וְהִטּוּבָה לְפָנָי הַבַּיִת & altare illud *ad facies* domus, vel *extra* domum. (g) 2.

Sam. 3. 31. וְסָפְדוּ לְפָנָי אַבְנֵר & plangite *ob personam* Abneri, vel *propter* Abnerum.

(h) Gen. 13. 10. לְפָנָי שָׂחָת יְהוָה אֶת־סֹדוֹ *ad facies* perdere Dominum, i. e. coll. §. 127. 128. *antequam* perderet Dominus Sodomam.

(i) Etiam hoc nomen est Status constructi, ex absoluto פָּה *os* &c. Vid. §. 29. 1.

(k) Lev. 25. 16. לְפִי רוֹב הַשָּׁנִים הַרְבֵּה מִקְנֵתוֹ וּלְפִי מַעַט הַשָּׁנִים תַּמְעִיט מִקְנֵתוֹ *ad os* multitudinis, vel *secundum* multitudinem annorum augebis acquisitionem ejus, & *secundum* paucitatem annorum diminues acquisitionem ejus. Ps. 141. 7. נִפְזָרוּ עַצְמוֹתַי לְפָנַי dispersa sunt ossa mea *ad os* sepulcri, i. e. *ad* vel *juxta* sepulcrum. Vide

quæ de בית הפרס tradunt Talmudistæ, &c.

situm, vel pronomibus^l, aut particulis^m, idem est ac *secundum*, *ad*, *propter* &c.

2. *Cum Verbo* constructum, significat *quum*ⁿ, vel *prouti*^o.

3. Subindè retinet significationem Nominis, tam propriè sumti^p,

Q 2 quàm

tati *Dissertat.* ad Matt. 23. v. 27. de sepulcris calcenotatis, dilecti nostri Amici D. Rostensche-
ri (1) Lev. 25. 51. לְפִיָּהֶן יָשִׁיב גְּאֻלָּתוֹן
secundum illos (annos), restituet redemptionem ejus. (m) Vnde penes Rabb. לְפִי כֵךְ
propter hoc, propterea. Vid. §. 161. I. (n) Jer. 29. 10. כִּי לִפִּי מִלֵּאָה לְבָבְךָ שְׁבָעִים
שָׁנָה אֶפְקֹד אֶתְכֶם *profectò quum* impleti fuerint in Babylonia septuaginta anni, visitabo vos. (o) Exod. 12. 4. אִישׁ מִפִּי אָכְלוּ תְּכֹסֶף עַל הַשֵּׂה
ad os comedere cujuslibet, i. e. *prouti* quisque (Vid. §. 31.) comedit, vel comedere potest, numerabitis ad parvam istam pecudem. (p) Num. 35. 30. כָּל-מַכָּה-נֶפֶשׁ לִפִּי עֵרִים
Quis percutit animam, *juxta os* testium, i. e. per Meton. *ad sermonem* testium. Job 29. 9. וְכַף יְשִׁימוּ לְפִיָּהֶם
ad os suum, cap. 21. 4. Manum imponite *ari.* To-

quàm tropicè⁹.

§. 169. עַר (quod Præpositio-
nem præmissam non patitur^r),

i. No-

tum ponitur pro parte, pro prioribus scil.
manuum digitis. Secundum illud: *digito com-
pesce labella*. Prout Harpocrates delineatur,
de quo Vid. *Cuperus* Tractatu integro. *Luci-
lius* in fine, ap. *Dousam* p. 90.

Isis, & Harpocrates digito qui significat st

Vid. *Terent. Phorm.* Act. 2. Sc. 2. v. 3. *Apu-
lejus* *Metamorph.* lib. 1. p. m. 143. *At ille*
inquit, digitum à pollice proximum ori suo
admovent, & in stuporem attonitus, tace, tace
inquit. Vid. *Jud.* 18. 19. (q) לְפִי חֶרֶב

ore i. e. acie gladii: ubivis obvium. *Prov.* 8. 3.
לְפִי קֶרֶת in *ore*, i. e. *aditu* urbis. *Eccl.* 6. 7.
כָּל-עֵמֶל הָאָדָם לְפִיחוֹ Omnis molestia
hominis propter os suum. (r) Neque

etiam adeò naturam induit Nominum. Vide
suprà §. 143. p. 159. & Conf. *Alcorani* Sur. II.
vers. 50. confecistis vitulum מִן בָּעֵד

à tergo ejus, scil. *Mosis*. Ibid. vers. 51. 63.

מִן בְּעַל זֵלֶק *à tergo hujus*, i. e. po-

stea. Ibid. vers. 55. מִן מוֹתְכֶם מִן בְּעַד

à tergo mortis vestræ, i. e. *post mortem ve-
stram*. Ubivis ׀ radicale est.

1. *Nominibus & pronom. propositum*, notat *ad*^s, *usque ad*^t, *ante*^u, *cum*^x &c.

2. *Verbis junctum*^a, significat *donec*^b, *usque dum*^c, *antequam*

Q 3

quam

(s) Exod. 22. 8. עַר הָאֱלֹהִים יָבֹא דָבָר *Ad Deos* (i. e. magistratum) *veniat causa utriusque*. (t) Gen. 10. 19. עַר עֲזָרָה *usque ad Gazam*. (u) 1. Sam. 14. 24. אִישׁ הָאִישׁ אֲשֶׁר יֹאכַל לֶחֶם *maledictus sit vir iste, qui comederit panem ante vesperam*. (x) Job. 32. 12. אֲנִי אֶתְּבוֹן וְעִדִּיכֶם *& una cum vobis adverto animum* (a) *Kimchi* in Rad. עַר f. 89. col. 8. המלה הזאת כשתבונה ער פער עבר, או עתיד תבונה ברך קצרה בחסרון אשר כי אין קשר המלה כי אם עם השם או המלה i. c. *Quando haec vox occurrit constructa cum Verbo Praeteriti aut futuri temporis occurrit Ellipticè, per defectum* עֲשֵׂה: *non enim construitur illa, nisi cum Nomine, aut Particulâ*. Vide supra §. 165. II. 2. p. 235. (b) Gen. 38. 11. עַר יִגְדַּל שֵׁלָה *donec adoleverit Sela*, (c) Gen. 19. 22. עַר בּוֹיָאךְ שְׁמָרָה *usque dum venias ad illam (civitatem, vers. 21.) i. e.*

quam^d, dum^c, quamdiu^f &c.

II. Continuò *in ead. sententia* *re-*
petitum, distributionem indicat;
quam commodè reddas sive^g, item
tam. quàm^h, &ⁱ.

III. Si ~~præfixum habeat, vel~~
abun-

coll. §. 158. 2. & 4.) illuc. (d) Exod. 22. 25.
וְאִם לֹא תִשְׁבֹּר לָהּ אֶת-הַשֶּׁמֶשׁ אֲנִי אֶתְּנֶהּ לָהּ *ansequans*
occiderit Sol, restitues eam ipsi. (e) Jud.

3. 26. וְאַחֲרָיו נִמְלֹט עַד הַתְּמָהוֹמָה *Et Ehud evaserat, dum cunctarentur illi.*

(f) 1. Chr. 4. 31. עַד-מָלוּךְ דָּוִד *quandiu*
regnavit David. (g) Exod. 22. vers. 3.

וְאִם אֲשִׁינִי עַד-חֲמֹר *sive asinus, sive*
agnus vivi. (h) Num. 8. 4. עַד-יִרְכָּבָהּ *quàm*

scapus ejus, *quàm* flos ejus. (i) Idque
ferè quoties aut secunda vice *repetitum*
jam præcellerat, aut unius vicem *supple-*
verat. v. g. Gen. 7. 23. וַיִּמָּח אֶת-כָּל-בָּרָא

חַיִּים אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי הָאָרֶץ *Et delevit omnem subsistentiam, quæ in fa-*
cie hujus terræ, *tam* hominem, *quàm* jumen-

tum, *itemque* reptile, *atque* avem coelorum.
Plura Vid. infra §. 189. 3.

~~abundat ipsum^k, vel abforbet^l.~~

§. 170. נָגַר I. per ellipsin Præpositionis^m, notat *coram*ⁿ, *prope*^o &c.

II. Præpositione præpositâ,

Q 4

for

(k) 1. Sam. 18. 4. וַיִּתֵּן לְדָוִיד וּמָדִיו Et dedit illud (pallium) Davidi; item vestes suas, atque gladium suum, & arcum suum, & cingulum suum. (l) Jos. 6. 21.

מֵאִישׁ וְעַד אִשָּׁה מִבֶּעֶר וְעַד מִזְמֶרֶת à viro usque ad mulierem, à puero usque ad senem; imò ad bovem usque & parvam pecudem. Quod eodem sensu vertes: tam virum quam mulierem, tam puerum quam senem, atque bovem & parvam pecudem.

(m) Vid. suprâ §. 132. II. (n) 1. Sam. 12. 3. עֲנוּ בִי נָגַר יְהוָה וְנָגַר מִשִּׁירָיִךְ respondete contra me (in) præsentiâ Domini, & (in) præsentiâ Vncti sui; i. e. *coram* Domino, & *coram* Vncto suo. 2. Sam. 12. vers. 12. וְנָגַר הַשֶּׁמֶשׁ & (in) conspectu, h. e. *coram* Sole: vers. 11. dicitur הַשֶּׁמֶשׁ לְעֵינֶיךָ in oculis Solis.

(o) Neh. 3. 10. נָגַר בֵּיתוֹ (in) viciniâ, vel (ex) opposito domus suæ, i. e. *prope* domum suam. vers. 23. dicitur אֶצְלוֹ בֵּיתוֹ juxta domum suam.

1. Sæpiùs *significationem Nominalem retinet*, & idem est ac *conspēctus, præsentia, vicinitas* (sed è regione sita), *oppositum, objectum, correlatum, correspondens* ^P. Quamvis subinde.

2. *Commodiùs reddas per particulam*

(p) V. g. cum ל, Job. 4. 16. לַנֶּגֶד עֵינַי in conspectu vel objecto oculorum meorum, si-
ve coram (coll. §. 132. II.) oculis meis. Gen. 33. 12. וְאֶלְכָרָה לַנֶּגֶדָה Eam quaeso! in con-
spectu vel vicinitate tua, i. e. juxta te. Jos. 6. 13. אִישׁ עוֹמֵד לַנֶּגֶדוֹ vir stabat in conspectu
seu ex opposito ejus. Item cum מ, v. gr. Jes. 1. 16. מִנֶּגֶד עֵינַי è conspectu oculorum
meorum Jud. 20. 34. וַיָּבֹאוּ מִנֶּגֶד לַגִּבְעָה & venerant ex opposito Gibeæ (coll. §. 20. II. it. Jud. 10. 10.)
Similiter cum כ Gen. 2. 18. אֶעֱשֶׂה לָּךְ כְּנֶגְדְּךָ faciam ipsi adjutorium certè cor-
relatum ejus, vel correspondens ipsi (Vid. §. 196. §. 66.) Nisi malis vertere: iuxta magnani-
mitatem, vel eminentiam, aut proceritatem su-
am; ex usu Arabico. Vnde procul dubio
repeti debet Ebraeorum נֶגֶד, ejusdem cum
נֶגֶד thematis, Antistitem denotans seu Princi-
pem; qui magnanimitate reliquos superat.

*lam, juxta^q, contra^r; &, ob præpo-
sitionem disjungentem, procul^s &c.*

§. 171. מול sæpè i. Etiam *sine
præpositione usurpatum, præpositio-
nes denotat, apud^t, è regione, con-*

tra
Q 5

(q) Neh. 12. 24. וְאַחֵיהֶם לְנֶגְדָם

Et fratres ipsorum *in viciniâ eorum*, vel *juxta*
illos. Vid. 1. Chr. 5. 11. (r) Prov. 21. 30.

וְאֵין עֵצָה לְנֶגְדֵי יְהוָה & nullum est
consilium *in oppositione* Domini, vel *contra*

Dominum. 2. Sam. 18. 13. וְאַתָּה תִּתְּצֵב מִנֶּגֶד
& tu. sifteres te *ex opposito*, vel *contra* (me).

Vid. ad lit. (p) cit. è Jud. 20. 34. (s) Cu-

jusmodi est מ, v.g. Gen. 21. 16. וַיָּשֶׁב מִנֶּגֶד
& sedit *ex opposito*, vel potius à *præsentiâ*, i.e.

procul. Dicitur enim id fecisse, ne mortem

filiî præsens intueretur, quem scopum non
obtinuisset si *præsens* mansisset, sedens ex op-

posito. Psal. 38. 12. אֶחָבִי וְרֵעִי מִנֶּגֶד נִגְעִי

Amici mei & focii mei à *præsentiâ*

plagæ meæ, i. e. *procul* à plagâ meâ consistunt.

Vid. Deut. 32. 52. 2. Reg. 2. 16. Pf. 31. 23.

(t) Exod. 18. 19. הֵיחָא לְעַם מִלֵּךְ

esto tu loco populi hujus *apud*

Deum. (u) 1. Sam. 14. 5. הֵשֵׁן הָאָחֵר

מִצֹּק מִצִּפּוֹן מִלֵּךְ מִבְּמֶשֶׁת וְהָאָחֵר מִנֶּגֶד

era &c. Hinc

2. Cum prepositione præprimis
constructum, sæpius significationem

No-

פֶּנֶדֶן מִן אֶחָד scopulus unus versus Aquilonem
situm, è regione Mischmasch; & alter Australis
(coll. §. 15.), è regione Gabz. (x) Nam
& sine Prepositione nominaliter sumi, decla-
rat 1. Reg. 7. §. מִן מַחֲוֵה אֶל מַחֲוֵה
& oppositio fenestæ erga fenestram; seu oppo-
sitio fenestæ unius erga alteram (§. 33.), tri-
bus vicibus. Vid. vers. 4. i. e. In tribus pa-
rietibus erat æqualis fenestrarum numerus,
ita positarum, ut in æquali capacitate sibi mu-
tuò opponerentur. R. Sal. Melech in M. J. h. l.
חַלּוֹנוֹתָיו הָיוּ בְּשֵׁלֶשֶׁת חֲבוּתָלִים
וְהָיוּ שְׁמֹנֶה שֶׁלֹּשׁ פְּנֵים יְהִיוּ חֲלוֹן
כְּנֶגֶד חֲלוֹן וְהָיוּ מַחֲוֵה אֶל מַחֲוֵה
fenestra, inquit, erant, in tribus parietibus: id
quod innuit, quum dicit, tribus vicibus. & erat
una alteri opposita: quod dicere voluit verbis,
fenestra erga fenestram. Kimchi fatetur, se
ignorare, quomodo id factum fuerit. Ad
meum verò facit propositum, quod Coccejus
in Lex. p. 429. postquam h. l. reddiderat, post-
eius fenestra ad fenestram, subjungit eidem: Ex
hoc loco præcipuè videtur patere, מִן esse
nomen.

Nominis retinet, & idem est ac
*frons, pars adversa, plagis opposita^a,
 cuspis^a &c.*

§. 172. Etiam נוכח^a I. Sine
 praepositione usurpatum, redditur co-
 ram

(y) 1. Reg. 7. 39. נגב ממול versus pla-
 gam oppositam meridiei, seu australem. Lev.
 5. 8. ממול גרשו ex opposito cervicis ejus.
 Jos. 22. 11. את המזבח אל-מול ארץ adificarunt altare ad frontem terræ
 Canaan. Exod. 26. 1. — וכתף ארץ
 הקריעה הששית אל-מול פני האהל
 & duplicabis auleum sextum ad frontem
 anterioris tentorii partis. (x) Ex. 28. 37.
 אל-מול פני המצנפת והיה
 partis anterioris tiaræ istius erit. Conf. v. Cl.
 D. Braur, Amicus honor. de Vestit. Sacerd. Ebr.
 lib. 2. cap. 21. 22. 2. Sam. 11. 15. בני ארץ
 אוריה אל-מול פני המלחמה
 Vriam in fronte vel cuspide facierum prælii, i.e.
 in cuspide adversi prælii.

(a) Substantivum est, formæ קרש *san-
 ctitas*, & פועל *opus*. Nec repugnat, deri-
 vare exinde נכחו Ex. 14. 2. Ez. 46. 9. Perinde
 enim se habet ac אמרו Job. 20. 29. forma-
 tum ex אמר; atq; ut שקותו Gen. 30. 8. ex

ram^b, item è regione, contra^c. At

II. Cum prepositione præprimis,
& sine subjuncto Casu, constructum,

1. Significationem Nominis re-
tinet, & idem est ac præsentia^d, jun-
ctura

שִׁקָּת formatum. Vid. *Nucifr.* §. 26. 13. *Kimchi*
in rad. נִכַּח interpretatur per נָגַד de quo §.
170. & per עִמָּת quo de Vid. ad §. 132. p. 140.

(b) Prov. 3. 21. נֹכַח עֵינֵי יְהוָה הִרְכִּירִי
אִישׁ *coram* oculis Domini (sunt) viæ cujus-
libet.

(c) Exod. 26. 35. הַמְנוּרָה נֹכַח
הַשֻּׁלְחָן candelabrum è regione mensæ. I. Reg.
22. 35. נֹכַח אֲרָם *contra* Syros.

(d) Gen. 30. 38. וַיָּבֹאוּ הַצֹּאן לִשְׁתּוֹר
לְנוֹכַח הַצֹּאן cum venirent grex ad biben-
dum *in præsentia* gregis alterius. Quò refe-
runt. Gen. 25. 21. וַיַּעֲתָר יִצְחָק לַיהוָה

& supplex rogavit Isaac Domi-
num *in præsentia* uxoris suæ. Ita *Kimchi Belgæ*

&c. Sed recessum amant ac solitudinem preces
ferventes. Vid. Zach. 12. 12, Fortè minus à vero
abludet versio *oravit pro juncturâ*, seu *conjugio*,
cobabitatione, vel etiam *genitalibus*, aut *uero*
uxoris suæ. Certè Arabibus ab eodem themate
נִכַּח hæc omnia descendunt, ipsumque thema

וַיַּעֲתָר יִצְחָק לַיהוָה וַיִּשְׁתַּחֲוֶה וַיִּפְלֹג וַיִּשְׁתַּחֲוֶה

ctura, copulatio, nexus. Item *objectum*, *oppositum* &c.

2. Vel abit in Adverbium.

§. 173.

זָכַח *faeminam iniit*, denotat. v. g. *Golii Adag.*

48. p. m. 121. *يُنْكِي الْحَسَنَاءَ*

זָכַח *qui iniiturus est pulcram*, largitur ejus dotem. *Abul-Farag. Hist. Dynast.*

p. m. 9, fin. *فَكَوَّحْنَ فَوَاحِشَ جَبَابِ*

& *iniverunt* eas, quæ pepererunt heroas.

(e) Prov. 4. 25. *עֵינֶיךָ לְנוֹכַח וְיָדְיֶיךָ יִשְׁיֶרֶן* oculi tui *directè* (tibi) *oppositum* intueantur, & radii visivi tui dirigant è regione tibi *objectum*. Num. 19. 4.

וְהִזָּה אֶל-נוֹכַח פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד מִדְּמָה
Et spargat ad *Objectum* (seu *directè*, è *diametro oppositum*) partis anterioris tentorii. Sacerdos enim in monte Olivarum constitutus, ad occidentem dirigebat ictus suos, ad lineam quæ è diametro opposita erat faciei templi; sanguine procul dubio in aërem consperso.

Glossa marg. Cod. Joma fol. 2. a. הוּא עוֹמֵד

בְּהַר הַמִּשְׁחָה וּמִתְכוּיִן וְרוֹאֶה פֶתְחוֹ
שֶׁל הַיֵּיכָל שֶׁהוּא בְּכוֹתֵל מִזְרָחִי

Ipsè inquit, stabat in monte Olivarum, & intende-

§. 173. עם. i. *Sequente Nomine*
vel pronomine, idem est ac cum,
undā cum^f, apud^g, co-
ram^h, interⁱ, ad^k, in^l,
er-

bat prospiciens januam templi, quæ in pariete
ejus Orientali. Eadem ferè Raschi habet
Comment. ad l. c. Jud. 19. 10. יִבְנוֹת עָרֵי

Et venit
usque ad oppositum Jebus, quæ est Hierosoly-
ma; i. e. ad illam viæ partem, quæ Hieroso-
lymæ è diametro erat opposita, gleich gegen
Jebus über. Conf. Jud. 20. 44. Ez. 47. 20.

וְהָאֵלֹהִים תִּסְבֶּחָה צְדִיקָה (f) Gen. 18. 23.
numquid etiam perdes justum undā
cum impio, (q. d. in communione impii)? Ps.
וְהָאֵלֹהִים תִּסְבֶּחָה צְדִיקָה 15. 15. *cum ipso ego sum*
in angustia. (g) 2. Sam. 6. 7. וַיָּמָוֶת

& mortuus
est ibi apud arcam Dei. (h) 1. Sam. 2. 21. וַיִּגְדַּל

וַיִּגְדַּל הַנֶּעֱרָר שְׁמוֹנָה עָם יְהוָה
& adolevit puer Samuel coram Domino.

וְעַם צְדִיקִים אֵל — (i) Psalm. 69. 29.
& inter justos ne confcribantur. וְכִתְבוּ

וְאֵת דְּבָרֶיךָ עִם — (k) 2. Chr. 1. 9.
confirmetur verbum tuum וְאֵת דְּבָרֶיךָ
Davidem patrem meum. (l) Job. 29. 18. וְאֵת דְּבָרֶיךָ

Et dixi, in nido meo
וְאֵת דְּבָרֶיךָ עִם קִנִּי אֲנִי

erga^m, (item contraⁿ) &c.

2. An-

expirabo. (m) 2. Chr. 20. 17. עֲמַרְוּ
state & vi-
dere salutem Domini *erga* vos. Sunt hæ qui-
dem voces diversæ: sed neutra harum à va-
lore *cum*, quatenus *conjunctionem* vel *propin-*
quitatem denotat, recedit. Atque adeò nihil
aberraret à vero, qui in his omnibus vocu-
lam *cum* substitueret. Parum profectò ro-
boris ei inest argumento, quod Nonnemo ad
2. Chr. 1. 9. adfert, quasi *verbum Domini super*
hac re, non fuerit cum Davide, sed cum Na-
thane ad Davidem, 2. Sam. 7. 8. sqq. Siquidem
cum Davide communicabatur, quicquid de eo
ius posteritate dictum fuerat ad Nathanem.

(n) Huc plurima trahunt loca; quæ singu-
la penitus examinata, non respuunt signi-
ficationem *cum*. Præ reliquis *contrarietas*
hanc postulare videtur Psalm. 94. v. 16.
מִי-יָקוּם לִי עַם-מְרִיעִים מִי-יִתְּצֵב
quid adstaret mihi *contra*
maleficos? quis sisteret se mei causa *contra* ope-
rantes iniquitatem? Quam etiam R. D. Kimchē
in Comm. suo recepit verbis: אָמַר הַמֶּשֶׁנֶּר
עַל לִטּוֹן בְּנֵי הַגְּלוּת מִי הָיָה קָם בְּעִבּוּרִי
בְּנֶגֶד מְרִיעִים וְסִי הָיָה מִתְּצֵב בְּעִבּוּרִי
i. e. loquitur Psalter sub no-
mine exulum, quis surrexisset mei causa אָמַר

2. *Ante Infinitivum*, hoc in tempus finitum resolutum; denotatur quum°. Sed subinde,

3. In-

VERSUS maleficos? Et quis stitisset sese mei causa CONTRA operantes iniquitatem? At hæc notatio è diametro contraria est nativæ vocis עו significationi, quam ratione originis suæ haurit è themate עמ, quo de mox plura ad lit. (q). Proinde etiam Drus. l. 10. Obs. c. 7. vim hujus adversandi valoris non in præpositione עו fundatam agnoscit; sed in verbo standi. Verum hoc mediæ significationis est, & pro varietate particulæ intervenientis, compositi sensum induit, assistendi modò, modò resistendi. Stare cum aliquo, idem est ac assistere alicui, non autem resistere vel insurgere: quam compositionem efficeret particula עו Lev. 19. 11. Ps. 2. v. 2. Jes. 31. 2. Ps. 54. 5. Ps. 86. 14. Ps. 3. it. עו pro עו alternans Gen. 4. 8. ב Hof. 10. 14. aliæque adversitatem denotantes. Tota tollitur difficultas, si præpositionem עו non cum verbis יקום & יתיצב construas, sed cum לי proximè sibi præcedente, h. m. quis assurgat mihi cum malignantibus (sc. confligenti)? quis assistet mihi cum operantibus iniquitatem (occupato)? Mihi cum malignantibus, mihi cum operantibus iniquitatem est negotii. (o) Esd.

3. Inprimis *P* *præpositione præpositâ*,
significationem Nominis commo-
dè retinet, & idem est ac *Communio*,

R

om.

עם העלות הגולה מבבל לירושלים. i. ii.

quum deduceretur turba exulum è Babylonia
Hierosolymam. (p) Sine præpositione

enim occurrunt exempla, adducta in sqq. ex

Gen. 32. 10. Ps. 73. 25. Job. 30. 1. Et plura alia

eò trahi possent, si ex generali fundamento

§. 132. II. tradito, virtute eam præsentem con-

cipias, v. g. Gen. 18. 23. ad (f) cit. *an perim s*

justum (in) *communione impii*? &c. (q) Vi

suæ originis עם, quod hodiernum Arabi-

bus denotat *communis* fuit. v. g. apud *Abu Ali*

Ebn Sina, Can. 1. Sect. 1. doct. 5. sum. 1. cap.

14. p. m. 15. lin. 27. *Costas* dicitur, *non unum os*

constituit, *tum ne pondere suo graves forent*,

لَيْلًا تَعْمُ كَفَّةً لِّئِنْ عَرَضَتْ
tum

ut ne communis esset noxa, si qua forte

accideret. Idem l. c. Sect. 2. p. m. 70. lin. 35.

قَالَ: كَمْ يَخْصُ
36. cap. 3. de Vrina:

بِذَلِكَ الْوَجَعُ وَالْتِقَلُ نَاحِيَةً بَلْ

هَمْ دَلَّ عَلَيَّ نُثُورٍ وَجُدَرِيٍّ

communitas, publicum, consor-
tium, societas, associatio^r, pari-
tas

وَأَوْرَ لِمَ يِعَمَّ الْبَدَنَ i. e. quod si non
peculiaris fuerit in hoc (membro) dolor ac gra-
vitas seorsim, sed COMMVNIS FVERIT; do-
cet de pustulis & variolis & tumoribus, (quibus)
COMMVNE EST corpus. Quæ Plembius p.
142. vertit: quod si dolor & gravitas nullum sin-
gulare membrum exercet, sed VNIVERSVM
infestat corpus; hoc pustulas, variolas, tumores-
que toti corpori COMMVNES presagit. Vnde
res quælibet communis, generica, nulli
propria (quam Rabbinii הַבְּקָרָה vocant), com-
munitas, universalitas. Ipsum quoque Ebræ-
um עַם populus hinc suam sortitur notatio-
nem. Quippe talem denotat communionem seu
coetum hominum, quæ non modo una degit;
sed & omnia bona malaque habet inter se com-
munia. A quo non abludit in tantum Forste-
rus, quando Dict. p. 602. scribit: עַם consocia-
tio est, sive magna, sive parva hominum, qui si-
mul juncti, idem nomen, jus, eandem linguam,
religionem, politiam habent. ab עַם eo quod si-
mul cohabitant inter se, & secum juncti sunt so-
cietate, lingua, jure, religione. (r) Sine Præ-
positione v. g. Gen. 32. 10. שׁוֹב לְאַרְצָךְ

tas, par^s, conjunctio, nexus, pro-

R 2

pin-

וְלִמְוֹלָתְךָ וְאִי־בְרָךְ עִמָּךְ revertere in
terram tuam, & ad agnationem tuam; nam
benefaciam *communioni* (societati vel pro-

pinquitate, cujus jam fecerat mentionem)
tue Job. 30. 1. אֲשֶׁר — מֵאֶתְהִי אֲבוֹתָם

לְשִׁיתָ עִם — כָּל־בִּי צֵאֲנִי quorum recusas-
sem parentes constituere *societatem* vel *confor-*
tium canum meorum. 1. Chron. 12. vers. 21.

וְהֵמָּרָ עֲזָרוּ עִם — דָּוִיד עַל — הַגִּדְדֹר
Et isti juvabant *communione* seu *confortium*
Davidis contra turmam istam invadentium
hostium). *Cum prepositione* ׀ v. g. 2. Sam 3. 15.

וַיִּשְׁלַח אִישׁ בִּישָׁר וַיִּקְחֶהָ מֵעִם אִישׁ
Et misit Isboseth, & surripuit eam *a commu-*
nione vel *confortio* viri. Gen. 4. vers. 32.

כִּי עֲבָדְךָ עִיב אֶת־הַנֶּעַר מֵעַם אָבִי
Nam servus tuus (fidejussit puerum i. e. coll.
§ ult., intercedente fidejussione sustulit pue-
rum *a confortio* patris mei. (s) Huc re-

ferri potest Ps. 73. 25. מִי — לִי בַשָּׁמַיִם

וְעִמָּךְ לֹא — חֲפִצְתִּי בָאָרֶץ quis mihi in
coelis est? (Vid. §. 48. II. 1. h. e. neminem in
coelis habeo præter te; & *parem tibi* (coll. §. 66.)
non desidero in hac terrâ. Eodem sensu quo in
Alkorano hinc inde v. g. Sur. 2. v. 21. &c. dicitur:

فَلَا تَسْجُدُوا لِلْإِنْسَانِ

pinquitas^t &c.

§. 174.

nè ponatis Deo *Pares*. Q. d. neminem deside-
ro, cui *æquè fidere* possim ac tibi, in his ter-
ris. Nisi malis ex §. 140. 3. p. 153. reddere :
Et TECVM NIHIL desidero in hâc terra. q. d.
in consortio, quod mihi tecum (manum me-
am adinstar amici familiarissimi apprehen-
dente v. 23.) intercedit, neminem desidero ali-
um; tu mihi solus adimpleres omnia in omni-
bus. (t) Jud. 9. v. 37. **הַנֶּחֱמָה עִמָּךְ**
יִרְרִים מֵעַם טָבוֹר הָאָרֶץ Ecce po-
pulus descendit *de nexu* umbilici terræ hujus;
vel de eo, quod *in communiōe* est cum umbi-
lico terræ. *Umbilicus* verò tam prominen-
tem cujusque rei partem denotare videtur,
quam *mediam*. Vnde factum, ut de *die* ejus-
que tempore meridiano occurrat, itemque
de *librorum ornamento* tegimini affixo, atque
meditullio terræ. Et quidem *diei* applicatur
v. gr. ap. *Plautum* Menæchmi Act. 1. Sc. 2.
vers. 45.

*Dies quidem jam ad VMBILICVM est di-
mediatus mortuus.*

Similiter *Fulgentius* Mythol. lib. 1. c. 11. A-
pollo, p. m. 44. *Lampas* inquit *ardens*, dum ad
VMBILICVM *diei centratum conscenderit cir-
culum*. De voluminum umbilicis plura sunt Scri-
ptorum loca, quàm ut recensendis illis suffi-

ciam & , *auctore* Porphyrio non lignei modo isti erant, verum & ossei, corneive. Quin & *aureos* commemorat *Lucianus* de Mercede conductis, p. m. 478. *Pictos* vero *Martialis*: quando lib. 3. p. m. 157. proprium alloquitur librum.

Et frontis gemino decens honore.

PICTIS luxurieris VMBILICIS.

Conf. Eundem lib. 1. epigr. 67. p. 71. lib. 4. epigr. 91. lib. 5. epigr. 7. vers. 15. & plura Vid. *ap. Dempst.* in *Ros. Antiq.* lib. 1. cap. 13. p. m. 40. Inprimis vero frequens vocis usus est de terræ ac provinciarum meditullio. Quo sensu & sacri Scriptores eam adhibent, & profani. Vid. præter locum *Judicum* cit. etiam *Ezech.* 18. 12. *Cicero* VI. *Verr.* cap. 48. *Nemus Ennensium* inquit, *quod in media insula est, VMBILICVS Sicilia nominatur.* *Livio* lib. 35. cap. 18. *Ætoli* dicuntur *Gracia incolere umbilicum.* Conf. lib. 41. cap. 23. *Italia* vero *umbilicum* in agro *Reatino* à *M. Varrone* constitutum, & *Jul. Solinus* autor est, *Polyhist.* cap. 8. p. m. 6. itemque *Plinius* nat. hist. lib. 3. cap. 12. fin. De *Hierosolyma* similiter *Josephus* Bell. Jud. lib. 3. p. m. 83. 3. scribit: Μεσαιτάτη δ' ἐῖς αἰῶνος πόλις, τὰ ἱεροσόλυμα καίται παρὸ καὶ τινες ἐκ ἀσποπῶς ΩΜΦΑΛΟΝ τὸ αἶψυ τῆς χώρας ἐκάλεσαν. Quod, ut *Pet. Apollon. Collatius* lib. 3. de excidio ejus, inquit:

— *Medium telluris aperta
Credita habere locum.*

Quem tamen titulum ambitiosè nimis ad *Delphos* trahunt plerique. *Strabo* lib. 9. τῆς ἰλλάδος ἐν μέσῳ πῶς ἔστι τῆς συμπάσης τῆς τοῦ ἐντὸς ἰσθμοῦ, καὶ τῆς ἐντὸς, ἐπομίδη δὲ καὶ τῆς οἰκισμένης, καὶ ἐκάλεισαν τῆς γῆς ΟΜΦΑΛΟΝ. *Sunt* inquit, *Delphi* ferè in medio sui totius *Græciæ*, quæ & extra *Isthmum* est & intra; quin & in medio totius terrarum orbis jacere quidam senserunt, terre hinc appellantes *UMBILICVM*. Ita *Suida* appellatur: it. *Pindaro* in diversis locis, v. g. *Pythior.* Od. 4. Str. (δ) v. 8. p. 241 Od. 6. Str. (α) v. 3. p. 280. ἐπ. (γ) v. 9. p. 292. Od. 11. ἀντίσθ (ε). v. 8. p. 318. Edit. Steph. 1599. item *Pausania* lib. 10. *Sophocli* & *Euripid.* ex citatione *Schmidii* ad *Pind.* Od. 4. l. c. p. 191. Etiam *Livius* lib. 8 cap. 47. circa finem, *Delphos* vocat *UMBILICVM orbis terrarum*. Et *Manilius*, à *Varrone* citatus (lib. 6. de lingv. lat. p. 68. Edit. Scalig. & p. 70. Ed. *Popmæ*: ad quem provocat *Cicero* de divinat. lib. 2. p. m. 409.) dixerat?

*O sancte Apollo! qui UMBILICVM certum
terrarum obtinens.*

Cujus sententiam examinatam Vide ap. *Varronem* l. c. prolixius. Quo non obstante, dudum *Homerus* hanc phrasi usus fuerat, quum *Odyss.* 1. vers. 50. cecinit:

§. 174. יד^u ejusque decurta-
cum יד^x. I. No-

Νήσω ἐν ἀμφιγύτῃ ὅθι τ' ΟΜΦΑΛΟΣ ἔστι
θαλάσσης

*Insulâ in circumfluâ, ubi UMBILICVS est
maris.*

In quem Vid. *Eustath.* p. m. 17. l. ul. p. 18. l. 37. p. 19. l. 25. sqq.

(u) Thema יד^u ad formam יד^u navis;
it. יד^u adustio, יד^u irrigatio. in quibus duo-
bus tamen media י se accommodat præce-
denti vocali cognatæ: tertia verò perit in
omnibus. Vt in talibus sæpius alibi. Vid.
Nucifr. §. 29. obs. 1. coll. §. 43. Voce crescen-
te secunda radicalis dagefchatur: cum voca-
lis primæ, brevis jam facta, cum unicâ literâ
non constituat syllabam. Vid. *Nucifr.* §. 20.
Obs. 3. (æ). Id quod in יד^u fervatur, etiam
quando tertia, in י mutata, retinetur. v. gr.
Jes. 46. 3. יָעַמְסִי מִי בֶטֶן bajula-
ti ab utero. Ne scil. communi nominum hoc
modo derivatorum formâ assumptâ, cum יד^u
confundatur, quod *numerum* seu *copiam* de-
notat Significationem nostro cognatam, quo-
ties juxta membr. l. 2. *partitivè* sumitur: prouti
ead. Radix aliam quoque formam יד^u suppe-
ditat, nostro quoad notationem *partis* prorsus
parallelam. Non refragabor tamen, si quis
rigorosè nimis paragogen in illo defende-
rit. (x) Quo de Vid. *Nucifr.* §. 2. ad lit.

I. *Nominibus junctum*, pronominibusque, præter ea, quæ §. 15. & §. 132. II. dicta jam sunt, significat

1. Vt plurimum α^y , (per^z), de^a , ex^b , (inter^c &c. modò

(a)

(u) §. I. p. I. it. §. 50. I. (y) Jud. 20. 32.

הַנִּתְקוּ מִן־הָעִיר avulsi sunt à civitate.

Reg. 18. vers. 22. מִנְעָרִי à juventute meâ.

(z) Obad. v. 9. לְמַעַן יִכָּרֵת אִישׁ מֵהָרַר

ut excindatur quisque de

monte Esau α vel per stragem. (a) Jef. 21. II.

אֵלַי קוֹרֵא מִשְׁעִיר שׁוֹמֵר מַחֲ

מִלִּיל ad me cla-

mat ex Seir (i.e. coll. §. 15. Idumæus), custos!

quid de nocte, quid (inquam) custos! loqui-

tur? Chald. Efr. 7. 26. דִּינָא לְהוּהַ מִתְעַבֵּר

judicium erit faciendum

(i.e. judicetur, vel judicium consumetur) de

eo, sive ad mortem &c. (b) Gen. 2. 19.

וַיִּצַר יְהוָה אֱלֹהִים מִן־הָאֲדָמָה כָּל־

& formavit Dominus

Deus ex terrâ ista, omnem bestiam. Gen. 2. 23.

(c) Dan. עֲצָם מֵעֲצָמַי os ex ossibus meis.

וְלֹא נִמְצָא מִכָּל־לֶם כְּרִנְיָאֵל I. 19.

& non inventus est ex omnibus (vel inter

(α) *Efficienti*^d *præmissum* seu
procreanti^c; modò

(β) *Materia*^f: item

(γ) *Subiecto*^g; atque

R 5

(δ)

omnes istos Danieli similis. Joël 1. vers. 12.

כִּי — הָבִישׁ שִׂשׁוֹן מִן — בְּנֵי אֲדָם

nam arescere fecit gaudium *de* vel inter fi-
lios hominum. Quò referunt etiam 1. Chr.

II. 25. מִן הַשְּׁלוֹשִׁים הֵנּוּ נִכְבָּר הוּא

inter triginta istos ecce hic honorabilis fuit.

Sed hic non erat de istorum societate, ut verba
sequentia clarè evincunt præstat igitur red-
dere: à triginta istis en ille honorabatur.

(d) Pf. 73. v. 19. תָּמָר מִן — בַּלְהוֹר

consumti fuerunt à terroribus. Jer. 49. v. 45.

מִחֶשְׁבֹן מֵיֵצֵא אֵשׁ ignis egressus est *ex*

Hesbon. (e) 1. Sam. 2. vers. 20. יֵשׁוּעַ

יִתְּנָה לָּךְ זֶרַע מִן — הָאִשָּׁה

reponat Dominus tibi semen *ex* hâc muliere

Gen. 17. 6. & Re- מִמֶּךָ יֵצְאוּ

ges *ex* te prodibunt. (f) Vid. ad lit. (b).

(g) Gen. 40. 17. וְהָעוֹף אֹכֵל אֶת —

& avis comedebat מִן — הַסֵּל מֵעַל רִאשִׁי

ea è canistro, de vertice (Vid. ad §. 132. II. p.

135. sq.) capitis mei. Jes. 40. 15. הֵן גּוֹיִם

ecce gentes sicut gutta è situla.

(d) *Integro*^h, sive *objecto*ⁱ; nec
non

(e) *Tempori*^k, aut *loco*^l.

2.Sa-

(h) Exod. 29. 22. וְלִקְחַתָּ מִן הָאֵיִרָה & fumes de ariete adipem & caudam. De obesâ hâc ovium Orientalium caudâ, plostello imponendâ. Vid. Bochartus Hieroz. Part. 1. lib. 2. c. 45. col. 494. sqq. Ludolfus Hist. Æthiop. lib. 1. cap. 10. §. 14. sqq. Not. nr. LXXVI. p. 146. sqq. 2. Reg. 2. 7. וַחֲמִשִּׁים אִישׁ מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים הָלְכָה & quinquaginta viri ex filiis prophetarum iverunt. (i) Pf. 22. 26. מִנִּתְּךָ תְהַלֵּלְתִּי de substantia tua (vel de Te ipso, Vid. §. 163. I. p. 213.) laus mea in catu magno.

(k) Num. 15. 23. מִן הַיּוֹם אֲשֶׁר צִוָּה à die quo præcepit Dominus, & ulterius. 1. Sam. 30. 25. מִהַיּוֹם à die isto, & in superius.

(l) Hof. 2. v. 2. וְעָלוּ מִן הָאָרֶץ & ascendunt ex terra hâc Gen. 12. v. 1. לֵךְ לְךָ מֵאֶרֶץ וּמִמּוֹלֶדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ vade tibi è terra tua, & à cognitione tuâ, & è domo patris tui. Atque huc etiam referendum censeo Gen. 4. 11. אֲרוּרְךָ אֲתָּה מִן הָאָרֶץ הָאֲרָמָה excommunicandus esto, vel

2. Sæpè *partitivè*, sumitur, & idem est ac *pars^m*, *quidam*, *aliquis*, seu *aliquot^u*.

3. Non

anathemate proscriptus esto (ut cap. 3. 14.) ex hac terrâ (vel è regione Paradiso vicinâ). Quam versionem comprobant sequentia v. 12. 14. 16. & usus verbi ׁן à Talmudistis assertus. Vid. *Moëdkaton* Bab. f. 16. a. l. ii. sqq. *Arba Turim* Part. 2. S. 334. init. Qui vertit *maledictus tu esto unâ cum terrâ*, non advertit, quòd terra nil deliquerit. ob quod execrationi fieret obnoxia; quin potius celebretur, tanquam fratre longè benignior. quippe quæ receperit sanguinem, quem ille non dubitarit effundere. (m) In hoc substantivi naturam gerit, quemadmodum reliquæ ita dictæ particulae. (n) Gen. 25. 30.

הָלְעִיסָנִי בָּנָה מִן־הָאֶרֶץ הָאֵלֶּה
 sine me quæso ! sorbere *partem* rufi rufi istius,
 (i.e. edulii istius admodum rufi §. 14. 3.) Jer.

יִמִּין הַכֹּהֲנִים *Jeremias* מן־

אֲשֶׁר בְּעֵנְתוֹר de sacerdotibus, vel *pars*
 Sacerdotum istorum qui in Anathoth. Ita

Esr. 7. 7. cap. 2. 70. Jud. 10. 11. 12. הָלֵךְ

מִמִּצְרַיִם וּמִן־הָאֲמֹרִי מִן־בְּנֵי עַמּוֹן

וּמִן־פְּלִשְׁתִּים : וְצִירוֹנִים וְעַמְלָק וּמֵעוֹן

לֹחֲצוּ אֹתָכֶם Nonne post Ægyptios, et

3. Nonnunquam notat *propter*,

coram

iam *pars* Amoræorum, & *pars* filiorum Ammon, & *pars* Philistæorum, item Zidonii ac Amalekitæ & Meonæi compresserunt vos?

I. Reg. 12. 9. מִן־הָעוֹרֹת *alleva* (vel tolle) *partem* jugi istius, quod imposuit pater tuus nobis. cap. 18. 5. וְלֹא־נִכְרִית מִן־בְּהֵמָה ut ne excindamus *partem* (vel *speciem*) jumenti. Vid. Gen. 45. 23. Exod. 6. 25. cap. 17. 5. c. 29. 12. 20. 34. Lev. 11. 32. 33. 35. 37. 39. cap. 25. 25. 49. Num. 19. 4. 17. & passim. *Chaldaicè* v. g. Dan. 1. 33. רִגְלוֹהִי מִנְהוֹן־הִי פִרְזֹל *pedum* (propter suffixum vocis sequentis, ex §. 19. 2.) *pars* ferri i. e. ferrea §. 26. & *pars* ipsorum lutea. Qui locus primam mihi hujus meditationis occasionem præbuit, confirmatam per significationem nominis conjugati מִנָּה supra adducti.

(o) Pf. 104. 7. מִן־גְּעִרָתְךָ יִנּוֹסוּן מִן־קוֹל רַעְמֶךָ יִחַפּוּזוּ *ab* increpatione, vel *propter* increpationem tuam aufugient; à voce vel *propter* vocem tonitru tui festinanter discutientur. Exod. 6. 9. לֹא־שָׁמְעוּ אֶל־מֹשֶׁה מִקֶּצֶר רוּחַ וּמֵעֲבָרָה קֶשֶׁר sed non attenderunt ad Moysen *ex* imminutione, vel *propter* imminutionem (aut angustiam)

coram^p, *contra*^q, *in*^r, *versus*^s.

4. Cum

spiritus, & ob servitutem duram. *Chaldaicè*
 Dan. 5. 19. וּמִן־רִבּוּתָהּ הִי יִהְיֶה לָהּ
 Et *propter* majestatem, quam dedit ipsi.

(p) Num. 22. 22. וְהִיִּיתֶם נִקִּים מִיְהוָה
 & eritis innoxii *coram* Jehova, &
coram Israël. Vid. Jer. 51. 5. (q) Ps. 43. 1.
 וּרְיִבָּה רִיבִי מִגּוֹי לִי חֲסִיד
 & litiga litem meam *contra* gentem non be-
 nignam, (i. e. coll. §. 134. crudelem) &c.
 Quo referunt Lev. 5. v. 1. 16. וְאֵת אֲשֶׁר
 & illud quod
 peccavit *contra* Sanctum rependet. Sed hoc
 potius reddiderim: & id quod peccaminosè ad
 suum usum contulit (per Metaleps. §. ult.) de
 consecrato, restituat. (r) Lev. 14. 16.

וְטָבַל הַכֹּהֵן אֶת־אֶצְבָּעוֹ הַיְמָנִית
 Et intinget Sacerdos digitum
 suum dexterum *in* oleum illud. Lev. 27. 17.
 Si *in* anno
 jubileo consecrarit agrum suum. Quo mi-
 nus per à reddas vel *post*; obstat vers. 18. cui
 contradistinguitur. *Chaldaicè* Dan. 7. v. 17.

אַרְבַּעַה כְּלָכִין יִקוּמוּן מִן־אַרְעֵי
 quatuor Reges stabunt *in* terra. Vid. v. 23.

(s) Gen. 13. v. 11. וַיֵּסַע לוֹט מִקְדָּם
 & profectus est Loth *versus* ortum. Loth

les. 11. 2. מִן־בְּעֵיט
 in collibus.

4. Cum illis, quæ tempus conno-
rant, denotat quandoque post;
quin & ante^u.

5. In oratione comparativa vel
(a) idem est ac præ^x, magis quàm^y su-
prà

enim è Bethel tendebat Sodomam: Sed hæc
illi erat ad Orientem sita. Etiam nunc vo-
catur mare mortuum, & terræ Canaan ori-
entale est. Vid. Bochartus in Phaleg. Part. 1. lib.
1. c. 7. p. m. 35. Sixt *Amama* ad loc. cit.

(t) Neh. 13. v. 21. מִן־הָעֵרָת הַהִיא לְאֵלֶּיךָ בַּשַּׁבָּת
tempus illud non venerunt in Sabbatho. Jos.
23. וַיְהִי מִיָּמִים רַבִּים. & factum est post
dies multos. (u) Jes. 44. v. 13. —

גַּם־אֲנִי הָיִיתִי מִיּוֹם אֲנִי הָיִיתִי
etiam ego ante diem
sum. Ita Mich. 5. 1. Ps. 93. 2. Prov. 8. 23. Jes.
48. 16. (x) Eccl. 2. 13. שֵׁשׁ יִתְרוֹן

לְחִכְמָה מִן־הַסְּכָלוּת quod sit ex-
cellentia sapientiæ præ stoliditate. Deut. 14. 2.

לְהִיוֹרָה לוֹ לְעַם הַגִּלָּה מִכָּל הָעַמִּים
Vt sis ipsi populus peculii præ omnibus po-
pulis. (y) 2. Sam. 10. v. 6. עֲתֵרָה יָרַע

לָנוּ שֶׁבַע בָּן־כְּכָרִי מִן־אַבְשָׁלוֹם
Nunc malum inferet nobis Seba filius Bichri
magis quàm Absolom. Jud. 2. v. 19. יֵשֶׁבֶן

præ^z Vel

(β) Si unum superatur, aut plura saltem, significatione sui latine neglectâ, Comparativum format^a; Aut, si, superatis omnibus, extremus per adjectivum indigitetur excessus, Superlativum^b ipsum.

II. Verbis præpositum, æquipollenter cum præcedentibus,

1. Idem est ac antequam^c, postquam

וְהִשְׁחִיתוּ מֵאֲבוֹתָם revertebantur & (i. e. denuo perditè agebant, *magis quam* patres eorum. (z) Deut. 17. 20. לְבַלְתִּי רוֹם —

ut ne extollat se animus ejus supra fratres suos. (a) Lev. 13. 4. 25. 30. הָעוֹר —

profundior cute. Jud. 14. 18. מֶה — מִתּוֹק מִדְּבַשׁ quid *dulcius* melle.

(b) Gen. 3. v. 1. וְהָיָה הָיָה עָרוֹם. Et serpens fuit *callidus* PRAE omni bestia, i. e. callidissimus omnium bestiarum.

(c) Hag. 2. 16. מִהֵיוֹתָם כֹּאֵל — עֲרַמַּת עֲשָׂרִים וְהָיְתָה עֲשָׂרָה

antequam fierent illa, venit (quis coll. §. III. 2.) ad acervum viginti (modiorum), & fuit

(coll. §. III. 2.) ad acervum viginti (modiorum), & fuit

quam ^d, *si* ^e, *ut* ^f, *quòd*

decem &c. In v. 15. exprimitur per **מִפְּנֵי**
antequam, quo de §. 146. 2. (β). pag. 69. Conf.
 vers. 18. 19. (d) 1. Chr. 8. 8. **וַיִּשְׁהָרִים**
הוֹלִיר בְּשָׂרָה מוֹאָב מִן־שְׁלָחוֹ אֲתָם
 Et Saharaim genuit in agro Moabitico, &
 dimittere istum, i. e. (coll. §. 127. 128.) *post-*
quam is dimisisset eos Num. 24. 23. **מִי יִחְיֶה**
אֲלֹ quis vivet, & ponere, (i. e. coll.
 §. 127. 128.) *postquam* posuerit illud Deus. Vid.
 Ps. 73. 20. Jes. 44. 7. Zach. 6. 5. Ita Hof. 7. 4.
יִשְׁכָּן מֵעִיר מְלוֹשׁ בְּצֶק עַרְחֻמָּתוֹ
 quiescit excitans (vel pro **מֵהָעִיר** ab excita-
 tione, coll. §. 129.) *postquam* depisit massam,
 usque ad fermentationem ejus. (e) Gen.
 18. 25. **חֲלִילָה לָּךְ מַעֲשׂוֹת כְּדָבָר הַזֶּה**
 piaculum tibi foret & facere, i. e. *si* faceres
 juxta rem hanc. Vnde alibi, Infinitivo in
 tempus finitum resoluto, loco **מ** substituitur
חֲלִילָה לִּי *si*. v. g. 1. Sam. 24. v. 7. **חֲלִילָה לִּי**
מִיִּהוָּה אֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה
 piaculum foret mihi coram Domino, *si* fa-
 cerem rem hanc. Vid. 2. Sam. 20. 10. c. 23.
 17. Job. 27. 5. (f) Deut. 7. 8. **כִּי מִשְׁמְרוּ**
אֶת־הַשְּׁבוּעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאֲבוֹתֵיכֶם
אֲתָכֶם nam, *ob* observa-
 re cum, i. e. (coll. §. 127. 128.) *ut* observet ille

quod^g, ne, ut ne^h, quod nonⁱ.

2. In Oratione comparativâ verò, significat *magis quàm^k, vel quàm ut^l*; etiam ibi, ubi latine Comparativi notio fuit assumpta.

§. 175. אל^m (Nomini præmittitur,

juramentum, quod juravit patribus vestris, eduxit Dominus vos. (g) Jes. 48. v. 4.

מִדַּעְתִּי כִי קָשָׁה אַתָּה *propter* scire me, i. e. *eo quod* scio, quod durus sis. (h) Deut. 33. 11. —

מִחַץ מִרְגָּלַי קָמִי וּמִשְׁנָאִיו מִן — frange lumbos insurgentes contra ipsum (coll §. 6.) & odio habentes eum *ne* subsistant. Psalm. 39. 2. אֲשַׁמְרָה

אֲשַׁמְרָה דַּרְכֵי מַחֲשׁוֹנִי בִלְשׁוֹנִי *observabo* vias meas, *ut ne* peccem linguâ meâ. (i) Jes. 54. 9. נִשְׁבַּעְתִּי מִקְצוֹף עָלֶיךָ וּמִצֵּר-בֶּרֶךְ

juravi, quod non effervesce velim contra te, *nec* te increpare. (k) Prov. 16. v. 29. טוֹב שֶׁל-רוּחַ אֶת-עֲנָיִים מִחֶלֶק שָׁלֵל

melius est humiliari spiritu cum pauperibus, (*magis*) *quàm* dividere spoliū cum eminentibus. (l) Gen. 4. v. 13. גָּדוֹל עוֹנֵי מִנְשׁוֹנִי

major est iniquitas mea *præferre*; i. e. *major* est pœna iniquitatis, *quàm* ut sustineam. (m) Ex quie-

scenti tertiâ formatum est: eo quod non mo-

tur, atque Pronominiⁿ; sed) *Verbo postpositum, modo*

1. *Nexum constituit, quo Verbum suo cohaeret casui, latine omittendum^o, modò*

2. *Exprimit praepositiones.*

(α) *Ad^p, usque ad^q, in^r, erga^s, super*

dò(.) tertiae ante tonum in (.) corripit; sed & subinde apparet, sub formâ constructâ pluralis **אֱלִי** v.g. Job. 3. v. 22. cap. 5. v. 26. c. 15. v. 22. cap. 29. 19. (n) Non item Verbo. Atque adeò trahi non potest ad §. 164. lqq.

(o) Vid. suprâ §. 122. I. (p) Exod. 3. 13.

הִנֵּה אֲנִי בֹא אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ecce ego venturus *ad* filios Israël. (q) Jer.

נָגַע אֶל הַשָּׁמַיִם מִשְׁפָּטָהּ 9. 51. tangit *ad* coelum *usque* judicium ejus. In membro huic subjuncto pro **אֶל** ponitur **עַד**

(r) Jud. 6. 39. **יְהִי נָא חֶרֶב אֶל** — sit quæso! siccitas *in* velle-re solo. Prov. 16. 3. **אֶל אֱלֹהִים מַעֲשֵׂיךָ** volve *in* Dominum opera tua. (s) Ps. 119.

צָרָה נַפְשִׁי לְתַאֲבָה אֶל מִשְׁפָּטֶיךָ 20. v. comminuitur anima mea ex desiderio *erga* judicia tua.

super^t, contra^u,

(β) *Sæpius apud^x, inter^y, juxta^z,*

coram^a, cum^b, una cum^c, propter, 1 Sam. c. i. 27. c. xv. 35. xvi. 1. quo et referunt plurimum Gen. xxxviii. 35.

3.

(t) Jer. ii. v. 23. כִּי-אֶבִּינָה רָעָה

אֶל-אֲנָשֵׁי עֲנָתוֹר nam venire faciam
malum *super* cives Anathoth. (u) Gen.

4. v. 8. וַיִּקָּם קַיִן אֶל-הָבֶל אָחִיו

ut insurgeret Cain *contra* Abelem fratrem
suum. (2) Prov. 30. 10. אֶל-תִּלְשָׁן

עַבְדְּךָ אֱלֹהֵי-נִי ne accuses servum *apud*
Dominum suum. (y) 1. Sam. 10. 22.

הִנֵּה הוּא נִחְבֵּא אֶל-הַכֵּלִים
ecce ille latitat *inter* vasa. Vid. Jes. 7. 6.

(y) Gen. 6. 16. וְאֶל-אִמָּהּ תִּכְלַנָּה
& *juxta* cubitum absolves eam. (a) 1.

Sam. 26. 15. מִי-אַתָּה קֹרֵאת אֶל-הַמֶּלֶךְ
Quis tu es, (qui) clamas *coram* Rege? Non
enim Regem inclamabat, sed Abnerum, Rege
præsente. (b) Num. 25. 1. וַיִּזְחַל הָעָם

& לְזָנוֹת אֶל-בָּנוֹת מוֹאָב
& exorsus est
populus scortari *cum* filiabus Moab.

(c) Thren. 3. 41. נִשְׁמָנוּ לְבַבְנוּ אֶל-
עֲלֵינוּ אֶל-אֱלֹהֵי בָשָׁמִים

nostrum, *una cum* manibus nostris ad Deum
coelestem. Priscianus cap. XIV. de Præpos. cap.

Ex his &c. explicaturus usum ac vim vocu-
la ad, inquit: Ad iam in compositione, quam

3. Cum præfixo ׀, vicem sustinet nominis ׀׃, pro pronomine reciproco positi.

§. 176. Præpositiones ׀, & ׀ ad, ante idem nomen sibi invicem subjunctæ, notant *diversitatem*; eamque vel simplicem ^a, vel cum incremento, aut continuatione ^c. Vide plura infrà §. 189. 2.

§. 177.

in appositione plerumque PROXIMITATEM significat, ut adeo, accurro, advenio, assideo, ad Trojam, ad urbem, pro juxta urbem. Est & CAUSALIS, ut ad quid hoc fecisti? h. e. cujus causâ? Et SIMILITVDINIS, ut accommodatus, adequatus, adsimilis, ad unguem. Significat etiam CONTRARIETATEM, ut ad illum mihi pugna est, h. e. contra illum; Pro TEMPORALI quoque accipitur, ut Salust. in i. hist. ad bellum Persimacedonicum, h. e. usque ad bellum &c. ADDITIONIS quoque, ut ad hoc mala. Quæ omnia Ebræorum particulæ ׀ competunt similiter.

(d) 1. Chr. 17. 5. ׀ִמְאֵהָרָא ׀ִמְאֵהָרָא

׀ִמְאֵהָרָא-׀ִמְאֵהָרָא Sed fui *à* tentorio *in* tentorium; i. e. in *diversis* tentoriis, vel sub tentorio in *diversis* locis erecto.

(e) Psalm. 84. 8.

§. 177. Præpositiones v. gr.
 אֶלⁱ, אֶת^k, עַל^l, עִם^m,
 S 3 בⁿ,

יֵלְכוּ מִחַיִל אֶל—חַיִל Ibunt *de robore ad robur*, i. e. *subinde* novās induent vires. Num. 30. 15. מִיּוֹם אֶל—יוֹם à die *in diem*, i. e. *quotidiè*.

(i) Gen. 32. 7. בָּאנוּ אֶל—אֶחָיוֹ אֶל—עֵשָׂו venimus *ad fratrem tuum*, *scil.* Esavum.

(k) Exod. 22. 24. אִם—כֶּסֶף תַּלְוֶה Si argentum mu-
 tuo dederis populo meo, (Vid. §. 122. I. 1.)
scil. depauperato tecum. Gen. 26. vers. 34.
 וַיִּקַּח אִשָּׁה אֶת—יְחֹרִית Et accepit uxo-
 rem, *scil.* Juditham. Exod. 35. 5. קָחוּ מֵאִתְּכֶם
 תְּרוּמָה לַיהוָה כֹּל גִּבּוֹר לִבּוֹ יְבִיֵאֵה
 אֶת תְּרוּמַת יְהוָה זֶהב וְכֶסֶף וְנַחֲשֶׁת
Accipite de substantia (Vid. §. 163. I.) *vestrâ* (vel,
 si magis placeat, coll. 189. 1. ne sit vobiscum
 diutius) *oblationem Domino, omnis ex animo
 liberalis afferat eam, scilicet oblationem
 Domini, aurum & argentum atque æs.* At hoc
 rectiùs referes ad §. 39. I. III. (1) 2. Reg.

בַּטַּחַת לִי עַל—כִּשְׁעֵנֵי הַקֶּנֶרֶת 18. 21.
 הִרְצוּץ הַזֶּה עַל—מִצְרַיִם fiduciam tibi po-
 suisti *super* scipionem arundinis quassatæ hu-
 jus, *scilicet* Ægyptum. Vel confisus es Sci-
 pioni *scil.* Ægypto coll. §. 122. I. 1. (m) Gen.

*si non semper
explicite, im:
plicita saman
uti fit. Ierom.
II. 13. Ezech
IV. 1. Gen. IV
x. 1.

כ^B, ל^O, atque מ^P &c. Repetita *
ante vocem, quæ antecedentis si-
gnificationem laxiorem, arctius at-
que in eodem Casu restringit per
particulas explanativas nempe vel
scilicet, exponi possunt; cum alioquin
videantur abundare.

§. 178 Prepositio quandoque non
influit in Nomen immediate sibi sub-
iunctum, sed in remotius⁹: cujus
tunc

לֹא יִירָשׁ בֶּן-הָאֻמָּה הַזֹּאת. 21. 10.
Non hæreditabit filius
hujus ancillæ cum filio meo, scilicet Isaac.

נָשָׂא יָדוֹ בַּמֶּלֶךְ בְּרוּר. 21. 20. 2. Sam.
tulit manum suam contra Regem, scil. Davi-
dem.

אִוְרָהּ הִזְכַּחַתָּ. 14. 24. Gen.
Eam erudiveris servo tuo,
scil. Isaac.

מֵאוֹיְבָיָךְ. 36. v. II. Jud.
ab inimicis tuis scilicet filiis Am-
mon:

מִנִּי אֶפְרַיִם שָׂרָשׁ. 15. 5. Jud.
Ex
Ephraimitarum radice contra Amalekitas o
Benjamin! te sequentur in populis tuis i. e.
Quidam (Vid. §. 174.) è Principibus Ephrai-
mitarum sequuntur ductum &c. Gen. 49. 20.

tunc suffixum (si quod habet ^r) indicat Casum obliquum nominis præcedentis.

§. 179. *Prepositio I. postposita Verbis absque Casualibus, abit in Adverbium^s.*

S 4

II.

וּפְקַדְתִּי עַל-מִאֲשֶׁר שְׁמֵנָה לְחֶמֶץ *Et cibo Ascheris (erit) pinguedo.* Ita Jes. 13. II.

חָבַל רְעוּהָ וְעַל-רָשָׁעִים עֹנֵם *nam animadvertam in Orbis habitabilis malitiam, & in impiorum iniquitatem.* Num. 4. 25.

וְנָשְׂאוּ אֹתָהּ—אֶהָרָה מוֹעֵד מְכֻסָּהּ *& portabunt tentorii conventus tectum:*

אֶהָרָה *regit.* מְכֻסָּהּ, & hujus suffixum vocem אֶהָרָה coll. §. 19. II.

(r) Qemadmodum in omnibus II. cc. exceptâ primâ parte Jes. 13. II. Vid. §. 19. II. §. 39. I.

(s) Vid. §. 132.

I. Gen. 49. 25. תְּהוֹם רַכְצָה תַּחַת *abyssus jacens infra, Vid. p. 136. Vt Priscianus*

lib. XIV. cap. *Quoniam &c. Ego supra aspicio, tu infra. Ego in campo curro, tu extra, &c.*

Conf. §. 164. p. 225. §. 170. II. 2. Deut. 2. 12.

וּבְשֵׁעִיר יֹשְׁבוֹ הַחֲרִים לְפָנִים *Et in Seir habitabant Choræi ante. Eod. sensu, quo ap.*

Virgil, Eclog. 1. vers. 60. 62. cit. Prisc. l. c.

1. Abit in Adverbium^u.

S 5

2. In-

(u) Cujusmodi (ו) ל quod ante מן idem est ac INDE v. gr. Deut. 4. 32. לִמֵּן הַיּוֹם אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים אָדָם inde ab eo die, quo creavit Deus hominem. Mich. 7. v. 12. וְלִמְנֵי מִצּוֹר וְעַד-נְהַר Et inde à munitio- ne usque ad fluvium Jud. 19. v. 30. לְמִיּוֹם עָלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד הַיּוֹם הַזֶּה inde à die (quo) ascenderunt (Vid. §. 127. 2. 128.) filii Israël è terrâ Ægypti usque ad diem hunc. Et ita reddi potest Job. 36. 3. אֶשְׁאֵר רַעִי לְמֶרְחֹק afferam notitiam meam inde à longinquo, i. e. altius rem repetam, ex primis originibus. Nisi malis juxta num 2. vertere : *elevabo mentem meam AD LONGINQVVM*, coll. §. 15. Sed frustra huc referunt multi cum Kimchio (Com- ment. itemque Michlol fol. 13. col. 2. l. 24. seqq.) 1. Chr. 15. 13. לְמַפְּרֵשׁוֹנָה inde à prin- cipio; atque 2. Chr. 30. 3. לְמַרְי usque ad suf- ficientiam. Primò enim מ nunquam præfi- gitur cum (-). Et, quæ ad hoc proban- dum adducuntur, loca è Psalm. 55. 22. Joel 1. 17. prorsus impertinenter adhibentur: cum non præfixum exhibeant; sed præformati- vum. Ibi verba חֲלָקוֹ מִחֲמַר פִּי וְקָרַב לְבֹ

tyram (est) cujuslibet os, sed bellum ipsius animus, Ita H. Hammond. p. 282. ad marginem: *they are divided, their mouth butter, their heart ware.* LXX. *ἡμεῖς ἐσμεν.* Nec quis offendi potest numero plurali verbi, qui in singularem abiit in suffixo. Cum similis mutatio jam præcesserit vers. 14. 16. 20. Et passim occurrat alibi. Apud Joëlem l. c. & constructio præfixum respuit, & Interpretes ferè omnes: cum *בְּשֵׁמוֹ אוֹצְרוֹת* desolata sunt horrea, & *בְּהִרְסוֹ מִמְּגֵרוֹת* destructa sunt grammata, nimis manifestè se invicem mutuò explicent. Secundò præter omnem necessitatem, quandam Præpositionum abundare, dicendum esset; cum singulis legitimè explicatis, suus constet sensus. Rectiùs ergò מ decurtatum dixeris ex *מִמָּה* quid, prout in vocibus *מִמָּה*, מִלֵּךְ, מִלֵּךְ, מִלֵּךְ ad §. 162. l. p. 211. citatis; quibus addi potest Ezech. 8. 6. *מִמָּה* quid illi? & Rabbinorum *מִמָּה* quid illud est? pro *מִמָּה* & *מִמָּה*. Vt, his observatis, commodè veritas 1. Chr. 15. 13. *לֹא אֵתֶם* 1. Chr. 15. 13. *לֹא אֵתֶם* nam propierea quod in principio non vos, rupturam fecit Dominus Deus noster in nobis. Et 2. Chr. 30. 3. *לֹא הִתְקַדְּשׁוּ* למרי Sacerdotes non consecrarant se in id quod sufficit.

(2) *עַד* ante ל idem denotat ac vsque; quo

quo de *Vossius*, de Analog. lib. 4. cap. 32 p. 229. inquit, si accusativo jungatur, ut ap. *Terent.* Adelph. Act. 4. sc. 5. *Miletum usque*; & *Ciceron.* ad Att. lib. 15. ep. 28. *usque Puteolos*: fieri id per ellipsin præpositionis *ad*, quæ sæpè adjungitur. Vt *Cicer.* lib. 2. de Invent. *usque ad hoc tempus.* *Horat.* lib. 1. Sat. 3. v. 6. 7.

— *Ab ovo*

Usque ad mala &c.

Proinde etiam cum alio construi casu, diversâ interveniente præpositione. Vt ap. *Terent.* Phorm. Act. 2. sc. 3. v. 48.

*Progeniem vestram usque ab avo atque
atavo proferens*

Cic. in Top. *Usque à capite arcessere.*

Ad horum imitationem diceres, v. gr. עַד-מֵרְחוֹק *Jes.* 57. 9. *Neh.* 12. 43. poni pro לְמֵרְחוֹק — עַד, quod extat *Esr.* 3. vers. 43. וְהַקוֹל נִשְׁמַע עַד לְמֵרְחוֹק & vox audita est longinquum usque. Ita etiam 2. Paral. 26. 15. שָׁמוּ עַד לְמֵרְחוֹק & exiit fama ejus usque in longinquum. In quibus tres concurrunt immediatè præpositiones, quarum singulæ suam exercent vim. Conf. num. 2. & §. 15.

(3) כְּ aliis junctum præpositionibus, denotat adverbium Similitudinis quasi, sicuti, quemadmodum, prope; vel circiter, de quo *Vossius* l. c. p. 231. videatur pluribus. V. g. 2. Chr. 32. 19. וַיְדַבְּרוּ אֶל-אֱלֹהֵי יְרוּשָׁלַיִם & locuti sunt de Deo

2. Indicat, alteram officium suum exercuisse in mutatione Substantivi in adjectivum^x, vel ad-
ver-

Deo Hierosolymæ, *quemadmodum* de Diis gentium hujus terræ. Jes. I. 26. וְאֲשִׁיבָהּ שׁוֹפְטֶיהָ כְּבִרְאשׁוֹנָהּ וְיוֹעֲצֶיהָ כְּבִתְחִלָּהּ & restituum judices tuos *sicuti* à principio, & consiliarios tuos *prout* ab initio. I. Sam. 14. 14. כְּבַחֲצֵי מַעֲנֶה *fermè* in dimidio jugero.

(4) De מ' ante ל' Vid. §. 189. 'I. in seqq. Etiam penes latinos *Præpositiones adverbialiter fieri, aliis præpositas præpositionibus*, testatur *Laurentius Valla*. Cujus sententiam tùm demum admittendam censet *Vossius* l. c. cap. 23. p. 234. cum casum amittunt: ut in illo *Terentii Adelphi*. Act. 4. Sc. 2. vers. 45. *Apud ipsum lacum Est pistrilla, & EXADVERSUM fabrica: ibi est.*

It. ap. *Livium* lib. 26. *In æde Concordiæ, Victoria, quæ in culmine erat, fulmine icta decussaque ad Victórias, quæ INANTE fixæ erant, basit, neque inde procidit.* (x) Lev. 4. 12. Deut. 23. vers. 11. אֶל־מַחוּץ לַמַּחֲנֶה *ad exterius* castrorum, coll. §. 15, & §. 20. II. Ita Lev. 16. 15. וְהֵבִי־אֶת־דָּמוֹ אֶל־מִבֵּית לַפָּרוֹכֶת & adducet sanguinem ejus *ad interiora* veli, Job. 5. v. 5. וְאֶל־יָקָחָהּ & *ad scutatos* furripiet

verbum y.

3. Influxit in Relativum subadiendum^z.

4. Sed

cum. Jos. 15. v. 3. וַיֵּצֵא אֶל מִנְּגֹב & procedebat *ad Australe* ascensus Acrabbim. Pro אֶל adhibetur quandoque eod. sensu ל, v. g. Num. 18. 7. וְלִמְבִּירַת לְפָרְכָּרַת & in interioribus veli. 1. Reg. 7. 32. וְאַרְבַּעַת הָאוֹפָנִים & quatuor rotæ *ad infimum* clausuræ. (y) Vid. §. 15. (z) Hoc modo videtur exponi posse Rabbinorum לְכַתְּחִלָּה quod voci דִּיעֵבֵר oppositum est: quorum illud significat *re adhuc integra*, hoc autem *re jam confecta*. Vt enim hoc commodè formari potest ex lthpeel דִּיעֵבֵר pro דִּיהֵעֵבֵר i. e. *cum factum jam est*: Ita illud dicitur quasi לְאֲשֶׁר כְּתֻחָלָה *in ea quod secundum initium*, scil. judicandum est. v. g. Cod. Berach. fol. 15. a. l. 32. sqq. אָמַר גַּבִּי קִרִּית שָׁמַע נָמִי דִּיעֵבֵר אֵין לְכַתְּחִלָּה לָּהּ תִּדַּע דְּקִתְּנִי הַקּוּרָא דִּיעֵבֵר אֵין לְכַתְּחִלָּה לָּהּ אָמַר הָאִי דְּקִתְּנִי הַקּוּרָא לְהוֹדִיעַךְ כּוּחוֹ דְּרִי יוֹסִי דָּאָמַר דִּיעֵבֵר נָמִי לֹא דָאִי רִי יְהוּדָה אֲפִילוּ לְכַתְּחִלָּה נָמִי יֵצֵא i. e. *fortassis R. Ju-*

4. Sed Cognata significationem in- rendit ^b. §. 180.

de est ista thesis, & similiter de recitatione (Sectionis) Audi statuit, quod re jam confectâ valeat (recitatio, quæ non auditur auribus); sed statu adhuc integro, necquicquam. Id quod cognosces exinde, quod dicit, recitarit i. e. re jam confectâ, si jam recitarit, omnino valet; sed secundum id quod ab initio pronunciandum fuisset, necquicquam. Respondent, id quod dicit, recitarit, factum est, ut magis tibi inculcet vim R. Josis, qui statuit, quod etiam re jam confectâ non valeat. Nam si R. Judæ fuisset, etiam si quis re adhuc integrâ tam submissè recitat, ut aures non percipiant, ex ipsius sententia suo satisfacit officio. Conf. in præced. l. 25. it. l. 36. 37. 38. 39. 40. Cod. Megilla fol. 29. b. l. 21. sqq. fol. 20. a. & passim alibi. (a) Exod. 20. v. 17. כִּי לְבַעְבוֹר נִסּוּר אֲתֶכֶם בְּנֵי הָאֱלֹהִים

nam propterea ut tentet vos, venit Deus. Vtraq; præpositio verbis juncta significat vt. Conf. §. 166. II. 2. §. 200. & Vid. 2. Sam. 17. 14. 2. Sam. 14. 20. Simile quid de lingua latinâ observat Sergius, in edit. II. Donati, Præpositionem inquit præpositioni sic-cobarentem, ut pro unâ parte præpositionis habeatur, invenimus sæpe apud Catonem. ut, circumcirca, id est circa. Et ita forte Ennii, in Iphigenia p. m. 338. præterpropter, in illo

Præterpropter vitam vivitur.

Conjunctio

288 289

§. 180. הַ & הַ
considerata, præter
nem 1. *Etiam*, præ.

288

in quo sensus *præter*, qui idem ac *extra* præ-
dominari videtur. Quo de pluribus agentem
Vide *A. Gellium* N. A. lib. 19. cap. 10. Cæ-
teroquin *baud infrequens* est penes latinos
Præpositionis cum præpositione constructio. Cu-
jusmodi *ex adversus* Terentii Phorm. Act. 1.
Sc. 2. v. 38. Ad. Act. 4. Sc. 3. v. 45. *in ante* Cice-
ronis lib. 2. ad Att. ep. 9. & Propertii lib. 2. II.
3. it. *ex ante* ejusd. Ciceronis, lib. 3. ad Att. ep.
17. *post ante* Varronis lib. 5. de ling. 1. *circumse-*
cus Apuleji Metam. lib. 5. & 11. *in super* Vitruvii
lib. 5. cap. 12. *in coram* memorati Apuleji lib. 9.
& 10. *Compositorum cum Adverbiiis* occurrunt
deprocul, inibi, insimul, in pridie, in palam,
propalam, propro, interibi, postibi. Ad no-
mina verò referuntur potius *derepenne, de-*
subito &c.

(a) Eccl. 2. 9. הַ חִכְמַתִּי עִמָּדָה לִי
Etiam sapientia mea stetit à parte mea. Exod.
11. 3. הַ אִישׁ מִשְׁרָא גִדּוֹל מֵאֵר מֵאֵר
Etiam vir iste Moses ma-
gnus admodum erat in terrâ Egypti: Deut.

*tè^b, imò, quinimò,^c, ע^d, inquam^e,
quamvis^f &c. Non rarò*

po-

גם בי התאנף יהוה בגללכם 1. 37.

Præterea contra me ira movit se Dominus ve-
stri causâ. (b) Num. 16. 14. לא

אל — ארץ זבת חלב ודבש הביאתנו

Certe non in terram fluentem lacte & melle
venire fecisti nos. Vulg. revera. Gen. 6. 3.

בשר הוא בשר — eo quod omnino est

caro. (c) Esth. 5. 12. לא הביאה

אסתר המלכה עם המלך אל —

quinimo non veni-

re sivit Esther regina, in societate Regis ad

convivium, (aliud) præterquam me. 2. Sam.

19. 31. גם את — הכל יקח 19. 31.

מוריש ומעשיר 1. Sam. 2. 7. (d)

depauperans & ditans,

deprimens & exaltans Quem valorem evin-

cit membrum antecedens, eumque rectè ex-

presserunt LXX, Vulg. Syr. Arab. Luth.

Ang. &c. Thr. 4. 15. גם — נעו avola-

runt & moverunt se. (e) Prov. 22. 19.

הורעתיך היום אף — אתה

bi hodie, inquam tibi. 1. Sam. 24. vers. 12.

ואבי ראה גם ראה את — כנף מעילך

nam mi Pater! vide, vide inquam oram pal-

lii tui, (f) Ps. 95. 9. —

potissimum

2. Ante Pronomina posita, sententiae augendae & intendendae inserviunt §.

II. הַאֲ cum sequente הַבִּי conjunctum.

1. In collatione rerum affirmativa, denotat *quantò magis* ^h.

T

2. In

וְרָאוּ אֶת-פְּעָלִי probarunt me, *quavis* viderent opus meum. (g) 2. Reg. 2. v. 14.

וְהָאֵל הָיוּ וַיִּכֶּה אֶת-הַמַּיִם

Quinimo ipse sic percussit aquas, ut finderentur huc & illuc. Prov. 22. 19. ad lit. (e) jam cit *ibi*

יִשְׂמַח לִבִּי גַם אֲנִי. 23. 15. *inquam* c.

laetabitur cor meum, meum *inquam*. Gen.

4. 22. וַצִּלָּה גַם הִיא יֹלְדָה אֶת-תּוֹבֵל

קַיִן Et Zilla *etiam* ista peperit Tubal Kai-

num. Ita Seneca de Tranq. c. 1. p. m. 146.

luxum Romanorum delineaturus; *Domus*,

inquit, ETIAM *quâ calcatur, pretiosa*. (h) 1.

וְרָאוּ אֶת-נֹגֶה כִּי אֶרֶץ עֵינַי. Sam. 14. 29. 30.

כִּי טַעַמְתִּי מֵעַם דְּבַשׁ הַזֶּה אֲףִי כִי

לֹא אֲכֹל אֶכֶל הַיּוֹם הַזֶּה

videte quæso! quod luceant oculi mei, post-

quam gustarim paululum mellis hujus; *quan-*

2. In *negativâ* autem, *quantò minus*ⁱ.

III. **כִּי** i. cum sequente **כִּי** conjunctum, sæpius significat *si vel maxime, etiamsi*^k.

2. In eâdem sententiâ repetitum, latine reddunt *tâm, quàm*^l &c.

§. 181. Conditionale **כִּי** *si, quod si* &c. I. In juramentis aut gravioribus asseverationibus usurpatum, **כִּי** i. imprecationem

tò magis si omninò comedisset hodie hic populus. (i) 1. Reg. 8. 27. **הִנֵּה הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ לֹא יִכְלְלוּךָ אֵת כִּי-אֲנִי הָאֵל הַיָּהּ** Ecce hi coeli, & coeli coelorum non comprehendent Te; *quantò minus* domus hæc, quam extruxi. Sed aliter Gen. 3. 1. Neh. 9. 13. &c. (k) Jes. 1. 15. **כִּי-תִרְבוּ תַּפִּלָּה אֵינֶנִּי שׁוֹמֵעַ** *Si vel maxime* (ad lit. *etiamsi* coll. §. 183.) multiplicaveritis preces, non sum audiens.

(l) Gen. 14. 25. **גַּם-תֵּבַן גַּם-מִסְפּוֹן** *tâm* stramen, *quàm* pabulum multum nobiscum (est).

nem malam fallenti immittendam
omittit^m, nisi eam suppleas, signifi-
cat (α) אֵין negativè *ut neⁿ, quòd non^o*;
& (β) אֵין לֹא affirmativè *profectò^p*,
T 2 quòd

(m) Quod si inferas: *ita vel ita faciat
mibi Deus; dispeream; Deus malè me puniat*
&c. cuilibet Præpositioni sua constabit quali-
tas, & consueta particulae *si* significatio.

(n) Cāt. 2. 7. הַשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם.
אִם תֵּעִירוּ וְאִם תַּעֲזֹרוּ אֶת-הָאֲחֵיהֶן
Adjuro vos filiae Hierosolymitanæ! *ut ne ex-*
citetis, & *ne commoveatis* amicam hanc.
Vel (adjectâ aliquâ imprecatione, v. g.) *Ut ma-*
le vos perdat Deus, (servetur conditionalis qua-
litas:) *si excitetis*, & *si commoveatis* &c.

(o) Gen. 14. 22. 23. הָרִימוֹתַי יָדַי אִם-
מִחוּט וְעַד שָׁרוֹף נָעַל וְאִם אֶקַּח
מִכָּל-אֲשֶׁר לִי elevatis ad Supremum ma-
nibus juravi, *quod non* à filo usque ad cal-
ceum (i. e. neque filum neque calceum, coll.
§. 169. II.), *quod non* inquam, accepturus sim
de omni quod tuum est. Vel *ut malè me*
puniat Deus, *si* vel filum vel calceum, *si* in-
quam sumsero &c. (p) Job. 1. vers. 11.
אִם לֹא עַל-פָּנֶיךָ יִבָּרְכָּךָ *profectò* in faciem
tuam (vel adversus faciem tuam iratam, aut
te præsente, protervè) execrabitur te.

quod^a &c.

2. Quod si **הי** praecesserit, quàm verè vivit reddendum; tunc, nullo respectu ad aliquam imprecationem habito, significat (α) **אֵין** nihilominus negativè, tam verè non^r; **וְ** (β) **אֵין** affirmativè, tam verè^s.

II.

יְהִי יְהוָה בְּנוֹ לִיעֹר (q) Jer. 42. 5. **אָמַר וְנֹאמָן אִם-לֹא כָּל-הַדָּבָר אֲשֶׁר יִשְׁלַח יְהוָה אֵלֵינוּ כֵּן נַעֲשֶׂה**

Sit Dominus inter nos testis verus & fidelis, quod profectò secundum omne verbum illud, quod mittet tibi Dominus ad nos, ita sumus facturi. (r) 1. Sam. 14. 45. **יְהוָה**

אֵין יפול משַׁעֲרָתוֹ וְאִשׁוֹ אֶרְצָה quàm verè vivit Dominus, tam verè non cadet de pilo capitis ejus in terram. Gen. 42. v. 15. **יְהִי פֶרְעָה אִם-תֵּצֵאוּ מִזֶּה** quàm verè vivit Pharaon, tam verè non exhibitis hinc.

(s) Num. 14. 28. **יְהִי נֹאמֵי נֹאמֵי יְהוָה** **אִם לֹא כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתֶּם בְּאָזְנֵי כֵן** **אֲעֲשֶׂה לָכֶם** quàm verè vivo Ego, inquit Dominus, tam verè, quemadmodum dixistis me audiente, sic faciam vobis.

II. In eadem sententiâ *repetitum*, *disjunctivè* sumitur, pro *sive*.

III. Quandoque sumitur pro **Conjunctione**

1. *Concessivâ* *si* *vel* *maximè*, *quamvis*^u &c. ac

2. Pro Causali *quia*, *quandoquidem*^x.

IV. Quin imò haud rarò usurpatur pro Adverbio

1. *Asseverandi* *Certè*, *profectò*, *ominò* &c.

T 3

2. In

(t) Eccl. 5. 11. **אִם מְעַט אִם הַרְבֵּה וְאָכַל** *sive* parum; *sive* multum comederit.

(u) Num. 22. 18. **אִם יִתֵּן לִי בָלַק** *si* *vel* *maximè*. daret mihi Balak domum suam repletam argento atque auro. Jes. 1. 7. 18. **אִם יִהְיוּ** *quamvis* fuerint peccata vestra sicut dibaphum.

(x) Gen. 23. 13.

אָמַר אֵלֶיךָ אֵלֶיךָ אֵלֶיךָ *age!* *quandoquidem* tu is es.

(y) Hof. 12. 12. **אִם גִּלְעָד אֵין** *Certè* Gilead iniquitas omnino vanitas fuerunt. coll. c. 6. 8.

2. Interrogandi, *An, num, utrum, annon* ²?

3. Temporis tàm indeterminati, *quum, quando, quoties* ²; quàm præteriti, *postquam* ^b.

§. 182. *אך & כי* usurpantur modò

1. *Exceptivè, pro tantummodo, saltem, præter, præterquam* ^c; modò

2. *As-*

(z) Gen. 17. 17. *אִם שָׂרָה הַבְּרָרָה תִּשְׁעִים שָׁנָה תֵּלֵד* *numquid* Sara, an nonagenaria pariet? Gen. 27. vers. 21.

הֲאִתָּה זֶה בְּנִי עֵשָׂא אִם לֹא *numquid* tu es hic filius meus Esau, *an* minus?

(a) Prov. 3. 4. *אִם תִּשְׁכַּב לֹא תִפְתָּר* *quum* cubueris, non timebis. Psalm. 63. v. 7. *אִם זָכַרְתִּיךָ עַל יִצְעִי* *quoties* recorder tui super strato meo. (b) Gen. 28. 19.

אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וְשָׁמְרָנִי בַדֶּרֶךְ *postquam* fuerit Deus mecum; & custodiverit me in viâ hâc. (c) Exod. 10. 17.

שֵׁנִי נִגַּח חַטָּאתִי אֵךְ הַפַּעַם *tolle quæso!* peccatum meum *saltem* hac vice. Gen. 6. 5. *וְכָל יֵצֶר מַחְשְׁבוֹת לֵבָבוֹ* *Et* omnis formatio *רק רע* *מל* *היו*

2. *Affertive*, pro *Certè*, *omnino*^d:
licet subinde non sine labore & dif-
ficultate, pro *vix*, *modo*^c. Inter-
dum

3. *Adversative*, pro *sed*, *tamen*,
veruntamen, *enim vero*^f. Et non-
nunquam

T 4

4. Ra-

cogitationem cordis ipsius *tantummodo* mala
(est) omni die. Jos. II. v. 22. לֹא נוֹתַר

עֲנָקִים בְּאֶרֶץ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַק בְּעֵזָה

Non relictus est ullus gigantum (coll. §. II 4.)

in terra filiorum Israël, *preterquam* in Ga-

za &c. (d) Gen. 44. v. 28. וְאָמַר אֵךְ

Et dixi, *profectò* dilaniando di-

laniatus est. Deut. 4. 6. רַק עַם — חָכָם

Certè populus sa-

piens & prudens (est) gens hæc magna.

(e) Gen. 27. 30. וַיְהִי אֵךְ יָצָא יָצָא

evenit inquam, *vix* egressus fuerat

Jacob. Jud. 7. 19. — אֵךְ הָקִים אֶת

constituendo constituerant

vigiles. Jos. I. 17. רַק יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

modò עִמָּךְ כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם — מֹשֶׁה

Dominus Deus tuus tecum (sit), quemadmo-

dum fuit cum Mose. (f) Gen. 20. 12.

4. *Ratiocinativè*, pro *nam* ^g &c.
 §. 183. *Conjunctio Causalis* כִּי ^h,
quia,

בַּת אָבִי הִיא אֲךָ לֹא בַת־אִמִּי
 filia patris mea est, sed non filia matris meæ.
 Gen. 34. 15. אֲךָ־בֹאֲרָה נִאֲוָר לָכֶם
 enim verò per hoc assentiemur vobis. Exod.
 9. 26. רַק בְּאֶרֶץ צִשְׁן לֹא הָיָה בָרָד
 verum in terra Gosen non fuit grando.
 Deut 2. 37. רַק אֶל־אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן לֹא
 attamen ad terram filiorum Ammon
 non accessisti. (g) 2. Reg. 24. vers. 3.
 אֲךָ עָלָה־פִּי יַחֲזֹרָה הָיְתָה בִּיהוּדָה
 nam juxta pronunciatum Dei fuit (hoc) con-
 tra Judam.

(h) Dura nimis est sententia *R. D. Kimchi*,
 quam in rad. כִּי proponit fol. 59. col. 1.
 כִּי, *quod* כִּי הִיא לְעוֹלָם מֵלֶךְ טַעַם
 ubi vis locorum sumatur causaliter. Saniora
 sunt *R. Jona*, aliorumque interpretum; quos
 ille refutat l. c. *Raschi*, itemque *Abarbanet*
 (in Prophet. post. f. 22. c. 4. l. 19. sqq. f. 47.
 c. 3. l. 35. sqq. f. 226. c. 3. l. 31. 32. 35. f. 227. c. 1.
 l. 44. sqq. &c.) & plures alii commemorant,
 quod *quadruplicem significationem Majores sui*
admiserint. Ipsum Opus Talmudicum intro-
 ducit *Resch Lakisch* in diversis locis, v. g. Cod.
Rosch haschschana f. 3. a. l. 5. *Taanith* f. 9. a. l. 36.
Schevuoth in fine. *Gittin*. f. 90. a. l. 20. traden-

quia, quoniam, quandoquidem, nam,
ut, quodⁱ &c. I. sumitur

i. Quan-

tem : כִּי משמש בארבע לשונות אי
sub quod Vox כִּי quod דלמא אלמא דהא
quatuor notationibus occurrat : nam idem esse ac
SI, NVM QVID, SED, & QVIA. Glossa mar-
gin. ad דהא l. c. ita explicat : פעמים בנא
במקום אם פעמים בנא במקום
דילמא שמא פעמים בנא במקום
דהא שנותן טעם לדבר פעמים
בנא במקום אלמא וסותר אר
h. c. Aliquando כִּי occurrit loco
sensu NVM-
QVID : quandoq; idem est ac דלמא
causam rei
reddentis : Et nonnunquam venit in locum adver-
sativa SED, &, id quod præcesserat, impugnat.
Singulas significationes exemplis deinceps
illustrat perspicuis ; pluribus verò Glossa ad
Cod. Gittin. l. c. Quæ vide, & utrum sufficiant.
judica ex sequentibus. (i) Exod. 3. 11.
מי אנכי כי אלה אל פרעה וכי
Quis ego sum, ut irem ad Pharaonem,
& ut educerem, i. Sam. 14. 3. והעם
Et populus non noverat, quod abierit Jonathan.

1. Quandoque pro Adversativa
sed, at, imo, quinimo, tamen, nihila-
minus ^k.

2. Nonnunquam pro Concessi-
vâ quamvis ^l : atque

3. Pro Ratiocinativâ *ideo* ^m ; ac

4. Pro Conditionalis *si* ⁿ.

II.

(k) Jes. 7. 16. *Quin-*
imò antequam cognoscet puer *aliquis*, coll. 55.
p. 66. & inprimis p. 67. Jer. 2. 20. *כִּי עַל כָּל-*
גְּבוּהַּ תָּבֹהֶה *tamen* super omni colle alto.

(l) Gen. 8. v. 21. *כִּי יֵצֵר לִבְ הָאָדָם*
quamvis figmentum cordis
humani malum à pueritia ejus. Ridicula
enim foret illatio, dicere, ideò non amplius
execraturum Deum terram propter homi-
nem, *quia* hic malus. Imò verò ob id ipsum,
quod malus est, puniet eò magis.

(m) 1. Sam. 2. 25. *וְלֹא יִשְׁמְעוּ לְקוֹל*
אֲבֵיהֶם כִּי חָפֵץ יְהוָה לְהַמִּיתָם
Sed non obtemperarunt voci patris ipsorum ;
ideò, vel *idcirco*, aut *propterea* voluit Domi-
nus occidere eos. (n) Num. 5. v. 20. *וְאַתָּה*
כִּי שָׁטִית תַּחַת אִשְׁךָ וְכִי נִטְמָאת
Et tu *si* declinasti sub marito tuo (subjecta ma-
rito tuo), & *si* polluta es. coll. vers. 19.

II. Post formulam jurandi

1. כִּי *quàm vere vivit*, significat *tàm verè*°;

2. Cum expressa est mala imprecatio, negativè exponi debet, per *si non*, vel *nisi* P.

III. Quandoque sumitur pro Adverbio

1. Asseverandi *profecto*⁹. vel

2. Dubitandi *fortassis*¹.

3. In-

(o) 1. Sam. 26. 16. כִּי יְהוָה כִּי בָנִי *quàm verè vivit Dominus*, *tàm verè* rei estis mortis. Gen. 42. vers. 16. כִּי מַרְגְּלִים אַתֶּם *quàm verè vivit Pharaò*, *tàm verè* estis exploratores.

(p) 1. Sam. 14. 44. כֹּה יַעֲשֶׂה אֱלֹהִים *Ita faciat Deus*, & ita addat, *nisi* omninò moriatur Jonathan. (q) Num. 22. 33.

כִּי עָתָה גַם אוֹתָךְ הִרְגָתִי *certè* nunc etiam te occidissem. (r) 1. Reg. 13. 27,

כִּי שֵׁיחַ וְכִי שֵׁיג לוֹ וְכִי דָרַךְ לוֹ *fortassis* meditatio, aut *fortassis* infectatio ei, aut *fortassis* iter est ei, *fortassis* dormit.

3. Interrogandi *an, num, num-*
quid, utrum, annon ^s?

4. Temporis, *tàm indetermina-*
tiquum, quando ^t &c. *quàm præteriti*
postquam ^u. §. Com-

(s) Jes. 29. vers. 16. כִּי־יֹאמַר מַעֲשֵׂיךָ *numquid* | dicet opus
de factore suo, non fecit me. Gen. 4. 23.
כִּי אִישׁ הָרַגְתִּי לַפֶּצְעֵי וְיָלֵד לַחֲבֵרָתִי
Lamech uxores suas, de nece marito pluri-
bus odio inferendâ, sollicitus erecturus, in-
quit: *NUMQVID virum interfeci in vulnus*
mibi, aut puerum in vibicem mibi? q. d. Vtut
autor fuerim armorum excogitandorum;
non tamen actu quempiam interemi, ut Cain
etiam absque armis. De jure nemo mihi, ne
vulnus quidem aut tunicem infligere potest;
nedum ut me prorsus interficiat. Vid. *Be-*
chai, & R. Levi b. Gerson Comment. in h. l.
Gen. 18. v. 5. כִּי עַל־כֵּן עָבַרְתֶּם *NUM-*
QVID reverâ transissetis? hättet ihr denn in
der That euren Diener so wollen vorbe-
hen? verba sunt blandientis.

(t) Gen. 4. 12. כִּי תֵעָבֵר אֶת־הָאָרֶץ *quum* coles hanc humum. (u) Job. 1. 5.
וַיְהִי כִי הִקִּיפוּ יְמֵי הַמִּשְׁתָּה וַיִּשְׁלַח
Et factum est, *postquam* circuissent dies con-
vivii, ut mitteret &c.

5. Comparandi, *sicut, quemad-*
modum.*

IV.

(x) Eccl. 5. 2. כִּי בַּה הַחֲלוֹם בָּרוּב עֲנִין. *quemad-*
dum venit somnus in multitudine negotii; *ita* vox stulti in multitudine verborum. Jes. 7. 8.
כִּי ראש ארם דַּמְשֶׁק וְראש דַּמְשֶׁק רִזִּין. *Quemadmodum* caput Syriae est Damascus; *ita*
caput Damasci Rezin. i. e. Vt Damascus est
metropolis Syriae; *sic* Rezin, dum vivet, erit
tantum Rex Damasci, non Hierosolymæ, ut
conatur. non latius imperabit, quam nunc.
Jud. 16. 25. וַיְהִי כִּי טוֹב לָבָם וַיֹּאמְרוּ קִרְאוּ לַשְּׂמִשׁוֹן
כַּטּוֹב; cum eandem habeat cum כִּי connexo, signifi-
cationem. *Et evenit, QUVM bonum esset* (i. e.
exhilararetur) *cor ipsorum, ut dicerent, vocate*
Simsonem. Jes. 44. 3. כִּי אֶצֶק מִים עַל צִמְאֹן-רוּחִי עַל-זֶרְעִי
Quod Jonathan, Raschi, & Kimchi Comment. in h. l. exponunt:
כִּמוֹ שֶׁאֲנִי יוֹצֵק מִים עַל מְקוֹם צִמְאֹן
כֵּן אֶצֹק רוּחִי עַל זֶרְעִי
quemadmodum ego effundo aquas super lo-
cum sitibundum; *ita* effundam spiritum me-
um super semen tuum. In Scriptis Talmu-
distarum, כִּי quod idem valet ac כִּי, usu suo
est frequentissimum,

IV. Quinimò ipsum כִּי videtur nonnunquam sumi pro Pronomine Relativo אשר.

* §. 184. Chaldaeorum כִּי-כָל, sequente הָיָה vel הָיָה, significat

i. Illa-

(y) Psalm. 90. 4. כִּי אֶתְמוֹר כִּי *Psalm. 90. 4. כִּי אֶתְמוֹר כִּי* sicut dies hesternus, qui præterit. *Ita* Jes. 7. 5. כִּי יַעַץ עָלֶיךָ אֲרָם רָעָה *Ita* Jes. 7. 5. כִּי יַעַץ עָלֶיךָ אֲרָם רָעָה propterea quod consuluit contra te Syrus malum. Perinde ut Gen. 20. 16. יַעַץ אֲשֶׁר *Gen. 20. 16. יַעַץ אֲשֶׁר* quandoquidem fecisti hanc rem. Sic Gen. 26. 13. עַד כִּי-גָדַל *Gen. 26. 13. עַד כִּי-גָדַל* usque dum creverit nimium. Vt Num. 11. 20. עַד אֲשֶׁר יֵצֵא מֵאַפִּיכֶם *Num. 11. 20. עַד אֲשֶׁר יֵצֵא מֵאַפִּיכֶם* usque dum exierit è naso vestro. Similiter Jud. 3. v. 12. עַל כִּי עָשׂוּ אֶת-הָרָע בְּעֵינֵי יְהוָה *Jud. 3. v. 12. עַל כִּי עָשׂוּ אֶת-הָרָע בְּעֵינֵי יְהוָה* eò quòd fecerant malum in oculis Domini. Vt 2. Sam. 3. 30. אֲשֶׁר הָמִית *2. Sam. 3. 30. אֲשֶׁר הָמִית* Eò quòd interfecerat Afaëlem. Itemque Amos. 4. 12. כִּי זֹאת *Amos. 4. 12. כִּי זֹאת* Eò quòd hoc facturus sim tibi. Vt Gen. 26. 5. עַקֵּב אֲשֶׁר שָׁמַע אֲבִרָהָם *Gen. 26. 5. עַקֵּב אֲשֶׁר שָׁמַע אֲבִרָהָם* Eò quòd obtemperaverit Abraham voci meæ.

(a) Cum לְקַבֵּל occurrat Dan. 2. 30. cap. 5. 10. Esr. 6. 13. & alibi : æquipollenter

1. Illative, *propter hoc, propterea, quare*^b &c.

2. Causaliter *propterea quod, eò quòd, quia, quandoquidem*^c.

3. Raro

cum Ebræorum לְנוֹכַח vel לְנֶגֶד; non improbabiliter diceres, duo Præfigenda in vocem coaluisse separatam; punctis transpositis, pro כִּלְקַבֵּל *quasi intuitu* &c. Vid. ad (b) Ni- si malis ex duabus componere radicibus, ac reddere, *omnis oppositio* aut *receptio*, *omne ob- jectum*; i. e. quicquid opponatur, vel objicia- tur, aut obversetur. Quomodo foret pro- priè concessivum *quamvis*. ~~Vt Rabbīnorum~~ ~~מִי~~ ~~עַל~~ ~~אֶף~~ ~~נָסַף~~ *nasus super os*. Quod, quia in quocunque animali extra dubium positum est, ~~idem valet, ac~~ *quamvis*. Item מִכָּל-פְּנִים *ex omnibus modis*, i. e. nihilominus, tamen, non obstantibus &c. (b) Dan. 2. v. 24.

כָּל-קִבֵּל דָּנָה דָּנִיֵּאל עַל עַל-אַרְיֹחַ *certè intuitu hoc*, i. e. *propter hoc* vel *propterea*

Daniel venit ad Arjochum. Ibid. vers. 10.

כָּל-קִבֵּל הִי כָל-מֶלֶךְ רַב וְשָׁלִיט מִלָּה כְּדָנָה לֹא שִׂיֵּאל *quapropter*

nullus Rex, Princeps, aut Dominator rem huic similem interrogavit &c. Vid. l. c.

vers. 12, c. 3. 7. 8. 22. c. 6. 10. (e) Dan. 3. 29.

כָּל-קִבֵּל הִי לֹא אִתִּי אֱלֹה אֲחֵרָה *propterea quod* non sit Deus alius, cap. 6. 5.

3. Raro Concessive *quamvis* ^d.

§. 185. **א** non modò *Disjuncti-*
ve luminar, pro *aut*, *vel* ^c, & *sive* ^f.
Sed &

2. Co.

וְכָל-קָבֶל הִי-מְהִימָן הוּא *co quod*
fidus esset. Dan. 2. 40. **וְרָבִיעֵהָ**
הָיְתָה תְּקִיפָה כְּפָרֹזְלָא כָּל-קָבֶל הִי
פָּרֹזְלָא מִהֵדֶק וְחָשָׁל כָּלָא וְכַפְרֹזְלָא הִי
מֵרַעַע כָּל-אֱלִין תְּדֶק וְתִרַע *Et impe-*
rium quartum erit robustum instar ferri.
quandoquidem ferrum comminuit & debilitat
omne, ita, ut ferrum, quod confringit omnia
ista, comminuit & confringet: subaudi im-
perium quartum. Verbum enim foemin. est,
quod cum **מֵלָכָא** coincidit, non cum **פָּרֹזְלָא**
masculino. Qui *quemadmodum* reddunt, ob-
servare debebant, relativum post **וְכַפְרֹזְלָא**
omitti debuisse; utut **ו** per *inquam* redderent,
dicentes **כ** subsequens explanativum præce-
dentis **כָּל-קָבֶל**. (d) Dan. 5. vers. 22.
וְכָל-קָבֶל הִי כָּל-דָּנָה יִדְעָתָא *quamvis*
omne hoc nesses.

וְנָתַן אֵלֶיהָ אֹרֶת (e) Deut. 13. 2. **אִם מוֹפֵת**
וְנִתְּנָה & dederit tibi signum *vel*
portentum. (f) Exod. 21. vers. 31. **אִם-בֶּן**
יָצָא אִם-בַּת יָצָא *sive filium*
cornu ferierit, sive filiam.

2. Copulative, pro & ^{itemque explicative ac restrictive} Gen. XXIV. 55. וְיָסֹבֵב יִסְמָךְ
3. Adversative, pro sed ^h &c. at- ^{dies vel decem} ^{infinitive utra 10 fage}
- que.
4. Conditionaliter, per si ⁱ reddendum.

Interjectiones.

§. 186. חֵלִיל compunctio, vulnus, piaculum ^k &c.

1. Regit Dativum personæ, verbo (substantivo) subintellecto. Est-que.

2. Detestantis, aut cum abominatione prohibentis ^l: communiter reddunt absit. V §. 187.

(g) Lev. 4. 23. 28. אִם הִזְרַע אֵלָיו חַטָּאתוֹ Et (quis) notum reddat illi peccatum suum.

(h) Lev. 13. 16. אִם כִּי יָשׁוּב הַבָּשָׂר הַחַי Sed si redeat caro viva. (i) 1. Sam. 20. 19.

מִי יִגִּיד לוֹ אִם מִה־יַּעֲנֶנּוּ אָבִיךָ קָשָׁה quis indicabit mihi, si quid responderit tibi pater tuus duri?

(k) Substantivum est, cum ח locali §. 192. in vulnus, piaculum &c. (tibi foret, vel cederet).

(l) Gen. 18. 25. חֵלִיל לָךְ מֵעֲשֹׂרָה

§. 187. הוי: *proprie Exclamantis est, & adhortantis, heus, eheu^m!*

2. Sæpiùs quoque Dolentis *ah, heuⁿ!* nec non

3. Execrantis ac Comminantis, *va^o.*

§. 88.

in piaculum seu compunctionem tibi foret, (quod vertunt *absit* à te) si faceres secundum hanc rem. Vid. suprà §. 174.

Il. i. p. 272. Jos. 22. 29. חֲלִילָה לָנוּ מִמֶּנּוּ

in vulnus nobis (cederet) *de eo, si rebellaremus contra Dominum.* coll.

§. 200. Vel *absit* à nobis, ut rebellemus &c.

(m) Jes. i. v. 4. הֵי הֵי חֹמֵט *heus* gens peccaminosa! Hic R. Sal b. Melech in M. J. annotat:

לשון קריאה וצעקה הן לאבל הן להשמיע השומע *i. e. significat exclamationem ac vociferationem, sive ob luctum ea fiat, sive ad excitandum auditurum.* Zach. 2. 10.

heus heus! illicò *fugite de terra Aquilonari.* Vid. §. 193. III. (β).

(n) Quasi *alternaret loco נ, pro הוי.* V. g. 1. Reg. 13. 30. וַיִּסְפְּדוּ עָלָיו הֵי אָחִי

Et plangebant propter eum, heu frater mi! (o) Jes.

הֵי מִצֵּי בֵּית בְּבֵית

conjungentibus domum domui,

§. 188. *Hortantis vicem regulariter sustinent* **הב** *da*^p, & **יִלְךְ** *i*^q, *hujusque pluralis* **לכו** *ite*^r.

V 2

Partie.

(p) Imperativus est verbi **יִהְיֶה**; cui frequentius additur **ה** Paragogicum. v. g. Gen. II. v. 3. **וַיֹּאמְרוּ חִבְהָ נִלְבְּנָה לִבְנִים** & dixerunt, *Agedum!* formemus lateres. Si verbi retineret significationem, ob sequentem & præcedentem pluralem numerum, dicendum fuisset **הֵב** i. e. *date*. R. Sal. b. *Melech* hîc annotat: **וְאֵיכָה צוּרֵי מֶמֶשׁ אֱלֹהִים כַּעֲנִין מִקּוֹר אֵר שָׁם לְפִיכָךְ תִּבּוֹנָה הַמֶּלֶךְ גַּם לִנְקֻבָּה גַּם לְרַבִּים** i. e. *Non est imperativus proprie loquendo; sed per modum infinitivi aut nominis. Propterea occurrit eadem vox etiam de feminino, ac plurali masculino.* (q) Itidem frequens est cum **ה** Paragog th. **יִלְךְ** Vid. *Kimchi*, & *Michl Jopbi*, v. g. Gen. 31. 44. **לֵךְ נִכְרְתָה בְּרִית אֲנִי וְאַתָּה** *age!* pangamus foedus, ego & tu. (r) **יִלְךְ נִכְחָדָה לְכוּ נָא** *agite!* redarguemur: i. e. correptionem sustineamus, vel increpemus nos invicem: Vid. §. 82. II. p. 90.

Partic. Connexæ.

§. 189. ▯ *Præfixum*, præter significationem à^a, & quæ amplius §. 174. indicatæ jam sunt,

I. Etiam

(a) Job. 14. 12. וְלֹא יִעָרְרָ מִשְׁנָתוֹ & non excitantur à somno suo. Somnum mortis intelligit, qui Jer. 51. 39. 57. שְׁנַת עוֹלָם somnus dicitur æternitatis. Vid. Ps. 13. 4. Matth. 9. 24. Joh. 11. 11. 1. Cor. 15. 20. 1. Thess. 4. 13. 15. cap. 5. 10. Et ita non modò Talmudistæ loquuntur in infinitis locis; sed gentiles quoque, græci pariter atque latini. *Homer.* Odyss. 13. v. 74. *Somnum* vocat θανάτω ἄρχισα εἰκότε μορτὶ similimum. Et *Iliad.* 14. v. 231. Venus dicitur occurrisse ὕπνω πασηγνήτω θανάτῳ, somno mortis fratri. Autor hymnorum, quos *Orpheus* composuisse dicitur, ait:

Ἀΐθε κασίγνητόν γάρ ἐφ' ὧς λήθης θανάτῳ τε.
Ita *Menander* ὕπνῳ θανάτῳ προμελέτησις πέλει. Et alibi, ὕπνῳ τὰ μικρὰ τῷ θανάτῳ μυστήρια. Cynicus ille *Diogenes*, ut *Plutarch.* refert de Consol. ad Apollon. p. m. 107. cum ante exitum vitæ obruisset ipsum somnus, medicusque excitasset, & an gravius aliquid accidisset, quæreret, respondit, εἰδέν. ὁ γὰρ ἀδελφὸς τὸν ἀδελφὸν προλαμβάνει, ὁ ὕπνῳ τὸν θάνατον.

νατον, nihil esse mali: fratrem enim à fratre anteverti, somnum à morte. Ad eundem ferme modum Gorgias Leontinus referente id Æliano, var. hist. lib. 2. c. 35. cum senex morbo implicitus, paulatim in somnum prælapsus, à quodam necessariorum interrogaretur, quomodo se haberet, respondit, ἡδὴ με ὁ ὕπνῳ ἀρχεται παρακαλῆθεός τῷ ἀδελφῷ, jam me somnus incipit suo fratri tradere. Demophilus in sent. Pythag. συζητῶνς inquit, τῷ ἀληθινῷ θανάτῳ ὁ ὕπνῳ. Quæ Virgil. Æneid. VI. v. 278. effert:

Consanguineus Leti Sopor

Ad quod Servius: juxta illud, *Dulcis & alta quies placideque simillima morti.* Cyrus apud Xenoph. 'Cyrop. lib. 8. ὕπνε inquit, ἔστιν ἐγλυύτερον τῷ ἀνθρωπίνῳ θανάτῳ. Quod Tullius lib. de Senect. ita reddidit: *Nihil est mortis tam simile, quàm somnus.* Vnde Hyginus fab. I. lib. I. Somnum ait, fratrem Leti, ex Nocte & Erebo genitum. Etiam Seneca Somnum fratrem duræ languidum mortis dixit: & gelidæ mortis imaginem Ovidius. Secundus Phil. in sententiis, ubi quæritur, quid Somnus sit, respondet, θανάτῳ εἰκόν. Et ita Cicero lib. I. Quæst. Tusc. *Habes somnum imaginem mortis, eamque quotidie induis. Et dubitas, quin sensus in morte nullus sit, cum in ejus simulacro videas esse nullum sensum.* Vid. Tertull. de Resurrect. carnis c. 14. Epictet. in altercat. cum Adriano, Catullus 5. ad Lesbiam, Macrobi. Saturnal. lib. 5. c. 7. Taubman. ad Virg. l. c.

I. Etiam *negativè sumitur*, vel *privativè*, Infinitivo verbi הָיָה sub-
intellecto,

1. *Ante particulas propinquitatem
inferentes^b*, quoties nominum si-
gni-

(b) Gen. 4. 14. הָרַשָׁה אֶתִּי הַיּוֹם. *ejecisti me hodie,*
ne (sim) super facies hujus terræ. Sed hoc
rectius vertas, coll. §. 132. I. p. 135. 136. *de sum-*
mitate, vel *vicinitate* faciei hujus terræ. I. c. v. 16.
וַיֵּצֵא קַיִן מִלִּפְנֵי יְהוָה. Et egressus est
Kain, *ne (sit) ad facies Domini*, I. Sam. 17. 30.
וַיִּסּוּב מֵאֵצְלוֹ אֶל—מִוֶּחַ אֲחֵר.
Et avertit se, *ne (foret) prope ipsum*, ad alium.
Vbi tamen rursus utrumque nominaliter su-
mi potest : avertit se *à propinquitate* ejus *ad*
frontem alterius. Gen. 8. 8. — וַיִּשְׁלַח אֶת—
וַיִּשְׁלַח אֶת הַיּוֹנָה. Et emisit columbam *se (es-*
set) secum ; vel coll. §. 163. I. ut idem sit ac
à se. Num. 17. 2. — וַיִּקַּח אֶת—
וַיִּקַּח אֶת הַמַּחֲוֹרֹת מִבֵּין הַשְּׂרָפָה.
Vt tollat thū-
ribula, *ne (sint diutius) inter* incendium : vel
potius (coll. §. 132 p. 140.) *de medio* incendii.
I. Sam. 16. 14. וַיִּהְיֶה סָרָה מֵעַם. Et Spiritus Domini recesserat, *ne*
(*esset cum* Saule ; vel potius, coll. §. 173. 3.

gnificationem respuunt ^c. quin &

2. *Ante ipsa nonnunquam Nomina* ^d, ubi contextus id evidenter urserit.

II. *In oratione, quâ voculam ער vel וְעַר subjunctam sibi habet, denotat.*

I. Plerumque continuationem

α) partis ad partem ^c, vel

β) loci ad locum ^f, aut

γ) temporis ad tempus ^g.

V 4

2. Idem

recesserat à conjunctione seu consortio Saulis.

(c) Quemadmodum pleraque præced. non respuunt. (d) 1. Sam.

15. 23. וַיִּמְאַסְךָ מִמֶּלֶךְ Etiam te sprexit à Rege, i. e. *ne sis Rex*. (e) Jef. I. v. 6.

אֶשְׁתִּי אֶת־ מִכָּה רֶגֶל וְעַד רֹאשׁ à planta pedis usque ad caput. (f) Exod. 23. 31.

אֶבְלָה מִיָּם סוּף וְעַד יָם פֶּל שְׁתִּיִּם Et ponam terminum tuum à mari algofo, usque ad mare Philistæorum; & à deserto usque ad istum fluvium (Eu-

phratem). (g) Gen. 46. 34. אֲנִשִּׁי מִקְנֵה הַיּוֹ עֲבָדֶיךָ מִנְעוּרֵינוּ וְעַד עַתָּה Rei pecuariæ dediti fuerunt servi tui à pueritiâ nostrâ, usque ad hoc tempus. Vid. §. 147. 2.

cum indignatione, increpatione, expostulatione, exprobratione, vel admiratione, conjunctam.

§. 191. Interdum ה absque interrogatione mere dubitativum^m est, aut admirativumⁿ.

§. 192. ה in fine vocis,

1. Virgente ita constructione, apponitur formæ regiminis *. Et

V §

2. In

הֲנִלְלוּ filii Adami-† num vivent ossa ista? i. e. omninò vivent. Genes. 3. vers. 11. הֲמִן הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵבָלָהּ אֲכַל-מִמֶּנּוּ numquid de ista arbore, de quâ (Vid. §. 19. II. p. 27.) præceperam tibi, ut ne comederes (coll. §. 200.), comedisti? i. e. omninò comedisti. Increpantis est, ac exprobrantis. Vid. 1. Sam. 2. 27. (m) Num. 13. v. 18.

הֲחֹזֶק הֲיִהְיֶה הָרֶפָה הַמַּעֲט הוּא אִם רַב num fortis sit, an remissus; num pauci sint, an verò multi. (n) Gen. 17. vers. 17.

הֲלֵבַן-מֵאָה שָׁנָה יִלְדֶּה הַבָּרָה תְּשֻׁעִים הֲלֵבַן שָׁנָה תִּלְדֶּה Sara, num centenario (Vid. §. 27.) nascetur? & num nonaginta annos nata pariet? (*) Gen. 28. vers. 2.

בֵּיתָהּ בְּחוּצָהּ אִבִּי אִמָּהּ pro

ut. Gen. xxiv. 6. וְאֵלֶּה שְׁמֵהּ וְהָיָה שֵׁם הַבָּתָּן בְּחוּצָהּ אִבִּי אִמָּהּ

2. In Nominibus Loci ^{actemporis}, notat
præpositiones *in*^o, *ad*^p, *versus*^q,
à^r &c.

3. Post terminationem foemini-
nam ה in ה mutata, Empha-
ticum est, seu significationem in-
tendit^s.

§. 193.

לְבֵית בְּתוּאֵל *ad domum* Bethuelis
patris matris tuæ. Non apponuntur enim
Præpositiones, nisi constructione vocum,
quibus apponuntur, antea confectâ.

(o) Gen. 12. 10. מִצְרַיִם *in* Ægyptum.

(p) Gen. 19. v. 1. וַיִּשְׁתַּחוּ אֲפָיִם אֶרְצָה
Et incurvavit se vultu ad terram usque.

(q) Gen. 15. 5. הַשָּׁמַיִם *versus* coelum.

(r) Gen. 13. 1. coll. v. 3. הַנֶּגְבָּה *ab* austro.

(s) Jon. 2. v. 10. יְשׁוּעָתָהּ לַיהוָה
ex absol. יְשׁוּעָה *omnimoda* salus à Domi-
no. Jer. 11. 15. עֲשׂוּתָהּ בְּבֵיתִי
הַמְזֻמָּה *Quid est dilecto meo in domo*
mea, dum facit hoc maximum scelus. Jos. 6. 17.
הַחֲכָאָתָהּ *diligenter* abscondit.

S. 193. *Præfixum* ὁ amplitudine si- ^{uti et graeco}
 gnificationis suæ, non modò *omnes* ^{rum coniunctio}
Coniunctionum species pervagatur; καί

I. *Pro varietate contextus* (vix
 determinandi) *denotans*, nunc

1. *Copulativas* *Et*^a, *etiam*^b,
item^c.

2. *Continuativas* *primum*^d, *præ-*
terea, *insuper*^e, *iterum*, *rursus*^f, *por-*
rò

(a) Gen. 24. 18. הוֹצִיָּא לֶחֶם וַיִּין
 protulit panem & vinum. (b) Thr. 3. 32.

כִּי אֵם-הוֹגֵר וְרַחֵם כְּרוֹב חֲסִדוֹ
 Sed, quum mœrore affecit, *etiam* miseretur
 secundum multitudinem benignitatis suæ.

(c) Jer. 50. 20. וְאֵת-חַטָּאת יְהוּדָה
 וְלֹא תִמְצְאוּנָהּ *item* peccata Judæ (quæ-
 rentur), & non invenientur. (d) Deut. 20. 10.
 וְקָרָאתָ אֵלֶיהָ לְשָׁלוֹם *primum* vo-
 cabis eam ad pacem. (e) 1. Sam. 28. 19.

וַיִּתֵּן יְהוָה גַּם אֶת-יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ בְּיַד-
 פִּלְשְׁתִּים *Insuper* tradet Dominus *etiam*
 Israëlem tecum in manum Philistæorum.

(e) Zach. 2. 5. וַאֲשַׁנֵּי עֵינַי וָאֵרָא
iterum (simile enim jam factum fuerat v. 1.)
 sustuli oculos meos, & vidi. Conf, Psal, 72.
 19. coll. vers, 18.

rò^g, postea^h, denique, tandemⁱ.

3. Disjunctivas *aut, sive^k.*

4. Illa-

(g) Zach. 4. 11. וַאֲמַר אֵלָיו *porro*
respondi, & dixi ei. (h) Num. 5. v. 23.

וְכָתַב אֶת־הָאֱלֹוֹת הָאֵלֶּה הַכֵּהֶן בַּסֵּפֶר
postea scribet execrationes istas sacerdotum
aliquis in librum. (i) 2. Reg. 4. v. 35.

וַיִּזְוֹר הַנֶּעַר עַד־שִׁבְעַ פַּעֲמִים
tandem sternutavit puer iste ad septem usque
vices. (k) Exod. 21. 17. מְקַלֵּל אָבִיו

וְאָמַר מָוֶה יוֹמֶה
maledicens patri
suo *aut* matri suæ, omninò morte afficiatur.
coll. Matth. 15. 4. Marc. 7. 10. Ita Deut. 17. 9.
וּבָאתָ אֶל־הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְאֶל־הַשּׁוֹפֵט
& venies ad sacerdotes Levitas, *aut* ad judicem:
pro 1 enim substituitur vers. 12. אִן Vid. 2. Sam.

2. 19. coll. 21. Prov. 32. 8. Et huc trahe
quoque Jud. 11. vers. 31. וְהָיָה לַיהוָה

וְהָעֲלִיתִיהוּ עֹלָה
Erit inquam Domi-
no, *aut* offeram istud holocaustum. Si scil. res
fuerit hostiis apta, cujusmodi Lev. 1. 2. 10. 14.
boves, oves, capræ, turtures aut *columbæ* recen-
sentur. At ἀνθρῶπιον Deo abominabilis est, &
vetita Deut. 12. 31. Proinde non probabile est,
Sacerdotes permissuros, ut Jephtha, si vel ma-
ximè voluisset, immolaret filiam: quum in-
tegrus duos menses voti exsecutio fuerit di-
lata. Intra quos & populus intervenire po-

4. Illativas Ideò, propterea^l, itaque, quare, quamobrem^m, indeⁿ, unde^o &c. *Ante וְאֵלֶּיךָ plerumq[ue] significat igitur*

5. Causales Nam enim p, quandoqui-

tuiſſet, ut in Jonathane factum legimus 1. Sam. 14. 34. 35. Quapropter ipſa etiam filia non vitam deploravit, ſed virginitatem, verſ. 37. 39. Et votum adimpletum fuiſſe dicitur verſ. 38. dum virum non agnoſceret; non, dum immolaretur. Nec cum immolatâ quotannis colloqui potuiſſent virgines: quemadmodum cum filia Jephthæ factum legimus verſ. ult. Exod. 21. 6. **וְיָמַכְרוּ וְנִמְצָא בִירוֹ** furetur quis hominem, ſive vendiderit eum, ſive inventus fuerit in ipſius poteſtate.

(1) Num. 22. 27. **וַתִּרְבֹּץ תַּחַת בִּלְעָם** & procubuit ſub Bileamo, Ideo exarſit ira Bileami. (m) Jon. 1. 5.

וַיִּירָאוּ הַמֵּלָחִים quare timuerunt nau-
tæ. (n) Neh. 2. 14. **וַאֲעֲבוֹר אֶל־**

שַׁעַר הַעֵין Inde tranſivi ad portam fontis.

(o) Eſth. 7. 6. **וְהָמָן נִבְעֵר מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ** Unde Haman terrefactus fuit coram Rege & Regina. (p) Jeſ. 3. 7.

וּבְבֵיתִי אֵין לֶחֶם וְאֵין שָׂמָלָה nam in domo meâ non (eſt) panis, nec veſti-
mentum.

doquidem, quia, eo quod^q, quod^r.

6. Concessivas *quamvis^s, quidem^t.*

7. Conditionales *si, quod si^u, modo, dummodo^x.*

II. Vt alibi, ita determinate

1. *Ante futura^y* (significatione, non

אֵיךְ תֹאמַר אֶהְבֶּתִיךָ. (q) Jud. 16. 15. quomodo dicis, amo te? *quandoquidem* cor tuum non est apud me.

כַּאֲשֶׁר יַחֲלֹם הָרֹעֵב. (r) Jes. 29. 8. quemadmodum somniat aliquis famelicus, *quod* ecce comedat. (s) Job. 19. 17. רוּחִי זָרַח לְאִשְׁתִּי וְחִנֵּיתִי לְבָנַי. spiritus meus peregrinus est uxori meæ, *quamvis* rogarem propter filios ventris mei. i. e. propter communia pignora. (t) Ez. 7. 16. וְפָלְטוּ פְּלִיטֵיהֶם וְהָיוּ אֶל-הַהָרִים. effugient *quidem* profugi eorum; sed tamen erunt in montibus. (u) Gen. 33. v. 13. וְדָפְקוּם יוֹם אֶחָד וּמָתוּ כָּל-הָעֵצָאן. *si* impulerint eos die uno, certè moreretur totus grex. (x) Gen. 23. v. 15. וְאַתָּה — *modò* mortuum tuum sepeli.

לִנְי אִישׁ אֶל. (y) Num. 23. v. 19.

non semper formâ), ac (β) post
 verbum הִירָה sensus accidere^z; in
 Oratione redditivâ, denotat VT. ^{x i. e. consequens}
^{designante}

2. Ante (α) Orationem, quæ
 præmissa vel repetit, vel clariùs
 aut arctius exprimit. Nec non
 (β) Adjectivum, suo cum Substan-
 tivo constructum; notat particulas
 explanativas *inquam*^a, *id*
est^b, *idque*^c, *nempe*, *nimi-*
rum

וַיִּכֹּז וּבֶן-אָדָם וַיִּתְּנָהּ Non vir est
 Deus, *ut* mentiatur; nec filius hominis, *ut* pœ-
 niteat eum. (z) Gen. 4. vers. 8. וַיְהִי

וַיִּהְיֶה & *accidit*, dum
 essent illi (Vid. §. 20. II. 2.) in agro, *ut* insur-
 geret. (d) Exod. 12. 41. וַיְהִי מִקֵּץ

שְׁלוֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה
 & *accidit* post 430. annos, *accidit*
inquam. (c) Gen. 13. 15. לְךָ אֶתְנַתְּנָהּ

וְלִיזְרַעָךְ *tibi* dabo eam, *id est* femini tuo.
 Cujusmodi usus literæ ך frequens admodum
 est penes Rabbinos, inprimis Scripturæ in-
 terpretes: quando obscuriori textus voci, ex-
 plicationis ergo subjiciunt clariorem.

(c) Jes. 32. v. 7. לְחַבֵּל עֲבָרִים בְּאִמְרֵי

rum^d, & *quidem*^e &c.

3. Ante Orationem præcedenti contrariam, Adversativè, *Sed*, *at*^f, *atqui*^g, *tamen*, *veruntamen*^h.

4. Post negationem, hæc repetitâ, idem est ac *nec*, vel *neque*ⁱ.

5. Post

שָׁקַר וּבְרִיבָר אֲבִיוֹן מִשְׁפָּט ad perden-
dum mansuetos verbis fallacibus, *idque* cum
loquitur pauper iusta. Jes. 10. 23. כִּי כָלָה
וְנִחַרְצָה אֶרְצִי יְהוָה צָבָאוֹת עֲשֶׂה
nam consumptionem *eamque* præcisam Domi-
nus (Deus) exercituum factururus est. (d) Jud.
6. 25. קַח אֶת-פֶּרֶשׁ הַשּׁוֹר אֲשֶׁר לְאָבִיךָ. 25. 6.
Sume juvenicum bovis istum,
quem tuus pater habet, *nempe* juvenicum istum
secundum. Ps. 19. 11. הַנְּחִמֵּנוּ מִזָּהָב
desiderabilia præ auro, & *quidem*
præ obryzo multo. (f) Gen. 3. v. 3.

sed de fru-
ctu istius arboris, quæ (est) in medio hujus
horti. (g) Ps. 49. 13. וְאֶרֶם בִּיקָר
Alqui homo in honore non com-
morabitur. (h) Esth. 5. vers. 10.

tamen
continuit se Haman, donec veniret in do-
mum suam. (i) Exod. 20. 4. לֹא

5. Post Totum, ante partem nobiliorem[†], significat praecipue, in primis^k, quin potius^l.

[†] aut idcirco praecipue habetur ratio, a. c. Marc. XVI. 7. Petrus enim non erat praecipuus pars discipulorum, sed in praesentia alio dicitur habetur ratio. Ipse enim gravissima peccaverat ante et contritus erat valde unde indigebat in primis solatio ex refectione Christi.

6. In Oratione comparativa ante πρότασιν idem est ac sicut, quemadmodum^m; & ante ἀπόδοσιν sicⁿ, vicissim^o.

7. In Oratione relativa repetitum, idem est ac tam, quam, tunc p.

X

8. Post

תַּעֲשֶׂה לָּךְ פֶּסֶל וְכָל-תְּמוּנָה Non facies tibi sculptile, neque ullam similitudinem.

(k) Jos. 2. 1. רְאוּ אֶת-הָאָרֶץ וְאֶת-יְרִיחוֹ videte terram istam, & praecipue Hierichonem.

(l) Ezech. 22. v. 2. וְהוֹדַעְתָּהּ אֵת וְהוֹדַעְתָּהּ אֵת quin potius notas facies ei omnes abominationes suas.

(m) Jud. 15. כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה sicut Isaschar, ita Barak

(n) Num. 1. 19. כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה quemadmodum praeciperat Dominus Moysi, ita recensuit eos.

(o) 1. Sam. 15. 23. וְעַתָּה כִּמְאֹכֶת אָרָאָה eo quod sprevisi verbum Domini, vicissim sprevit te, ne

(p) Num. 9. 14. חֻקֵּי אֶחָד יִהְיֶה לָּכֶם וְלָאֲזֶרְחָה וְלָאֲזֶרְחָה Statutum

8. Post formulam jurandi חי
(quàm verè vivere redditam), con-
venienter vertitur *tàm verè*⁹. Sed
&

III. Aliarum partium signifi-
cationes exprimit, v. g.

1. Pronominis *relativi*, אשר *qui*
&c. ut alibi^r, ita in primis

(α) Ante שם (*nomen*) cum suf-
fi-

idem erit vobis; *tàm* peregrinis, *quàm* indi-
genis terræ. Jer. 38. v. 17. יהיתה נפשך
והעיר הזאת לא תשרף באש *cum* vi-
vet anima tua, *tum* urbs hæc non cremabi-
tur igne. (q) Num. 14. 21. חי אני
וימלתי כבוד יהוה את כל הארץ
quàm verè vivo ego, *tàm* verè implebitur glo-
riâ Domini Substantia totius hujus terræ. (r) V.
g. Job. 19. 25. ואני ידעתי אלי חי ואחרון
אני יקום על עפר יקום *Ego vero novi vindicem*
meum (i. e. me contra vos vindicaturum) vi-
ventem (i. e. florentem, coll. §. 102. Vtut
plerique agnatorum & amicorum meorum
me deseruerint vers. 13. sqq. usque ad 19. exin-
de ne triumphum de me agatis): *qui po-*
stremus (hostibus meis jam profligatis in fu-
gam, vel prostratis,) *in pulvere stabis*, seu are-

fixo⁹; itemque

(β) Inter Verba finita diversorum subjectorum, si posterius non habeat subjectum suum in nominativo expressum^t.

X 2

2. Ad

na; more victorum. Metaph. desumpta ab athletis, s. luctantibus s. pugnantis. Vid. *A. Gellius* N. A. lib. 13. cap. 15. p. m. 251. Prosterne signum est vinci: stare vero in arenâ, victoris. Vid. *Nonnus* Dionys. lib. 37. p. m. 951. seqq. lib. 48. p. m. 1255. seqq. *Lucianus* Part. 2. *Gymnas.* *Virg.* *Æn.* V. vers. 423.

— *ingens mediâ* CONSISTIT *arenâ.*

V. 437. — STAT *gravis Entellus.*

V. 447. *Ipse gravis, graviterque ad terram pondere vasto*

CONCIDIT.

(s) Gen. 24. 29. וְלִרְבֵּקָה אָח וְשֵׁמוֹ לָבָן

Et Rebecca (erat) frater, & nomen ejus, i. e. cujus nomen Laban.

(t) Gen. 3. v. 6.

וַתֵּקַח מִפִּרְיוֹ וַתֹּאכַל וַתֵּתֵן

וְלִאִשָּׁה עָמָה וַיֹּאכַל Et (Mulier) accepit de fructu ejus, & comedit, & dedit etiam viro suo secum, & comedit, (non mulier, sed vir; ob præformativum masc. & quòd jam ante mulier comedisse dicatur); i. e. qui, sc. vis comedit,

2. *Adverbiorum* (α) *Temporis* *præteriti* quidem *postquam*, ante *Orationem* præmissis tempore priorcm^u. Item

(β) Pro varietate contextus, *Temporis* *varii*, e. g. *quum*, *quando*^x,
in

(u) Jud. 9. 40. וַיִּרְדְּפֵהוּ אֲבִימֶלֶךְ וַיִּבֶסּוּ Et persecutus est eum Abimelech, *postquam* aufugisset ante ipsum. Zach. 3. vers. 5. וַיִּשִׁימוּ הַצִּנִּיף הַמָּהוּר עַל-רֹאשׁוֹ & imposuerunt cidarim puram capiti ejus, *postquam* induerant ipsi vestes Vbi R. Sal. b. Melech in M. J. addit: וְכֵן וַיִּרְדְּפֵהוּ תוֹלְעִים וַיִּבֶסּוּ וכבר באש כי כל דבר יבאש קודם שירום תולעים וכן הן אתה קצפת ונחטנת i. e. *similiter* Ex. 16. 20. & protulit vermes, ET fœtuit, b. e. *POSTQVAM* fœtuerat. Quicquidenim vermes gignit, putrescit antea, & fœter. Atque ita Jes. 64. 4. en efferbuiſti, *POSTQVAM* peccaveramus. Vid. Zach. 7. 2. & in primis Jos. 7. 25. Job. 14. 10. (x) Jud. 19. vers. 1. וַיְהִי בַיָּמִים הָהֵם וּמֶלֶךְ אֵין בְּיִשְׂרָאֵל Et factum est in diebus illis, *quum* Rex non esset in Israël.

interim^y, *dum*^z, *tunc*^a, *donec*^b,
mox, *illicò*^c, *antequam*^d. Item

(γ) *Jam*^e, *ibi*^f, *alio.*

X 3 *quin*

(y) 1. Sam. 20. 1. וַיִּבְרַח דָּוִד מִנָּוִית בִּרְמָה. *Interea* aufugit David è Najoth (י est mater lectionis praemittendi (י), in Ramâ.

(z) Gen. 22. 5. שְׁבוּ לָכֶם פֹּה עִמָּי וְהָנֶעַר נִלְכָּה עִדְבָרָה. *Manete hic cum hoc asino, dum* ego & hic puer abeamus illuc. (a) Psalm. 78. 34.

וְהָשָׁעוּ תַחֲתֵי הָעֵץ וַאֲקַחָהּ פֶּת־לֶחֶם. *quum* occidere voluit, (vel incepit occidere, coll. §. 94. non §. 96.), *tunc* requirebant eum. (b) Gen. 18. 4. 5.

וְהָשָׁעוּ תַחֲתֵי הָעֵץ וַאֲקַחָהּ פֶּת־לֶחֶם. & fulcite vos sub hac arbore, *donec* acceptum tulero (coll. §. 232.) frustum panis. (c) Nah. 3. 12.

אִם יִנָּעוּ וְנָפְלוּ לִי עַל-פִּי אוֹכְלִי. *Si* moveantur, *mox* cadunt in os comesu- ri. (d) Ezech. 42. 14.

וְקָרְבוּ אֲרָץ. *antequam* accesserint ad id quod populi est, coll. §. 46. (e) Gen. 2. 7.

וַיַּצֵּר יְהוָה אֱלֹהִים אֶת-הָאָדָם. *jam ante* formaverat Dominus Deus homi- nem. *Chald.* Dan. 2. 36.

דָּנָה חֲלֻמָּה. *Hoc* fuit somnium; *jam* in- terpretationem ejus dicemus. (f) Jer. 15. 8.

עִיר וּבְהִלּוּרָה. *civitatem* (quod con-

quin^g, adeò^h,

(d) Certè, profectòⁱ: nec non

(e) An, num^k? &c.

3. Interjectionum *quaso*ⁱ, *utinam*^m,

ecce

cernit), *ibi* terrores. (g) 1. Reg. 1. 21.

וְהָיָה כְּשֶׁכֶּבֶד אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ עִם — אֲבוֹתָיו

Alas fiet, quum occubuerit Rex Dominus meus cum patribus suis. (h) Psal. 64. 7.

וְקָרֵב אִישׁ וְלֵב עִמּוֹ *adeò* intimum hominis, & cor profundum est. (i) Gen. 4. 25.

כִּי שִׁבְעִים יָקָם — קַיִן וְלֹא כִּי שִׁבְעִים

וְשִׁבְעָה si septuplum vindicandus erat Cain (homicida); certè Lamech (qui nemini damnum intulit) septuagies & septies.

(k) Gen. 4. 7. וְאֵלֶיךָ תְּשׁוּבָתוֹ וְאַתָּה —

Præterea ad te benevolentia (seu reverentia) ejus (fratris Abelis, nequicquam inde favore meo elati); an tu dominaberis ipsi? i.e. an primogeniturâ tuâ usque eò abuteris, ut in fratrem minorem sævias ceu servum? memineris, fratrem fore, non mancipium.

(l) Ruth 3. 9. וְפָרַשְׁתָּ כִנְפֶךָ עַל-אֲמָרָה

quaso! expandas alam tuam super ancillam tuam. Vid Jud. 1. 15. (m) 2. Sam. 24. 3.

וַיֹּסֶף יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל-הָעָם כְּהֵם

וְכֵהֶם *Utinam* addat Do-

ecce ⁿ, henu, age ^o, ah ^P! &c.

§. 194. Hoc ipsum ^r I. In Verbis sæpè non nudè consignificat, sed simul convertit significationem

1. Præteriti in futuram ^q; & se. tunc quando c

2. Futuri in præteritam ^r. sonum ex penult. dim

II. Si duo Nomina copulat, vel ferit in ultimam, aut

Verba, Omitti interdum debet, mu in eadem oratione aliud te

tato

1. Posteriori nomine in Geniti-

vum ^s.

2. Ver-

minus Deus tuus ad hunc populum --- hæc talia centum vicibus. (n) Gen. 24. 31.

וְאֵנִי עֹשֶׂה בֵּית עֲבָדַי ^{Ecce ego paravi domum.}

(o) Jes. 57. 3. הֵנֵּה קִרְבוּ וְאֵתָם ^{henu} vos! appropinquate huc. (p) Gen.

37. 30. אֲנִי אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ ^{ab ego! quor-} sum ego venturus sum?

(q) Gen. 3. vers. 18. וְאָכַלְתָּ & comedes.

(r) l. c. vers. 17. וְאָכַלְתָּ & comedisti.

(s) Gen. 3. 16. הָרַבָּה אֲרָבָה עֲצָבוֹנָךְ

וְהָרַבָּה, Multum multiplicabo dolorem tu-

um & conceptum tuum; i. e. dolorem conce-

ptum tui. Secus multiplicatio conceptus, &

2. Verbo autem posteriori in Infinitivum. Sed tamen

3. Subinde Substantivorum alterum adjectivè ^u deinceps sumitur,

consequenter feminis, non inter maledictionem reputanda, sed benedictionem, Gen. 1.28.

Ies. 1. 19. וְלֹא הוֹאֵלֵנוּ וְנָשַׁב בְּעֵבֶר. (u) Jos 7. 7. וְנָשַׁב בְּעֵבֶר. & utinam conati essemus manere trans Jordanem.

*וְנָשַׁב בְּעֵבֶר. (u) Gen 47. 29. וְנָשַׁב בְּעֵבֶר ut facias mecum benignitatem, & veritatem, i. e. veritatis; & amplius coll §. 26. benignitatem veram, beneficium certum: bonâ fide mecum agas. Quò referes decantatissimum illud וְנָשַׁב בְּעֵבֶר, quod occurrit Exod. 28. 30. Lev. 8. 8. Num. 27. 21. Deut. 33. 8. 1. Sam. 28. 6. Efr. 2. 6, Neh. 7. 65. Si enim reddideris *Luces* vel *illuminations perfectionum*, aut *perfectas*: omnes istas difficultates, quæ circa infinitas de his rebus sententias oriri alioquin solent, haud difficulter evitabis. Nullum enim dubium est, quin *illuminatio hæc perfecta*, Sacerdotem eâ instructum, in responsis suis reddiderit infallibilem. cum ad eum ablegentur omnes tanquam Oraculum certissimum, quotquot in quâcunque causa, rei difficultate pressi, firmum expetebant consilium. Vid. Deut. 17. vers. 8. seqq. & Conf. etiam*

tur, & Verborum unum adverbialiter ^k.

§. 195. כ Similaritudinis Sicut, secundum, juxta, quasi, tanquam, si, &c.

2. In eâdem oratione repetitum, exponi debet, ut alterutrum (modò prius ^y, modò posterius ^z), *πρότασιν* similitudinis de-

X § no.

§. 37. (x) Gen. 25. vers. 1. וַיֵּקַח אֱבִירָה & addidit Abraham & duxit uxorem, i.e. *addidit ducere*, & amplius juxta §. 107. & *iterum duxit* Abraham uxorem. Gen. xxiv. 18. וַתַּחַר וַתֵּרָד *et festinabat et demittebat*, i.e. *et festinanter demittebat*.

(y) Lev. 7. v. 7. כַּחֲפֶאֱרָה כַּאֲשֶׁר *quale sacrificium pro peccato, tale pro delicto*. Num. 15. 15. כַּכֶּם כִּי יִהְיֶה לְפָנַי *sicut vos, sic peregrinus erit in facie Domini*. Lev. 24. 16. כָּל בֵּן יִרְגְּמוּ אוֹתוֹ *omninò lapidabunt eum totus coetus tam peregrinus, quàm indigena*. Jos. 14. 11. כַּכֹּחִי הָיָה וְכַכֹּחִי עַתָּה *quantum robur meum tunc, certè tantum est etiam nunc*.

(z) Gen. 18. vers. 25. וְהָיָה בְּצַדִּיק כְּרִשְׁעוֹ *ut ius esset justus*

notet, alterum ἀπόδοςιν, *sicut, sic; tam, quam; talis, qualis; tantus, quantus.*

§. 196. Hoc ipsum ד i. saepius conjecturale est numeri^r, temporis^u, mensurae^x, ac loci sive spatii^y: *circa, circiter, prope.*

2. Nonnunquam est expressivum veri certè, planè, verè, tanquam verè^u.

§. 197.

quemadmodum improbus. 1. Reg. 22. vers. 4. כְּסוּסֵי בָעָמִי כְּסוּסֵי בָעָמֶיךָ *sic* erit populus meus, *quemadmodum* populus tuus; *ita* equi mei, *sicut* equi tui.

(c) Exod. 12. vers. 37. כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת כִּסְרֵי אֱלֹהִי *circiter* sexcenta millia pedum.

(u) Exod. 11. vers. 4. כְּחֶמֶץ צֹרֵךְ חֲלִילָה אֲנִי יוֹצֵא *circa* medium noctis ego proditurus sum.

(x) Ruth. 2. 17. וַיְהִי בְּאִפְסָה שְׁעוֹרִים & fuit *circiter* Epha hordei.

(y) Num. 11. vers. 31. בְּדֶרֶךְ יוֹם בָּהּ וּבְדֶרֶךְ יוֹם בָּהּ *circiter* iter diei hîc, & *circiter* iter diei illic.

(z) Cant. 8. 1. מִי יִתְנַקֶּה כְּאֶחָא לִי & utinam esses *verè* frater meus.

§. 197. Interdum כ 1. Inprimis ante Nomina temporis, videtur significare *post*^a. Hinc etiam

2. Infinitivo prefixum, idem est ac *postquam*^b.

3. Cum Infinitivo constructum, aliàs ob præcedentes notationes, significat *sicut*^c; item *quum*, *dum*, *si*^d, vel *antequam*^e.

§. 198.

(a) 1. Sam. 25. 38. וַיְהִי כַעֲשָׂרָה יָמִים Et factum est *post* decem dies, ut percuteret Dominus Nabalem.

(b) 1. Reg. 1. 21. כַּשֵּׁבַכְךָ אֲדֹנָיִי הַמֶּלֶךְ *postquam* occubuerit Dominus meus Rex cum patribus suis.

(c) Jes. 5. 24. כַּאֲבֹל קֵשׁ לִשׁוֹן אֵשׁ *sicut* consumit stipulam lingua ignis.

(d) Gen. 39. 18. וַיְהִי כִּהְרִימִי קוֹלִי וַאֲקִרֶנָּה Et factum est, *quum* extollerem vocem meam, & clamarem. Gen. 44. 30. כִּבְּוֹאִי אֶל-עַבְדְּךָ אָבִי *si* venirem ego ad servum tuum Patrem meum.

(e) Deut. 24. 13. הָשֵׁב תִּשְׁבֹּב הוּא אֶת-הַפְּסָמָה *omnino* restituas ei pignus illud, *antequam* occumbat Soli

§. 198. Præfixum ל ex לֹא decur-
tatum

I. Præterquam quòd, juxta su-
perius dicta, ulteriori *sui significatio-
ne neglectâ*, formet

1. *Adjectivum* ex Substantivo ^f;
item 2. *Genitivum*, auctoris ^g in-
primis vel possessoris ^h; nec non
3. *Dativum* ⁱ Ebraeorum Chaldaeo-
rumque; & 4. *Accusativum* Chal-
daeorum ^k; item 5. *Infinitivum* ^l,
atque *Gerundia* ^m; quin & 6. *Ad-
verbia ipsa* ⁿ:

7. *Inservit* quandoque *Ablativo*°,

ac

(f) Vid. §. 15.

(g) Psal. 3. v. I.

לְדָוִד מִזְמוֹר Psalmus Davidis. Jud. 7. 20.

חֶרֶב לַיְחִיָּה וְלִגְדֵּעֹן Gladius Domini &
Gideonis. Vid. 20. II.

(h) Gen. 7. II.

כְּשֶׁנֶּה שֶׁשׁ מֵאוֹר שְׁנֵה לַחֵי נֹחַ

Anno sexcentesimo vite Noachi. (i) Vid.

§. 19. I. (k) Vid. ibid. (l) §. 185.

(m) §. 126. (n) §. 132. II.

(o) 1. Reg. 10. 23. שְׁלֹמֹה וַיִּגְדֵּל הַמֶּלֶךְ

ac *Accusativo* etiam *Ebræorum* P;
quin & *Nominativo* interdum ipsi⁹.

II. Soepiùs *denotat Præpositio-*
nes, pro diversitate constructionis,
diversas: v. gr. *ad*^r, *quantum*
ad^s, *coram*^t, *erga*^u, *cir-*
cum

מִכָּל מַלְכֵי הָאָרֶץ לְעֶשֶׂר וּלְחִכְמָהּ

Et crevit Rex Salomo supra omnes Reges
terræ, *divitiis & sapientiâ*. (p) 2. Sam. 3. 30.

וַיּוֹאֲב וַאֲבִישִׁי אֶחָיו הָרְגוּ לְאַבְנֵר

Nam Joab & Abisai interfecerunt *Abnerum*.

הַשְׁלִישִׁי לְאַבְשָׁלוֹם (q) 1. Chr. 3. 2.

בֶּן-מַעַכָּה coll. 1. Sam. 3. 3. Tertius *Ab-*

salon filius Maachæ. (r) Ruth. 1. v. 8.

לִכְנָה שְׁבָנָה אִשָּׁה לְבֵית אִמָּהּ

ite revertimini quælibet *ad* domum matris

sux. (s) Num. 18. 7. — הַשְׁמְרוּ אֶת-

כֹּהֲנֵיכֶם לְכָל-דְּבַר הַמִּזְבֵּחַ

facerdotium vestrum, *quantum* ad omnem

rem altaris. (t) Jer. 26. 6. וְאֶת-הָעִיר

הַזֹּאת אֶתֵּן לְקָלָה לְכָל גּוֹי הָאָרֶץ

Et urbem hanc ponam in execrationem, *co-*

ram omnibus gentibus terræ. (u) Psal.

119. 132. בָּנֵה-אֵלַי וְחַנּוּנִי כַּמִּשְׁפָּט לְאַהֲבִי

§. 199. Idem ל (determinate) alteri distinctionis extremo præpositum, perinde est ac וְבֵין, vel עַל־^q inter^q. Sed

2. Si priori Personæ interrogativum מַה *quid*, vel negativum לֹא (non) præponatur: tunc ל alteri vel personæ^s, vel rei^t junctum, significatum; copulâ, si adsit, omissâ.

§. 200:

כִּי יִפְּלֹג מִמֶּךָ דָּבָר (q) Deut. 17. 8. לְמִשְׁפָּט בֵּין-דָּם לְדָם בֵּין-דִּין לְדִין Si separata à te fuerit res in iudicio inter sanguinem עַל sanguinem, inter causam עַל causam, ac inter lepram עַל lepram. Nisi tamen בֵּין hîc idem sit ac *distinctio, differentia*. Vid. ad §. 132. I. p. 140. 141. לֹא לָכֶם וְלָנוּ (r) Eſr. 4. 3. nil vobis est nobiscum (negotii).

(s) Jud. 11. 12. מַה — לִי וְלָךְ *quid mihi tecum* (est negotii) Jos. 22. 24. מַה — לָכֶם *quid vobis cum* Domino Deo Israelis? (t) Jer. 2. v. 18. מַה-לָּךְ לָרֶדֶךְ מִצְרַיִם וּמַה-לָּךְ לָרֶדֶךְ *quid tibi cum* viâ Egypti? & *quid tibi cum* viâ Assyriæ?

§. 200. Idem ל Infinitivo in ^{conf. §. 126. & 108.} tempus finitum resolubili (etiam interveniente negatione) junctum, significat *Vt*,, tam consecutivum quàm causale^u, it. *quòd*, *quia*^x, *ne* ^y,
 Y *donec*

(u) 2. Sam. 13. 2. וַיֵּצֵר לְאַמְנוֹן לְהַתְחַלּוֹת & tanta Ammoni fuit angustia, *ut* ægrotaret. Gen. 23. 8. אָמַר יִשְׂרָאֵל אֶל נַפְשָׁם לְקַבֹּר אֶת־מָתִי Si est ab (coll. §. 163. III. 2.) animâ vestrâ, *ut* sepeliâ mortuum meum. Deut. 10. 12. אֵל לִירְאָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּלְאַהֲבָה אוֹתוֹ nisi *ut* timeas (Vid. §. 38.) Dominum Deum tuum, & *ut* diligas eum, & *ut* colas Dominum Deum tuum. Gen. 4. 15. וַיִּשֶׁם יְהוָה לְקַיִן אֹת וַיִּתֵּן אֱלֹהִים חֶסֶד בֵּין יְהוָה וּבֵין קַיִן לְקַבֹּר אֶת־מָתִי Et posuit Deus in Caino signum, *ut* ne percutiat eum. 1. Reg. 16. 7. לְהָיִיתָ כְּבֵית יִרְבֵּעַם וְעַל אֲשֶׁר הָיָה אֵתוֹ quia fuit ut domus Jeroboam, & quia percussisset eum. Ex posterioris membri sensu, judicare licet de valore prioris. (x) Deut. 10. 11. נִשְׁבַּעְתִּי לְאֲבוֹתָם לֵאמֹר לְהָבִיא אֶתְּכֶם אֶלְכֶם לְהָבִיא אֶתְּכֶם אֶלְכֶם juravi patribus ipsorum, quod daturus essem illis. (y) Num. 11. 10. וְלֹא מִצָּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ לְשׁוֹם

donec^z, *usque dum*^a, *quum*^b,
vel *postquam*^c.

§. 201. כ *Prefixum*, itidem

I. *Speciali sui significatione neglectâ*,

1. *Adjectivum format ex Substantivo*^d, & quandoque *Adverbium*^e:

2. *Ad-*

אֶת-מַשִּׁיחַ Et quare non inveni gratiam
in oculis tuis, *ne* poneret onus &c. Nisi po-
tius: *quia* ponis onus &c. exinde inferre li-
ceat, me non invenisse gratiam in oculis tuis.

(z) Lev. 24. vers. 12. וַיִּנְחֲלוּ בַּמִּשְׁמֶר
לְפָרוֹשׁ לָהֶם Et posuerunt eum in cu-
stodiam, *donec* exponeret ipsis Moses.

(a) Dan. 9. 24. לְכֹלֵל הַפֶּשַׁע וְלַהֲתֵם
חַטָּאוֹת וְלִכְפֹּר עוֹן *Usque dum* cohi-
beat prævaricationem, & *usque dum* consu-
mat (ad mentem quidem Masoretharum;
scriptum enim est וְלַחֲתֵם *usque dum* obli-
gnet) peccata, & *usque dum* expiet iniquitatem.

(b) Gen. 15. 12. וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ לְבוֹא Et factum
est, *quum* Sol occumberet, (c) Num. 1. 1. הַשָּׁנָה
הַשֵּׁנִית לְצֵאתָם anno secundo, *post-*
quam illi egressi essent.

(d) Vid. §. 15.

(e) Vid. §. 132, II.

2. *Adjectivo postpositum, vertit id
sæpè in Superlativum*^f:

3. *Nexum constituit, quo median-
te Verbum casus regit diversos* ^{Lope abli. instrum.} ^{denotat e.g. Ef. 1. 6}

II. Speciali voce exprimendum,

1. *Nominibus junctum pronomi-
nibusque, denotat Præpositiones*
in^h, *de*ⁱ, *à*^k, *ex*^l,
ad^m, *juxta*ⁿ, *apud*^o; *in-*
ter^{Y 2}

(f) Vid. §. 14. 1.

(g) Vid. §. 122. I.

(h) Gen. 1. vers. 1.

בְּרֵאשִׁית בָּרָא

in principio creavit: ni veritas, coll. §. 132. I. *primum*.

(i) Deut. 3. vers. 26.

אַל תוֹסֵף דַּבֵּר אֵלַי עוֹד בְּדִבְרֵי הַזֶּה

ne addas loqui ad me amplius de hac re.

(k) Gen. 44. 12. בְּצִדּוֹל הַחֵל וּבִקְטָן כָּלָה

à magno incoepit, & in parvo absolvit.

(l) Lev. 13. 52. אִן אֶת-הָעֵרֶב בַּצֵּמֶר אִן

בַּפְּשִׁיִּים aut licium, *ex lana*, & *ex linis*.

(m) 1. Sam. 16. 3. וְקָרָאתָ לְיִשָּׁי בִזְבַּח

Et vocabis Isai ad sacrificium.

(n) Lev.

5. 15. אֵיל הַמִּים מִן-הַצֹּאֵן בְּעֶרְכָּךָ

*arietem integrum de grege, secundum æsti-
mationem tuam.*

(o) 1. Reg. 8. vers. 9.

אֲשֶׁר הָנִיחַ שָׁם מֹשֶׁה בְּחֹרֶב

quas deposuerat ibi Moses prope Horeb. Vid. Jos.

ter ^p , sub ^q , circa ^r , er-
ga ^s , super ^t , contra ^u ,
coram

10. 10. Jud. 18. 11. 1. Reg. 5. 13. coll. Bochart.
Hieroz. Part. 1. col. 590. sqq. (p) Thr.

1. 3. וְהָיְתָה יְשֻׁבָּה בְּגוֹיִם ipsa habi-
tabat *inter* gentes. Vid. §. 125. (q) Pf.

78. 26. קָרוֹם בַּשָּׁמַיִם Euris *sub* cœlo.

(r) Exod. 12. 29. וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה
& fuit *circa* medium noctis, coll. cap. 11. 4.

(s) 1. Chr. 29. 3. בְּרָצוֹתַי בְּבֵית אֱלֹהֵי
quandoquidem (Vid. sqq. num. 2. coll. §. 127.)
propendeo voluntate *erga* domum Dei mei.

(t) Pf. 119. v. 135. פָּנֶיךָ הָיָא בְּעַבְדְּךָ
faciem tuam lucere fac *super* servum tuum.

(u) Gen. 16. 12. יָדוֹ בְּכָל יוֹד כָּל בּוֹ
manus ejus *contra* omnem, & manus cujus-
libet *contra* ipsum. Job. 7. 8. עֵינֶיךָ בִּי וְאֵינִי

Oculi tui *adversus* me, illicò non sum: sed pe-
reo, simul ac aciem oculorum tuorum con-
tra me direxeris. Tale quid Talmudici de

suis commemorant Doctoribus, Excommu-
nicationis anathemate percussuris: quum Cod.

Nedarim fol. 7. b. l. 11. it. *Moëd Karon* f. 17. b.
l. 5. *Sota* f. 46. b. l. 3. fin. *Chagiga* fol. 5. b. l. 6.

inquiunt: כָּל מְקוֹם שֶׁנִּתְּנוּ חַכְמִים

עֵינֵיהֶם אוֹ מִיתָה אוֹ עוֹנֵי i. e. *Quòcum-
que* dirigunt *Sapientes* oculos suos, ibi mors

coram ^x, cum ^y, intra ^z,
 per ^a, post ^b, ante ^c,
 Y 3 pro

consequitur, aut extrema miseria. Cujus
 plura recensent hinc inde exempla. Vid. II.
 cc. it. *Bava bathra* f. 14. a. l. 14. ubi *Rab. Acha*
 ita sublatum dicitur. *Plin. N. H. lib. 7. cap. 2.*
p. m. 397. Esse in Triballis & Illyriis, Isigonus
tradit, qui visu effascinent, interimanique quos
diutius intueantur, iratis præcipue oculis, Vid.
A. Gellius N. A. lib. 9. cap. 4. Etiam Isis, te-
ste Plutarcho de Isid. & Osir. p. m. 357. cruci
ex ira vultu puerum regium intuita interemit,
no. ine Manerotem. (x) 2. Reg. 4. 16.

אל—תִּכְוֹכ בְּשִׁפְחָתָהּ ne mentiaris coram
 ancilla tua. Conf. tamen membr. I. 3.

(y) Jud. II. 34. יוֹצֵאתָ לִקְרַאתוֹ בְּתַפִּים egrediens in occursum ejus cum tympanis.

(z) Dan. II. 20. וּבַיָּמִים אֲחֵרִים יִשְׁכַּר Sed intra dies paucos confringetur. (a) Jos.
 2. 18. בַּחֲלוֹן אֲשֶׁר הוֹרִיתָנוּ בוֹ in fene-
 stram, per quam sivistis nos descendere. Conf.
 §. 19. II. §. 86. (b) 1. Reg. 19. vers. 19.

וְהוּא בְּשָׁנִים תְּעָשֶׂר Et ipse post duode-
 cim illos. (c) Gen. 2. 2. וַיְכַל אֱלֹהִים

בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ nam abolverat
 Deus ante diem septimum opus suum. Vid.
 Exod. 12. 15. & Conf. *Ab. Efr.* ad utrumque it.
Maim. hilc. Cbamez Vmazza, cap. 2. §. 1. Cod.

pro^d, propter^c.

2. In-

Pesach. f. 5. b. l. 3. seqq.

(d) Deut. 19. 21.

נֶפֶשׁ בְּנֶפֶשׁ עֵין בְּעֵין שֵׁן בְּשֵׁן יָד בְּיָד
 רֶגֶל בְּרֶגֶל *vita pro vitâ, oculus pro ocu-*

lo, dens pro dente, manus pro manu, pes pro

pede. Vid. Exod. 21. 23. sqq. Lev. 24. 20.

Cæterum hæc ipsa *Talio* legibus XII. tabul.

stabilitur, verbis: *Si membrum rupit, ni cum*

eo pacit, talio esto. Cum quâ convenit l. fin.

t. 2. l. 9. Cod. *Ad vindictam poscit similitudo*

supplicii. Etiam *Rhadamanto* placuisse, ut,

quod quis alteri fecisset, ipse pateretur, au-

tor est *Aristoteles* V. *Ethicorum.* Sed nec

ipsi probatur, nec *Favorino* apud *Gellium*, N.

A. lib. 20. cap. 1. p. m. 1093. qui ob ulciscendi

acerbitatem, & exsequutionis difficultatem,

imò impossibilitatem quandoque, in eam de-

bachatur prolixius. Cui verò *Sextus Cæcilius*

l. c. p. 1099. respondet: *Verum est, talionem*

parissimam fieri difficillimè. Sed *Decemviri* mi-

nuere atque extinguere volentes hujusmodi vio-

lentiâ pulsandi atque ledendi, eo quoque metu

coërcendos esse homines putaverunt. Neque ejus,

qui membrum alteri rupisset, & pacisci tamen de

talionem redimenda nollet, tantam esse habendam

talionem arbitrati sunt; ut, an prudens impru-

densve rupisset, spectandum putarent; aut talio-

nem in eo vel ad amissim equipararent, vel in

librili perpendere. Sed potius eund. animum

2. Infinitivo præpositum; signi-
ficat *dum*^f, *quum*^g, *postquam*^h

Y 4

an-

eundemque impetum in ead. parte corporis rum-
pendi, non eundem quoque casum exigere voluerunt.
Quoniam modus voluntatis præstari posset, casus
ictus non posset. Et mox: Quæ, obsecro te, ista
acerbitas est, si idem fiat in te, quod iure in alio
feceris? præsertim cum habeas facultatem paci-
scendi: & non necesse sit pati talionem, nisi eam
tu elegeris? Quod edictum autem prætorium de
æstimandis injuriis probabilius esse potest? Nolo
hoc ignores, hanc quoque ipsam rationem ad æsti-
mationem judicis redigi necessario solitam.
Nam si reus, qui de pacisci noluerat, iudici talio-
nem imperanti non parebat, æstimatâ lite, iudex
hominem pecunia damnabat. Atque ita, si reo
& pæctio, & talio acerba visa fuerat, severitas
legis ad pecuniæ mulctam redibat. Etiam Ju-
dæi mulctam surrogarunt in talionis locum.
Qui videndi prolixius Cod. Bava Kamma c.
VIII. §. 1. Maim. hilc. Chobel umassik cap. 1. coll.
L'Empereur. ad Cod. Talm. cit. (e) Jon. I. 14.
לֹא נָחֲנוּ נִחְכְּרֵי בְנֵי אִישׁ הָאִישׁ הַזֶּה
ne quæsumus! pereamus propter animam vi-
ri hujus. (f) Gen. 2. v. 4. בְּהִבְרָא
dum crearentur. (g) Jud. 13. v. 20.
הָאֵשׁ אֲשֶׁר בְּעֹלֹת הָאֵלֹהִים
quum ascenderet flamma.
(h) Gen. 33. 18. בְּבֹאֵי מִפְּדֵן אָרָם post.

rum^d, *& quidem*^e &c.

3. Ante Orationem præcedenti contrariam, Adversativè, *Sed*, *at*^f, *atqui*^g, *tamen*, *veruntamen*^h.

4. Post negationem, hæc repetitâ, idem est ac *nec*, vel *neque*ⁱ.

5. Post

שֶׁקֶר וּבְרִיבֵר אֲבִיוֹן מִשְׁפָּט ad perden-
dum mansuetos verbis fallacibus, *idque* cum
loquitur pauper iusta. Jes. 10. 23. פִּי כָלָה
וּנְהַרְצָה אֲרָנִי יְהוָה צָבָאוֹת עֲשֵׂה
nam consumptionem *eamque* præcisam Domi-
nus (Deus) exercituum factururus est. (d) Jud.
6. 25. קַח אֶת־בֶּרֶךְ־הַשּׁוֹר אֲשֶׁר לְאֲבִיךָ
Sume juvencum bovis istum,
quem tuus pater habet, *nempe* juvencum istum
secundum. Ps. 19. 11. הִנֵּה מִזְהָב
desiderabilia præ auro, *& quidem*
præ obryzo multo. (f) Gen. 3. v. 3.

וּמִפְּרֵי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַגֶּן *sed* de fru-
ctu istius arboris, quæ (est) in medio hujus
horti. (g) Ps. 49. 13. וְאֲדָם בִּיקָר

Atqui homo in honore non com-
morabitur. (h) Esth. 5. vers. 10.

וַיִּתְאַפֵּק הָמָן וַיָּבוֹא אֶל־בֵּיתוֹ *tamen*
continuit se Haman, donec veniret in do-
mum suam. (i) Exod. 20. 4. לֹא

5. Post Totum, ante partem nobiliorem[†], significat præcipue, in primis^k, quin potius^l.

[†] aut idem habetur in Marc. XVI. 7. Ictus enim non erat præcipuus parricidiorum, sed in præ alio eius habetur ratio. Ipse enim gravissimum peccatum commisit ante et contritus erat valde, unde indigebat in misericordia ex reformatione xpi.

6. In Oratione comparativa, ante πρότασιν idem est ac sicut, quemadmodum^m; & ante ἀπόδοσιν sicⁿ, vicissim^o.

7. In Oratione relativâ repetitum, idem est ac tam, quàm, tùm^p.

X

8. Post

תַּעֲשֶׂה לָּךְ פֶּסֶל וְכָל-תְּמוּנָה Non facies tibi sculptile, neque ullam similitudinem.

(k) Jos. 2. 1. רְאוּ אֶת-הָאָרֶץ וְאֶת-יְרִיחוֹ videte terram istam, & præcipue Hierichonem.

(l) Ezech. 22. v. 2. וְהוֹדַעְתָּהּ אֵת quin potius notas facies ei omnes abominationes suas.

(m) Jud. 15. וַיִּשְׁשָׁכָר בֶּן בָּרָק sicut Isaschar, ita Barak

(n) Num. 1. 19. כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה quemadmodum præceperat Dominus Moysi, ita recensuit eos.

(o) 1. Sam. 15. 23. וַיִּטֵּן מַאֲסָה אֶרֶץ — eo quod sprevisi verbum Domini, vicissim sprevit te, ne

(p) Num. 9. 14. חֻקֵּי אֶחָת יִהְיֶה לָּכֶם וְלָאֹרֶחַ הָאָרֶץ Statutum

8. Post formulam jurandi **ח** (quàm verè vivere redditam), convenienter vertitur *tàm verè*⁹. Sed &

III. Aliarum partium significationes exprimit, v. g.

1. Pronominis *relativi*, **אֲשֶׁר** *qui* &c. ut alibi^r, ita in primis

(α) Ante **שם** (*nomen*) cum suffi-

idem erit vobis; *tàm* peregrinis, *quàm* indigenis terræ. Jer. 38. v. 17. **וְהָיְתָה בְּפֶשֶׁךְ** *et cum vi-*
וְהָיְתָה בְּפֶשֶׁךְ *vet anima tua, tum* urbs hæc non cremabitur igne. (q) Num. 14. 21. **חִי אֲנִי**

וְיִמְלֵךְ *et implebitur* **כְּבוֹד יְהוָה** *gloria Domini* **אֶת-כָּל-הָאָרֶץ** *Substantia totius hujus terræ.* (r) V.

וְאֲנִי יָדַעְתִּי אֱלֹהֵי חַי וְאַחֲרָיו *Ego vero novi vindicem*
עַל-עַמִּי יְקוֹם *meum* (i. e. me contra vos vindicaturum) *vi-*

ventem (i. e. florentem, coll. §. 102. Vtut

plerique agnatorum & amicorum meorum me deseruerint vers. 13. sqq. usque ad 19. exinde ne triumphum de me agatis): *QVI po-*
stremus (hostibus meis jam profligatis in fugam, vel prostratis,) *in pulvere stabis, seu are-*

fixo⁹; itemque

(β) Inter Verba finita diversorum subjectorum, si posterius non habeat subjectum suum in nominativo expressum^t.

X 2

2. Ad

na; more victorum. Metaph. desumpta ab athletis, s. luctantibus s. pugnantis. Vid. *A. Gellius* N. A. lib. 13. cap. 15. p. m. 251. Prosterne signum est vinci: stare vero in arenâ, victoris. Vid. *Nonnus* Dionys. lib. 37. p. m. 951. seqq. lib. 48. p. m. 1255. seqq. *Lucianus* Part. 2. *Gymnas.* *Virg.* *Æn.* V. vers. 423.

— *ingens mediâ* CONSISTIT *arenâ.*

V. 437. — STAT *gravis Entellus.*

V. 447. *Ipse gravis, graviterque ad terram pondere vasto*

CONCIDIT.

(s) Gen. 24. 29. וְלִרְבֵּקָה אָח וְשֵׁמוֹ לָבָן

Et Rebecca (erat) frater, & nomen ejus, i. e. cujus nomen Laban.

(t) Gen. 3. v. 6.

וַתֵּקַח מִפִּרְיוֹ וַתֹּאכַל וַתֵּתֶן

לְאִשְׁתָּהּ עִמָּה וַתֹּאכַל Et (Mulier) acce-

pit de fructu ejus, & comedit, & dedit etiam

viro suo secum, & comedit, (non mulier, sed

vir; ob præformativum masc. & quòd jam ante

mulier comedisse dicatur): i. e. qui, sc. vir

comedit,

2. *Adverbiorum* (α) *Temporis*
præteriti quidem *postquam*, ante O-
rationem præmissis tempore prio-
rem^u. Item

(β) Pro varietate contextus, *Tem-*
poris varii, e. g. *quum*, *quando*^x,
in

(u) Jud. 9. 40. וַיִּרְדֵּפֵהוּ אֲבִימֶלֶךְ וַיִּנָּס Et persecutus est eum Abimelech, *post-*
quam aufugisset ante ipsum. Zach. 3. vers. 5. וַיִּשִׁימוּ הַצִּנִּיף הַמַּהוֹר עַל-רֹאשׁוֹ
 & imposuerunt cida-
 rim puram capiti ejus, *postquam* induerant
 ipsi vestes Vbi R. Sal. b. Melech in M. J. addit:
 וכן וירם תולעים ויבאש וכבר
 באש כי כל דבר יבאש קודם שירום
 תולעים וכן הן אתה קצפת ונחטנת
 i. e. *similiter* Ex. 16. 20. & protulit vermes, ET fæ-
 tuit, b. e. *POSTQVAM* fætuerat. Quicquid enim
 vermes gignit, putrescit antea, & fæter. Atque
 ita Jes. 64. 4. en efferbuiſti, *POSTQVAM* pec-
 caveramus. Vid. Zach. 7. 2. & in primis Jos.
 7. 25. Job. 14. 10. (x) Jud. 19. vers. 1.
 וַיְהִי בַיָּמִים הָהֵם וּמֶלֶךְ אֵין בְּיִשְׂרָאֵל
 Et factum est in diebus illis, *quum* Rex non
 esset in Israël.

interim^y, *dum*^z, *tunc*^a, *donec*^b,
mox, *illicò*^c, *antequam*^d. Item

(γ) *Jam*^e, *ibi*^f, *alio.*

X 3

quin

(y) 1. Sam. 20. 1. וַיִּבְרַח דָּוִד מִנֹּחַת בִּרְמָה. *Interea* aufugit David è Najoth (ו is mater lectionis præmittendi (ַ), in Ramâ.

(z) Gen. 22. 5. שְׁבוּ לָכֶם פֹּה עִמָּי. *Manete hic cum hoc asino, dum* ego & hic puer abeamus illuc. (a) Psalm. 78. 34.

וַיִּשְׁמְרוּ וַיִּשְׁמְרוּ אֶת-הָרֶגֶם וַיִּרְשׁוּהוּ. *quum* occidere voluit, (vel incepit occidere, coll. §. 94. non §. 96.), *tunc* requirebant eum. (b) Gen. 18. 4. 5.

וַהֲשִׁיעֵנו תַּחַת הָעֵץ וַאֲקַחָהּ פֶּת-לֶחֶם. & fulcite vos sub hâc arbore, *donec* acceptum tulero (coll. §. 232.) frustum panis. (c) Nah. 3.

אִם-יִנָּעוּ וְנָפְלוּ לוֹ עַל-פִּי אוֹכְלִי. Si moveantur, *mox* cadunt in os comesturi. (d) Ezech. 42. 14.

וַיִּצְרֵם אֱלֹהִים אֶת-הָאֲדָמָה *antequam* accesserint ad id quod populi est, coll. §. 46. (e) Gen. 2. 7.

וַיִּצְרֵם אֱלֹהִים אֶת-הָאֲדָמָה *jam ante* formaverat Dominus Deus hominem. *Chald.* Dan. 2. 36.

דָּבָר חֲלֹמָה. Hoc fuit somnium; *jam* interpretationem ejus dicemus. (f) Jer.

15. 8. עִיר וּבִהְלוֹרָתָהּ. civitatem (quod con-

quin^s, adeò^h,

(d) Certè, profectòⁱ: nec non

(e) An, num^k? &c.

3. Interjectionum *quaso*^l, *utinam*^m,

ecce

cernit), *ibi* terrores. (g) 1. Reg. 1. 21.

וְהָיָה כְּשֶׁכֶּם אֲדָנִי הַמֶּלֶךְ עִם — אֲבוֹתָיו

Alas fiet, quum occubuerit Rex Dominus meus cum patribus suis. (h) Psal. 64. 7.

וְקָרֵב אִישׁ וְלֵב עִמּוֹ, *adeò* intimum hominis, & cor profundum est. (i) Gen. 4. 25.

כִּי שִׁבְעִים יָקָם — קַיִן וְלֹא כִּי שִׁבְעִים

וְשִׁבְעָה, si septuplum vindicandus erat Cain (homicida); *certè* Lamech (qui nemini damnum intulit) septuagies & septies.

(k) Gen. 4. 7. וְאֵלֶּה תְּשׁוּקָתוֹ וְאַתָּה —

וְאַתָּה תִּשְׁלַח בּוֹ. Præterea ad te benevolentia (seu reverentia) ejus (fratris Abelis, nequicquam inde favore meo elati); *an* tu dominaberis ipsi? i.e. an primogeniturâ tuâ usque eò abuteris, ut in fratrem minorem sævias ceu servum? memineris, fratrem fore, non mancipium.

(l) Ruth 3. 9. וְפָרַשְׁתָּ בְּנִפְךָ עַל-אֲמָתְךָ

quaso! expandas alam tuam super ancillam tuam. Vid. Jud. 1. 15. (m) 2. Sam. 24. 3.

וַיֹּסֶף יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל-הָעָם כְּהֵם

וְכֵהֶם. *Vinam* addat Do-

ecce ⁿ, heus, age ^o, ah ^p! &c.

§. 194. Hoc ipsum ו I. In Verbis saepe non nudè consignificat, sed simul convertit significationem

1. Præteriti in futuram ^q; & se. tunc quando au-

2. Futuri in præteritam ^r. ^{sonum ex penult. dimi-}
^{serit in ultimam, aut}
^{in eadem oratione aliud te-}
^{pus præcesserit quam præ-}
^{teritum.}

II. Si duo Nomina copulat, vel Verba, Omitti interdum debet, mu-
^{+ tunc quiden}
^{quando e præf}
^{xum p(-) seg}
^{dag. aut hoc ex}
^{truso p(r) gram.}
^{d. 50. III. coll. §. 20}
tato

1. Posteriore nomine in Geniti-
vum ^s.

2. Ver-

minus Deus tuus ad hunc populum --- hæc
talita centum vicibus. (n) Gen. 24. 31.

וְאֶנְכִי בְנִיתִי הַבַּיִת ^{Ecce ego paravi domum.}

(o) Jes. 57. 3. הֵנָּה קִרְבוּ וְאַתֶּם ^{heus}
vos! appropinquate huc. (p) Gen.

37. 30. אֲנִי אֶנָּה וְאַתָּה אֲנִי ^{ab} ego! quor-
sum ego venturus sum?

(q) Gen. 3. vers. 18. וְאָכַלְתָּ & comedes.

(r) l. c. vers. 17. וְאָכַלְתָּ & comedisti.

(s) Gen. 3. 16. אֲרֹכָה עֲצָבוֹנְךָ ^{Multum multiplicabo dolorem tu-}

וְהָרַוְוָה, ^{um & conceptum tuum: i. e. dolorem conce-}

^{ptum tui.} Secus multiplicatio conceptus, &

tur, & Verborum unum adverbialiter ^k.

§. 195. כ Similaritudinis Sicut, secundum, juxta, quasi, tanquam, si, &c.

2. In eâdem oratione repetitum, exponi debet, ut alterutrum (modò prius ^y, modò posterius ^z,) *πρότασιν* similitudinis de-

X §

no.

§. 37.

(x) Gen. 25. vers. 1. וַיֵּקַח

וַיֵּקַח אִשָּׁה & addidit Abraham & duxit uxorem, i.e. *addidit ducere*, & amplius juxta §. 107. & *iterum duxit* Abraham

uxorem. Gen. xxiv. 18. וַתֵּמַחַר וַתֵּרָד *et festinabat et demittebat*, i.e. *et festinanter demittebat*.

(y) Lev. 7. v. 7. כַּחֲפִיזָה כַּאֲשֶׁר

quale sacrificium pro peccato, tale pro delicto. Num. 15. 15. כְּכֶם בֶּנִי יְהוָה לְפָנַי

יְהוָה *sicut vos, sic peregrinus erit in facie Domini.* Lev. 24. 16. כָּל בֶּן־בְּנוֹת יִרְגְּמוּ אוֹתוֹ

כָּל בֶּן־בְּנוֹת יִרְגְּמוּ אוֹתוֹ *omninò lapidabunt cum totus coetus tam peregrinus, quàm indi-*

gena. Jos. 14. 11. כְּכֹחִי אָז וְכֹחִי עַתָּה *quantum robur meum tunc, certè tantum est etiam nunc.*

(z) Gen. 18. vers. 25.

וְהָיָה בְּצַדִּיק כְּרִשָּׁע *ut iustus esset justus*

notet, alterum ἀπόδοςιν, *sicut, sic, tam, quam; talis, qualis; tantus, quantus.*

§. 196. Hoc ipsum 3. 1. sæpius conjecturale est numeri^r, temporis^u, mensuræ^x, ac loci sive spatii^y: *circa, circiter, prope.*

2. Nonnunquam est expressivum veri certè, planè, verè, tanquam, verè^u.

§. 197.

quemadmodum improbus. 1. Reg. 22. vers. 4. כְּסוּסֵי בְעַמִּי כְּסוּסֵי בְעַמֶּךָ *sic* erit populus meus, *quemadmodum* populus tuus; *ita* equi mei, *sicut* equi tui.

(c) Exod. 12. vers. 37. כְּשֶׁשׁ מֵאוֹת כִּסְסֵי רַגְלֵי *circiter* sexcenta millia pedum.

(u) Exod. 11. vers. 4. כְּמִצְוֶה חֲלִילָה אֲנִי יוֹצֵא *circa* medium noctis ego proditurus sum.

(x) Ruth. 2. 17. וַיְהִי בְּאִיָּפָה שְׁעוֹרִים & fuit *circiter* Ephra hordei.

(y) Num. 11. vers. 31. בְּדֶרֶךְ יוֹם בָּהּ וּבְדֶרֶךְ יוֹם בָּהּ *circiter* iter diei hîc, & *circiter* iter diei illic.

(z) Cant. 8. 1. מִי יִתְנַקֶּה כְּאֶחָ לִי & utinam esses *verè* frater meus.

§. 197. Interdum כ 1. Inprimis ante Nomina temporis, videtur significare *post*^a. Hinc etiam

2. Infinitivo praefixum, idem est ac *postquam*^b.

3. Cum Infinitivo constructum, aliàs ob praecedentes notationes, significat *sicut*^c; item *quum*, *dum*, *si*^d, vel *antequam*^e.

§. 198.

(a) 1. Sam. 25. 38. וַיְהִי כַעֲשָׂרָה יָמִים Et factum est *post* decem dies, ut percuteret Dominus Nabalem.

(b) 1. Reg. 1. 21. כָּשָׁבַב אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ כַּשָּׁבַב אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ *postquam* occubuerit Dominus meus Rex cum patribus suis.

(c) Jer. 5. 24. כָּשָׂה לִשׁוֹן אֵשׁ *sicut* consumit stipulam lingua ignis.

(d) Gen. 39. 18. וַיְהִי כִּתְהַרְיָמִי קוֹלִי וַאֲקָרָא Et factum est, *quum* extollerem vocem meam, & clamarem.

Gen. 44. 30. כִּבְנוֹ אֵלֹהֵי אֲבִי עָבַדְתָּ אֹתִי *si* venirem ego ad servum tuum Patrem meum.

(e) Deut. 24. 13. הָשֵׁב תִּשָּׁבֵב לוֹ אֶת-כָּל הַעֲבֹשׁ *omnino* restituas ei pignus illud, *antequam* occumbat Soli

§. 198. Præfixum ל ex לנ decur-
tatum

I. Præterquam quòd, juxta su-
periùs dicta, ulteriori *sui significatio-
ne neglectâ*, formet

1. *Adjectivum* ex Substantivo ^f; item
2. *Genitivum*, auctoris ^g in-
primis vel possessoris ^h; nec non
3. *Dativum* ⁱ Ebraeorum Chaldaeo-
rumque; & 4. *Accusativum* Chal-
daeorum ^k; item 5. *Infinitivum* ^l,
atque *Gerundia* ^m; quin & 6. *Ad-
verbia ipsa* ⁿ:

7. *Inservit* quandoque *Ablativo* ^o,

ac

(f) Vid. §. 15.

(g) Psal. 3. v. I.

לְדָוִד מִזְמוֹר לְדָוִד Psalmus Davidis. Jud. 7. 20.

חֶרֶב לַיְחִיָּה וְלִגְדֵּעֹן Gladius Domini &

Gideonis. Vid. 20. II.

(h) Gen. 7. II.

כְּשֶׁנָּח שֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה לַחַיִּי נֹחַ

Anno sexcentesimo vite Noachi. (i) Vid.

§. 19. I.

(k) Vid. ibid.

(l) §. 185.

(m) §. 126.

(n) §. 132. II.

וַיִּגְדֵּל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה 1. Reg. 10. 23.

ac *Accusativo* etiam *Ebraeorum* P;
quin & *Nominativo* interdum ipsi⁹.

II. Soepius *denotat Præpositio-*
nes, pro diversitate constructionis,
diversas: v. gr. *ad*^r, *quantum*
ad^s, *coram*^t, *erga*^u, *cir-*
cum

מֶלֶךְ הָאָרֶץ לְעֶשֶׂר וְלַחֲכָמָה

Et crevit Rex Salomo supra omnes Reges
terræ, *divitiis & sapientiâ*. (p) 2. Sam. 3. 30.

וַיּוֹאֲב וַאֲבִישִׁי אֶחָיו הָרָגוּ לְאַבְנֵר

Nam Joab & Abisai interfecerunt *Abnerum*.

הַשְּׁלוֹשִׁי לְאַבְשָׁלוֹם (q) 1. Chr. 3. 2.

בֶּן-מַעֲכָה coll. 1. Sam. 3. 3. Tertius *Ab-*

salon filius Maachæ. (r) Ruth. 1. v. 8.

לְכַנְהָ שְׁבַנְהָ אִשָּׁה לְבֵית אִמָּהּ

ite revertimini quælibet *ad* domum matris

suae. (s) Num. 18. 7. — אֶת-

כֹּהֲנֵיכֶם לְכָל-דָּבָר הַמִּזְבֵּחַ

sacerdotium vestrum, *quantum* ad omnem

rem altaris. (t) Jer. 26. 6. וְאֶת-הָעִיר

הַזֹּאת אֶתֵּן לְקָלָה לְכָל גּוֹי הָאָרֶץ

Et urbem hanc ponam in execrationem, *co-*

ram omnibus gentibus terræ. (u) Psal.

פְּנֵה-אֵלַי וְחַנּוּנִי כַּמִּשְׁפָּט לְאַהֲבִי 119. 132.

cum^x, *apud vel prope*^y, *ante*^z, *à*^a, *de*^b,
ex^c, *cum*^d, *in*^e, *inter*^f, *in-*
tra

שִׁמְךָ respice ad me, & miserere mei, pro
 more *erga* diligentes nomen tuum. Conf.

§. 29. 2. עֹמְרִים מִזֶּה (x) Jos. 8. 3. מִזֶּה

stantes hinc inde *circum* ar-
 cam. (y) Exod. 13. 7. וְלֹא יֵרָאָה לְךָ

חֶמֶץ וְלֹא יֵרָאָה לְךָ שְׂאֹר כָּכָל-וְכָלֶךָ
 & ne videatur *apud* te fermentatum, nec vi-
 deatur *apud* te fermentum in omni termino
 tuo. (z) 1. Reg. 6. 22. הַמִּזְבֵּחַ

Et totum altare,
 quod *ante* adytum obduxit auro. (a) Neh.

לִצֵּן הַמֶּלֶךְ וְעַד-הַמַּעְלֹת הַיְרֵדִים 15. 3.
 Ab horto Regis, usque ad gra-
 dus descendentes ex urbe David (b) Gen.

20. 13. אָמַרְי לִי אָחִי הוּאֵה dic *de* me,
 frater meus est. (c) Efr. 1. vers. 11.

כָּל-כֵּלִים לְזָהָב וְלַכֶּסֶף
 omnia vasa *ex*
 auro & argento. (d) Hof. 14. vers. 9.

מָה-לִּי עוֹר לְעַצְבִּיִּם
 Quid mihi am-
 plius *cum* idolis? (e) Thr. 5. v. 15. נִהְפָּךְ

conversus est *in* luctum cho-
 rus noster. Job. 1. 13. וַיֵּשְׁבוּ אֵתוֹ לָאָרֶץ

& sederunt *apud* ipsum *in* terra. (f) Exod.

11. 2. רָאשֵׁי הָוָה לָכֶם לְחָרֹשִׁי הַשָּׂנָה

tra ^g, *pro* ^h, *per* ⁱ, *præter* ^k,
post ^l, *propter* ^m, *secundum* vel
juxta ⁿ, *circa* seu *circiter* ^o, la-
 co P.

§. 199.

primus sit vobis *inter* menses cujusque anni,
 coll. §. 60. I. (g) Efr. 10. 8. וְכָל אֲשֶׁר

Et quis-
 quis non veniret *intra* tres istos dies.

(h) Deut. 3. v. 22. כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
 nam Dominus Deus
 vester ipse est pugnator *pro* vobis. (i) Zeph.

1. 5. וְנִשְׁבַּעְתִּים לַיהוָה jurantes *per* Domi-
 num. (k) Deut. 34. II. לְכָל-הָאֲתָרָה

præter omnia illa signa & pro-
 digia. (l) Gen. 7. 10. וַיְהִי לְשִׁבְעָה

Et factum est *post* septem dies.

(m) Num. 6. v. 7. לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לְאֶחָיו
propter patrem suum
 aut *propter* matrem suam, *propter* fratrem su-
 um aut *propter* sororem suam non polluat se.

(n) I. Sam. 10. 19. הִתְיַצְבוּ לִפְנֵי יְהוָה
 Sistite vos coram Do-
 mino *secundum* tribus vestras, & *secundum* Chi-
 liades vestras. (o) Gen. 8. II. לַעֶרָה

circa tempus vespere.

(p) Vid. §. 125,

fin. p. 129.

§. 199. Idem ל (determinate) alteri distinctionis extremo præpositum, perinde est ac וּבֵין, vel עַל־
inter^q. Sed

2. Si priori Personæ interrogativum מַה *quid*, vel negativum לֹא (non) præponatur: tunc ל alteri vel personæ^s, vel rei^t junctum, significatum; copulâ, si adsit, omissâ.

§. 200:

כִּי יִפְּלֹג מִמֶּךָ דָּבָר (q) Deut. 17. 8. לְמִשְׁפָּט בֵּין־דָּם לְדָם בֵּין־דֵּין לְדֵין
Si separata à te fuerit res וּבֵין נָגַע לְנָגַע
in iudicio inter sanguinem עַל sanguinem, inter
causam עַל causam, ac inter lepram עַל le-
pram. Nisi tamen בֵּין hîc idem sit ac di-
stinctio, differentia. Vid. ad §. 132. I. p. 140.
141. לֹא לָכֶם וְלָנוּ (r) Eſr. 4. 3. nil vobis est nobiscum (negotii).

(s) Jud. 11. 12. מַה לִּי וְלָךְ quid mihi
מִיָּךְ לָכֶם (est negotii) Jos. 22. 24. מַה לָּךְ וְלִיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
quid vobis cum Domino Deo Israelis? (t) Jer. 2. v. 18.
מַה לָּךְ לָרֶדֶךְ מִצְרַיִם וּמִה־לָּךְ לָרֶדֶךְ
quid tibi cum viâ Ægypti? & quid
tibi cum viâ Assyriæ?

§. 200. Idem ל Infinitivo in
 tempus finitum resolubili (etiam
 interveniente negatione) junctum,
 significat *Vt*,, tam consecutivum
 quàm causale^u, it. *quòd*, *quia*^x, *ne* ^y,
 Y *donec*

(u) 2. Sam. 13. 2. וַיֵּצֵר לְאַמְנוֹן לְהַתְחַלּוֹת
 & tanta Ammoni fuit angustia, *ut* agrotaret.
 Gen. 23. 8. אָמַר יֵשׁ אֶחָד נַפְשְׁכֶם לְקַבֹּר אֶת־מֵתִי
 Si est ab (coll. §. 163. III. 2.) animâ vestrâ, *ut* sepeliâ mortuum
 meum. Deut. 10. 12. אֵלֶּיךָ יִירָא אֱלֹהֵי יִהְיֶה אֱלֹהֶיךָ וְלֹא־תִהְיֶה אֲוֶתָהּ
 nisi *ut* ti- meas (Vid. §. 38.) Dominum Deum tuum, &
ut diligas eum, & *ut* colas Dominum Deum
 tuum. Gen. 4. 15. וַיִּשֶׂם יְהוָה לְקִין אֹתָהּ
 Et posuit Deus in Caino signum, *ut* ne percutiat eum. 1. Reg.
 16. 7. לְהִיּוֹת כְּבֵית יִרְבָּעָם וְעַל אֲשֶׁר
 quia fuit ut domus Jeroboam,
 & quia percusserat eum. Ex posterioris
 membri sensu, judicare licet de valore prio-
 ris. (x) Deut. 10. 11. נִשְׁבַּעְתִּי לְאֲבוֹתָם
 juravi patribus ipsorum,
 quod daturus essem illis. (y) Num. 11. 10.
 וְלֹא־לִי מִצַּחֲתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ לְשׁוֹם

donec^z, *usque dum*^a, *quum*^b,
vel *postquam*^c.

§. 201. כ *Prefixum*, itidem

I. Speciali sui significatione ne-
glectâ,

1. *Adjectivum* format ex Substan-
tivo^d, & quandoque *Adverbium*^e:

2. *Ad-*

אֶחָד-מִשְׁנֵי Et quare non inveni gratiam
in oculis tuis, *ne* poneret onus &c. Nisi po-
tius: *quia* ponis onus &c. exinde inferre li-
ceat, me non invenisse gratiam in oculis tuis.

(z) Lev. 24. vers. 12. וַיִּנְחֲלוּ בַּמֶּשֶׁמֶר
לְפָרוֹשׁ לָהֶם Et posuerunt eum in cu-
stodiam, *donec* exponeret ipsis Moses.

(a) Dan. 9. 24. לְכֹל הַפֶּשַׁע וְלַחַתָּם *Usque dum* cohi-
beat prævaricationem, & *usque dum* confu-
mat (ad mentem quidem Masoretharum;
scriptum enim est וְלַחַתָּם *usque dum* obli-
gnet) peccata, & *usque dum* expiet iniquitatem.

(b) Gen. 15. 12. וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ לְבוֹא Et factum
est, *quum* Sol occumberet, (c) Num. 1. 1. הַשָּׁנָה
הַשֵּׁנִית לְצֵאתָם anno secundo, *post-*
quam illi egressi essent.

(d) Vid. §. 15.

(e) Vid. §. 132, II.

2. *Adjectivo postpositum, vertit id
saepè in Superlativum*^f:

3. *Nexum constituit, quo median-
te Verbum casus regit diversos* & *loquē abli. instrumēti*
denotat e.g. Efi 1. 6.

II. Speciali voce exprimeudum,

1. *Nominibus junctum pronomi-
nibusque, denotat Praepositiones*
in^h, *de*ⁱ, *à*^k, *ex*^l,
ad^m, *juxta*ⁿ, *apud*^o; *in-*
ter^z

(f) Vid. §. 14. 1.

(g) Vid. §. 122. I.

(h) Gen. 1. vers. 1.

בְּרֵאשִׁית בָּרָא

in principio creavit: ni veritas, coll. §.
132. I. *primum*.

(i) Deut. 3. vers. 26.

אַל תוֹסֵף דַּבֵּר אֵלַי עוֹד בְּדַבַּר הַזֶּה

ne addas loqui ad me amplius de hac re.

(k) Gen. 44. 12. בְּצִדּוֹל הַחֵל וּבִקְטָן כָּלָה

à magno incoepit, & in parvo absolvit.

(l) Lev. 13. 52. אִין אֶת-הָעֵרֶב בַּצֵּזֶר אִין

בְּפִשְׁתִּים aut licium, *ex lana*, & *ex linis*.

(m) 1. Sam. 16. 3. וְקָרָאתָ לְיִשָּׁי בְּזִבְחָהּ

Et vocabis Isai ad sacrificium.

(n) Lev.

אֵיל הַמִּים מִן-הַצֹּאֵן בְּעֶרְכָּהּ 5. 15.

*arietem integrum de grege, secundum æsti-
mationem tuam.*

(o) 1. Reg. 8. vers. 9.

אֲשֶׁר הָנִיחַ שָׁם מֹשֶׁה בְּחֹרֶב

quas deposuerat ibi Moses prope Horeb. Vid. Jos.

ter ^p , sub ^q , circa ^r , er-
ga ^s , super ^t , contra ^u ,
coram

10. 10. Jud. 18. 11. 1. Reg. 5. 13. coll. Bochart.
Hieroz. Part. 1. col 590. sqq. (p) Thr.

1. 3. ^{וְהִיא} יֹשְׁבָה בְּגוֹיִם ipsa habi-
tabat *inter* gentes. Vid. §. 125. (q) Pf.

78. 26. ^{קָרִים} בְּשָׁמַיִם Eurus *sub* coelo.

(r) Exod. 12. 29. ^{וַיְהִי} בַּחֲצִי הַלַּיְלָה
& fuit *circa* medium noctis, coll. cap. 11. 4.

(s) 1. Chr. 29. 3. ^{בְּרָצוֹתַי} בְּבֵית אֱלֹהֵי
quandoquidem (Vid. sqq. num. 2. coll. §. 127.)
propendo voluntate *erga* domum Dei mei.

(t) Pf. 119. v. 135. ^{פָּנֶיךָ} הָיָא בְּעַבְדְּךָ
faciem tuam lucere fac *super* servum tuum.

(u) Gen. 16. 12. ^{יָדוֹ} בְּכָל יוֹד כָּל בּוֹ
manus ejus *contra* omnem, & manus cujus-
libet *contra* ipsum. Job. 7. 8. ^{עֵינֶיךָ} בִּי וְאִינֶנִּי
Oculi tui *adversus* me, illicò non sum: sed pe-
reo, simul ac aciem oculorum tuorum con-
tra me direxeris. Tale quid Talmudici de
suis commemorant Doctoribus, Excommu-
nicationis anathemate percussuris: quum Cod.
Nedarim fol. 7. b. l. 11. it. *Moëd Katon* f. 17. b.
l. 5. *Sota* f. 46. b. l. 3. fin. *Chagiga* fol. 5. b. l. 6.
inquiunt: ^{כָּל} מְקוֹם שֶׁנִּתְּנוּ חַכְמִים
i. e. *Quòcum-*
que dirigunt Sapientes oculos suos, ibi mors

coram ^x, cum ^y, intra ^z,
 per ^a, post ^b, ante ^c,
 Y 3 pro

consequitur, aut extrema miseria. Cujus
 plura recensent hinc inde exempla. Vid. II.
 cc. it. *Bavabathra* f. 14. a, l. 14. ubi *Rab. Acha*
 ita sublatum dicitur. *Plin. N. H. lib. 7. cap. 2.*
p. m. 397. Esse in Triballis & Illyriis, Isigonus
tradit, qui visu effascinent, interimanique quos
diutius intueantur, iratis praeipue oculis, Vid.
A. Gellius N. A. lib. 9. cap. 4. Etiam Isis, te-
ste Plutarcho de Isid. & Osir. p. m. 357. cruci
ex ira vultu puerum regium intuita interemit,
no. ine Manerotem. (x) 2. Reg. 4. 16.

אל—תִּכְוֹכ בְּשִׁפְחָתָךְ ne mentiaris coram
 ancilla tua. Conf. tamen membr. I. 3.

(y) Jud. II. 34. יֹצֵאתָ לִקְרַאתוֹ בְּתַפִּים egrediens in occursum ejus cum tympanis.

(z) Dan. II. 20. וּבִימֵי אַחֲרָיו יִשָּׁכַר Sed intra dies paucos confringetur. (a) Jos.
 2. 18. בַּחֲלוֹן אֲשֶׁר הוֹרֵתָנוּ בּוֹ in fene-
 stram, per quam fivisti nos descendere. Conf.
 §. 19. II. §. 86. (b) 1. Reg. 19. vers. 19.

וְהוּא בְּשָׁנֵי הָעֶשֶׂר Et ipse post duode-
 cim illos. (c) Gen. 2. 2. וַיְכַל אֱלֹהִים

בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ nam absolverat
 Deus ante diem septimum opus suum. Vid.
 Exod. 12. 15. & Conf. *Ab. Efr.* ad utrumque it.
Maim. hilc. Cbamez Vmazza, cap. 2. §. 1. Cod.

pro^d, propter^c.

2. In-

Pesach. f. 5. b. l. 3. seqq. (d) Deut. 19. 21.
 נֶפֶשׁ בְּנֶפֶשׁ עֵין בְּעֵין שֵׁן בְּשֵׁן יָד בְּיָד
 רֶגֶל בְּרֶגֶל *vita pro vitâ, oculus pro ocu-*
lo, dens pro dente, manus pro manu, pes pro
pede. Vid. Exod. 21. 23. sqq. Lev. 24. 20.
 Cæterum hæc ipsa *Talio* legibus XII. tabul.
 stabilitur, verbis: *Si membrum rupit, ni cum*
eo pacit, talio esto. Cum quâ convenit l. fin.
 t. 2. l. 9. Cod. *Ad vindictam poscit similitudo*
supplicii. Etiam *Rhadamanto* placuisse, ut,
 quod quis alteri fecisset, ipse pateretur, au-
 tor est *Aristoteles V. Ethicorum.* Sed nec
 ipsi probatur, nec *Favorino* apud *Gellium*, N.
 A. lib. 20. cap. 1. p. m. 1093. qui ob ulciscendi
 acerbiteriam, & exsequutionis difficultatem,
 imò impossibilitatem quandoque, in eam de-
 bachatur prolixius. Cui verò *Sextus Cæcilius*
 l. c. p. 1099. respondet: *Verum est, talionem*
parissimam fieri difficillimè. Sed Decemviri mē-
nuere atque extinguere volentes hujusmodi vio-
lentiæ pulsandi atque ledendi, eo quoque metu
coërcendos esse homines putaverunt. Neque ejus,
qui membrum alteri rupisset, & pacisci tamen de
talionem redimenda mollet, tantam esse habendam
rationem arbitrati sunt; ut, an prudens impru-
densve rupisset, spectandum putarent; aut talio-
nem in eo vel ad amissim equipararent, vel in
librili perpendere. Sed potius eund. animum

2. Infinitivo præpositum, significat *dum*^f, *quum*^g, *postquam*^h

Y 4

an.

eundemque impetam in ead. parte corporis rum-
pendi, non eundem quoque casum exigere voluerunt.
Quoniam modus voluntatis præstari posset, casus
ictus non posset. Et mox: *Quæ, obsecro te, ista
acerbitas est, si idem fiat in te, quod tute in alio
feceris? præsertim cum habeas facultatem paci-
scendi: & non necesse sit pati talionem, nisi eam
tu elegeris? Quod edictum autem prætorium de
æstimandis injuriis probabilius esse potest? Nolo
hoc ignores, hanc quoque ipsam rationem ad æsti-
mationem judicis redigi necessario solitam.
Nam si reus, qui de pacisci noluerat, judici talio-
nem imperanti non parebat, æstimatâ lite, iudex
hominem pecunia damnabat. Atque ita, si reo
& pæctio, & talio acerba visa fuerat, severitas
legis ad pecunie multam redibat. Etiam Ju-
dæi multam surrogarunt in talionis locum.
Qui videndi prolixius Cod. Bava Kamma c.
VIII. §. 1. Maim. hilc. Chobel umassik cap. 1. coll.
L'Empereur. ad Cod. Talm. cit. (e) Jon. I. 14.
נָלָנוּ נִחְכְּרָהּ בְּנֶפֶשׁ הָאִישׁ הַזֶּה
ne quæsumus! pereamus propter animam vi-
ri hujus. (f) Gen. 2. v. 4. בְּתוֹבָתָם
dum crearentur. (g) Jud. 13. v. 20.
הָלָהָהּ בְּעֹלֹת הָאֵשׁ quum ascenderet flamma.
(h) Gen. 33. 18. בְּבֹאֵי מִפְּדֵן אָרָם post.*

*antequam*ⁱ, *quia*, *quandoquidem*^k,
si^l, *etiamsi*^m &c.

CAP. V.

De

FIGVRIS.

§. 202. Figurarum hîc 1. alia in
 Oratione aliquid mutant, ut *Hypallage*, *Synchysis*, ac *Enallage*.

2. Alia aliquid addit, nempe
Pleonasmus: & contrà

3. Alia

quam reversus esset è Paddan Syriae. (i) Gen.

19. 29. בְּשַׁחַר אֱלֹהִים *antequam* perde-
 ret Deus. (k) 2. Chr. 16. 7. בְּהִשָּׁעֲנָךְ

אֲנִי *quia* innixus es Regi Syriae.

Exod. 16. 7. בְּשִׁמְעוֹ אֶת-הַלִּנּוֹתֵינוּ *quandoquidem* audit ille oblocutiones vestras.

(l) Ezech. 3. 18. בְּאָמַרִי לְרָשָׁע *si* dixero

impio. (m) Psalm. 46. v. 3. בְּרָמִיר

אֶרֶץ *si vel ma-*

ximè mutaret terra (locum suum), aut *si* mo-

verentur montes in corde maris. *Homerus*

umbilicum diceret, citatus suprà ad §. 173.

p. 263. ex interpretatione Eustathii.

3. Alia, sc. *Ellipsis*, aliquid detrahit.

§. 203. *Hypallage* est talis constructionis mutatio, quâ de uno dicitur, quod dici debebat de altero: vel uni attribuitur, quod tribuendum erat alteriⁿ.

§. 204. *Synchysis* est talis vocis unius^o, vel plurium^p *Trajectio*, quâ, vel

Y 5

l. Or-

(n) Deut 2. 34. וְנָחֲרָם אֶת-כָּל-עִיר. Et devovimus omnem civitatem hominum, pro מְתֵי דָעִיר i. e. omnes homines civitatis. Jud. 1. 8. וְאָרָה-הָעִיר. Et civitatem ipsam miserunt in ignem, pro דָּאֵשׁ שְׁלָחוּ בְּעִיר i. e. ignem miserunt in civitatem. (o) Ezech. 39. v. 12. אֶתֵּן לְגֹג מְקוֹם שֵׁם קֶבֶר. Dabo Gog locum sepulcri tibi in Israele. Gen. 18. v. 12. כְּאֹרַח הַנְּשִׁים pro אֹרַח בְּנֵי-נָשִׁים juxta viam mulierum. (p) Exod. 12. 15. כָּל-אֹכֵל חֶמֶץ וְנֹכְרֵתוֹ הַנֶּפֶשׁ הַחַיָּה מִיִּשְׂרָאֵל מִיּוֹם הָרִאשׁוֹן עַד יוֹם הַשְּׁבִיעִי. Omnis comedens fermentatum, omnino ex-

1. Ordine Constructionis naturalis turbato, obscurior redditur Oratio: vel

2. Integra facta alio recensentur, quàm quo contingere, ordine: modò (α) per πρόληψιν, seu Anticipationem^q; modò (β) per ὑστερολογίαν, seu Postpositionem^r.

§. 205. Enallage est permutatio
aut

1. Par-

scindetur anima ista ex Israël, à die primo ad diem usque septimum; pro וְכִנְיָן וְכִנְיָן וְכִנְיָן Comedens fermentatum à die primo &c. Cum hoc enim conjungi debet; non cum proximè præcedentibus. quasi excisio fieri deberet intra septiduum. Id quod contra valorem Excidii, in sacris occurrentis. Quo de Vid. Abarb. ex versione Buxtorffii. Et excindendus esset omnis, quocunque tempore fermentatum comedens: quod absolum. (q) Exod. 16. 33. seqq. refertur asservatio Mannæ, facta demùm post Tabernaculum erectum. (r) Gen. 30. 22. 23. nativitas Josephi recensetur, geniti statim post Naphtali, quo de vers. 8.

1. Partium Orationis, *Antimeria* dicta : aut

2. Earundem accidentium, quam *ἐτερόiosis* vocant, aut *ἀλλόiosis*.

§. 206. Vt 1. *Infinitivi* frequentius *nomina* sunt : ita

2. Nonnunquam *Nomina*, imprimis *Verbalia*, pro *Infinitivis* videntur adhibita.

§. 207. Satis frequenter pro *Pro-* nomine cuiuslibet personæ ponitur ipsum *Nomen*, cuius vicem illud subire debet : &

1. Pro

(s) Vid. §. 129. Psalm. 33. 14. מִמְּכוֹן De basi sedere i. e. sessionis suæ prospicit.

(t) Vid. 38. Deut. 1. 27. בְּשִׂנְאָה יְהוָה אוֹתָנוּ Ob odium Domini nos : i. e. quia Dominus odit nos coll. §. 127.

201. II. 2. (u) Pro *Primæ Personæ* Pron. Ex. 30. 16. וְהָיָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְזִכָּרוֹן לִפְנֵי יְהוָה Et sit filiis Israël in memoriale coram Domino ; i. e. לִפְנֵי coram me : Deus enim ipse introducitur loquens. Sic Gen. 4. 23. Ezech.

1. 3, Gen. 49. 2. bis, vers. 26. cap. 9. 16. 1. Reg.

2. Pro Nomine ponitur nonnunquam Pronomen^x.

§. 208. Status Constructus quandoque ponitur pro Absoluto^y : & contrà^z.

§. 209.

12. 21. cap. 13. 29. *Secundæ personæ*, Zach. 3. 9.

הֵנֶה הָאֶבֶן אֲשֶׁר נִתְּנָה לִפְנֵי יְהוֹשֻׁעַ

Ecce hunc lapidem ! quem pono coram Josuâ: i. e. לִפְנֵיךָ *coram te*. Josuam enim al-

loquitur. Et Num. 27. 11. &c. *Tertiæ perso-*

næ, Gen. 2. 20. וְלֹא־מָצָא לָהּ מִצָּדָד

Et Adamo non invenit adjutorium, i. e. & sibi. Adamus enim subje-

ctum est verbi *invenit*. Vid. §. 170. II. i. p.

248. Ita Gen. 1. 27. c. 21. 25. & 19. 14. Dan

2. 2. 1. Reg. 3. 1. &c. (x) Num. 25. 4.

קַח אֶת-כָּל-רָאשֵׁי הָעָם וְהוֹקֵעַ אוֹתָם

לַיהוָה Sume omnes principes populi hu-

jus & suspende eos Domino. i. e. qui ex po-

pulo deliquerunt. Vid. Jes. 8. 18. c. 10. 12.

(y) Jes. 15. v. 5. עֵגְלָהּ שְׁלֹשָׁה שָׁנִים

vitula triennis. (z) 1. Reg. 22. vers. 27.

וְיָמִים לַחַץ pro יָמִים & aquis angustia. Ni-

si forte לַחַץ dicitur pro בְּלִחַץ angustè,

i. e. parcè: prout fieri solet, cum quis carceri

adjudicatur. Ben Melech exponit, ac si sit

וְיָמִים מִלַּחַץ Vid. §. 23.

§. 209. Sæpè Adjectivum, Pronomen, Verbum, ac Participium, in numero ac genere cum Substantivo suo vel subjecto discrepat, ubi nec distributio invenit locum; nec, nisi coactè, ad sensum respici, dici potest.

§. 210. Pluralis pro Singulari quandoque ponitur tam in Verbis^a, quàm Nominibus^b, ut nullam designet Eminentiam: sed

2. Indefinitè pluribus tribuitur, quod eorum uni convenit.

§. 211. Præteritum ponitur

1. Nonnunquam pro præsentis, in

(a) Gen. 34. v. 27. וַיִּכְבְּדוּ הָעִיר אֲשֶׁר סָמְאוּ אֶחָדָם Et spoliarunt civitatem, quia polluerant, i. e. unus istorum sc. Sichem polluerat, sororem ipsorum. (b) Gen. 19. 29. בְּהִפּוֹךְ אֶת-הָעָרִים אֲשֶׁר יָשָׁב בָּהֶן לוֹט evertendo civitates istas, in quibus, i. e. in quarum una habitaverat Lot. Vid. Gen. 8. 4. coll. Ab. Esra ad Ps. 1. v. 3.

(c) Psalm. L v. 1, 2. אֲשֶׁר לֹא חָלַף

in ea potissimum Oratione, in quâ modò Præteritum adhibetur, modò Futurum.

2. Interdum vim habet Futuri inprimis in vaticiniis : ad infallibilem Dei denotandam præscientiam.

§. 212. Infinitivus pro quocunque alio Tempore poni potest : quemadmodum &

etiam pro participio

2. Sam: 3. 4. 16. Gen: 8. 4. 3.

2. Aliud

בַּעֲצָרָה רָשָׁעִים לֹא עָמַד לֹא יָשָׁב
כִּי אִם-בְּתוֹרַת יְהוָה חָפְצוֹ וּבְתוֹרָתוֹ
יִהְיֶה qui non ambulavit in consilio impiorum, non stetit, non sedit; sed in lege Domini desiderium suum, & in lege ejus meditabitur: i. e. ambulat, stat, sedet, meditat. Vid. §. 72. (d) Jes. 9. 2. כִּי יֵלֶד יֵלֶד לָנוּ Quia puer natus est nobis, filius datus est nobis; i. e. nascetur, dabitur.

דְּבָרֵי רָשָׁעִים אֶרְבֵּ-
הֶם וּפִי יֹשְׁרִים יַצִּילֵם הַפֹּהַר רָשָׁעִים
וְאִיֵּנָם Verba impiorum insidiari, i. e. insidiantur sanguini, & os rectorum eruet eos: subverti, i. e. subvertuntur, impii & non erunt.

2. Aliud tempus quodcunque
sæpè in Infinitivum debet resolvi^f.

§. 213. *Futurum* 1. sæpè ponitur
pro Imperfecto^g:

2. Interdum etiam pro Perfe-
cto^h, atque Præsentiⁱ.

3. Ra.

Exod. 8. II. וַיֵּרָא פַּרְעֹה כִּי הָיְתָה
Et vidit Pha-
rao, quod facta sit respiratio & *obdurare*, i. e.
& *obduravit* animum suum. (ff) Vid. §.
194. II.

(g) Exod. 15. 6. 7. יְמִינְךָ יְהוָה תִּרְעַץ
אֹיֵב וְבָרוּךְ גְּאוֹנְךָ תִּהְיֶה קִמְיָךְ
Dex-
tera tua Domine *confringebat* hostem, & in
amplitudine majestatis tuæ *destruebas* insur-
gentes contra te. *Emittebas* excandescenti-
am tuam, (quæ) *consumebar* eos ut stipulam.

(h) Jud. 2. 1. אֶעֱלֶה אֹתְכֶם מִצְרַיִם
וְאֶבְיֵאתִי אֹתְכֶם אֶל-הָאָרֶץ
Ascendere feci vos ex Ægypto, & *venire* feci
(hic enim 1 convertit futurum, coll. §. 194.
I.) vos ad terram hanc. (i) Job. 3. 20.

אֵשׁ לְמֹר יִתֵּן לְעֵמֶךָ אֵשׁ
quare *da-*
bit, i. e. *dat* ærumnoso lucem. Jes. 26. v. 14.
מִתִּים בָּל יִחְיוּ רַפְּאִים בָּל יִרְמוּ

3. Rariùs, ad exemplum Arabi-
smi, vim habet Participii.

§. 214. *Imperativus* usurpatur
quandoque pro Futuro^k, & con-
tra^l.

§. 215. *Pleonasmus* est talis Ver-
borum ac sententiarum abundan-
tia, ut etiam absque eâ sensus in-
tegrè exhiberetur. E. G.

§. 216. Quando 1. ad majo-
rem evidentiam, verbo subjungi-
tur nomen conjugatum^m.

2. Pro-

Mortui (sunt illi, qui inituri nos erant. vers.
præced. de quo Vid. §. 123. p. 126. scil. Genti-
lium Dii, Conf. Jes. 8. 19.), non *vivunt*, (Vid.
Ps. 135. 15. seqq. quare igitur honorem tibi com-
petentem illis tribueremus? Gigantes illi
non *subsistunt*. Ridiculè hæc ultima vertunt
LXX. ἐσθ' ἐὶ ἀποὶ ἔ μὴ ἀναστῆσαι & *Medici prorsus non resurgent*: confundentes רופאים cum
רופאים.

(k) Gen. 12. v. 2. בְּרַכָּהּ וְהָיָה
pro וְהָיָה Et *eris* benedictio: præcedis
enim futurum. (l) Vid. §. 71. 73.

(m) Vid. §. 35.

2. Pronomen separatum vel suffixoⁿ superadditur, vel ipsi Nomi^o; licet per Enallagen in Casu sæpè discrepans: ac contrà^q.

3. Suffixum exprimit Calum obliquum, jam ante per propriam suam notam indicatum^q.

4. Dativus Pronominum Personalium Verbis quibusdam adjicitur, quæ in aliis linguis Europæis eadem respuunt^s.

Z

§. Nu.

(n) Gen. 27. v. 34. בְּרַכְנִי גַם — אֲנִי
Benedic mihi, etiam *mibi* (inquam). Pf. 9. 7.

הִמָּרָה זְכָרָם אֲכַר perit memoria
ipforum, *ipforum*, (inquam). (o) Jes. 8. 13.

אֶת־יְהוָה צְבָאוֹת אֹתוֹ הַקָּדִישׁ
Dominum (Deum) exercituum, *istum* (inquam) sanctificabit. Vid. Jes. 7. v. 14.

(p) Gen. 4. 26. וְלִשְׁתָּ גַם הוּא יֵלֵד בֵּן
Et Setho etiam *ipsi* natus est filius. (q) Gen.

2. 17. וּמִעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע לֹא
Sed *de* arbore cognitionis
boni & mali non comedes *de istâ*. Vid. §. 19.

I, II, (r) Num. 22. 34. אֲשׁוּבָה לִי

§. Numeratum annus vel dies
geminatur, semel præmissum in
statu constructo, & semel nume-
rali in statu absoluto postpositum.

§. 217. Inter quamplurimas
Particulas, quæ hinc inde *abunda-*
re nobis videntur, facile eminet ו',
inprimis *ab initio Orationis* posi-
tum; quod sæpè præter conver-
sio-

revertar *mibi*. Gen. 12. 1. אָבִי רִבִּי. *abi tibi*.
Cant. 1. 8. תִּרְעִי לִךְ cognosces *tibi*. Jes. 31. 8.
וְתָשָׁב. Et aufugiet *sibi*. Gen. 21. 16. וָנָס לוֹ
בְּגִדָּתוֹ לָנוּ. Et sedit *sibi*. Ezech. 37. 11. לָהּ
הָבֹהֶם לָכֶם. Excisi sumus *nobis*. Jos. 18. 4.
וְנָתַתֶּם דָּוָר עֲשִׂירִי. Date *vobis*. Deut. 23. 4.
לֹא יָבֹא לָהֶם בִּקְהָל יִתְּנוּ.
Etiam generatio decima non veniat *sibi* in
Ecclesiam Domini.

בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיִּטֵּן Gen. 22. 4. (s)
וַיִּקַּח אֶת-עֵינָיו die tertio *sustulit* A-
braham oculos suos. (t) Ruth. 1. v. 1.
וַיְהִי בִּימֵי שְׁפֹט הַשּׁוֹפְטִים Evenit
in diebus (quibus coll. §. 127.) judicabant Ju-
dices.

fionem temporis nil videtur importare aliud.

§. 218. Rarius quando litera מ, alii particulæ significationis isti contrariæ præfigitur, ita *alterutra* ipsarum *abundat*, ut, etiamsi מ negativè exposueris, commodè tamen non possit exprimi^u.

Z 2

§. 219.

(u) Exod. 27. v. 21. חֻקֹּת עוֹלָם לְדוֹרוֹתֵם מִאֲרֶץ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
Statutum æternum generationibus vestris
apud filios Israël. מ abundat. Contra Num.
35. 8. מִאֲרֶץ הַרְבֵּה תִּרְבּוּ וּמֵאֲרֶץ
הַמַּעַט תִּמְעִטוּ *ab* eo cui multum est, mul-
tiplicabitis, & *ab* eo cui parum est, diminue-
tis; מ abundat. Nisi ubivis reddideris: *de sub-*
stantiâ &c. coll. §. 163. Sed valet regula 2. Chr.
32. v. 7. וְאַל תִּתַּחַתּוּ מִפְּנֵי מֶלֶךְ אַשּׁוּר
וּמִלִּפְנֵי כָל הָהָמוֹן Et ne consterneris à fa-
cie Regis Assyriæ, aut à faciebus totius multi-
tudinis illius. Vbi ל abundare, comprobatur
præcedens מִפְּנֵי Sic Eccl. 8. 13. אִישׁ אֵיכָנִי
יִרְאֶה מִלִּפְנֵי אֱלֹהִים Qui non timet à
facie Dei. In Jer. 36. 21. מֶלֶךְ מֵעַל הָעוֹמְרִים
Stantes *juxta* Regem abundat מ. Nisi su-
mas על substantivè, juxta §. 132. I. p. 135. 136.

§. 219. Eadem Verba repetita Emphasin important, studium, ac affectum vehementiorem ^x.

§. 220. Sic idem sensus subinde exprimitur verbis diversis, vel

1. Meræ emphaseos augendæ ergo^y, vel

2. Membri præmissi explicandi clarius.

§. 221. *Ellipsis* est Vocis vel Orationis ad sensum necessariæ omissionis;

(x) Dan. 10. 19. חֲזַק וְחֲזַק fortis esto, fortis inquam esto

(y) Exod. 1. v. 7.

וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרּוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצֻמוּ Et filii Israël fœcundi fuere, & scaturivere, & multiplicati sunt, & corroborati intensissimè, Conf. §. 132. I. p. 137. sqq.

Vid. Jes. 7. 4. c. 5. vers. 1. 2. (z) Ex. 12. 2.

הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רִאשׁ חֳדָשִׁים
רִאשׁוֹן הוּא לָכֶם לַחֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה

Mensis hic vobis fit caput mensium, i. e. primus fit vobis inter menses anni. Gen. 11. 1.

שִׁפְרָא אַחֲרָא וּבְרִים אַחֲרִים labii unius, i. e. verborum eorundem,

sio; five ejus in præcedentibus aut sequentibus fiat mentio, five minùs.

§. 222. 1/ In formandâ constru-
ctione Adjectivi cum Substantivo
alterutrum^a interdum deficit.

§. 223. Vox ad sensum explen-
dum deficiens, sæpè virtualiter la-
tet in suâ conjugatâ^b, contrariâ^c

Z 3

vel

(a) V. g. *Adjectivum*. 1. Reg. 22. vers. 10.
יוֹשְׁבִים אִישׁ עַל כִּסְאוֹ מְלֻבָּשִׁים בְּגָדִים
Sedebant quilibet in folio suo, induti *vestibus*,
subint. *regiis*, seu *preciosis*. Vid. 1. Sam. 1. 2.
אֶפְיָם facie scil. *tristi*. Sed *Substantivum*
deficit, v. g. 2. Sam. 21. 16. זֶהוּא חֲגוֹר חֲדָשָׁה
& ipse accinctus *novo*, scil. *gladio*.

(b) Gen. 4. v. 5. וַיִּחַר לִקְיִן מְאֹד
Et *exarsit*, scil. חֲרוֹן *ardor* iræ Kaino valde
1. Sam. 13. 8. וַיִּיחַל שְׁבַע יָמִים לְמוֹעֵד
וַיַּחֲלֵץ אֶשְׁרָא שְׁמוֹנָה Et expecta-
vit septem dies, ad *tempus illud conditum*,
quod Samuel (condixerat).

(c) Prov. 19. 1. מֶלֶךְ דָּוִד בְּתַמּוֹ מַעֲקָשׁ
כֶּסֶל שְׂפָתָיו וְהוּא כֶּסֶל
melior est *pauper*
incedens in simplicitate suâ, quàm (subint.
dives) qui perversus est labius, & est stolidus.

vel analogâ^d, & correlatâ^e.

§. 224: יָמִים (dies) sine numerali restringente positum, denotat annum^f; dies scil. ad annum completum sufficientes.

§. 225. Frequens est Ellipsis nominis איש ante Substantiva ea, cum quibus constructum, efficit ex illis Concreta denominativa^g.

§. 226.

(d) Exod. 13. 15. עַל כֵּן אֲנִי זֹכֵר לַיהוָה כָּל־פֶּטֶר רֶחֶם הַזְּכָרִים Propterea ego sacrifico Domino omnem apertionem uteri, masculas (subint. bestias); omnem verò primogenitum filiorum meorum redimo.

(e) Gen. 4. וַיֵּלְדוּ לָהֶם quæ pepererunt illis, scil. יִלְדִים filios.

(f) Jud. 17. 10. אֶתֶּן לָךְ עֶשְׂרֵת כֶּסֶף dabo tibi decem argenteos, in singulos יָמִים annos (non dies ob ea quæ sequuntur. Vid. §. 60.) Sam. I. 3. מִיָּמִים יָמִימָה ab annis in annos, i. e. annuatim, quotannis coll. §. 33. 189. II. 132. II. It. p. 135. Singulis enim diebus nunquam ascendebant, sed annis. Vid. v. 7 & Ex. 23. 17. Deut. 16. 16.

(g) Jud. 5. 30. צִבְעֵה רֶקֶמֶת־לִּי לְצִוְאוֹתַי

§. 230. Adverbio *Interrogandi* deficiente, pronunciatione admirationem indicante sensui consulitur^k.

§. 231. Quod latini restringunt *per quoad, quâ, quatenus*, hîc læpè nudè ponitur^l apud Arabes^m & Græcosⁿ in Acculativo.

§. 232.

(k) Exod. 6. 3. **וְשִׁמִּי יְהוָה לִנִּי** Et nomine meo Jehovâ non innotui illis? Sub eodem enim & Abrahamo innotuerat, & Isaaco atque Jacobo, Mich. 5. 1 **וְאַתָּה עִיר קְטַנָּה** parva (ne) es? ut sis &c. coll. Matth. 2. v. 6. Vid. Gen. 27. 24. 1. Sam. 30. 8. 2. Sam. 18. 29. 1. Reg. 21. 7. Jes. 63. 9. Job. 13. 15. &c.

(l) Jes. 1. 30. **תִּהְיוּ כַּאֲלֵרָה נוֹבְלָה** eritis sicut quercus marcescens *quoad* folia sua. Jer. 41. 5. **וְקָרְעִי וְקָרְעִי** rasi *barbam*, & lacerati *vestes*. Vid. Jud. 1. vers. 7. (m) Surat. defraud. | v. 16.

מִן יְדֻק שֶׁחָלָה qui custoditur *quoad* avaritiam. (n) Act 18. 3. **ἵσαν γὰρ σκηνώσεις τὴν τέχνην**. Vid. Ebr. 10. v. 22. 23. Joh.

§. 232. Interdum verbum ita
construitur, ut commodè exponi
non possit, nisi alterius cuiusdam
verbi, constructioni istiusmodi
convenientis, includatur significa-
tio^o: quod *Metalepsin* vocant,

vel *Synthesin*.

*usus huius regulæ per eximius est in
contra Iudæos in conciliatione ps. 68.
v. 19. cum Ephes. IV. 8.*

6. IO. C. II. 44. 1. Tim. 4. 2. c. 6. 5. 2. Tim. 3. 8.
1. Pet. 1. 13. 22. Xenoph. Cyrop. lib. 1. p. 3. C.
Cyrus celebratur fuisse εἰς τὸ μὲν πάλαις
ψυχὴν δὲ φιλανθρωπότατον καὶ φιλομαθέστα-
τον καὶ φιλοτιμότατον. Ap. Plat. Timæ: Ægy-
ptius sacerdos Soloni inquit: Vos græci
νοὶ ἐστὲ τὰς ψυχὰς πάντες. Diog. Laërt. vit.
Plat. πλατὺς ἦν τὸ μέτωπον. Ibid. ἐφιλοσόφει
τὴν ἀρχὴν ἐν Ἀκαδημία &c.

(o) Gen. 42. v. 28. — וַיַּחֲרֹדוּ אִישׁ אֶל
אֶחָיו & trepidarunt unus ad alterum,
dicendo, יִבְקִיעַ נַר אֵלֵינוּ

Et dissectam adjungamus eam nobis: ad
literam, *findemus* eam ad nos.

S. D. G.

Z s

IN

I N D E X.

Vocum in ipso textu juxta Idiomos suos explicatarum.

N.

אָר	§. 31. p. 42.
אָו	§. 185. p. 304.
אָדור	§. 29. 6. p. 40.
אָל	§. 150. p. 176. <i>sqq.</i>
אָנ	<i>in Kal modo transitive sumuntur, modò intransitive</i>
אָר	
	§. 78.
אָו	§. 145 p. 162. <i>sqq.</i>
אָח	§. 32. p. 43.
אָח	§. 164. אָחרי ט
אָי	§. 161.
אָי	§. 159. p. 200.
אָי	§. 161 IV p. 210.
אָי,	§. 161. L איכּה, איכּה, איכּה
אָי	§. 161. IV p. 211.
אָי	§. 162. II. 2 p. 212.
אָי	§. 135. 136 p. 145. <i>sqq.</i>
אָי	§. 137. p. 149. <i>sqq.</i>
מָא	§. 138. p. 150.
אָי	§. 161. p. 210.

אָי

- אִשׁ §. 27. p. 35 sqq. §. 31. & 32.
 אֶהָ §. 182. p. 294.
 אֶל §. 139. p. 151
 אֱלֹהִים Deus vel אֱלֹהִים Superlativum
 format, §. 14# n. 6.
 אֶל ad & c. §. 175 p. 273. sqq.
 אֶל & סֵן sibi correspondentes, §.
 176. p. 276.
 אֶל §. 181. p. 29 sqq
 — repetitum in ead. sententia,
 §. 181. II p. 293.
 אֶל אֶהָ §. 159 II p. 201.
 אֶהָ §. 180 p. 87 sqq.
 אֶפֶי §. 29.5 p. 40.
 אֶהָ כִּי §. 180 II p. 289.
 אֶשָּׁה §. 27 p. 35. §. 31. & 32.
 אֶשֶׁר Significationes diverse, §. 47.
 אֶשֶׁר cui prepositio premissa, §. 46.
 אֶרֶץ §. 19 I. §. 163 p. 223. sqq.

ב.

- בָּ Prefixum §. 14 I. §. 15. §. 19 I.
 p. 24. §. 126. p. 129. & in pri-
 mis §. 201 p. 338 sqq.
 בֵּין p. 140. sqq.
 בֵּיעֵן §. 165. II. p. 233.
 בֵּירָה §. 27 p. 36.

Index vocum.

בִּלְ	§. 141. p. 145. <i>sqq.</i>
בִּן	§. 27. p. 25.
בַּעֲבוּר	§. 166. I. II. p. 240.
בַּעַר	<i>in notis</i> p. 259. ט 244.
בַּעַל	§. 27. p. 36.

צָבָר	§. 31. p. 42.
צָלָל	§. 29. 7. p. 40.
צָם	§. 180. p. 287. <i>sqq.</i>
—	<i>repetitum</i> , §. 180. III. 2.
צָם פֹּי	§. 180. III. 1. p. 290.

רַ	<i>Prefixum</i> , §. 19. I. p. 24.
רַבָּה	<i>vel</i> רַבָּה §. 29. 4. p. 39.
רַי	§. 47 p. 59.
רַק	<i>in Kal modò intransitive significat, modò transitive, §. 78.</i>

הַ	<i>Prefixum Articuli</i> §. 55. 56. 57. 58. 59. 60.
—	<i>Interrogat</i> : §. 190. 191.
הַ	<i>Suffixum</i> §. 192. p. 313.
הַבַּ	<i>vel</i> הַבָּה §. 188. p. 307.
הוּא	§. 41. p. 53.

הוּי	§. 187. p. 306.
הַיְטִיב	Infinitivo junctum, adverbial- scit, §. 107. p. 111.
הִלֵּא	§. 160. p. 203. sqq.
הִלֵּךְ	continuationem notat, §. 109.
הִלֵּם	in Kal modo transitive signi- ficat, modo intransitive §. 79. p. 83.
הִלֵּם	§. 157. p. 192.
הֵם	pro Verbo Substantivo diversa- rum Personarum, §. 41. p. 53.
הֵן	vel הֵנָּה §. 148. 149. p. 172. sqq.
הֵנָּה	§. 157. p. 192.
הִפֵּךְ	transitive & intransitive, §. 78.
הַשְׁכִּים	Infinitivo junctum, adverbial- scit, §. 107. p. 111.

⸤	Præfixum, variae significationis, §. 193. p. 315. — 327.
—	in Verbis, Conversivum tem- porum §. 194. I. p. 328.
—	certa Constructione omitten- dum, §. 194. II. ibid.
וְעַר	§. 169. III. p. 246.

זֶה §. 44 p. 54.

repetitum §. 43.

cum prefixo. אֵי, §. 16. IV.
p. 210.

ח.

חֲדָה numerali junctum, efficit pro-
portionale, §. 7. Obs. p. 11.

חֲנֹץ p. 139. fin. & p. 140

חֲרִילָה §. 186. p. 305.

חֲלָשׁ transitive & intransitive, §. 78.

ט.

טָרַם §. 146. p. 165. sqq.

י.

יָרַ §. 29. 3. p. 39.

יָהַ vel יָהוּה Superlativum for-
mat, §. 14. 6.

יָמִים anno vel mensi junctum, §. 34.
p. 45.

— sine numerali restringente
§. 224. p. 358.

יָסַף Infinitivo junctum adverbia-
scit, §. 107.

יָעַן §. 165. p. 232. sqq.

יצק *transitive & intransitive, §. 78.*
 ית *§. 19. p. 24.*

כ

כ *Præfixum, §. 195. p. 329. sqq. §.*
196 197.

כה *§. 157. p. 192. §. 161. II. p. 209 sqq.*

כי *§. 183. p. 296. sqq.*

אף כי *§. 180. II p. 289.*

גם כי *§. 180. III. 1. p. 290.*

כל קבל *§. 184 p. 302. sqq.*

כן *§. 156. p. 187. sqq.*

ל

ל *Præfixum, format Adjectivum,*

— *Dativum §. 19. (§. 15.*

— *Genitivum §. 20. II.*

— *Infinitivum §. 105. p. 110.*

— *Gerundia omnia §. 126 p. 129.*

— *diversa denotat, §. 198 199. 200.*

לנ *§. 140. p. 152. sqq.*

לבר *§. 153 p. 180. sqq.*

לכה, לך *aut לכו §. 188.*

למען *§. 165. p. 232. sqq.*

לעמה *p. 140.*

לפי *§. 168. p. 242. sqq. coll. §. 29.*

לפני *§. 167. p. 241.*

ב.

ב Prefixum, §. 12. 15. 19. 132. II.
it. §. 164. p. 263. sqq. §. 189.
p. 308. sqq.

— in relatione ad ער §. 179. II.
p. 311.

באר §. 14. 2. it. §. 132. I. p. 137. sqq.

באין §. 138. p. 150.

בדוע §. 162. I. p. 211.

מה §. 51. p. 63. sqq.

— Demonstrativo prepositum,
§. 52 p. 64.

— Substantivo prepositum, §. 58. 2.

— pro מי §. 50. p. 63. (p. 64.

מהר Infinitivo junctum adverbiascit
§. 107. p. 111.

מול §. 171. p. 249 sqq.

מטה §. 155. p. 186. sqq.

מי §. 48. p. 61.

— Substantivo postpositum. §. 49.
p. 62.

מימר §. 45 II. 2. p. 57.

מלא transitive & intransitive §. 78.

מן §. 48. p. 61.

מן §. 174. p. 263. sqq.

— ad ער relatum, §. 189. II. p. 311.

מער

מַעַל §. 154. p. 184. *sqq.*

מַעַן §. 165. p. 232.

מֵתִי §. 162. II. p. 211.

נ.

נָגַד §. 170. p. 247. *sqq.*

נִדְבַר *frequentative*, §. 82. IV.

נוֹכַח §. 172. p. 251. *sqq.*

נֹל *transitive & intransitive*, §. 78.

נָפַשׁ §. 45. p. 56. 57.

נָקַם *transitive & intransitive*, §. 78.

ע.

עָבַר §. 166. I. p. 238.

עָר §. 143. §. 169. p. 244. *sqq.*

— *in relatione ad עָר, §. 189. II. p. 311.*

עוֹד §. 144. p. 159. *sqq.*

עַל §. 132. I. p. 135. *sqq.*

עִם §. 173. p. 254. *sqq.*

עֲמַת §. 132. I. p. 140.

עָזַק §. 29. 6. p. 40.

עָצַב *transitive & intransitive*, §. 78.

עָצַם §. 45. p. 56.

עָתָה §. 147. p. 170. *sqq.*

פ.

פָּה §. 59. I. p. 37.

פֶּה §. 157. p. 192. §. 161. III. p. 210.

Index *Vocum* explicatarum.

פּוֹם	§. 29. I. p. 37.
פֶּן	§. 151. p. 177. <i>sqq.</i>
פְּנִים	§. 29. 5. p. 40.
פֶּתַח	<i>del פֶּתַח</i> §. 152. p. 178.

צ.

צִמַּח	<i>transitive & intransitive,</i> §. 78.
--------	---

ק.

קָרַב	§. 30. p. 41.
-------	---------------

ר.

רַב	<i>Substantivo quandoque premit-</i> <i>tur,</i> §. 4.
-----	---

רוּחַ	§. 29. 8. p. 40. §. 45. II. 2. p. 57.
רָמַשׁ	<i>transitive & intransitive,</i> §. 78.
רַק	§. 182. p. 294. <i>sqq.</i>

ש.

שׁוּב	§. 78 p. 85. & §. 107. p. III.
שָׁם	§. 158. p. 194.
שָׁם	§. 29. p. 38.
שָׂרַץ	<i>transitive & intransitive,</i> §. 78.

ת.

תּוֹךְ	§. 30. p. 41.
תַּחַת	p. 136. <i>sqq.</i>

INDEX.

Locorum Scripturae Sacrae.

GENES.

Cap.
I.v. p.
1. 24. 194. 215. 218.

339.

2. 19. 115.

3. 79.

4. 220.

5. 10. 127.

6. 82.

7. 135.

11. 34. 46.

14. 117. 130.

16. 72.

20. 27. 40. 85. 92.

21. 16.

22. 84. 87. 130.

24. 81.

25. 72.

26. 23. 66. 85.

27. 25. 73.

30. 34. 56.

31. 341.

3. 4.

4. 5. 53. 131. 343.

5. 94. 166. 167.

7. 129. 325.

9. 4.

1. 81.

12. 66. 194.

15. 73.

16. 112.

17. 353.

II.

GENES.

Cap.

v. p.

18. 3. 248.

19. 50. 92. 94. 130.
264

20. 128. 348.

23. 264.

24. 72. 191.

III.

1. 15. 271. 290.

3. 123. 178. 320.

4. 4. 5. 6.

5. 89.

6. 19. 52. 323.

7. 53. 115.

8. 97. 125.

9. 52.

10. 52.

11. 52. 86. 343.

13. 64.

14. 267.

16. 327.

17. 125. 239. 327.

18. 327.

21. 31.

23. 198.

IV.

1. 108. 357.

2. 82. 111.

4. 266.

7. 203. 326.

8. 256. 275. 319.

9. 206. 312.

10. 119.

Index *Locorum* Scripturæ.

cap.	v.	p.	cap.	v.	p.
IV.	11.	24.	IIIX.	10.	162.
	12.	300. 347.		11.	335.
	13.	36. 131. 277.		13.	359.
	14.	310.		21.	91. 298.
	15.	27. 96. 131. 133.	IX.	2.	85.
		337.		5.	30.
	16.	190. 310.		16.	347.
	22.	289.		25.	19.
	23.	300.	X.	5.	43.
	24.	46. 96.		9.	90.
	25.	326.		14.	197.
	26.	353.		18.	230.
V.	2.	132.		19.	245.
	4.	131.	XI.	1.	256.
	6.	7.		3.	44. 307.
	14.	6.		7.	59.
	22.	98.		8.	196.
VI.	1.	86.	XII.	1.	266. 354.
	2.	53.		2.	19. 352.
	3.	288.		3.	98.
	4.	142. 358.		9.	112.
	5.	91. 294.		10.	314.
	9.	15.	XIII.	1.	314.
	10.	7.		3.	90. 198. 314.
	13.	50. 84.		10.	131. 133. 242.
	16.	275.		11.	43. 269.
	18.	222.		15.	319.
VII.	2.	12.		17.	123.
	4.	162.	XIV.	5.	7.
	10.	335.		10.	21.
	11.	332.		18.	315.
	19.	67. 134.		22.	23. p. 291.
	22.	30.	XV.	3.	35.
	23.	246.		5.	209. 314.
IIIX.	4.	349.		11.	74.
	8.	310.		12.	338.
	9.	8.		14.	191.

GENES.

cap.	v.	p.
XV.	16.	193. fqq.
	18.	221.
XVI.	2.	176.
	5.	77.
	6.	71.
	8.	201.
	12.	340.
	13.	191.
XVII.	6.	265.
	8.	229.
	9.	137.
	14.	5.
	17.	294. 313.
	25.	132.
XIIX.	4.	96. 325.
	5.	300. 325.
	11.	345.
	12.	229.
	13.	3. 55.
	15.	57.
	19.	108. 234. 256.
	21.	79.
	23.	254. 257.
	24.	234.
	25.	305. 329.
	28.	272.
	33.	85.
XIX.	1.	314.
	4.	35. 167.
	5.	200.
	7.	151.
	9.	112.
	16.	139.
	17.	79.
	19.	177.
	22.	128. 245.
	24.	348.

cap.	v.	p.
XIX.	29.	344. 349.
XX.	2.	53.
	3.	91.
	6.	123.
	12.	295.
	13.	199. 334.
	16.	302.
	30.	211.
XXI.	10.	278.
	11.	40.
	16.	249. 354.
	23.	191.
	25.	348.
XXII.	1.	229.
	4.	354.
	5.	192. 194. 209.
		325.
	9.	164.
	11.	21.
	12.	151.
	15.	12.
	16.	234.
	18.	98.
XXIII.	1.	28.
	6.	143.
	8.	337.
	13.	293.
	14.	195.
	15.	64. 318.
XXIV.	5.	177.
	13.	62.
	14.	278.
	15.	170.
	24.	30.
	25.	7. 290.
	27.	26.
	29.	323.

Index Locorum Scripturæ

cap.	v.	p.	cap.	v.	p.
XXIV.	31.	327.	XXX.	1.	194.
	50.	24.		8.	251.
XXV.	1.	329.		9.	102.
	7.	28.		20.	8.
	21.	252.		22. & 23.	p. 346.
	23. 44.	113. 215.		27.	40.
	26.	132.		38.	60. 252.
	30.	16. 267.	XXXI.	5.	147.
XXVI.	1.	183.		28.	111.
	5.	302.		36.	63.
	7.	177.		37.	192.
	13.	302.		44.	307.
	34.	277.	XXXII.	5.	171.
XXVII.	3.	46.		7.	277.
	4.	56. 241.		10.	258.
	7.	172.		17.	63.
	10.	240.		25.	86.
	12.	177.		29.	157.
	21.	294. 312.	XXXIII.	7.	90.
	22.	70. 96.		12.	148.
	24.	360.		13.	118. 318.
	25.	56. 236.		18.	343.
	27.	96. 173.	XXXIV.	7.	104.
	30.	295.		14.	90. 105.
	33.	46.		15.	296.
	34.	353.		20.	90.
	37.	106.		27.	349.
	39.	136.	XXXV.	5. 7. 12.	p. 78.
XXIIX.	2.	313.	XXXVI.	2.	73.
	13.	25.	XXXVII.	4.	76.
	15.	158.		10.	121.
	16.	64. 92. 190.		13.	75.
	19.	294.		17.	55.
XXIX.	14.	45.		21.	105.
	19.	133.		29.	145.
	20.	49.		30.	327.
	26.	105.	XXXIIX.	11.	265.

GENES.

cap.	v.	p.
XXXIIX.	23.	103.
XXXIX.	2.	13.
	5.	40.
	18.	331.
	20.	36.
XL.	3.	33.
	13.	161.
	17.	265.
	22.	109.
XLI.	1.	45.
	2.	8.
	8.	147.
XLII.	9.	52.
	11.	52.
	14.	52.
	15.	292.
	16.	299.
	27.	66.
	28.	361.
	30.	107.
	38.	94.
XLIII.	6.	71.
	18.	39.
	22.	66.
	32.	105.
XLIV.	3.	83.
	4.	85.
	12.	339.
	45.	63.
	28.	295.
	30.	331.
	32.	259.
	34.	208.
XLV.	1.	42.
	4.	26.
	5.	241.
	8.	192.

cap.	v.	p.
XLEV.	23.	268.
XLVI.	34.	19. 311.
XLVII.	9.	45.
	29.	328.
XLIX.	1.	23. 115.
	6.	128.
	15.	161.
	16.	41.
	18.	53.
	22.	24.
XLIX.	2.	347.
	4.	19. 151.
	6.	123.
	8.	26.
	10.	140.
	11.	86.
	12.	5.
	15.	8.
	20.	278.
	22.	136.
	24.	197.
	25.	136. 124. 198.
	26.	347.
	26.	86.
	20.	3. 107.
	24.	85.

EXODI.

I.	7. 85. 110. 356.
	9. 173.
	12. 188.
	15-21. p. 93.
	20. 118.
	22. 118.
II.	2. 297.
	6. 51.

Index Locorum Scripturæ.

cap.	v.	p.	cap.	v.	p.
II.	12.	135. 139.	XII.	3.	72.
	14.	61. 81.		4.	243.
	18.	111.		5.	35.
III.	5.	192.		6.	47.
	13.	274.		11.	207.
	22.	127.		15.	341. 345.
IV.	2.	211.		29.	340.
	4.	129.		30.	158.
	16.	129.		37.	183. 330.
V.	13.	83.		41.	319.
	11.	147.		44.	164.
	19.	218.		48.	104. 163.
	23.	164.	XIII.	7.	334.
VI.	3.	360.		8.	239.
	25.	268.		10.	135.
VII.	9.	268.		15.	358.
	11.	511.	XIV.	2.	251.
	16.	194. 209.		11.	156.
IIIX.	11.	351.		16.	109.
	22.	174.		19.	231.
IX.	6.	240.	XV.	1.	162.
	15.	104.		4.	119.
	16.	116.		6. 7.	p. 351.
	18.	81.	XVI.	7.	344.
	20.	296.		8.	157.
	30.	166.		15.	63.
X.	1.	237.		16.	20.
	5.	84.		21.	134.
	7.	166.		28.	202.
	8.	216.		34.	241.
	17.	294.	XVII.	5.	268.
	29.	191.		13.	83.
XI.	3.	287.	XIIX.	6.	72.
	4.	330.		19.	249.
	5.	226.		23.	110.
	9.	237.	XIX.	1.	132.
XII.	2.	334. 356.	XX.	4.	320.

EXODI.

cap.	v.	p.
XX.	12.	78.
	13.	79.
	17.	286.
XXI.	4.	16. 122.
	6.	95. 317.
	17.	316.
	20.	84. 112.
	23.	199. 342.
	29.	13. 117.
	31.	304.
	37.	48.
XXII.	2.	146.
	3.	246. 312.
	8.	245.
	24.	277.
	25.	246.
XXIII.	8.	229.
	17.	318.
	31.	311.
XXIV.	4.	10.
	8.	222.
	14.	36.
XXV.	20.	186.
	27.	140.
XXVI.	3.	43.
	7.	10.
	9.	251.
	24.	138.
	28.	44.
	35.	252.
XXVII.	21.	219. 355.
XXVIII.	19.	147.
	27.	140.
	30.	328.
XXIX.	12.	268.
	15.	1. 2.
	20.	268.

cap.	v.	p.
XXIX.	22.	266.
	34.	268.
	42.	198.
XXX.	16.	347.
XXXII.	21.	88.
	33.	65.
XXXIII.	16.	206.
XXXIV.	15.	177.
XXXV.	5.	277.
XXXIX.	23.	96.

LEVITICI.

I.	2.	42.
III.	9.	140.
IV.	12.	284.
	23.	28. 305.
V.	8.	251.
	15.	269. 339.
	16.	269.
VI.	5.	103.
VII.	7.	327.
VIII.	7.	220.
	8.	328.
	15.	84.
X.	1.	108.
	7.	178.
	19.	312.
XI.	3.	109.
	21.	184.
	26.	109.
	32.	199. 268.
XIII.	3.	83.
	4.	271.
	5.	82. 176.
	6.	93.
	9.	119.
	16.	305.

Index Locorum Scripturae.

cap.	v.	p.
XIII.	25.	271.
	30.	ibid.
	49.	101.
	52.	339.
XIV.	16.	269.
	36.	191.
	37.	101.
XVI.	15.	284.
	29.	41.
XIIX.	18.	43.
XIX.	4.	152.
	11.	44. 256.
	12.	86.
	13.	224.
XX.	2.	117.
XXII.	4.	124.
	6.	& 7. ibid.
	16.	213.
XXIV.	12.	388.
	16.	329.
	20.	342.
	21.	96.
XXV.	16.	37. 242.
	25.	49. 268.
	48.	230.
	51.	243.
	52.	37.
XXVI.	11.	55.
	30.	56.
XXVII.	17.	239.
	18.	37.

NUMER.

L	1.	130. 338.
	3.	204.
	18.	96.
	19.	321.

cap.	v.	p.
I.	50.	& 53. p. 28.
IV.	7.	335.
	25.	279.
V.	14.	40.
	19.	137. 298.
	20.	298.
	23.	316.
VI.	13.	213.
VII.	17.	8.
IX.	4.	246.
	26.	207.
IX.	14.	321.
X.	31.	129.
XI.	8.	227. fqq.
	11.	337.
	14.	181.
	20.	234. 302.
	31.	193. 330.
XII.	4.	75.
	5.	75. 124.
	7.	75.
	11.	60.
XIII.	18.	313.
	27.	60.
XIV.	16.	156.
	21.	322.
	22.	55.
	28.	292.
XV.	15.	72. 329.
	23.	266.
XVI.	14.	288.
XVII.	2.	310.
	17.	21.
	21.	23.
XIIX.	1.	121.
	7.	285. 333.
XIX.	4.	253. 268.

NUMEROR.

cap.	v.	p.
XIX.	17.	268.
XX.	13.	60.
XXII.	8.	210.
	18.	293.
	24.	55.
	27.	317.
	30.	161.
	33.	299.
	34.	353.
XXIII.	10.	56.
	19.	318.
XXIV.	3.	29.
	23.	272.
XXV.	1.	275.
	4.	348.
	8.	230.
XXVII.	11.	348.
	14.	88.
	21.	328.
XXX.	15.	277.
XXXI.	49.	143.
XXXII.	1.	70.
	22.	269.
	41.	128.
XXXV.	6.	224.
	8.	219. 355.
	22.	179.
	25.	198.
	30.	243.

DEVTER.

I.	8.	173.
	27.	347.
	37.	195. 288.
	42.	147.
II.	12.	279.
	30.	237.

cap.	v.	p.
II.	34.	345.
	37.	296.
III.	11.	8.
	12.	88.
	13.	68.
	14.	128.
	18.	241.
	22.	335.
	24.	59.
	26.	339.
IV.	5.	93.
	6.	295.
	10.	94.
	32.	27. 214. 231.
	41.	162.
	42.	156.
V.	16.	238.
	26.	50.
VI.	1.	137.
	6.	48.
VII.	4.	46.
	8.	272.
IX.	3.	88.
	12.	55.
	24.	82.
	28.	199.
X.	5.	1196.
	8.	104.
	11.	337.
XI.	12.	49. 337.
	27.	60.
XII.	11.	196.
	31.	316.
XIII.	2.	304.
	14.	35.
XIV.	2.	270.
XVI.	16.	358.

Index Locorum Scripturæ

cap.	v.	p.
XVI.	20.	21.
XVII.	5.	4.
	8.	sq. 328. 336.
	9.	316.
	20.	271.
XIX.	21.	207. 342.
XX.	10.	315.
XXI.	12.	41.
XXIII.	4.	354.
	5.	59.
	11.	284.
XXIV.	6.	227. sq.
	13.	331.
XXVII.	3.	237.
	32.	13.
XXIIX.	10.	128.
	43.	134. 184.
		186. 187.
XXIX.	18.	237.
XXX.	2.	159.
	27.	161.
XXXII.	21.	154.
	52.	249.
XXXIII.	6.	108.
	8.	328.
	11.	273.
	13.	136.
XXXIV.	3.	221.
	6.	158. 218. 213.
	11.	335.

IOSVÆ.

I.	2.	51.
	8.	84.
	11.	161.
	17.	295.
II.	1.	321.

cap.	v.	p.
II.	18.	341.
	21.	188.
III.	1.	166.
	4.	236.
	14.	32.
V.	2.	218.
	13.	248.
VI.	5.	130.
	11.	12. 238.
	17.	314.
	21.	247.
VII.	7.	328.
	25.	24.
IIIX.	33.	334.
IX.	29.	95.
X.	9.	178.
	10.	340.
	12.	162.
XI.	19.	224.
	20.	219.
	22.	295.
XIV.	6.	40.
	11.	170.
XV.	3.	285.
XIIX.	4.	354.
XX.	4.	102.
	19.	224.
XXI.	16.	219.
XXII.	11.	251.
	24.	336.
	29.	306.
XXIII.	1.	270.

IUDICVM.

I.	1.	28. 126.
	7.	360.

JUDICVM.

cap. v. p.
 I 8. 345.
 15. 76. 326.
 16. 113. 231.
 20. 68.
 34. & 35. p. 153.
 II. 2. 351.
 18. 90.
 19. 270.
 III. 12. 302.
 13. 113.
 25. 139.
 26. 246.
 IV. 18. 127.
 20. 127.
 24. 113.
 V. 5. 84.
 6. 141.
 10. 32.
 13. 162.
 15. 278. 321.
 22. 83.
 28. 139.
 29. 16.
 30. 358.
 VI. 25. 320.
 27. 8.
 31. 13.
 39. 274.
 VII. 19. 295.
 20. 332.
 IIX. 7. 191.
 26. 183.
 IX. 18. 109.
 28. 62.
 37. 206.
 40. 324.

cap. v. p.
 IX. 48. 66.
 X. 11. & 12. p. 267.
 13. 191.
 XI. 12. 336.
 25. 16.
 31. 316.
 34. 341.
 36. 277.
 37. 102.
 XII. 3. 56.
 XIII. 8. 70.
 20. 343.
 XIV. 18. 271.
 XVI. 15. 208. 318.
 21. 227.
 25. 301.
 26. 92.
 30. 96.
 XVII. 9. 150.
 10. 358.
 XLIX. 10. 198.
 19. 244.
 24. 64.
 XIX. 1. 324.
 10. 248. 254.
 18. 196.
 30. 281.
 XV. 2. 45.
 24. 448.
 32. 264.
 34. 449.
 42. 230.
 44. 254.
 45. 220.
 XXI. 16. 43.

I. SA-

Index Locorum Scripturae.

I. SAMUEL.		cap.	v.	p.
I.	cap.	XIV.	45.	292.
	v.	XV.	23.	311. 321.
	1.		35.	158.
	2.	XVI.	3.	339.
II.	3.		4.	117.
	7.		11.	192. 210.
	2.		13.	185.
	3.		14.	310.
VI.	7.		18.	35.
	20.	XVII.	12.	8. 54.
	21.		26.	14.
	25.		30.	310.
VII.	26.		34.	214. 216.
	27.	XIIX.	4.	247.
	20.		18.	62. 199.
	13.		30.	82.
VIII.	7.	XIX.	22.	210.
	22.	XX.	1.	242. 325.
	1.		10.	305.
	13.		19.	111.
IX.	24.		26.	135.
	2.	XXI.	1.	158. 181.
	12.		2.	143.
	14.		3.	143. 224.
X.	22.		4.	137.
	3.		8.	16.
	1.	XXIII.	17.	191.
	8.		25.	103.
XII.	3.	XXIV.	7.	272.
	1.		12.	288.
	8.		13.	84.
	3.	XXV.	5.	127.
XIII.	5.		6.	108. 199.
	12.		7.	170.
	14.		19.	335.
	24.		27.	122.
XIV.	29.	XXVI.	12.	20.
	30.			
	34.			
	35.			
	p.			
	317.			
	44.			
	299.			

SAMVELIS.

cap.	v.	p.
XXVI.	15.	275.
	16.	299.
	21.	88.
XXVII.	10.	152.
XXIX.	6.	328.
	19.	315.
	20.	82.
	21.	56.
XXIX.	4.	206.
XXX.	3.	260.
	25.	266.

II. SAMVEL.

I.	3.	211.
	5.	207.
	13.	155.
	21.	32. 152.
II.	4.	61.
	19.	& 21. 316.
	23.	231.
III.	15.	259.
	16.	152.
	28.	191.
	30.	301. 333.
	31.	242.
	34.	95.
V.	23.	231.
VI.	7.	254.
	20.	64.
	28.	158.
VII.	5.	133.
	8.	231.
	18.	194.
	37.	224.
X.	6.	270.
	9.	231.
XI.	15.	251.

cap.	v.	p.
XII.	3.	143.
	6.	11. 47.
	12.	247.
	22.	161.
XIII.	2.	337.
	23.	45.
	30.	143.
XIV.	20.	286.
	28.	45.
XV.	1.	192.
	31.	129.
	34.	164.
XVI.	21.	86.
	23.	116.
XVII.	14.	286.
XIII.	13.	249.
	18.	128.
	29.	360.
XIX.	8.	171.
	31.	288.
XX.	3.	36.
	6.	177.
	16.	194.
	20.	271.
	21.	278.
XXI.	16.	357.
XXIII.	1.	135. fqq.
	15.	62. 139.
	17.	272.
	20.	139.
XXIV.	3.	326.
	8.	8.
	9.	13.
	16.	68.
REGVM.		
I.	6.	84.

Index Locorum Scripturæ.

cap.	v.	p.	cap.	v.	p.
I.	11.	103.	XIIX.	9.	105.
	21.	107. 326. 331.		10.	199.
II.	31.	33.		22.	264.
	36.	202.		24.	38.
III.	9.	141.		27.	177. 299.
	11.	235.		32.	37.
V.	13.	340.	XIX.	5.	173.
VI.	1.	35. 103.		19.	341.
	22.	334.	XX.	20.	44.
	33.	220.		40.	192.
VII.	4. & 5.	250.		42.	235.
	10.	8.	XXI.	7.	360.
	14.	42.	XXII.	10.	357.
	39.	251.		20.	209.
IIIX.	1.	348.		22.	79.
	9.	339.		27.	348.
	27.	290.		35.	252.
	41.	234.	II. REGUM.		
IX.	28.	199.	I.	5.	55.
X.	23.	332.	II.	7.	266.
XI.	7.	162.		8.	193.
	39.	234.		9.	169.
XII.	4.	330.		14.	289.
	9.	288.		16.	177. 249.
	15.	125.	III.	26.	123.
	19.	98.	IV.	16.	341.
	21.	348.		28.	127.
	26.	171.		35.	193. 316.
XIII.	12.	211.	V.	22.	55.
	17.	III.		25.	201. 202.
	29.	348.	VI.	5.	217.
	30.	360.		13.	210.
XVI.	7.	337.		15.	209.
	11.	94.		27.	151.
XVII.	13.	197.	VII.	5.	143.
	17.	36.	IX.	18. & 19.	p. 131.
XIIX.	5.	176. 268.			XIIX.

I E S A I Æ.

cap. v. p.

XIIX. 21. 377.

26. 86.

29. 178.

XIX. 4. 13.

23. 34.

30. 187.

XX. 4. 157.

XXIII. 8. 199.

17. 69.

25. 137.

26. 139.

XXIV. 3. 296.

XXV. 5. 230.

J E S A I Æ.

L. 1. 31.

4. 306.

5. 20.

6. 311.

7. 19.

8. 230.

10. 31.

14. 20.

15. 190.

16. 248.

18. 95. 307. 293.

26. 284.

30. 360.

II. 17. 119.

20. 34.

III. 1. 1.

7. 317.

12. 29.

15. 211.

IV. 4. 58.

6. 33.

19. 33.

cap. v. p.

V. 1. 35.

8. 306.

9. 149.

13. 156.

14. 56. 144. 155.

15. 199.

19. 111.

24. 332. 133.

26. 96.

VI. 1. 132. 146.

2. 47. 185.

3. 16.

8. 19.

VII. 4. 356.

5. 235. 302.

6. 275. 361.

8. 301.

13. 172.

14. 353.

16. 66. 298.

IIIX. 13. 353.

18. 348.

IX. 6. 31. 171.

X. 3. & 4. p. 155.

7. 190.

10. 15.

12. 348.

20. 86.

23. 320.

25. 160.

XI. 2. 141.

9. 50. 220.

XIII. 2. 145.

11. 179.

XIV. 6. 155.

8. 164.

12. 208.

Bb

XIV.

Index Locorum Scripturæ.

cap.	v.	p.	cap.	v.	p.
XIV.	42.	104.	XLI.	29.	145.
XVI.	6.	189.		1.	163.
	13.	165.		4.	53.
XVII.	6.	29.		7.	152.
	11.	100.		24.	150.
	13.	107.	XLII.	1.	57.
XIX.	4.	13.		3.	108. 145.
	11.	30.		4.	158.
XX.	1.	133.	XLIII.	1.	87.
	2.	39.		13.	270.
XXI.	11.	264.		19.	171.
	17.	119.	XLIV.	3.	301.
XXII.	7.	120.		4.	140.
	14.	158.		7.	272.
	16.	230.		19.	211.
XXV.	3.	120.		21.	27.
XXVI.	13.	126. 180.	XLV.	4.	128.
	14.	351.		8.	84. 186.
XXVII.	17.	160.		17.	90.
XXVIII.	16.	300.	XLVI.	3.	263.
	28.	83.	XLVII.	1.	145.
XXIX.	8.	318.		2.	227. sqq.
XXX.	13.	179.		7.	195.
	21.	231.		11.	178.
	27.	38.	XLIX.	4.	273.
	28.	58.		7.	164.
XXXI.	2.	256.		11.	89.
XXXII.	7.	319.		16.	270.
XXXIII.	23.	158. 189.	XLIX.	3.	26. 61.
XXXV.	1.	76.	L.	1.	211.
XXXVI.	18.	178.		12.	146.
XXXVII.	15.	86.	LI.	1.	2. 356.
XXXVIII.	5.	77. 149.		6.	188.
	17.	154.	LII.	1.	111.
XL.	1.	22.		14.	190.
	2.	205.	LIII.	1.	62.
	15.	205.		5.	89.

J E R E M I A E.

cap.	v. p.
LIII.	10. 87.
LIV.	1. 91.
	9. 188. 273.
LV.	1. 153.
LVI.	7. 77. 106.
LVII.	3. 327.
LIX.	13. 231.
LXII.	5. 125.
	9. 87.
LXIII.	2. 211.
	9. 360.
	10. 87.
	17. 57.
LXV.	1. 154.
	20. 199.
LXVI.	11. 236.

J E R E M I A E.

I.	1. 267.
	5. 160.
	12. 111.
II.	10. 174.
	11. 154.
	18. 336.
	20. 298.
	21. 67.
	37. 220.
III.	6. 137.
V.	7. 154. 206.
	14. 235.
VI.	11. 121.
VII.	4. 17. 22.
	8. 155.
	10. 133.
	20. 12.
	32. 146.
IX.	6. 189.

cap.	v. p.
IX.	18. 208.
	22. 96.
X.	6. & 7. 146.
XI.	15. 314.
	23. 275.
XV.	1. 106.
	8. 325.
	9. 153. 160.
	9. & 13. 153.
XVI.	14. 173.
XVII.	10. 235.
XIX.	14. 198.
XX.	14. 93.
XXII.	15. 163.
	23. 64. 99.
	29. 17. 22.
XXIII.	5. 173.
	6. 90.
	9. 42.
	10. 199.
	12. 101.
	23. 33.
XXIV.	1. 133.
XXV.	15. 70.
	26. 69.
XXVI.	6. 333.
XXVII.	8. 51.
	15. 237.
XXVIII.	3. 45. 161.
	11. 45.
XXIX.	10. 243.
XXX.	3. 173.
	7. 150.
	16. 138.
XXXI.	10. 20.
	31. 172.
	32. 126.

Index Locorum Scripturæ.

cap.	v. p.
XXXIII.	9. 38. 14. 173.
XXXIV.	18. 164. 222.
XXXV.	14. 218.
XXXIIX.	17. 322.
XL.	1. 229 20. 211.
XLI.	5. 360.
XLII.	5. 292.
XLIII.	10. 185.
XLIIIX.	30. 189.
XLIX.	11. 123. 24. 122. 36. 31. 45. 265.
L.	20. 315.
LI.	5. 269. 9. 274. 14. 56. 57. 33. 160. 39. 308. 56. 51. 57. 308.

EZECHIEL.

I.	1. 10. 6. 47. 9. 43. 13. 31. 27. 37.
III.	3. 347. 18. 344.
IV.	6. 22. 10. 43.
V.	1. 4. 3. 197. 9. 233.

cap.	v. p.
V.	12. 24. 16. 14.
VII.	15. 140. 16. 318.
IIIX.	6. 282.
XII.	12. 256.
XIII.	10. 235.
XVI.	28. 156.
XVII.	5. 100.
XIIX.	6. 111.
XIX.	11. 140.
XXI.	20. 238. 27. A. 32. p. 17. 18. 22. 153.
XXII.	2. 321. 16. 89. 29. 154.
XXIII.	2. 32. 40. 6.
XXV.	12. 7. 15. 139.
XXVI.	9. 8.
XXVII.	1. 7.
XXIIX.	37. 251.
XXIX.	15. 96.
XXXIII.	28. 146.
XXXIV.	4. 91. 5. 156. 8. 218.
XXXVI.	3. 233. 235.
XXXVII.	3. 312. 11. 345.
XXXIIX.	2. 68. 11. 145.
XXXIX.	11. 345. 14. 217.
XL.	1. 56.

XL.

JOEL, AMOS, OBAD, JONÆ & MICHÆ.

cap.	v.	p.
XL.	10.	193.
	47.	242.
	49.	9.
XLI	15.	231.
XLII.	7.	140.
	9.	137.
	14.	59.
	14.	325.
XLIV.	23.	141.
XLVI.	9.	251.
XLVII.	20.	254.
XLIX.	48.	7.

HOSEAE.

I.	2.	33.
	4.	160.
	6.	111.
II.	2.	266.
	7.	229.
	9.	164.
	17.	195.
	20.	142.
VI.	8.	293.
VII.	4.	272.
	8.	155.
	16.	156.
IIIX.	4.	236. 238.
X.	15.	256.
XI.	6.	189.
	7.	136.
XII.	12.	293.
XIII.	13.	144.
XIV.	9.	334.

JOEL.

I.	12.	265.
	17.	281. 282.

cap.	v.	p.
II.	13.	92.
IV.	4.	134.
	19.	31.

AMOS.

II.	6.	239.
	9.	186.
	7.	131.
IV.	12.	302.
	20.	139.
V.	14.	152.
VI.	13.	153.
VII.	2.	63.
	5.	63.
	12.	195.

IIIX.	3.	4.
-------	----	----

OBAD.

v.	9.	p.	264.
----	----	----	------

JONÆ.

I.	2.	74.
	3.	124.
	5.	317.
	8.	63.
	11.	113.
	14.	343.
II.	7.	20.
	9.	92.
	10.	314.
III.	9.	19.
	9.	62.
IV.	5.	28.

MICHÆ.

I.	11.	71.
II.	10.	241.
III.	4.	163.

Index Locorum Scripturæ

cap.	v.	p.
V.	I.	270. 360.
VII.	12.	281.
	19.	111.

NAHVUM.

I.	3.	6. 93.
	23.	77.

II.	3.	116.
	11.	100.

III.	4.	36.
	12.	325.

HABAC.

II.	3.	86.
	19.	143.

III.	1.	225.
	4.	76.

ZEPHAN.

I.	5.	335.
II.	2.	169.
III.	9.	163. 165.

HAGGAI.

I.	9.	234.
II.	7.	119.
	15.	169. 185.
	16.	271.

ZACHAR.

II.	8.	315.
	6.	202.
	10.	306.
	12.	229.
III.	5.	324.
	9.	84. 348.
	10.	137.

cap.	v.	p.
IV.	5.	203.
	11.	316.
	13.	203.

VI.	5.	272.
	12.	137.

VII.	2.	324.
------	----	------

IIIX.	10.	121. 147.
	20.	160.

IX.	9.	36.
-----	----	-----

X.	8.	280.
----	----	------

XII.	12.	281. 252.
------	-----	-----------

XIII.	6.	141.
-------	----	------

MALACH.

I.	7.	87.
----	----	-----

	12.	93.
--	-----	-----

II.	9.	147.
-----	----	------

	13.	146.
--	-----	------

	17.	201.
--	-----	------

III.	10.	156.
------	-----	------

	16.	90.
--	-----	-----

PSALM.

I.	1. & 2.	p. 80. 349.
----	---------	-------------

II.	2.	256.
-----	----	------

	5.	163.
--	----	------

III.	1.	332.
------	----	------

	3.	256.
--	----	------

V.	5.	76.
----	----	-----

	10.	3.
--	-----	----

VII.	6.	100.
------	----	------

IIIX.	2.	64.
-------	----	-----

IX.	7.	353.
-----	----	------

XII.	3.	22.
------	----	-----

	6.	171.
--	----	------

	8.	14.
--	----	-----

XIII.	4.	308.
-------	----	------

XIV.

PSALM.

cap.	v.	p.
XIV.	7.	85.
XIIX.	34.	76.
XIX.	4.	155.
	10.	14.
	11.	320.
XXII.	1.	21.
	13.	16.
	26.	266.
XXIX.	3.	sqg. 97.
XXXI.	9.	148.
	23.	249.
XXXIII.	14.	347.
XXXIV.	15.	127.
XXXV.	6.	101.
XXXVII.	10.	160.
	24.	103.
XXXIIX.	9.	99.
	11.	108.
	12.	249.
XXXIX.	2.	273.
XL.	6.	148.
	8.	172.
XLIII.	1.	144. 269.
XLIV.	5.	53.
XLV.	3.	100.
XLVI.	3.	344.
XLIX.	11.	121.
	13.	320.
	18.	142.
L.	3.	151.
	4.	136.
LI.	6.	181. 183. 236.
	7.	91.
	9.	88.
	13.	151.
LIII.	6.	77.
LIV.	5.	256.

cap.	v.	p.
LV.	22.	81.
	24.	31.
LVIII.	8.	138.
LXIII.	7.	294.
LXIV.	7.	326.
LXVI.	8.	164.
LXIX.	29.	254.
LXXI.	20.	111.
LXXII.	7.	156.
	18.	19. 318.
LXXIII.	19.	265.
	20.	272.
	25.	219.
LXXV.	5.	87.
LXXVII.	10.	234.
LXXIX.	21.	231.
	26.	340.
	34.	325.
LXXX.	11.	19.
LXXXIV.	5.	159.
	8.	276.
LXXXVI.	14.	256.
XCI.	2.	170.
	4.	302.
XCII.	15.	254.
XCIII.	2.	164. 270.
XCIV.	9.	10. p. 203.
	16.	255.
XCV.	6.	87.
	9.	288.
XCVI.	12.	163.
CI.	2.	212.
	3.	133.
	5.	106.
CIV.	7.	268.
	8.	55.
	16.	201.

PROVERB.

cap.	v.	p.	cap.	v.	p.
CV.	29.	83.		31.	11.
CVI.	11.	143.	IIIX.	3.	244.
CVII.	6.	54.		23.	270.
CX.	1.	158.		24.	146.
CXI.	10.	38.	IX.	12.	183.
CXVI.	15.	28.	X.	3.	212.
CXIX.	3.	76.	XI.	14.	146.
	20.	274.		16.	35.
	22.	86.	XII.	67.	350.
	97.	65.		28.	144. 152.
	103.	118.	XIII.	4.	150.
	132.	333.		7.	97.
	135.	340.		23.	154.
	137.	14.	XIV.	4.	146.
	164.	96.	XV.	7.	189.
CXXV.	5.	101.		22.	146.
CXXVI.	2.	163.		24.	185. 187.
CXXVII.	2.	111.	XVI.	3.	274.
	4.	188.		19.	273.
CXXXII.	4.	32.	XVII.	15.	94.
CXXXIV.	1.	71. 172.	XIIX.	13.	170.
CXXXV.	2.	71.	XIX.	1.	357.
CXL.	10.	120.	XX.	14. 16.	163.
CXLI.	7.	242.	XXI.	30.	249.
			XXII.	15.	91.
				19.	288. 289.
				24.	152.
			XXIII.	15.	289.
				31.	97.
				35.	83.
			XXIV.	16.	11.
			XXVI.	20.	146.
			XXVII.	9.	121.
			XXIX.	18.	146.
				20.	83.
			XXX.	10.	275.
			XXXI.	4.	206.

PROVERB.

I.	17.	36.			
	20.	49.			
III.	4.	294.			
	25.	20. 179.			
	26.	129.			
IV.	17.	87.			
	25.	258.			
V.	6.	178.			
	21.	252.			
	23.	145.			
VI.	15.	178.			

XXXII

Index Locorum Scripturæ.

cap.	v.	p.
XXXII.	8.	316.
JOBVS.		
I.	5.	176. 300.
	10.	57.
	11.	291.
	21.	105.
II.	6.	107.
	13.	334.
III.	2.	34.
	3.	151.
	6.	151.
	20.	351.
	22.	274.
IV.	10.	120.
	16.	248.
V.	5.	284.
VI.	4.	41.
	21.	153.
	30.	141.
VII.	1.	203. fqq.
	5.	38.
	8.	304.
IIIX.	2.	202.
X.	21.	170.
XII.	9.	61.
XIII.	15.	160.
XIV.	3.	89.
	89.	95.
	10.	83. 324.
	12.	156. 308.
	14.	205.
	17.	157.
XV.	20.	118.
	32.	153. 161.
XVI.	16.	101.
XVII.	10.	123.

cap.	v.	p.
	15.	201.
XIIIX.	2.	202.
	18.	136.
XIX.	3.	110.
	17.	318.
	25.	322.
XXI.	21.	120.
XXII.	2.	42.
	10.	179.
XXIV.	25.	151. fqq.
XXVI.	2.	154.
XXVII.	5.	158. 272.
XXIIIX.	5.	136.
XXIX.	10.	120.
	18.	254.
XXX.	1.	154.
	2.	154.
	9.	129.
	28.	153.
XXXI.	19.	155.
XXXII.	7.	120.
	12.	245.
	22.	110. III.
XXXIII.	3.	120.
	20.	50.
XXXV.	2.	76.
XXXVI.	2.	281.
XXXIIIX.	II.	194.
		38. 84.
XXXIX.	29.	196.
XL.	21. 22.	138.
XLI.	25.	155.
XLII.	7.	229.

CANTIC.

I.	7.	110.
	8.	354.

Index Locarum Scripturæ

cap.	v.	p.
	15.	75.
II.	7.	291.
	9.	226.
III.	2.	25.
	7.	24. 29.
V.	3.	209.
IIIX.	6.	19.

RVTH.

I.	1.	32. 33. 354.
	8.	333.
	13.	152.
	14.	159.
	16.	58.
	19.	53.
II.	2.	58.
	5.	89.
	6.	89.
	7.	163.
	8.	99.
	9.	58.
	17.	330.
	19.	202. 212.
	20.	224.
III.	6.	124.
	8.	57.
	9.	52. 326.
IV.	4.	149.
	6.	106.

THREN.

I.	3.	340.
	4.	156.
	20.	101.
II.	11.	101.
III.	32.	315.

cap.	v.	p.
III.	41.	275.
	49.	146.
IV.	14.	99. III. 154.
	15.	288.
V.	3.	147.
	7.	147.
	13.	227.
	15.	334.

ECCLES.

I.	10.	61.
II.	6.	85.
	7.	120.
	9.	287.
	13.	270.
	14.	29.
	24.	157.
III.	2.	130.
	14.	149.
	17.	196.
	21.	71. 185.
IV.	12.	142.
V.	2.	301.
	11.	293.
	15.	140.
	17.	60.
VI.	7.	244.
VII.	24.	16.
	29.	181.
IIIX.	2.	39.
	3.	111.
	10.	190.
	13.	355.
IX.	15.	144.
X.	18.	46.
XI.	2.	65.

ESTHER.

ESTHER. DANIEL.

ESTHER.

cap.	v.	p.
II.	11.	241.
III.	4.	59.
	13.	312.
IV.	16.	188.
V.	10.	320.
	12.	288.
VI.	7.	27.
VII.	6.	317.
	7.	101.
VIII.	6.	207.
IX.	2.	102.
	4.	113.
	29.	121.

DANIEL.

I.	19.	264.
II.	2.	348.
	4.	12.
	8.	3.
	9.	53. 97. 176.
	10.	303.
	12.	303.
	14.	24. 28.
	15.	28.
	16.	59.
	20.	29. 54. 97.
	22.	3. 59.
	23.	60.
	24.	303.
	25.	36. 61.
	26.	26.
	28.	65.
	30.	25. 39. 302.
	31.	26.
	33.	268.

cap.	v.	p.
II.	36.	325.
	37.	25.
	38.	53. 74.
	40.	304.
	41.	19. 28.
	44.	29.
	47.	59.
III.	3.	97. 51.
	6.	51. 65.
	7. 8. p.	51. 303.
	9.	11.
	12.	24.
	15.	51.
	16.	4.
	19.	120.
	22.	26. 303.
	27.	97.
	29.	309.
IV.	5.	26. 28.
	9.	98.
	30.	51. 75.
	5.	51.
	6.	54.
	10.	302.
	12.	68.
	19.	53. 269.
	22.	304.
	23.	97.
	30.	51.
VI.	3.	68.
	5.	303.
	6.	61. 68.
	10.	303.
	12.	97. 163.
	13.	164.
	15.	3.
VII.	3.	54.

VIII.

ESRAE, NEHEMIAE, I. CHRONIC.

cap.	v.	p.
	17.	269.
	23.	269.
	28.	209.
IX.	4.	338.
X.	19.	356.
XI.	20.	341.
	21.	101.
	34.	101.
	37.	142.
XII.	2.	19.
	5.	192.
ESRAE.		
I.	1.	257. 334.
II.	63.	328.
	70.	267.
III.	11.	130.
	44.	283.
IV.	3.	336.
	16.	59.
	19.	97.
V.	4.	66.
	5.	51.
	16.	164.
VI.	1.	199.
	13.	302.
VII.	7.	267.
	26.	264.
VII.	35.	6.
IX.	14.	187.
	15.	146.
X.	8.	335.
NEHEMIAE.		
II.	3.	37.
	14.	317.
	16.	192.

cap.	v.	p.
III.	10.	247.
	15.	334.
VII.	65.	328.
VII.	10.	144.
	17.	188.
IX.	13.	290.
	28.	77.
	34.	217.
XI.	25.	68.
XII.	24.	249.
	43.	283.
XIII.	19.	231.
	21.	270.
I. CHRONIC.		
III.	2.	333.
IV.	10.	84.
	22.	126.
	31.	246.
V.	11.	249.
VI.	46.	8.
	50.	128.
VII.	8.	272.
	13.	94.
X.	2.	230.
XI.	25.	265.
XII.	21.	259.
XV.	12.	280.
	13.	281. 282.
XVII.	5.	276.
	17.	76.
XIX.	19.	89.
XXII.	4.	144.
	5.	33.
XXIII.	27.	185.
XXVI.	14.	20.
	38.	70.

XXVII.

II. CHR. MATTH. MARC. LVC. IO. ACT. ROM.

cap. v. p.
 XXVII. 23. 187.
 XXIIIX. 5. 7.
 20. 158.
 XXIX. 2. 340.

II. CHRONIC.

I. 1. 186.
 4. 70.
 9. 254.
 III. 2. 103.
 VI. 13. 87.
 X. 5. 160.
 XV. 3. 153.
 8. 32.
 XVI. 7. 344.
 10. 36.
 XIX. 5. 22.
 XX. 17. 255.
 25. 146.
 XXIV. 11. 34.
 24. 139.
 XXVI. 15. 283.
 XXIIIX. 13. 20.
 15. 221.
 XXIX. 21. 8.
 36. 179.
 XXX. 3. 281.
 13. 139.
 18. 154.
 XXXII. 7. 355.
 19. 283.
 26. 192.
 XXXIV. 30. 124.
 XXXVI. 16. 146.

MATTH.

II. 6. 360.

cap. v. p.
 II. 13. 104.
 IIIX. 28. 30.
 IX. 24. 308.
 XV. 4. 316.
 XX. 12. 212.
 XXIII. 27. 243.
 XXIV. 41. 227.
 XXV. 28. 222.

MARCI.

VI. 22. 52.
 VII. 10. 316.
 XIV. 24. 222.

LVCÆ.

X. 27. 137.
 XXII. 2. 222.
 53. 227.

JOHAN.

II. 11. 104.
 VI. 10. 361.
 XI. 11. 308.
 33. 41.
 38. 41.
 44. 361.

ACTOR.

VII. 20. 19.
 XIII. 18. 35.
 21. 35.
 XIIIX. 3. 360.

ROMAN.

I. 15. 72.
 IX. 11. 123.

I. COR.

Index Locorum Scripturæ.

I. COR.		I. PETR.	
cap.	v. p.	cap.	v. p.
XI.	25. 22.	I.	13. 22. p. 361.
XV.	30. 308.		
I. THESS.		HEBR.	
IV.	13. 15. p. 308.	IV.	1. 107.
V.	10. 308.	IIIX.	9. 126.
I. TIM.		IX.	4. 241.
IV.	2. 361.	X.	22. 23. p. 360.
VI.	5. ibid.		
II. TIM.		APOCAL.	
III.	8. 361.	XIII.	15. 212.

INDEX.

Rerum ac Vocum
notabil.

A.

A prepositio, exprimitur Ebraeis per

א

§. 163. p. 224.

א

§. 174. p. 264. §. 176. p. 276.

א

§. 198. p. 334.

א

§. 201. p. 339.

Ablativi formatio §. 19. p. 24. p. 27. §. 198.
p. 332.

Ab sit

§. 186. p. 305.

Absolutus status pro constructo §. 23. p. 32.

§. 208. p. 348.

Abstracta significatio תַּלְכַּל §. 77. p. 82.

- *quid sit Piel?* §. 84. p. 92.

- *qui* §. 86. p. 93.

Abundant Nomina quedam §. 29. p. 37.

§. 34. p. 45. §. 216. p. 354.

- conjugata verbis postposita §. 35. p. 46.

- Pronomina Casum obliquum Objecti
sui denotantia, §. 19. II. §. 39. I. p. 50.

§. 20. III. p. 29. §. 215. 2. 3. p. 353.

- Particula ו ab initio orationis §. 217.

p. 354.

Q. A. B.

Index Rerum

- D**, aut particula cui præfigitur, significationis isti contrarie §. 218. p. 355.
- Accendi** idem ac accensum continuari p. 104.
- Accusativus**, infinitivum regens in nominativum abit, infinitivo in tempus finitum resolutum, §. 128. p. 132.
- Accusativi formatio** §. 19. p. 23. p. 27. §. 198. p. 332.
- Actio** nonnunquam de quocunque modo aliquid ad eam conferente prædicatur §. 104 p. 109.
- **Verborum Piel ac Hiphil** τὸ Kal contraria §. 80. p. 88.
- Actionis** s. effectus verba de quibus sæpe exponi postulent? §. 96. p. 104.
- Activa verba finita absolute sine nominativo posita** §. 111. p. 115.
- **interdum habitualiter significant** §. 103. p. 109.
- Active significantia** §. 67. p. 77. §. 76. p. 82. §. 77. p. 82. §. 79. p. 87. §. 80. p. 87.
- Actum completum significans verbum** §. 94. p. 103.
- **quandoque de continuatione** §. 95. p. 103.
- Ad**, quomodo exprimaturs Ebraeis? §. 66. p. 77. §. 168. p. 243. §. 175. p. 274. §. 176. p. 276.

p. 276. §. 192. *p.* 314. §. 193. *p.* 320. §. 198.

p. 333. §. 201. *p.* 339.

Ad, usque ad. §. 169. *p.* 245. §. 173. *p.* 254.

אָדֶם *homo infinite,* §. 31. *p.* 42.

- *proprium nomen primi hominis* *p.* 68.

- *Metonymice dicitur de aliis hominibus*

p. 69.

- *Talmudistis utrumque referebat se-*

xum,

p. 73.

Addidit, Infinitivo junctum, adverbiascit,

§. 107 *p.* 111.

Adeo

§. 193. *p.* 326.

Adhortationem signific.

§. 187. *p.* 306.

Adjectivum fit, si substantivo præfigitur

prepositio,

§. 15.

- *scm. valet substantive vel adverbial-*

iter

§. 2.

- *substantivo status absoluti postponitur,*

§. 3.

- - - *quare?*

p. 4.

- *substantivo suo præmissum, significa-*

tionem verbi substantivi infert, §. 3.

- *in substantivum degenerat,* *ibid.*

- *status constructi substantivo præmis-*

sum, format casum obliquum. §. 3.

- - - *it. superlativum* §. 14.

Cc

discre-

Index Rerum

- *discrepat genere cum substantivo*, §. 5.
p. 8. 9.
- *converit cum propinquiori, vel dignio-
ri* §. 9. p. 12. sqq.
- *nonnunquam deficit* §. 222. p. 357.
- Adjectiva pluralia cum singularibus, di-
tributive sumuntur*, §. 10. p. 14.
- Adjectivi triplex repetitio non notat su-
perlativum*, p. 16.
- Adjective significantia* §. 14. p. 19. §. 26.
p. 34. §. 77. p. 82.
- Adjunctum denotatur substantivo recto
genit. casus*, §. 22. p. 31.
- Adjunctum Conjugationis Piel*, §. 84. p. 92.
- - - *Hiphil* §. 86. p. 93.
- - - *Hitbpacl*, §. 89. p. 96. sqq.
- אַרְמָרָם.** p. 101.
- Admirandi vim habentia*, §. 51. p. 64.
§. 160. p. 203. §. 161. p. 206. 208.
- Adverbia.**
- *asseverandi* §. 181. p. 293.
- *pro adjectivis*, §. 15. p. 20.
- *interrogandi*, §. 181. p. 294. §. 183. p. 299.
- *demonstrandi & excitandi*, §. 148. p. 172.
- - - *exprimit quandoque im-
perativus אַרְאֵה vide*, §. 149. p. 173.

& Vocum memorab.

- *ex substantivis formantur, præpositis*
Præpositionibus, §. 132. II. p. 142. §. 198.
I. 6. p. 332, §. 201. p. 338.
- *sibi, aut synonymo juncta*, §. 131. p. 134.
- *negandi, quando negent universaliter*,
§. 133. p. 142. seqq.
- - *quando non*, §. 142. p. 156.
- - *sæpe vehementer affirmant con-*
trarium, §. 134. p. 144.
- *Loci* §. 157. p. 192. §. 158. p. 194 §. 159.
p. 200. sq.
- *Temporis*, §. 159. p. 202. §. 162. p. 212.
- Adverbiascentia*, §. 8. p. 12. §. 107. p. 111.
§. 172. p. 253. §. 181. p. 293 §. 183. p. 299.
- Adversative significantia*, §. 182. p. 295.
§. 183. p. 298. p. 185. p. 305. §. 193. p. 320.
- Affectum vehementiorem indignant*
 - *Verba eadem repetita*. §. 219. p. 356.
 - *Nomen substantivum idem repetitum*,
§. 16. p. 21.
- Affirmantia* §. 48. I. p. 61. §. 69. p. 70.
 - *verba pro negantibus*, §. 100. p. 107.
 - - *contrarium*, §. 134. p. 144. §. 181.
p. 295. §. 182. p. 295.
- Age!* §. 193. p. 327.
- Agere vel pati simpliciter quæ significant*,
Cc 2 §. 77.

Index Rerum

- §. 77. p. 82. §. 79. p. 85.
- quandoque notat actionis continua-
tionem, confirmationem &c. §. 95 p. 103.
 - quandoque infert actionis facultatem,
debitum, voluntatem, conatum,
§. 69. p. 104.
 - quandoque de eo dicitur, qui immédia-
te non influit, §. 104. p. 109.
- Ah! §. 193. p. 327.
- אִשׁ (atque) אִשָּׁה mutat subsequens ab-
stractum in concretum §. 27. p. 35.
- sumitur infinite §. 31. 1. p. 42.
 - - universaliter vel distributive,
§. 31. 2 p. 41.
 - - in oppositione ad אֶחָד vel עֶרֶב est
idem ac unus §. 32. p. 43.
- עַקְלָלוֹת p. 101.
- אֵל superlativum format, §. 14 p. 19.
- עַל nomen constructum est, absoluti עַל
p. 135.
- - qui status cum suffixis semper
occurrit, p. 136.
 - - significat perinde ut מַעַל, emi-
nentiam, partem rei superio-
rem, vicinam &c. p. 136. 184.
 - - quod Hof. II. 7. occurrit עַל in
statu

*statu absoluto, est per alterna-
tionem euphonicam,* p. 136.

- - *aut per enallagen constructi pro
absoluto; de qua §. 208. p. 348.*

עֶלְה *unum compositorum saltem notat,
sine simplici,* p. 102.

אֱלֹהִים *mysterium Trinitatis non infert,*
p. 13.

- *cum adjectivo plurali,* p. 14.

- *superlativum format,* § 14 p. 19.

Alioquin § 151. p. 178.

Aliquandiu §. 144. p. 159.

Aliquid § 52. p. 64.

Alter & unus §. 52 p. 64.

Altius §. 154. p. 184. 186.

Amare pro carnaliter consuescere, p. 108.

עָמַד *modò stetit, modò constitit vel resti-
tit, modò substitit, modò adstitit,* p. 102.

An? §. 181. p. 294. § 183. p. 301. §. 193 p. 326.

Annon? §. 160. p. 203. §. 183 p. 300.

Ante §. 167. p. 241. §. 169. p. 245. §. 174.
p. 270. § 198. p. 334. §. 201. p. 341.

Antequam? §. 146 p. 166. 199. §. 168. p. 242.
§. 169 p. 245. § 174. p. 281. sq. §. 195.
p. 325 §. 197. p. 331. §. 201. p. 344.

אֲדָרָה *abundat* §. 29. p. 39.

Index Rerum

- Ἀπόδειξις* *comparationis*, §. 156. p. 187.
 - *vel similitudinis*. §. 195. p. 329.
Apud, §. 163. p. 221. §. 167. p. 241. §. 171. p. 249.
 §. 173. p. 254. §. 175. p. 275. §. 198. p.
 334. §. 201. p. 339.
 עֲרֵבִים *Exod. 12. 6. duplicitatem infert*,
 p. 48.
 אַרְבַּעַתַּיִם *non octo, ut Kimchi vult*, p. 47.
Articulus definitus, indefinitus, §. 55. p. 66.
 - *adjectivo & substantivo qui præfi-*
gatur, §. 56. p. 67.
 - *Chaldeis quomodo usurpetur*, §. 55. p. 67.
 - *Ebraeis unde הַ notificativum dicatur*,
 p. 67.
 - *nomini constructo vel construendo*
præfixus, §. 58. p. 69. sq.
 - *propriis quando præfigatur, vel non*
præfigatur, §. 57. p. 68.
 - *quibus non præfigatur*, §. 57. p. 68.
Articuli sub forma, הַ quam vim habeat,
 §. 59. & 60. p. 70. seqq.
 קוּץ *Causa, præmisso עַל, abundat*, §. 29.
 p. 40.
 וְאַחֲרָיִם *certè* p. 26.
 - *cum nota casus obliqui, subintelligit*
relativum antecedens, §. 46. p. 58.
 - - - *vel locum*, *ibid.*
notat

ac Vocum memorab.

- notat particulas varias, v. g. ut,
quod &c. §. 47. p. 59.

- inseri debet inter nomen constru-
ctum, & infinitivum in tempus fi-
nitum resolubilem, §. 127. p. 131.

Asseverandi particula, §. 156. p. 190. §. 181.
p. 290. §. 183. p. 299.

Affociatio, p. 173. p. 258.

At §. 183. p. 298.

Atqui §. 193. p. 320.

עַל־פִּי non prigrities geminata, p. 47.

עַל־פִּי os, substantia, pro Pronomine recipro-
co tam rei quam Personæ, §. 45. p. 56. sqq.

Avis è terra creata, non ex aqua, p. 92.

Auferre s. auferri permittere, p. 105.

Augendi §. 16. p. 21. §. 180. p. 287.

Aut §. 185. p. 304. §. 193. p. 316.

B.

בְּ ablativum indicat, §. 19. I. p. 24.

- Superlativum §. 14. I. p. 15.

- multiplicanti præfixum, §. II. p. 5.

- format gerundium in do, §. 126. 103.

- notat varias Particulas, §. 201. II.
p. 339. sq.

Baal Idolium p. 13.

בְּעַל cum accus. constructum, significat ini-
re

- re* p. 125.
- *cum* ל dominari, p. 125.
- *cum* ב fastidire, ibid. it. p. 126.
- בעל (atque בעלה) concretum efficit ex
subjuncto abstracto, quasi habens
dixeris vel possessorem, §. 27. p. 36.
- בעל refertur inter nomina Domini, p. 117.
- Baculus & Bacillus, p. 1. 2.
- pro subsidio vivendi ib.
- Baculum pro principe uno, baculum pro
principe uno. i. e. pro quolibet principe
baculum unum. p. 23.
- באר cisterna, quasi באר p. 139.
- Bellum, i. e. vir bellicosus, vel negotium
belli, p. 123.
- Benefecit adverbiascit, §. 107 p. 111.
- Benevolentiam respiciunt, §. 97. p. 105.
- Bestiæ ad Adamum venire, interno motu
agitata, p. 130.
- בהמות Elephas, p. 48.
- vel Hippopotamus p. 49.
- Biennii (à fine) dierum, i. e. post duos an-
nos completos, p. 45.
- בִּיר pro quovis continente, §. 28. p. 36.

- בְּלִיעַל p.35.
 בֵּן atque בֵּת) concretum efficit ex abstra-
 cto subjuncto, § 27. p. 35. 36.
 בֹּאֵי venire te, i. e. adventus tuus p. 119.
 coll. §. 129.
 Bonum valde, i. e. optimum, p. 16.
 Brevi §. 147 p. 171.
 בֵּרַךְ in Kal genua flectere, in Piel bene-
 dicere, p. 87.

C.

- Candidior dentes lacte, p. 6.
 Cantatrices in deliciis orientalibus, p. 2.
 Carentia § 135 p. 145.
 Casus obliquos formant per praepositiones,
 §. 19 I.
 - - per pronomina ibid II.
 - - per verba vel particulas. ib III.
 Causa §. 66 p. 238.
 - quomodo denotetur efficiens, §. 23 p. 31.
 - materialis, ibid.
 - formalis, ibid.
 Causaliter significantia, §. 165 p. 232. 236.
 §. 181. p. 293. §. 184. p. 302. 304. §. 193.
 p. 317.
 Cedri Dei, i. e. altissima p. 19.
 Cc § Certe

Index Rerum

- Certè §. 47. p. 61. §. 156. p. 190. §. 180. p. 288.
293. §. 182. p. 295. §. 193. p. 326. §. 160.
p. 203.
- כִּי quamvis p. 97. Vid. §. 183. I. 2. p. 298.
- Circa, circum, circiter, §. 196. p. 330. §. 198.
p. 335. §. 201. p. 340.
- (in) Civitate ac Civitate, i. e. in unaqua-
que Civitate, p. 21.
- כִּל substantivum est, p. 34. coll. §. 3.
- כִּנְפִים alæ plures duabus p. 47.
- Comedendo comedes, i. e. indubitato co-
medes p. 112.
- Communio §. 173. p. 257.
- Comminantis §. 156. p. 190. §. 187. p. 306.
- Comparandi vim habentia, §. 183. p. 301.
- Comparisonis ἀπόδοσις ἔν πρότασις, §. 156.
p. 187. §. 193. 321.
- Comparativi formatio, §. 12. p. 14. 15. §.
174. p. 271.
- Complete significantia sumuntur quan-
doque inchoativè, §. 94. p. 103.
- Composita ex diversis temporibus vel
conjugationibus, sensum componunt
vel exaggerant, §. 91. p. 99.
- Composita ex prepositionibus Ebræi nom-
habent, §. 93. p. 101.
- seor-

- *seorsim præpositionem loco vinculi
adhibentes, mediam inter ver-
bum atque casum à verbo re-
ctum,* p. 102. it. 104.
- Conatum indigitantia,** §. 96. p. 105.
- Concessive significantia,** §. 84. 2. §. 86.
p. 94. §. 181. III. p. 293. §. 183. p. 298.
§. 184. p. 302. 304. §. 193. p. 318.
- Concreta quæ forment & possessiva** §.
§. 27. p. 36.
- Conditionales** §. 183. p. 298. §. 185. p. 305.
§. 193. I. 7. p. 318.
- Confirmandi vim habentia,** §. 95. p. 103.
§. 156. p. 190.
- Congregetur jube, i. e. congrega,** p. 94.
- Conjugatum nomen verbo postpositum,
intendit,** §. 35. p. 46.
- Conjunctio, nexus,** §. 173. p. 259.
- Conjunctiones,** §. 180. p. 287. *sqq.*
- *Conditionalis,* §. 181. p. 290.
- *Causalis,* §. 183. p. 296.
- Connexæ particula,** §. 189. p. 308.
- Consecutive significantia,** §. 151. p. 178.
§. 165. p. 236.
- Consortium,** §. 173. p. 258.
- Conspectus, in conspectu,** §. 167. p. 241. &
§. 270. p. 248.
- Con-

Index Rerum

Constructio §.270.p.248.

- *cum sensu conveniens, non voce,*
§.63.p.74.

- *verborum diversa, eodem sensu,*
§.20.1.p.28. §.124.p.126.

Constructus status s. regimen §.20.1.p.28.

- *ante particulam* §.24.p.32.33.

- *ante infinitivum,* §.24.p.32. §.127.
p.130.

- *ante pronomen relativum,* §.24.p.33.

- *ante adverbium nominafcens,* §.24.
p.33.

- *ante Tempus finitum,* §.25.p.33.

Consuetudinem indicantia, §.96. & 97.
p.105.

Continuationem notantia, §.16.p.21.
§.95.p.103 §.180.p.301. §.193.p.315.

Continuò magis magisque, p.13.

Contra, §.66.p.76. §.163.p.224. §.167.
p.242. §.170.p.249. §.171.p.249. §.172.
p.252. §.73.p.255. §.174.p.269. §.175.
p.215. §.205.p.340.

Contrarium affirmantia, §.134.p.144.

Contremuit tremore magno nimio, i.e.
tremore maximo, p.46.

Copulative significantia, §.145.p.163.
§.185.p.305. §.193.p.315.

Co-

Coram, §. 163. p. 224. §. 170. p. 242. §. 172.
p. 252. §. 173. p. 254. §. 174. p. 269.
§. 175. p. 275. §. 198. p. 333. §. 201.
p. 341.

Correlatum *denotans* vox, §. 170. p. 248.

Cum, *una cum*, §. 66. p. 76. §. 163. p. 221.
§. 169. p. 245. §. 173. p. 254. §. 175.
p. 275. §. 195. p. 334. §. 201. p. 341.

Cuspis §. 71. p. 250 *sq.*

D.

דָּגֵן *genitivum indicant*, §. 19. I.

Da! *hortantis partic.* §. 188. p. 307.

דָּבָר *verbum, res, abundat*, §. 29. p. 39.

דָּבָר *pro עַמּוֹ*, p. 76.

Dativi *formatio*, §. 19. p. 23.

Dativus *pronominis personalis* verbis *quibusdam* *peculiariter* additur §. 216.
p. 353.

Debitum *innuentia*. §. 96. p. 104.

De, §. 163. p. 224. §. 174. p. 264. §. 198.
p. 334. §. 201. p. 339.

Declarativè *significantia*, §. 84. p. 93. §. 86.
p. 94.

Decem - *civitates*, p. 8.

- *viri*, *ibid.*

Defectus, §. 135. p. 145.

Dein.

Index Rerum

Deinceps	§. 154. p. 185. sq.
Demonstrative significantia	
<i>Pronomina,</i>	§. 39. p. 50. §. 43. p. 54.
	§. 44. p. 54. sq.
<i>particula,</i>	§. 148. p. 172. §. 158. p. 196.
Denique	§. 193. p. 316.
Denominativa concreta,	§. 27. p. 36.
Deorsum,	§. 155. p. 187.
Deplorandi particula,	§. 161. p. 208.
Desideranda sit ea arbor,	p. 5.
Desiderium innuentia,	§. 159. p. 201.
Detestantis interjectio,	§. 186. p. 305.
ad) Devolutionem Josephi, i. e. propter	
Josephum,	p. 40.
Dicens es, i. e. cogitas,	p. 81.
Dici pro esse,	§. 98. p. 106 sqq.
Dies,, ימים,	§. 34. p. 45.
<i>sine numerali, denotat annum,</i>	§. 224.
	p. 358.
Diem Pro anno, diem pro anno posui tibi,	
i. e. quemlibet diem pro quolibet anno,	
	p. 22.
Dies annorum, i. e. anni.	p. 45.
Dies septimus,	p. 4.
Difficultatem indicantia,	§. 48. p. 62.
Diminuendi verba,	§. 92. p. 101.
Discere feci, i. e. docui,	p. 93.
	Dis

Disjunctive quæ sumantur particula,
§. 181. p. 293. §. 185. p. 304. §. 163. p. 316.

Distributive significantia, §. 7. p. 7. §. 10.
p. 16. §. 16. p. 21. §. 17. p. 22. §. 31. p. 43.
§. 33. p. 44. §. 43. p. 54. §. 60. p. 71. §.
157. p. 200. §. 169. p. 246.

Dissuadendi particula. §. 151 p. 177. sq.

Diversitatem denotantia, §. 16. 22. §. 159.
p. 202. §. 176. p. 276.

Dividens esto, i. e. dividat, p. 82.
- *ungulam, i. e. divisam s. scissam ungu-*
lam habens, p. 109.

Diu, §. 144. p. 159.

Dixit Josepbo. i. e. dicebatur Josepbo, p. 115.

Dolentis particula, §. 187. p. 306.

Dominus, nomen constructum cum aliis,
§. 27. p. 36.

Dominus rerum vel causarum, i. e. liti-
gaturus. p. 36.

Domina Domus, i. e. hera. p. 36.

Dominium significantia pluralia, regunt
singulare, §. 10.

Domus בית, §. 28. p. 36.

Donec, §. 143. p. 158. §. 169. p. 245. §. 193.
p. 325. §. 200. p. 338.

Dualis interdum non duplicat, sed inten-
dit,

Index Rerum

- dit,* §. 36. p. 46. *sqq.*
Dubitandi particula, §. 150. p. 175. *sq.*
§. 183. p. 299. §. 191. p. 13.
Dum, §. 169. I. 245. §. 193. p. 325. §. 197.
p. 331. §. 201. p. 343.
Dummodo. §. 193. p. 318.
Duo pro duplum, p. 11.
Duodecim statuam, i. e. statuas, pro 12.
tribubus Israël, p. 10.
- juvenes, p. 6.
Duplicant, quæ duas priores radicales,
significationem augent, §. 92. p. 100.
- quæ duas posteriores, modo augent,
modo diminuunt, §. 92. p. 101.

E.

- E regione,* §. 171. *sq.* p. 249. *sq.* p. 252. *sq.*
Ecce! §. 47 p. 64.
Ecquodnam tempus, §. 126. p. 212.
Effectum denotantia, §. 22. p. 31. §. 35. p. 46.
Effectivè significantia, §. 48. p. 93 §. 85.
p. 94.
Ego hoc revelatum est mihi, i. e. mihi est
revelatum. p. 25.
Ego ille, i. e. sum ille ipse, p. 53.
Ego in hac via duxit me Dominus, i. e. me
duxit

- duxit*, p. 26.
- Egrediens erat, i. e. egrediebatur, p. 81.
- Eheu! §. 187. p. 306.
- Ellipsis, §. 271. p. 356.
- Emphasin designantia, §. 16. p. 21. §. 18. p. 23. §. 115. p. 356.
- Eminentia, §. 154. p. 184.
- Enallage, §. 205. p. 346.
- generis, §. 2 p. 3.
- Numeri, §. 37. p. 48.
- Personarum, §. 121. p. 123.
- Temporum, §. 213. p. 351. sq.
- En! §. 47. p. 60. §. 148. p. 172.
- Enim, §. 193. p. 317.
- Enimvero, §. 182. p. 295.
- Eo, §. 158. p. 194.
- Eo quod, §. 166. p. 240. §. 193. p. 318.
- Eo magis, §. 156. I. 2. p. 188.
- Erga. §. 163. p. 224. §. 173 p. 255. §. 175. p. 274. §. 198. p. 333.
- Eripere, i. e. conari eripere, p. 105.
- Essentiam (ipseitatem) rei exprimit $\pi\pi$, §. 163 p. 213.
- Esse pro reputari, p. 107.
- Et, §. 47. p. 60. §. 185. p. 305. §. 193. p. 315.
- Et quidem, §. 193. p. 320. §. 180. p. 287.
- D d
- Etiam

Index Rerum

- Etiam, § 193. p. 315.
Etiam si, §. 180. *III. I.* p. 290. §. 181. p. 293.
§ 201. p. 343.
Eundo & proficiscendo, i. e. continuo magis magisque proficisc. p. 112.
Eventualiter significans particula, § 165.
p. 236.
Ex, §. 174. p. 264. §. 198. p. 334. §. 201. p. 339.
Exaggerandi vim habentia, §. 51. p. 64. *sq.*
§. 91. p. 100. §. 131. p. 143.
Exceptive significans particula, §. 182.
p. 294.
Excepto, §. 153. p. 183.
Exclamantis, §. 187. p. 306.
Execrantis, *ibid.*
Explanative voces, *np. nimirum, scilicet,*
§. 39. p. 51. §. 161. §. 177. p. 278 §. 193.
p. 319.
Expostulandi vim habentia, §. 51. p. 63.
161. p. 208.
Exprobrandi, §. 51. p. 63.
Extenuandi, §. 51. p. 64.
Extra, §. 167. p. 242.

F.

- Facere, i. e. velle facere, p. 104.
Fa.

Facies פָּנִים, abundat	§. 29. p. 40.
Facies ad facies,	§. 167. p. 241.
Facultatem respicientia,	§. 96 104. §. 97. p. 105.
Fœmininum pro neutro,	§. 2. p. 3.
Festinavit,	§. 107. p. 111.
Figuræ,	§. 202. p. 44.
Filius, nomen, cum aliis constructum.	§. 27. p. 35.
- Hominis, synecdochicè.	
Fit, i. e. fieri consuevit,	p. 105.
Flamma Domini, i. e. vehementissima,	p. 19.
Forte, ne forte,	§. 151. p. 177.
Fortassis,	§. 183. p. 299.
Frequentative significantia	§. 8. p. 90. §. 84 p. 92.
Frons,	§. 71. p. 250. sq.
Fructus,	§. 166 p. 238.
Fugere fecerunt, i. e. fugarunt,	p. 94.
Futurum in sententiis generalibus, pro præsenti,	§. 72. p. 80.
- Præsentis conjunctivi & imperativi vim habet,	§. 73. p. 81.
- in præteritum convertitur,	p. 194. 327.
- pro præsenti, imperfecto, & perfecto	

Index Rerum

- ponitur, §. 213. p. 351.
- participio varius, §. 213. p. 352.

G.

גַּל in Kal redimere, in Piel polluere, p. 87.
§ 93.

גַּרְתִּי hortus, format plur. גַּרְתִּים, p. 74.

גַּלְגַּל devolutio, abundat, §. 29. 7. p. 40.

גַּבְרָא vir, infinite pro aliquis, §. 31. p. 42.

• distributive quilibet, §. 31. p. 43.

Geminantia præter analogiam duas

• priores, p. 92. p. 100.

• posteriores, p. 101.

Genitivus

• indicatur per שֵׁל, §. 19. p. 24.

• - - per præcedens Regimen. §. 19.
III. p. 27.

• - - per ל vel הִי aut הֵ, §. 20. II.
p. 28. 29.

• - - per pronomen voci genitivum
causanti additum, §. 19 II. p. 25. §
26. §. 20. p. 29.

• præmittitur quandoque regenti. §. 20.
III. p. 29.

• diversimode significat, §. 23. p. 31.

Gerundia latinorum quomodo fiant, § 126.
p. 129.

- omnia format ה, tam in di, quam
do, & dum, §. 126. p. 130.
- Gladius continuo se vertens, i. e. micans,
p. 4.
- Gloria pro anima, p. 122.

H.

- præfixum jungitur nominibus, partici-
piis, ac solius tertiae personae pronom-
inibus. §. 55. p. 66.
- notat articulum definitum & inde-
finitum. §. 55. p. 66.
- modò utrique adjectivo pariter ac
substantivo additur, modò alterutri,
§. 56. p. 67.
- propriis hominum non præfigitur. §. 57.
- & quare? p. 68.
- nec constructis, §. 57. p. 69.
- nec suffixa gerentibus. §. 57. p. 69.
- nec verbum substantivum includen-
tibus. §. 57. p. 69.
- additum constructis, idem repetit in
absoluto, §. 58. p. 69. sqq.
- unde id constet? p. 70.
- Tempori finito additum, significat
relativum אשר, §. 59. p. 70. sqq.

- significat universaliter, §.60.p.71.
- הלל in Kal insanire, in Piel laudare, p. 87.
- הלך continuationem notat actionis vel
qualitatis, quam vox adjecta de-
notat, §.109. p.112.
- voci cujus continuationem denotat,
in S. Scriptura praemittitur, in pro-
fanis postponitur, p.109. & 113.
- הוּ unum, numerali praemissum, format
proportionale, §.7. Obs. p.11.
- חטא in Kal peccavit, in Piel expiavit.
p.88.
- חבלי עניים p.5. seqq.
- חלל in Kal vulnerari, in Piel profanare,
in Hiphil incipere, p.86.
- etiam in Niphal profanari, p.89.
- & in Hophal vulnerari, ibid.
- חלחלה p. 100.
- חלקלקות p. 101.
- חמסא injuria quae mihi infertur, p.77.
- חמרמרן p. 101.
- Heus! §. 187. p. 306. §.193. p.327.
- Hic §.107. p.192.
- Hic ad hunc, i. e. unus ad alterum, p.54.
- Hiphil significationem habet
a Kal diversam, §.79.p.86.
- et.

- eidem contrariam, §. 80. p. 87. seqq.
- Si convenientem, eidem superaddit efficere, vel quocunque modo promovere. §. 86. p. 94.

- significat neutraliter, sed cum intentione, §. 87. p. 95.

His decem, i. e. jam decem, p. 55.

הַזֵּמָנִהוּ secundum Masorethas, legi debebat juxta literas הַזֵּמָנִהוּ p. 97.

Hithphaël reciprocè significat, §. 89. p. 96. 97.

- quandoque neutraliter s. intransitive, §. 90. p. 97. vel passive, §. 90. p. 88.

Hoc pronomem §. 156. II. 3. p. 191.

quare) hoc, i. e. tandem, p. 55.

הוֹנָה עָלֶיךָ pro הוֹנָה p. 77.

Hophal passionem suam derivat ex Hithphil, §. 88. p. 95.

- raro ex Kat, §. 88. p. 96.

Hortandi vim habentia, §. 188. p. 307.

Huc §. 157. p. 192. §. 159. p. 202.

Hucusque §. 147. p. 171 §. 157. p. 194.

הוּא nomen est, p. 139. seqq.

- ob articulum prepositum. ibid.

- significans exterius, exteriorem partem, p. 140.

Hypallage, §. 203. p. 345.

Jam

I.

- Jam, §. 193. p. 325. §. 44. p. 55.
 יָרָן *manus, abundat,* §. 29. 3. p. 39.
 יָהּ *superlativum format,* §. 14. 6. p. 19.
 יָלַד *in Kal parere, in Piel obstetricem agere, in partu juvare; sed in Pual nasci;* p. 93.
 יָאֲדוּמוּ *admodum rubicunda erunt,* p. 95.
 יָלְבִינוּ *valdè albescent,* p. 95.
 יָרַד *descendit,* p. 102.
 יָרַשׁ *in Kal possidere in Hiphil ex possessione ejicere,* p. 88.
 יָת *accusativum notat,* §. 19. I. p. 24.
 Ibi §. 185. p. 194. p. 199. §. 193. p. 225.
 Ideò §. 165. p. 236. sq. §. 183. p. 298. §. 193. p. 317.
 Id est §. 193. p. 319.
 Idque §. 193. p. 319.
 Idola *argenti sui, i. e. idola sua argentea* p. 34.
 יָגִירָה *pro עָמָה* p. 76.
 Jephthæ filia *approbat voluntatem patris,* p. 103.
 יָשׁוּבוּם *pro יָשׁוּבוּם* p. 76.
 יָרָאָה *infin. Kal cum הּ parag.* p. 50.
 יָחִוּז *alebat se, Ithpeel rad. חָוַן* p. 99.
 Illa-

Illativè significantia, §. 184. p. 302. & 304.
§. 193. p. 317.

Ille, illa, illud, §. 46 p. 58. §. 53. p. 65.

Ille imago caput ejus, i. e. istius imaginis
caput, p. 26.

Ille, ipse, idem, §. 41. p. 53.

Illicò, §. 147. p. 171. §. 193 p. 324.

Illuc, §. 157. p. 193. §. 158 p. 194. §. 159.
p. 202.

Illud ipsum, §. 163 p. 218.

Imò, §. 47. p. 60. §. 47. p. 61. §. 180. p. 188.
§. 183. p. 298.

Imperativus tantum affirmativè usurpa-
tur, §. 69. p. 78.

- *permissionem denotat*, §. 70. p. 79.

- *האן pro adverbio demonstrandi*,
§. 149 p. 173.

- *pro futuro*, §. 214. p. 352.

Imperativi prima ac secunda persona
quomodo exprimantur, §. 71 p. 79.

Impersonaliter significantia, §. 82. p. 90.

In, prepos. §. 125 p. 129. §. 173. p. 254. §. 174. p.
269. §. 175. p. 214. §. 192. p. 314. §. 198.
p. 334 §. 201. p. 339.

Inchoativè significantia completè, §. 94.
p. 86.

Incitandi significationem habentia, §. 86.

Index Rerum

- Incrementum continuatum,** §. 131. f. 134.
- Inde,** §. 157. p. 92.
- Inde, exinde,** §. 158. p. 158.
- Indefinite significantia,** §. 44. p. 54.
- *quæ sumantur,* §. 52. p. 64. §. 53. p. 65. & 66.
- Indignantis,** §. 160. p. 203.
- Inferne, infra,** §. 155. p. 187.
- Infinite significantia,** §. 54. p. 65.
- Infinitivus activus passive explicandus,** §. 112. p. 110.
- *In tempore finitum resolvable,* §. 127. p. 130.
- *resolutus, Accusativum vertit in Nominativum,* §. 128. p. 132.
- *sæpe in nomen degenerat,* §. 129. p. 133.
- *ponitur pro quocunque alio tempore,* §. 212. p. 350.
- Inprimis,** §. 193. p. 321.
- Inquam,** §. 180. p. 288. §. 193. p. 319.
- Insultandi vim habentia,** §. 51. p. 64.
- Insuper,** §. 193. p. 315.
- Intendendi vim habentia,** §. 179. p. 286.
- §. 180. p. 287. 288.
- Inter,** §. 163. p. 224. §. 173. p. 254. §. 174. p. 264. §. 175. p. 275.
- Interjectio detestantis,** §. 186. p. 305.
- pro-*

& Vocum memorab.

- *prohibentis cum abominatione*, §. 186. p. 305.

- *adhortantis*, §. 187. p. 306.

- *exclamantis*, §. 187. p. 306.

- *dolentis*, §. 187. p. 306.

- *execrantis ac comminantis*, §. 187. p. 306.

Interim, §. 193. p. 324.

Interrogandi vim habentia, §. 149. II. 1. p. 174. §. 159. p. 200. *sqq.* §. 181. p. 294. §. 183. p. 300. §. 190. p. 312.

**Interrogantis desiderium connotans ad-
verbium**, §. 159. p. 201.

- *insultationem*, §. 159. p. 201.

- *ex indignatione de rei existentia*, §. 160. p. 203.

**Interrogatio solâ nonnunquam pronun-
ciatione formanda**, §. 230. p. 360.

**Interrogativum certitudinem rei indi-
cans**, §. 160. p. 203.

- *Relativo oppositum*, §. 53. p. 65.

- *infinite sumitur*, §. 54. p. 65.

- *de causa*, §. 162. p. 211.

- *de tempore*, §. 162. p. 212.

de

Index Rerum

- *de loco,* §.138.p.150. §.159.p.200.
§.161.p.206.210 *sqq.*
- *admirantis,* §.160.p.203.
- *indignantis,* §.160.p.203.
- *qualitatis quomodo,* §.161.p.208.
- Intra, §.198.p.335.
- Intransitive *significantia s. neutraliter,*
§.77.p.82. §.90.97.
- Intuitum *inferens particula,* §.165.
p.232.
- Ipsemet, §.153.I.2.p.183.
- Ita, §.156.p.188. §.165.p.236.
- Ita *ut,* §.165.p.235.
- Itaque §.193.p.317.
- I, *ite!* *Interjectio hortantis,* §.188.
p.307.
- Iterum, §.193.p.315.
- Jubendi *significationem habentia,* §.86.
p.94.
- Junctura, §.172.p.252.
- Jurandi *formula* §.193.p.322.
- Juxta, §.170.p.249. §.175.p.275. §.295.
p.329. §.198.p.335.
- Jumenta *interroga, i.e. jumentorum præ-*
cipuum, p.48.
- Justificat, *i.e. justum pronunciat,* p.94.
קח

קָח ex Hophal, rad. קָח p. 96.
קָם ex hophal, rad. קָם, idem notat ac si
esset ex Kal ibid.

K.

Kal nude significat agere vel pati, §. 77.
p. 82.

- in eodem saepe verbo pro varietate con-
textus nunc transitive sumitur,
nunc intransitive, ibid.

- transitive sumtum, in futuro ultima
præmittit cholem, & primam guttu-
ralem effert cum (-), p. 83.

- intransitive sumtum, ultima in futu-
ro præmittit (-), prima gutturali
cum (...) enunciatâ, p. 83.

in) *Kal Inusitata*, nude denotant agere
vel pati, in quacunque conjuga-
tione primum occurrunt, §. 79.

p. 85 seqq.

קָרָא diversissime construitur, eadem
vocandi significatione manente,

p. 127.

- denominando præfigit ל, & nomen
ipsum nude effert, p. 127.

Vir.

Index Rerum

virtualiter comprehendit significatio-
nem שם p. 127. vid. p. 357.
קרוב medium, abundat, §. 30. p. 41. sqq.

L.

ל indicat genitivum, §. 20. p. 28.
- omnia format gerundia, tam in di,
quam do & dum §. 126. p. 130.
- alia plura significat, §. 194. sqq.
ל in Kal vesci, in Niphal pugnare, p. 87.
ל substantivum constructum est, ab-
soluti עמה p. 140.
- significationem ejus Vid. ibid.
Legem faciens alio fine, quam ut impleat
voluntatem legislatoris, reproba-
tur, p. 38.

למי §. 49.
Locus ubi Ioseph vinctus erat, p. 33.
Loci significationem habentia, §. 44. p. 55.
§. 138 p. 150. §. 157. p. 192. §. 158 p. 194.
§. 159. p. 200. §. 161. p. 206. 201. seqq.
§. 164. p. 229. §. 167. p. 241.
Loco i. e. vice §. 198 p. 335.
Loqui de pace, i. e. salutare p. 76.

M.

Magis quam §. 174. p. 270. 273.
Ma

- Magna Deo civitas, i. e. maxima, §. 14. 6.
p. 19.
- מָה quid, notat exprobrationem, expostulationem,
§. 51. p. 63.
- exaggerationem vel admirationem,
extenuationem, ibid. p. 64.
 - insultationem ibid.
 - demonstrativo propositum, est quare?
§. 52. p. 64.
 - substantivo postpositum, est aliquid, ib.
 - ante מָה significat illud, §. 53. p. 65.
 - coalescit cum voce subsequente, litera
מֵ pereunte, §. 162. p. 211. it. p. 282.
- מָה ante מָה semper in regimine ponitur,
p. 33.
- Malum malum, i. e. pessimum, p. 16.
- מָה interrogativum persone, §. 48. & 50.
- Manus, abundat, §. 29. p. 39.
- Masorethæ recedunt a literis, p. 97.
- notati p. 116. 118. 120. & c.
- מָה substantivum significans intensi-
onem p. 137.
- cur Lucas robur verterit, c. 10. 17.
p. 137.
 - ex מָה formatur p. 38.
 - media geminata in מֵ mutata pro
more ibid.

Index Rerum

- *extensionis vel intensiois significatio*
ubique applicari potest, p. 39.
- *opes non notat,* p. 139.
- אֲבַרְדָּא* abundat, §. 29. p. 37.
- *ponitur pro pronomine reciproco,* §. 4.
- *pro Ebreo אֲבַרְדָּא adhibetur.* p. 57.
- Metalepsis §. 232. p. 36.
- אֲבַרְדָּא quis? cum אֲבַרְדָּא universaliter affirma,*
§. 48. p. 6.
- *absque negatione, notat universalem*
negationem §. 48
- *paucitatem,* ibid.
- *extenuationem.* ibid.
- *utrum,* ibid.
- *substantivo praepositum,* §. 49.
- *interdum pro אֲבַרְדָּא quid?* §. 50. p. 63.
- *ante אֲבַרְדָּא est ille,* §. 52. p. 65.
- אֲבַרְדָּא ablativi nota,* §. 19.
- Mixta ex diversis temporibus & conju-
gationibus, sensum componunt vel
exaggerant, §. 91. p. 99.
- Modo, §. 44. p. 55. §. 182. p. 295. §. 193.
p. 318.
- in) morbo (i. e. morbidum) totum caput*
p. 20.
- Motum ad locum significantia verba,
§. 122. p. 124.
- Mox

ac Vocum memorab.

Mox	§.147. p.171. §.193. p.325.
Mulier	§.31. p.42. §.32. p.43.
Multos filios dedit.	p.7.

N.

Nam. §.161. p.210. §.182. p.296. §.183. p.297. 300.

נצב passionem suam derivat ex Hiphil, p.90.

Ne, §.69. p.79. §.139. p.151. §.141. p.154. §.151.
p.178. §.174. p.273. §.200. p.337.

Nec, neque, §.193. p.320.

Negandi vim habentia, §.48. p.61. §.100. p.107.

§.133. p.142. §.134. p.144. §.135. p.145.

§.151. p.178. §.161. p.207. §.181. p.291.

§.183. p.299. §.189. p.303.

Negotium, §.29. p.39.

Nempe, §.177. p.278. §.193. p.319.

נפש anima, pro nomine reciproco, §.45. p.56.

- idem ac anima, spiritus vitalis, vita, p.56.

Nequaquam, neutiquam, §.141. p.154.

נשמה de solo homine, p.30.

נתינת לו pro נתינת p.76.

Neutraliter significancia, §.77. p.82. §.82. p.90

§.90. p.97.

Nexus, §.172. p.253.

Nihil, §.135. p.146.

Nihilominus, §.183. p.298.

Nimirum, §.193. p.320.

Niphal passionem denotat, derivatam ex Kal,

§.82. p.89.

- ex Piel, ibid.

- ex Hiphil, ibid.

Index Rerum

- significat reciproce s. neutraliter, §. 82. p. 90.
- impersonaliter ibid.
- frequentative, ibid.
- Niphal & Pual differunt, ex sententia Kimchi, p. 99. sqq.
- Nisi, §. 142. p. 157. §. 185. p. 299.
- Nomen נש abundat, §. 29. 2. p. 38.
- Nomen appellativum significat vage, p. 68.
- restringitur ad certum suppositum variè, p. 68.
- proprium suscipit articulum, p. 68.
- ut alios restringendi modos, ibid.
- idem in diverso genere repetitum, §. 1.
- in genitivo repetitum superlativum format, §. 14. 5. p. 19.
- Nomen etiam latinis pro ipsa persona vel re nominata, p. 38. 39.
- conjugatum verbo postpositum, intendit, §. 35. p. 46.
- Nomina quædam cum aliis constructa abundant. p. 29. p. 37. sqq.
- pro infinitivis posita, §. 38. p. 49.
- pluralia Domini cum singulari constructa, notant excellentiam.
- - - alia sumuntur distributivè §. 114. p. 117.
- collectivæ regunt quandoq; plurale, §. 115. p. 117.
- Nosse pro amare, p. 108.
- נושע passionem suam derivat ex Hiphil, p. 91.
- inusitatum in Kal ibid.
- נאך uter, quasi נאך p. 189.
- ex נך ibid.
- Non §. 69. p. 79. p. 151.

No

Non <i>ens</i> ,	§. 135. p. 145.
Nondum,	§. 146. p. 166.
Notitiæ <i>verba</i> ,	§. 101. p. 108.
Nonne?	§. 160. p. 203.
Nullitas, <i>nullus</i> ,	§. 135. p. 146.
Num,	§. 193. p. 329.
Numerale <i>Cardinale</i> , <i>sua natura est substanti-</i> <i>vum</i> ,	§. 4. p. 6.
- <i>pro proportionali</i> ,	§. 7. 2. p. 11.
- <i>pro adverbio</i> ,	<i>ibid.</i>
- <i>præmittitur substantivis</i> ,	§. 4. p. 6. <i>sqq.</i>
- <i>adhæret substantivis in genere discrepante</i>	§. 5.
- <i>ultra decem exigit numeratum singulare</i>	§. 6.
- <i>pro ordinali</i> ,	§. 7. 1. p. 10.
Numerale <i>ordinale ultra decem Ebræi formare</i> <i>non possunt</i>	p. 10.
- <i>sub terminatione fœm. adverbiascit</i>	§. 8. p. 12.
Numerus <i>lustrationis populi</i> , <i>i. e. lustrati po-</i> <i>puli</i> ,	p. 30.

O.

Objectum <i>denotantia</i> ,	§. 22. p. 31. §. 35. p. 46.
	§. 170. p. 248. §. 172. p. 253.
Occasio,	§. 29. p. 40.
Occasionem <i>designantia</i> ,	§. 96. p. 105.
Octo,	p. 8.
Oculi <i>rubri Messia</i> ,	p. 56.
Olim,	§. 145. p. 165.
Omneitas <i>avis alæ</i> , <i>i. e. omnis avis alata</i> ,	p. 37.
Omnino,	§. 181. p. 293. §. 182. p. 295.
Opposita <i>plaga</i> ,	§. 171. p. 253.

- cum pronomibus constructæ nominaſcunt,
§. 132. p. 135.
- Particulæ adhortandi,** §. 187. p. 306.
- adverbialiter reddi aptæ, §. 158. p. 198.
- aſſeverandi & aſſirmandi, §. 156. p. 190.
- cauſales, §. 184. p. 302. 304.
- conſeſſivæ, §. 184. p. 302.
- copulandi ſimpliciter, §. 145. p. 163.
- exclamandi, §. 187. p. 306.
- illativæ, §. 145. p. 162. §. 184. p. 302.
- intendendi, §. 156. p. 188. §. 192. p. 314.
- Loci, §. 154. p. 185. §. 155. p. 189. §. 157. p. 193.
§. 158. p. 196.
- nominaliter ſignificantes, §. 156. p. 189. §. 163.
p. 213. §. 104. p. 231. §. 168. p. 245. §. 170.
p. 248. §. 171. p. 251. §. 172. p. 251. p. 173.
p. 271. &c.
- Patronymicum ſcēm, terminationis adverbia-**
ſcit, §. 8.
- Paucitatem indicantia,** §. 48. p. 62.
- פֶּה, פִּי cum alio ſuffixo vel ſubſtantivo con-**
junctum, abundat, §. 29.
- Per,** §. 198. p. 135. §. 201. p. 341.
- Permiſſive ſignificantia,** §. 84. p. 93. §. 86.
p. 94.
- Persona prima dignior reliquis,** p. 121.
- ſecunda præfertur tertia, p. 121.
- Personarum Permutatio eodem ſubjecto ma-**
nente, §. 121. p. 123.
- Piaculum,** §. 186. p. 305.
- Piel ſignificat diverſe à Kal,** §. 79. p. 86.

Index Rerum

- *contrarie* §. 80. p. 87.
- *si convenienter cum Kal, eidem, superaddit intentionem s. frequentationem,* §. 84. p. 92.
- *interdum efficere, permittere, declarare,* §. 84. p. 93.
- Pistrinum domus eversiois dicitur, p. 36.
- Plaga opposita §. 171. p. 250. sq.
- Plane, §. 196. p. 330.
- Pleonasmns, §. 215. p. 352.
- Pluralis excellentiam denotat, §. 37. p. 48.
- Pluralia singularibus juncta distributive sumuntur, §. 100.
- Πρῶτα abundat, p. 41.
- Polygamia simultanea non prohibetur, Lev. 18. 18. p. 43.
- Posse praesupponit licitum, honestum, consuetudinem §. 97. p. 105.
- Possessiva concreta, §. 27. p. 30.
- Possessive significantia, §. 64. p. 75.
- Post §. 164. p. 225. 229. §. 197. p. 331. &c.
- Postea, §. 146. p. 164. §. 193. p. 316.
- Posterius §. 164. p. 231.
- Postquam, §. 193. p. 324. §. 183. p. 300. &c.
- Potestatis verba, §. 97. p. 105.
- Præ, §. 174. p. 270.
- Præcipue, §. 193. p. 321.
- Præfixa, §. 189. sq. p. 308. sq.
- Præpositio infinitivo præposita, vertit eum in tempus finitum. §. 127. p. 130.
- *vertitur in adverbium vel conjunctionem, ib. p. 131.*
- *sine subjuncto casuali, aut nominascit,* §. 132. p. 135.
- - - *aut adverbiascit,* §. 179. p. 279.
- Præsentia, §. 172. p. 252.
- Præter, §. 153. p. 183. §. 182. p. 294. §. 198. p. 335.
- Præteritum omnes præteritorum species complectitur, §. 68. p. 78.
- *per enallagen pro præsentis* §. 211. p. 349.
- *pro futuro* §. 211. p. 350.
- Pronomen vicem repetendi nominis sustinet. §. 39.
- *casum obliquum determinat sui objecti,* §. 39. p. 50.
- *objecto suo præfixum, saepe demonstrandi vicem habet;* §. 39. II. 50. 51.

ac Vocum memorab.

- pro substantivo ponitur, §.40. p.52.
- Verbum substantivum connotat, §.40. p.52.
- tertiae personae, praemissum diversae personae pro-
nomini, eidem se accommodat, §.41. p.53.
- Personale possessive sumitur, §.42.
- demonstrativ. , repetitum sumitur distributive, §.43.
- - indefinite, §.44.
- - vel subintelligit locum. §.44. p.55.
- Pronomina interrogativa, sine interrogatione, §.54.
- casus obliquos determinant objecti, vel in casu recto
praemissi, vel postpositi, §.19. It. p.25. §.20. p.
29. §.51. p.40.
- Prope, §.167. p.241. §.170. p.247. §.169. p.330.
§.198. p.334.
- Propinquitas §.173. p.260.
- Propter §.168. p.243. §.165. p.234. §.9. Ec.
- Πρότασις qui exprimat in comparatione, §.156.
p.187.
- similitudinis §.195. p.329.
- Prouti, §.168. p.235.
- proximus, §.32. p.44.
- publicam, §.173. p.258.
- pual passionem suam derivat ex Piel, §.85. p.93.
- interdum ex Kal. *ibid.*

Q.

- Quæso! §.193. p.326.
- Qualitatem significantia, §.154. p.184.
- Quatuor reges, p.7.
- Quam vere bibit, §.181. p.292. §.183. p.245.
- Quamdiu, §.157. p.2000. §.169. p.245.
- Quamobrem, quare §.162. p.211. §.193. p.317.
- Quamvis, §.47. p.60. §.180. p.288. §.183. p.298.
§.193. p.318.
- Quasi. §.195. p.329.
- Quando. §.47. p.60. §.49. p.62. §.159. p.202.
§.162. p.211. §.182. p.294. §.183. p.300.

Index Rerum

Quanto <i>magis</i> ,	§.180. p. 209. <i>sq.</i>
- <i>minus</i> ,	§. 180. p. 289.
Quandoquidem,	§.47. p. 59. §. 181. p. 293. <i>&c.</i>
Quantopere,	§.52. p. 65.
Quantus,	§.52. p. 65.
Quantum <i>ad</i>	§.198. p. 333.
Quemadmodum.	§.183. p. 301. §.193. p. 321.
Qui <i>in eo, i. e. in quo</i> ,	p.26.
Qui <i>in honore ejus, i. e. in cujus honore</i> ,	p.27.
Quia,	§.47. p. 56. §.165. p. 235. §. 181. p. 293. §. 183. p.297. §. 193. p. 316. §. 200. p.337.
Quicumque, <i>quilibet</i> ,	§. 60. p.72.
Quum,	§.162. p.211. §. 168. p. 243. §.173. p. 256.

R.

Ratiocinative <i>significancia</i> ,	§.182. p.296. §.183. p.298.
Relative <i>significancia</i> ,	§.44. p.54. §.59. p.90. §.64. p. 75. §. 158. p.195. <i>sqq.</i>
Relativi <i>וְעַתָּה</i> frequens est ellipsis,	§.229. p.359.
Reciproce <i>significancia</i>	§.45. p.57. §.82. p. 90.
Recte	§.156. p.160.
Redditivum, <i>reditio</i> ,	§.165. p. 232.
Redire,	§.107. p. 111.
(e) <i>Regione</i> .	§. 171. p. 249.
Repetitio <i>ejusdem vocis, bina intendit</i> ,	§. 14.
- <i>substantivi in eodem casu</i> ,	§. 16.
- <i>in genitivum flexi</i> ,	§.14.
- <i>ejusdem sententiae, notat distributionem</i> .	§. 17.
- <i>vocum, emphasin notat, & affectum animi behe- mentiore</i> ,	§. 16. p. 22.
- <i>vocis triplex non intendit</i> ,	p.16. <i>sqq.</i>
Restauracionem <i>indicantia</i> .	§. 95. p. 104.
Restrictio <i>quomodo fiat</i> ,	§.231. p. 360.
<i>וְהָיָה</i> loco pronominis,	§. 45.
- <i>abundat</i> ,	§.29. p.40.

LNU

S.

שאלה cum ב, consulere, p.127.

- cum accus. interrogare, mutuo accipere, exorare. p.127.

- cum שלום de pace, idem ac salutare, p.217.

Sabbatho, quæ actiones permittit, p.114.

שכל in Kal prudenter agere, in Hiphil stulte agere, p.88.

שמע cum accus. constructum, audire, p.125.

- cum אל idem ac attendere, p.115.

- cum קול cui ב præfixum est vel ה, obtemperare, p.125.

Sapiens oculi ejus, i. e. sapientis cujuslibet oculi, p.29.

Saul diutius regnabit quam annos duos, contra Judæos. p.35.

Scilicet, §.177. p.278.

Secundum, §.168. p.243. §.195. p.329. §.198. p.335.

Sed, §.182. p.295. §.183. p.298. §.193. p.320.

סחרחר p.101.

שקערורות p.101.

שח nota genitivi, §.19.

שם nomen abundat, §.29. 2. p.38.

Sensus idem diversis verbis exprimitur, §.220. p.356.

Sententia continuo repetita, §.17. p.22.

שאר fermentum, a שרר p.138.

Seorsim, §.153. p.181.

Separare, i. e. separatum confirmare, p.104.

Septem, p.8.

Septem, septem, i. e. septena, p.12.

Si, §.47. p.60. §.181. p.290. §.183. p.298. sq.

שבעתים septuplum, non quatuordecim, p.46.

Sic ita, §.156. p.188. §.161. p.209. §.165. 2. p.330.

Sicut

Index Rerum

- Sicut. §. 183 p. 301. §. 193. p. 322. §. 195. p. 329.
- Similiter, §. 156. p. 188.
- Similitudinem *denotantia* §. 22. p. 31.
- Singuli, §. 31. p. 43.
- Si *non*. §. 123. p. 299.
- Sive. §. 169. p. 246. §. 181. p. 293. §. 185. p. 304.
- Si *vel maxime* §. 180. p. 190.
- Solum §. 142. p. 157. §. 153. p. 180.
- Solus, *adjectivum*, §. 153. p. 181.
- Somnium *non nisi amicis enarrandum, qui bene id interpretentur.* p. 80.
- *sortitur impletionem interpretationi conformem,* p. 89.
- Sperantis *bene*, §. 150. p. 176.
- Spiritus *Zelotypiae, i. e. Zelotypia,* p. 41.
- Status *emphaticus apud Chaldaeos qui fiat,* §. 55. p. 67.
- *constructus pro absoluto, & contra.* §. 208. p. 348.
- Stulticia *puero arctissime adhaeret,* p. 91.
- *sine virga arceri non potest,* *ibid.*
- *stultum aestimare, eam sine virga belli posse.* *ibid.*
- Sub, §. 207. p. 340.
- Subiectum *denotantia,* §. 22. p. 31.
- Subito, §. 152. p. 178.
- Sublimè, §. 154. p. 184.
- Substantivum *adjectivè significat propositâ prae-*
positione, p. 15.
- *cum alio substantivo constructum,* §. 26.
- *in superlativo,* §. 14.
- *in eod. casu repetitum,* §. 16.
- *repetitum interveniente copulâ,* §. 16.
- Substantivorum *in vicem construendorum diversus mo-*
du, §. 61. p. 72.
- *alterutrum adjectivè sumitur,* §. 26. p. 34.
- Suffixum *ratione generis & numeri cum objecto con-*
venit, non subiecto. §. 61. p. 72.
- *discrepan cum objecto, ad sensum respicit,* §. 63.
- *pluribus sing. praecedentibus, suffixum respondet in*
masculino, §. 62. p. 73.
- Con-

& Vocum memorab.

- *Construendo additum, repetit constructum sine suffixo,* §. 65.
- *nomini status absoluti additur.* §. 65. p. 75.
- *per vocem separatam explicandum, inserta particula,* §. 66. p. 76.
- *modo active s. efficienter significat, modo passive s. objective.* §. 67. p. 77.
- Suffixa verbis addita signific. personam ipsam, §. 64. p. 75.
- *particulis vel numeralibus addita, notant personam ipsam,* §. 64. p. 75.
- *particulis vel numeralibus addita, notant aliquid ad personam pertinens,* §. 64. p. 75.
- Super, §. 154. p. 186. §. 175. p. 275. §. 202. p. 340.
- Superius, §. 154. p. 184.
- Superlativus formatur interveniente כ, §. 14.
- *vocula מְּ* ibid.
- *per positivum geminatum,* ibid.
- *per substantivum adjectivum sumtum,* §. 14. 4.
- *per nomina Dei,* §. 14. 6. p. 19.
- Supra, §. 174. p. 271.
- סָרָה cum הָאָרְצָה accedere, eum מִרְצָה recedere, p. 127.
- Sursum, §. 154. p. 186.
- Suscipere idem ac susceptum retinere, p. 104.
- Synonymia invicem constructa, §. 14.
- Synonymorum constructio emphasis notat, §. 18.

T.

- תַּעֲבֹר inusitatum in Kal. p. 89.
 - *in Piel est abominari,* ibid.
 - תַּחַת nomen est status constructi, p. 135.
 - *eius significatio,* p. 136.
 - *non potest ex תַּחַת formari, ob Dagesch lene priori*
 - תַּחַת quandoque impressum.* p. 137.
 - Tale, §. 156. p. 188.
 - Talis, qualis, §. 195. p. 330.
 - Tam, quam, §. 193. p. 321. §. 195. p. 330.
 - Tam, vere, §. 183. p. 299. §. 193. p. 322.
- Tamen

Index Rerum

Tamen,	§.182. p.295. §.183. p.298. §. 193. p.320.
Tandem,	§.44. p.55. p.316.
Tantillum, demonstrative,	§.156. p.189.
Tanto magis,	§.156. p.288.
Tantummodo,	§.182. p.294.
Tantus, quantus,	§.195. p.330.
תוֹךְ non notat medium aequaliter ab extremis di-	
stans,	§.30. p.41.
Templum ter repetitum Jer. 7. 4. tres templi partes	
notat,	p.17.
תאם gemellus, ex תמים	p.183.
תפלתך preces a te fusae,	p.77.
תפלתתי preces ad me directae,	ibid.
Terra ter repetita Jer. 21. 6. 29. triplicem ejus impe-	
rii partem, scil. Judaeam, Galileam & tractum	
ultra Jordanem, denotat,	p.17.
- pulveris, i. e. tenuissima,	§. 11. p. 19.
טהר non purum fecit, sed declarabit.	p.93.
תַּנְשֵׂה מִמֶּנִּי תַנְשֵׂנִי	p.77.
Transitus,	§. 166. p.238.
Transitive significantia,	§. 77. p.82.
Triples Vocum repetitio, non notat superlativum, sed	
nudam exaggerationem,	p.16. sqq.
צהרים non geminata meridies,	p.47.
צַפְצָפָה	p. 100.
צֶלֶל umbra, ex צלל,	p.138.
Tum,	§. 193. p.321.
Tunc,	§. 145. p.162. 165. §. 158. p.200. §. 193. p.325.

V.

Vbi, relative,	§. 47.
Vbinam,	§. 167. p.210.
Vae	§. 187. p.306.
וילחכוכי	

וַיִּלְחֶם בִּי *pro* וַיִּלְחֶם בִּי

p. 76.

וַיִּזְעַק אֵלָיו *pro* וַיִּזְעַק

p. 77.

Vel,

§. 185 p. 304.

Verbum substantivum, inclusum in adjectivo, quod suo
præmittitur substantivo.

§. 3.

- in Pronomine,

p. 40.

- activum habitualiter sumtum.

§. 103. p. 109.

- cum seipso constructum,

§. 108. p. 112.

- finitum cum substantivo suo coincidit in genere,
numero, & persona,

§. 110. p. 115.

- sine nominativo positum, quomodo explicandum?

§. 111. p. 115.

- fundamentum ejus, quod participium suum sub-
audiat,

p. 116.

- fundamentum ejus, quod pronomen (aliquis vel
quisquis) subaudiat,

p. 116.

- cum recto coincidit cum debet cum regere,

p. 116.

- - - pluribus exemplis,

p. 118. 119. 120.

- plurale masculinum, respondet pluribus nomi-
bus singularibus,

§. 117. p. 121.

- modo digniori respondet, modo propinquiori,

§. 118. p. 121.

- modo in sing. modo in plurali,

§. 119. p. 112. 123.

- cum suo subjecto in genere aut numero discrepans,
ad sensum respicit,

§. 120. p. 122.

- regit casum nude,

§. 122.

- - - prepositio latine suppleatur, ibid.

p. 124.

- regit Casum interveniente prepositione,

ibid.

- - - quæ latine omittitur,

ibid.

Verba quæ pro varietate classum varias significatio-
nes abstractivas obtinent, omittunt adjunctum
formæ conjugationis suæ inherens,

§. 79. p. 86 sqq.

- quedam in Piel vel Hiphil, significationem habent
conjugationi Kal contrariam,

§. 80. p. 87.

- in eadem conjugatione significationes habent
oppositas

p. 88. 89.

- fieri, esse, aut agere, tantum notificationem & decla-
ratio-

ratio-

Index Rerum ac Vocum memorab.

<i>rationem notant,</i>	§.98. p. 106.
- <i>affirmantia pro contrariis negantibus,</i>	§. 100.
- <i>negativa pro contrariis affirmantibus,</i>	§.100. p.107.
- <i>notitia, de effectu notitiam consequente,</i>	§.101. p.108.
- <i>usitata significationi superaddunt simul aliquod ad- junctum,</i>	§. 102. p. 108.
- <i>quædam infinitivis juncta adverbiascunt,</i>	§.107. p. 111.
- <i>pro varietate constructionis varie significant.</i>	§.123. p. 125.
Vice,	§.125. p. 129.
Vicinitas,	§.154. p. 184.
Vicissim,	§. 193. p. 321.
Vir belli, forma, i. e. bellicosus, formosus,	p. 35.
Vir, i. e. quilibet,	p.43.
Vivere pro feliciter agere,	p.108.109.
Vivus pro fortunato, feliciter agente	p.109.
Vix	§.142. p. 157. p.295.
Vna cum.	§ 167. p. 211.
Vnde, ex quo loco?	§.138. p.150. §.158. p.198.
Vndecim,	p. 9.10.
Universaliter affirmantia	§.48. p.61.
- <i>negantia,</i>	<i>ibid.</i>
Vnus & alter,	§.35. p.43. sqq.
Vnus dies, i. e. primus,	p. 10.
Vnusquisque,	§. 31. p. 43.
Voluntatem significantia,	§.96. p. 104.
Vox Dei (horribilis,) est tonitru,	p 97.
Vsque,	§. 143. p.158. §.157. p. 194. §. 196. p.245.
Vsque dum,	§.196. p. 245.
Vt, eo quod,	§.47. §. 163. p.297. &c.
Vt ne,	§. 181. p.291.
Vt non,	§. 151. p.178.
Vtinam!	§.193. p. 326.
Vtrum,	181. p. 294. §.183. p. 300.
Vulnus.	§.186. p. 305.

F I N I S.

Danz, Johann Andreas,

Interpres Ebraeo-Chaldaeus omnes utriusque linguae idiotismos dextere
explicans

Jena 1715

L.as. 151 m#Beibd.1

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10571898-9

VD18 10165185-004